

ORSZÁGOS
SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR

Az Országos Széchényi Könyvtár 2019. évi beszámolója

Budapest, Budavári Palota, F-épület

Hammerstein Judit mb. főigazgató

A készítés dátuma: 2020.02.28

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	6
I. Szervezeti kérdések	11
1. Dolgozói létszám.....	11
2. Közösségi szolgálat.....	11
3. Kulturális közfoglalkoztatottak.....	11
4. Képzésben résztvevő dolgozók.....	12
5. Szervezeti kultúra fejlesztése	12
6. Esélyegyenlőség biztosítása.....	13
7. Környezeti fenntarthatóság	13
8. Belső ellenőrzés	13
9. Jogi és igazgatási ügyek	14
Jogi terület.....	14
Igazgatási terület	14
II. Szakmai működés, szolgáltatások.....	15
Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitva tartás, változások).....	15
Látogatói adatok.....	16
3. Dokumentumforgalom	19
3.1 Dokumentumforgalom	19
3.2 Dokumentumforgalom olvasótermenként.....	19
3.3 Szabadpolcos állomány	21
4. Olvasói számítógépek	22
5. Tájékoztatás.....	23
5.1 Központi tájékoztatás és olvasótermek	23
5.2 Tájékoztatás a különgyűjteményekben	25
5.3 Lelőhely-tájékoztatás, Könyvek Központi Katalógusa.....	26
5.4 Könyvtárközi kölcsönzés	26
6. Reprográfiai szolgáltatások.....	27
6.1 Reprográfiai szolgáltatások a törzsgyűjteményben.....	27
6.2 Reprográfiai szolgáltatások a különgyűjteményekben.....	27
7. Online szolgáltatások	27
7.1 Honlap, tematikus és közösségi szolgáltatások.....	27
7.2 Előfizetett adatbázisok	30
7.3 Digitális gyűjtemények	31
8. Szolgáltatások fogyatékkal élők számára.....	33
9. Könyvtári programok	35
9.1 Használóképzések	35

9.2	Rendezvények	35
9.3	Kiemelt rendezvények bemutatása, szakmai konferenciák.....	36
10.	Partnerség.....	47
10.1	Hazai szervezetekkel.....	47
10.2	Nemzetközi együttműködések	48
11.	Pályázatok bemutatása, aktuális helyzete, fenntartási kérdések	52
11.1.	Hazai pályázatok bemutatása	52
11.2.	Európai uniós pályázatok bemutatása	53
11.3	Fenntartási időszakban lévő pályázatok.....	53
12.	Tudományos kutatás.....	54
12.1	Tudományos kutatás, kutatásszervezés.....	56
12.2	Könyvkiadási tevékenység, OSZK könyvkiadói program.....	58
KÖNYVBEMUTATÓK.....		60
12.3	Nyelv- és irodalomtudományi alapkutatás (ezen belül könyv- és könyvtártörténeti kutatások)	60
12.3.1	Nemzeti bibliográfiai munkálatok/ Retrospektív bibliográfiai kutatások.....	60
	Könyv- és Művelődéstörténeti kutatások Osztálya.....	60
13.	Kommunikációs és marketing tevékenység.....	63
13.1	Csoportvezetések.....	63
13.2	Múzeumpedagógia	64
14.	Minőségmenedzsment.....	64
15.	Szerzői jog és GDPR.....	64
15.1	Szerzői joggal kapcsolatos feladatok	64
15.2	Adatvédelem (GDPR).....	65
III.	Gyűjteményszervezés.....	65
1.	Gyűjteményfejlesztés	67
1.1	Az állománygyarapítással kapcsolatos feladatok bemutatása.....	67
1.1.1	A kötelesepéldányok kezelése.....	67
1.1.2	Az OSZK gyűjteményének fejlesztése	69
1.2	Gyűjteményfeltárás	69
1.2.1	A feltárás összesített számadatai	69
1.2.2	A feldolgozás bemutatása	72
1.3	Kurrens Magyar Nemzeti Bibliográfia.....	79
1.4	Nemzetközi csere	79
1.5	ISBN/ISMN/ISSN szolgáltatás	79
1.5.1	ISBN/ISMN	79
1.5.2	ISSN.....	81

2. Könyvtári szabványosítás.....	83
3. Állományvédelem, restaurálás	84
Általános helyzetkép.....	84
Állandó feladatok	85
2019-ben elvégzett feladatok.....	85
4. Raktározás	87
5. Digitalizálás.....	89
5.1 Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia.....	89
5.2 Az OSZK kapcsolódása a digitalizálási stratégiai környezethez	92
Kiemelt tartalmak digitalizálása.....	96
6. Webarchiválás	97
7. A Különgyűjtemények rövid beszámolója.....	98
7.1 Kézirattár.....	100
7.2 Régi Nyomtatványok Tára	101
7.3 Térképtár	102
7.4 Zeneműtár	102
7.5 Színháztörténeti Tár	102
7.6 Történeti Interjúk Tára	103
7.7 Plakát és Kisnyomtatványtár.....	104
7.8 Fényképtár.....	105
7.9 1956-os Intézet	105
8. Könyvtári Intézet beszámolója.....	106
A Könyvtári Intézet (KI) jogszabályokban, az OSZK alapító okiratában és az Intézet 2019. évre szóló munkatervében foglalt feladatainak teljesüléséről.....	106
A Könyvtári Intézet személyi változásairól, leterheltségéről	107
A Könyvtári Intézet kiadványai	108
8.1 Kutatási és Szervezetfejlesztési Osztály	108
8.2 Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály	114
8.3 Könyvtártudományi Szakkönyvtár.....	124
9. Ciszterci Múemlékkönyvtár – Zirc	132
9.1 Szervezeti kérdések.....	132
9.2 Szolgáltatások	132
9.3 Gyűjteménykezelés	134
9.4 Gazdálkodás	135
IV. <i>Informatika</i>	136
V. Országos Könyvtári Rendszer Projekt	145
VI. <i>Gazdálkodás</i>	146

1. A 2019. szeptember – 2020. január vége között elvégzett szakmai és gazdasági feladatok bemutatása.....	147
2. Az egyszeri többlettámogatás felhasználása	149
3. Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása	150
4. Pályázati források 2019-ban.....	151
5. Jelentősebb eszközbeszerzések	152

Vezetői összefoglaló

2018-ban az intézmény nagy várakozással tekintett a 2019-es évre, azt remélve, hogy a nyilvánosság előtt is látványos eredményeket tud felmutatni az informatikai fejlesztésben, a digitalizáció területén, és előrelépés történik a könyvtár elhelyezésében azzal, hogy döntés születik a nemzeti könyvtár méltó épületbe költöztetéséről. Ezek a remények sajnos nem teljesültek.

2019-ben az intézmény súlyos alulfinanszírozottsággal, költségvetési-pénzügyi problémákkal küzdött, amit tetézett az intézmény jövőjének rendezetlensége, a munkatársak folyamatos elvándorlása. Az intézmény normális működését tovább nehezítő körülménynek tekinthető a 2018 nyarától érezhető, majd 2019 februárjától újra erősödő negatív és torzító sajtóhírek (lásd: azbeszt) sorozatos megjelenése, amelyek ellen az intézmény önállóan, a megfelelő engedélyek hiányában nem tudott védekezni. A fenti körülmények együttes figyelembevételével döntött úgy dr. Tüske László főigazgató, hogy a szokásoshoz képest az intézmény hosszabbított nyári zárvatartásra rendezkedik be, május és szeptember között nem tart nyilvános rendezvényeket, nem fogad látogatókat, júniustól olvasókat sem az épületben, legalábbis a 7. emeleti olvasótermekben. Az OSZK 2019-ben először nem vett részt a Múzeumok Éjszakája programsorozatban sem. Az OSZK vezetősége 2019 elején lemondani kényszerült korábban tervezett kiemelt programokról, többek között egy interaktív Sissi-kiállítás és egy nagyobb szabású Ady-tárlat megrendezéséről is. A Budavári Palota OSZK-nak helyet adó F épületének északi oldalán a Várkapitányság földemáttöréssel is járó liftfűrészi és -építési munkálatokba kezdett 2019 júniusában, amely az intézményen belül kényszerű területátadással, belső költözéssel, majd a zaj- és porártalom miatt egyes területeken a könyvtári munka leállításával, illetve munkaidő-csökkentéssel is járt. A Szent István-terem újraindult építkezési munkálatai az OSZK épületének déli oldalán is számos iroda és folyosószakasz átadását kívánta meg az 5., a 6. és a 7. emeleten is, így az év folyamán a rendelkezésre álló munkaterületek mérete és a munkahelyiségek száma folyamatosan csökkent. Az OKR projekt keretében a 8. emeleten kialakítandó Digitalizáló Központ építési munkálatai által érintett területen kiterjedt azbesztmentesítésre volt szükség, amely 2019 júniusa és augusztusa között megtörtént.

Miután dr. Tüske László főigazgató öt évre szóló megbízatása 2019 nyarán lejárt, a fenntartó 2019. augusztus végén Hammerstein Juditot bízta meg a főigazgatói teendők ellátásával. Kicserélődött a könyvtár gazdasági vezetése is, miután mind a gazdasági főigazgató-helyettes, mind a gazdasági igazgató-helyettes elhagyta az intézményt. A könyvtár általános főigazgató-helyettese már 2019 első felében távozott.

Az új vezetés az intézményt 2019 szeptemberében csödközeli állapotban vette át. Emellett a munkavégzésre a szervezetlenség, az összintézményi logika, a feladatok nyomon követésének és számonkérésének hiánya volt jellemző.

Az új főigazgató – általános főigazgató-helyettes nélkül – felmérte a szakmai szervezeti egységek és a közvetlen irányítása alatt álló szervezeti egységek feladatait és szakmai munkáját. A gazdasági vezetés a korábbi mb. gazdasági főigazgató-helyettes által szolgáltatott könyvelési adatok alapján két hét alatt felmérte az OSZK pénzügyi helyzetét, amelynek alapján kiderült, hogy év végéig a bázis bértömeg kifizetésére sem lesz meg a fedezet, nem beszélve a közüzemi számlákból eredő cca. 80 M Ft-os tartozásállományról, az OKR, Mikes, KDS és egyéb projektekre biztosított olyan forrásról, amelyet már működési célra elköltöttek. A főigazgató a fenti tényeket tapasztalva könyvvizsgálatot rendelt el az OKR projekt pénzügyi átvilágítására, ami

szintén alátámasztotta azt a tényt, hogy a 2018. évi maradványkimutatásban szereplő pénzeszközállomány nem állt rendelkezésre, és évek óta görgetett hiány halmozódott fel.

Szintén ebben az időszakban kezdődtek meg a külső intézményi átvilágítások – melyek anyaga a mai napig nem ismert az OSZK vezetése előtt –, valamint a külső ellenőrző szervek ellenőrzései (ÁSZ, EMMI belső ellenőrzés, KEHI ellenőrzés), amelyek nagymértékű többletmunkát róttak a gazdasági apparátusra. Az intézményt érintő, ún. „átvilágítások” – a megbízólevelek alapján – az informatikai rendszer feltérképezésére, valamint a teljes könyvtárszakmai struktúra átvilágítására és felmérésére irányultak. Az összes kimutatást, pénzügyi adatokat a gazdasági terület bocsátotta rendelkezésre, a könyvtárszakmai munkatársak szintén több hónapon keresztül rendelkezésre álltak az átvilágítást végzők számára. A KEHI ellenőrzés – amelyet tanácsadási tevékenység formájában végez az ellenőrző szerv – a mai napig folyamatban van.

A likviditáshiány (684 M Ft) felmérése után az átmeneti **gazdasági stabilitást** biztosítva, szigorú intézkedéseket vezetett be a főigazgató és a gazdasági vezető.

Az EMMI belső ellenőrzése 2019 októberében megállapította, hogy a **többletforrásigény megalapozott és indokolt, számszakilag helyálló** volt. A jelenlegi gazdasági vezető 2019 októberében – a helyszíni ellenőrzés ideje alatt – a belső ellenőrzés részére részletesen levezette a hiány alátámasztásául szolgáló számításokat, a rendelkezésre álló dokumentumokkal. Mindezek mellett az **új gazdasági vezetés már az egyszeri többletforrás 2019. október végi megérkezésekor (634 M Ft), megkezdte a projekt- és működési célú pénzeszközök elkülönítését** és a korábbi felhasználások utólagos áttekintését a rendeltetési céloknak megfelelően. Alapvetően az volt a cél a forrás felhasználásánál, hogy az OKR projektnek már működésre elköltött részére a visszapótlást és a 2020. évre történő átvitelét is biztosítani tudjuk.

Az egyszeri költségvetési támogatás 2020-ra átvitt 342 M Ft-os része arra volt elegendő, hogy a tárgyévre a gazdálkodást minimálisan stabilizálja, ám 2021-től ismét óhatatlanul újraindul a hiány felhalmozása. A digitalizáló központ újonnan, határozott időre felvett munkatársainak bérére például csak a tárgyévi költségvetés biztosít fedezetet, a következő évtől ez a forrás már nem áll rendelkezésre, ahogy a szakmai feladatellátás egy részének pénzügyi háttere is hiányozni fog.

A minimálbér és a garantált bérminimum emelkedésével 2020 elejére az a helyzet teremtődött, hogy a könyvtár munkatársainak 80-90 százaléka – képzettségtől, életkortól és a szakmában eltöltött időtől függetlenül – a garantált bérminimumot kapja illetményként. Az OSZK költségvetési előirányzatában nem nőtt a személyi kiadások kerete, a megemelt garantált bérminimumot is ki kell gazdálkodnia, ezért semmi lehetőség nincs a differenciált – akár minőség- vagy teljesítményalapú – bérezésre. Óriási bérfeszültséget okoz, hogy az esetlegesen betölthető, megürült álláshelyekre jelentkezőket csak a régi munkatársakénál magasabb bérekkel tudjuk alkalmazni.

Az új főigazgató az OSZK legnagyobb, és az emberi erőforrás állomány mintegy 90%-át érintő OKR projektjének teljes folyamatát felmérte, beazonosítva az elakadási pontokat, a hiányosságokat, a digitalizált tartalmak szolgáltatathatóságával kapcsolatos nehézségeket. A fentiekben túl egyebek mellett az alábbi intézkedésekre került sor:

- Megtörtént a projektek áttekintése, a főigazgató intézkedéseket vezetett be a professzionálisabb projektműködés érdekében, elősegítve az intézményi hasznosulást, az intézményi struktúrába való integrálódást. (A projektek korábban egy-egy osztály

- sajátjaként, a szervezeti egységek munkájának összehangolása nélkül, nehezen követhető és számonkérhető módon valósultak meg.)
- Az új vezetés által kidolgozott **életpályamodell-javaslat, valamint egy saját intézményi, de minden munkakört tartalmazó teljesítményösztönzési szabályzat tervezete kapcsán** elindultak a tárgyalások a Szakszervezettel és a Közalkalmazotti Tanáccsal.
  - 2019 novemberében sikerült a Várkapitánysággal leegyeztetni és aláírásra kész formába hozni az épülethasználati megállapodást, amelyet mindkét fél elfogadott. Az épületben folyamatosan zajló építkezések során is szoros együttműködés és kollegiális viszony alakult ki.
  - Az 56-os Intézetnek a VERITAS Intézetbe történő jogutódlását megnyugtatóan lezártuk, sikerült a tárgyi eszközök és készletek végleges vagyontáadását befejezni, az évek óta bejegyzetlen ingatlant az MNV Zrt.-nél speciális ingatlanrendezési eljárásra – a vagyongazdálkodási jog megszerzése érdekében – felterjesztettük.
  - Ebben az időszakban elkészült több, az ÁSZ által hiányolt főbb, gazdasági tárgyú szabályzat (Önköltségszámítási szabályzat, Eszközök és források értékelési szabályzata, Számviteli politika, Beszerzési utasítás) is, amelyek az intraneten is elérhetők.
  - A szervezeti struktúra racionalizálására, hatékonyabb működésére új organogram-javaslatot dolgoztunk ki.
  - Az OSZK kritikus raktárhelyzetének átmeneti orvoslására további raktárat béreltünk.
  - **A költözésről és az állomány jelenlegi állapotáról, az épület igényeit és előzetes költségbecsléseit is tartalmazó döntéselőkészítő anyagot is összeállítottuk, amelyet 2019 októberében a miniszteri biztosnak átadtunk.**
  - A 2020. évi többletforrásigény kidolgozása megtörtént, könyvelési adatokkal és előkalkulációkkal alátámasztva.
  - Az informatikai területen a konszolidációs többletforrás terhére számos korábban elhalasztott eszköz-, illetve szoftverbeszerzésre került sor.

A forrás felhasználása egyben rávilágított arra az évek óta fennálló hiányosságra, hogy az intézmény korábban nem ismerte a kormányzati rendszerek és portálok szabályszerű használatát, a kötelező adatszolgáltatásokat és beszerzési eljárásrendet. 2019 novemberében **kidolgoztuk a központosított beszerzési folyamatot, amit utasítás formájában ki is adtunk.**

Mindeközben a szakmai területen is komoly előrelépés történt: folytatódtak a könyvtárszakmai programok, elindult a teljes könyvtárhálózatot érintő szakmai konzultáció, bemutattuk az OKP első modulját, az MKDNY-t, több kiállítás, tudományos fórum megszervezésével, heti 1-2 színes, a gyűjtemény gazdagságát tükröző hír generálásával biztosítottuk az intézmény folyamatos és pozitív jelenlétét a sajtóban. 2019 novemberében a sorrendben harmadik 404- Not Found szakmai workshop keretében mutattuk be a szélesebb könyvtári és informatikai szakmai közönség számára az OSZK-ban elindított webarchiválás legfontosabb eredményeit, felhívva a figyelmet, az elektronikus formában születő, és így sokszor tűnékeny jellegű – online magyar írásos kultúra megőrzésének feladatára.

Bár az OSZK új vezetése elkészítette a döntéselőkészítéshez szükséges alternatívákat, előzetes költségbecsléseket, a könyvtár elköltöztetésének kérdése nem került nyugvópontra 2019 folyamán. Az már korábban bizonyossá vált, hogy a Hauszmann Program és a nemzeti könyvtár elhelyezése nehezen összeegyeztethetők: a Budavári Palotának a Hauszmann Program alapján történő átalakítása nem teszi lehetővé, hogy az F épületben korszerű, minden elvárásnak megfelelő könyvtárt lehessen kialakítani. A Hauszmann Program keretében tervezett

építkezések folytatódnak, és folyamatosan nehezítik az OSZK működését: 2019-ben szinte egész évben az épület északi oldalán a liftépítéssel, 2019 végétől pedig a déli oldalon a Szent István-terem visszaépítésével kapcsolatos munkálatok miatt a nemzeti könyvtár jelentős területeket veszített az épületben, és a munkálatok okozta füst- és porszennyezés, illetve zajterhelés nemcsak a munkatársak egészségét veszélyezteti, de a könyvtári dokumentumvagyonot is károsítja. A működési nehézségeket fokozza, hogy a kialakuló kormányzati negyed, illetve az F-épület körül zajló építkezések miatt ellehetetlenült a nemzeti könyvtár nagyobb járművel való megközelítése, a gazdasági bejáratunkat ugyanis elveszítettük. Az épület nehéz megközelíthetősége nemcsak kényelmetlenséget jelent, hanem súlyosan érinti a könyvtár vagyónvédelmi rendszerét, akadályozza az épület kiürítését katasztrófa esetén, illetve a tűzoltó, mentő mozgását is.

Ismeretes, hogy az OSZK 218 éves története során még soha nem kapott arra lehetőséget, hogy könyvtári célra épült, önálló épületbe költözzék, olyan „zöldmezős” beruházás keretében, amelyik biztosítani tudja a könyvtár mint növekvő intézmény bővítését is. A nemzeti könyvtár méltó elhelyezése összefüggésben van a városfejlesztéssel, amiről nem könnyű felelősségteljes döntést hozni. Ám azt mindenképpen el kell kerülni, hogy újabb, „átmeneti” megoldásba kényszerüljön az OSZK. El kell kerülni, hogy új székháza felépüléséig a könyvtárnak egyszer vagy többször ideiglenes helyre kelljen költözködnie. Ez nemcsak a feladatellátást, a mindennapi működést és a könyvtári szolgáltatásokat veszélyeztetné, de a felbecsülhetetlen értékű nemzeti vagyont jelentő könyvtári dokumentumállományt is veszélyeztetné, illetve károsítaná. Ezeket a kérdéseket a fentebb már említett döntésselőkészítési anyagban részletesen kifejtettük.

A nemzeti könyvtári állomány megfelelő elhelyezése a nemzeti vagyonnal való gazdálkodás kiemelten fontos kérdése. A Budavári Palota F épületében kialakított raktárakat az 1960-as évek elején 50 évre tervezték, nem számolva azzal, hogy az építkezés negyedszázadot vesz majd igénybe. Az 1985-ös beköltözés után nem sokkal már látszott, hogy a raktárak az ezredfordulóra betelnek. Korán, már 1995-ben megindult a tervezés az F épület közelében egy négyszintes mélyraktár felépítésére, amely újabb 30-40 évre megoldotta volna a könyvtár raktározási gondjait. A kormány azonban a régészeti feltáró munkák elkezdését követően hamar, már 2000-ben leállította a munkálatokat, és azok az ígért időpontban, 2003-ban sem folytatódhattak. A muzeális kötelesepéldányok elhelyezésére 2002-ben a fenntartó biztosított egy átmeneti raktárt, amely azóta szintén betelt (ráadásul az állomány hosszú távú megőrzésére nem alkalmas épületben van). Az áldatlan raktárhely-hiányt egy megfelelő archivális raktár felépítésével lehet megoldani, amire évek óta készülünk: kormányhatározat született arról, hogy az OSZK Piliscsabán kap raktári helyet. A tervek elkészültek 2019-re, az építkezés remélhetőleg még 2020-ban kezdetét veheti.

A könyvtár körüli bizonytalanságok, híresztelések, az évek óta fennálló, kritikus mértékű alulfinanszírozottság, az épület megfelelő karbantartásának hiánya miatti romló fizikai munkakörülmények, a bérezés anomáliái kikezdi a nemzeti könyvtár legodaadóbb munkatársainak hitét és könyvtár iránti hűségét is. 2019-ben a korábban megkezdődött pusztító hatás ezen a téren is erősödött, és nagyon sok munkatárs keresett magának jobb állást. Ebben az elvándorlási hullámban az a legveszélyesebb tendencia, hogy a legfelkészültebb, legtapasztaltabb munkatársak távoznak, akiknek a pótlása komoly akadályokba ütközik elsősorban a közalkalmazotti bérek kritikus helyzete miatt, de nem elhanyagolható a megfelelő képzettségű és tudású szakemberek általános hiánya is. Mindezek súlyosan veszélyeztetik a nemzeti könyvtár alapfeladatainak ellátását mind rövid, mind hosszú távon. A személyzeti gondok a könyvtárszakmai területen is súlyosak, de még inkább azok az informatikai rendszert

működtető csapat tekintetében. Félő, hogy a könyvtár informatikai fejlesztésének eredményeként létrejövő korszerű rendszert informatikushiány miatt nem tudjuk majd megfelelően üzemeltetni.

Elodázhatatlannak látjuk az intézmény szervezeti átalakítását, költségvetési stabilitásának hosszútávú megteremtését, valamint a végleges elhelyezésről és a 21. századi nemzeti könyvtári intézményi koncepció elfogadásáról szóló kormányzati döntés megszületését. Alapvetően ezek határozzák meg majd a 2020. évi feladatokat, az intézményi stratégiát.

I. Szervezeti kérdések

1. Dolgozói létszám

Létszám		2018	2019	változás %- ban előző évhez képest	
Szakmai összlétszám (fő, töredék is lehet)		410	362	-11,5	
Ebből vezető vagy magasabb vezető, max. 10 %, fő, töredék		45	41	-9	
Könyvtáros munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	<i>összesen</i>	280	264	-5,7
		<i>átszámítva teljes</i>	276	258	-6,6
	Egyéb	<i>összesen</i>			
		<i>átszámítva teljes</i>			
	<i>Mindösszesen</i>	<i>összesen</i>	280	264	-5,7
		<i>átszámítva teljes</i>	276	258	-6,6
<i>az Egyéből felsőfokú</i>	<i>összesen</i>				
	<i>átszámítva teljes</i>				
Egyéb nem szakmai munkakörben foglalkoztatott (fő, töredék)		83	73	-12,1	
Önkéntesek száma		31	43	38,7	

2. Közösségi szolgálat

Közösségi szolgálat	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Az iskolai közösségi szolgálatot a könyvtárban teljesítők száma	34	20	-42%
Az iskolai közösségi szolgálat fogadására a köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma	10	9	-10%

3. Kulturális közfoglalkoztatottak

A 2018. évben indult program 2019. február 28-ával lezárult, ezt követően csak április 1-étől indult az új évad, aminek a határidejét a Belügyminisztérium 2019. december 31-ében határozta meg. Ezzel a Kormányhivatal tájékoztatása szerint végleg lezárult a kulturális közfoglalkoztatás.

A kieső idő, a kései indulás miatt a létszám jelentősen visszaesett. Ahol tudták, más programban foglalkoztatták a regisztrált munkanélkülieket. Mindemellett a szakképzettek 3 hónapos moratóriuma is jelentősen befolyásolta az induláskori létszámot, amely április 1-én 74 fő volt. A programot az év végén 339 fővel zártuk. Szinte minden partnerintézmény azt jelezte, hogy jó lenne folytatni, mert több regisztrált munkanélkülit egyéb programokban már nem tudnak elhelyezni, valamint az általában létszámhiánnyal küzdő könyvtárakban a közfoglalkoztatottak alkalmazása elősegítette a feladatok sikeresebb elvégzését.

Kulturális közfoglalkoztatottak	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Partnerintézmények száma	460	370	-19,6%
Induló létszám (január 1-én)	619	645	+4,2%
Záró létszám (december 31-én)	600	339	-43,5%

4. Képzésben résztvevő dolgozók

Dolgozói képzésre a költségvetésben nem szerepelt elkülönített összeg, ezért tervezni képzéseket csak az előző évhez hasonlóan 3 főnek a Könyvtári Intézet által szervezett segédkönyvtárosi térítésmentes OKJ-s tanfolyamot lehetett. Ahogy minden évben, úgy ez évben is a pénzügyi terület vezetőinek és munkatársainak a kötelező mérlegképes könyvelői továbbképzése jelent meg.

A 2017-ben indított ösztöndíjas rendszerünkbe felvett négy fő közül a tavalyi évhez hasonlóan a 2019. évben is két fő ösztöndíjas fejezte be tanulmányait és felvételre került az OSZK-ba. Ezzel a program első szakasza lezárult, új pályázatot nem írtunk ki. A szűk keretből megvalósított ösztöndíjprogram az egyike azon korlátozott eszközöknek, amelyekkel az OSZK képes lehet a személyzetének utánpótlásáról gondoskodni, ezért kívánatos lenne a folytatása.

Képzés típusa	2018 (fő)	2019 (fő)	változás %-ban előző évhez képest	Felhasznált költség (Ft)
képzés	3	3	0	370 000
továbbképzés	6	5	-16,7%	137 126
ösztöndíj	2	2	0	1 110 000
egyéb:....	0	0	0	0

5. Szervezeti kultúra fejlesztése

A szervezeti kultúrafejlesztési tréning programja röviddel a főigazgatói pályázat kiírását megelőzően zárult. A programban 300 fő vett részt.

Az SZMSZ az informatikai fejlesztés lezárultával, a munkafolyamatok átalakításával kerülhet letisztult állapotba, de már menet közben szükségesnek látszott néhány szervezeti változtatást végrehajtani. Az ennek érdekében beadott átmeneti, a 2019. évre szóló SZMSZ-módosítást az EMMI ez idáig nem hagyta jóvá. Az új vezetés 2019 szeptemberétől új, a párhuzamos munkafolyamatok elkerülésére irányuló szervezeti egyszerűsítéseket tervezett, ami az egész könyvtári struktúrát megváltoztatta volna. Ennek kivitelezéséhez a célra külön megjelölt, egyszeri többletforrás biztosítására lett volna szükség, illetve vártuk a miniszteri biztos által elrendelt szakmai átvilágítás eredményét is, amelyeket a mi javaslatainkkal együtt nyújtottunk volna be SZMSZ-módosítás keretében. Saját hatáskörben összevontuk a biztonsági és működés-fenntartási osztályt 1 fő osztályvezetővel, valamint a gazdasági igazgatóságon 1 fővel központosítottuk a beszerzést is.

6. Esélyegyenlőség biztosítása

Az új esélyegyenlőségi terv szakszervezeti egyeztetése lezárult. A tervezet jóváhagyás alatt áll. Az év során eseményt nem jelentettek.

Az esélyegyenlőségi megbízott: Kápolnai Péter osztályvezető (Humánpolitikai Osztály)

7. Környezeti fenntarthatóság

A Minőségirányítási Tanács részeként működő Környezeti fenntarthatósági munkacsoport, amelynek létszáma a megelőző esztendőben kritikus szintre esett, 2019-ben sem tudta sorait kiegészíteni. Ennek következtében a munkatervben előirányzott két képzési nappól egyet tudtunk megtartani, a Nyúlkert-projekt megvalósítása (a Nyúlkert pihenő területté alakítása) ráadásul az OSZK elhelyezésével kapcsolatos bizonytalanságokra tekintettel átmenetileg lekerült a napirendről. A fenntarthatósági terv aktualizálására vonatkozó módszertani ajánlás elkészítése is 2020-ra csúszik, mindkét fenti tényező következtében.

A munkacsoport 2019-ben egy fenntarthatósági képzést tartott a munkatársaknak, a Föld napjához kapcsolódóan.

A munkacsoport tagjai Drucker György elnök és Gondos Gábor titkár.

8. Belső ellenőrzés

A 2019. évi tervben az alábbi feladatok szerepeltek:

1. *A kutatónapi szabályzatban foglalt előírások betartása, a kutatónapok felhasználásának dokumentálása c.*, 2018. évi ellenőrzés utóellenőrzése,
2. *A munkaköri leírások és a közalkalmazotti minősítések elkészítésének vizsgálata c.*, 2018. évi ellenőrzés utóellenőrzése,
3. *Az OSZK pénzügyi rendjének ellenőrzése c.* vizsgálat utóellenőrzése,
4. A 2018. évi (gazdasági) beszámoló ellenőrzése,
5. A belső szabályozottság naprakészségének ellenőrzése,
6. *A belső kontrollrendszer vizsgálata c.*, 2018. évi ellenőrzés utóellenőrzése.

A hat tervezett ellenőrzés mellett soron kívüli ellenőrzésre és tanácsadási tevékenységre is kapacitást különítettünk el.

A kutatónapi szabályzatban foglalt előírások betartása, a kutatónapok felhasználásának dokumentálása c. és *A belső kontrollrendszer vizsgálata c.*, 2018. évi ellenőrzés utóellenőrzése (1. sz. és 6. sz. ellenőrzés) a 2020. évre tolodott át, az ellenőrzési terv módosítása megtörtént.

Soron kívüli kapacitás terhére hajtotta végre az ellenőrzés:

- Az országos kulturális közfoglalkoztatás keretében a 2016–2017–2018. években beszerzett informatikai eszközök közbeszerzésével/beszerzésével kapcsolatos eljárások szabályszerűségének, valamint az informatikai eszközök elosztási, átadás-átvételi, leltározási dokumentumainak vizsgálata,
- Az OKR program keretében megkötött informatikai tárgyú szerződések ellenőrzése,
- A személyi anyagok jogszabályi megfelelőségének mintavételes ellenőrzése című, soron kívüli ellenőrzés.

A soron kívüli ellenőrzésekkel kapcsolatosan a belső ellenőrzés általában nem fogalmazott meg intézkedésre javaslatokat.

Tanácsadási tevékenység keretében:

- Az EMMI felkérésre a 2019. évre kialakult költségvetési hiány lehetséges okainak vizsgálata, valamint a belső ellenőrzési kézikönyv aktualizálása történt meg.

9. Jogi és igazgatási ügyek

Jogi terület

Az Osztály jogi része 1 fő közalkalmazott, a peres ügyek vitelét – 2019. november 30. napjáig – 1 fő ügyvéd látta el megbízási jogviszony keretében. Mivel a vezetés érzékelte, hogy hiányosság mutatkozott a jogi és humánpolitikai területen, 2019 szeptemberétől külsős ügyvédi iroda segítségét vette igénybe a jogi és munkajogi ügyek lebonyolításában.

Az Osztály jogi tevékenysége az esetek nagy részében előre nem tervezhető, többnyire a napi aktuális ügyek határozzák meg a munka jellegét és mennyiségét, amely általában dokumentumok elkészítéséből véleményezéséből, ellenjegyzéséből tevődik össze. 2019-ben a jogi terület aktívan részt vett az OSZK-ban folyó projektek (OKR Projekt, Cselekvő Közösségek Projekt) munkájában, jogi szakértelem biztosításával.

Belső szabályozók közül kiemelt feladatként szerepelt az OSZK Iratkezelési Szabályzatának, Munkavédelmi Szabályzatának módosítása, a Kollektív Szerződés jogszabályi változáson alapuló módosítása kapcsán történő közreműködés.

2019-ben a jogi terület által – amely tartalmazta a külsős ügyvédi iroda által készített szerződésmintákat és jogi anyagokat is – elkészített, véleményezett, ellenjegyzett szerződések száma: 1184 db volt.

Belső szabályozók kialakítására, módosítására, véleményezésére 17 esetben került sor.

A megbízással dolgozó korábbi ügyvéd feladata a perképviselő, peres ügyek folyamatos vitelére volt 2019. november 30. napjáig.

Dolgozói jogsegélyszolgálat ellátására – az Osztály közalkalmazottként dolgozó jogásza által – 17 esetben került sor.

Igazgatási terület

Az igazgatási terület feladatait 3 fő közalkalmazotti státuszban dolgozó munkatárs látja el.

A jogi területhez hasonlóan, az igazgatási részleg munkájára is az jellemző, hogy általában nem tervezhető. Alapvetően meghatározza a napi (külső és belső) postaforgalom, a GLS futárszolgálat részére csomagok előkészítése, feladása, az ún. „születésnap csomagok” külön postázása, az irattárból eseti jelleggel igényelt anyagok felkutatása, irattárba helyezés, iktatás, fénymásolás, hitelesített dokumentumok előkészítése stb.

Folytatódott a szerződések, belső szabályozók nyilvántartásának kiegészítése, vezetése.

A 2018-ban bevezetésre került új iktató és iratkezelési rendszer betanítása, kötelező használatának biztosítása jelentős feladatot eredményezett az igazgatási terület munkatársai számára.

Folytatódott az elmúlt év folyamán az OSZK és a MANDA irattári anyagainak nagymértékű selejtezésre történő előkészítése és a selejtezés is.

Az igazgatási terület ügyiratforgalma 2019-ben: 2550 db ügyirat, a be- és kiszállított csomagok száma: 3802 db volt.

II. Szakmai működés, szolgáltatások

Az OKR Projekt keretén belül tovább folytatódott a nemzeti könyvtár informatikai megújítása, amelynek egyik alapvető célja a nyilvános szolgáltatások 21. századi követelményeknek megfelelő korszerűsítése. Sajnos, a 2019 elején mutatkozó közbeszerzési anomáliák miatt egyelőre nem sikerült az egymásra épülő fejlesztések bevezetése és az alapvető szolgáltatások terv szerint ütemezett beindítása. A közbeszerzési szaktudás és központosított kormányzati beszerzési felületek ismeretének hiánya miatt a 2019 szeptemberében az új vezetés felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót bízott meg, aki pótolta a 2019-es kötelező adatszolgáltatásokat, beszámolókat (DKÜ, EKR), és lebonyolította a konszolidáció után a beszerzéseket. A könyvtárhasználók 2019-ben is csak nagyon kevés pozitív irányú változást tapasztaltak. Ugyanakkor a könyvtár épületében és a közvetlen környezetében zajló építkezések erőteljesen negatív irányban befolyásolták a könyvtárhasználati kedvet. Az építkezésekkel járó hatások (zaj, por, rezgés) a könyvtár dolgozóinak is komoly megterhelést jelentettek. A szolgálati bejárat előtti csarnokban kialakításra kerülő liftek építése és a részleges azbesztmentesítés miatt a törzsgyűjteményi olvasótermek a korábbi évekhez képest egy hónappal korábban, már június 18-ától bezártak. A hosszított (60 napos) nyári zárvatartás és a sajtóban a költözésről, valamint az azbesztszennyezésről felröppenő rémhírek nagyon sok olvasót elriasztottak. Sajnos, a könyvtár kommunikációja nem tudott megfelelő módon és gyorsasággal reagálni a hírekre, részben a korábbi főigazgató döntése, egyes esetekben pedig a fenntartó útmutatása fogta vissza a gyors válaszadási lehetőségeket. Ennek köszönhetően az azbesztmentesítés esetében sem tudta a könyvtár megfelelő módon kommunikálni azt, hogy az OSZK mindent megtett azért (kényszerűségből, az informatikai fejlesztésre szánt forrásból biztosította a mentesítés költségét), hogy a nyilvános tereiből eltávolítsa az azbesztet. A nyári zárás idejére esett a könyvtári irodabútorok – szintén az OKR Projektből megvalósuló – cseréje. A komoly logisztikai feladatot igénylő akció még a nyitás után is tartott, ez is a költözés előkészületének hamis látszatát kelthette.

Szeptemberben az informatikai megújulás pozitív hozadékaként értékelhették a könyvtárhasználók az EduID bevezetését, azaz a beiratkozott olvasóknak a könyvtár által előfizetett adatbázisok távoli (otthoni) elérésének lehetőségét. A nyári zárás alatt, az OKR Projekt keretén belül megvalósult az 1952 utáni monografikus művek raktári példányainak és teljes törzsgyűjtemény szabadpolcos állományának RFID azonosítóval való ellátása. A rendszert még nem élesítették, de a későbbiekben a technológiának az olvasói kiszolgálásban és az állományrevízióban is komoly szerepe lesz.

Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitva tartás, változások)

Nyitva tartás	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Heti nyitvatartási órák száma (óra)	55	55	0%
Heti nyitvatartási órák száma a különgyűjteményi olvasóterekben (óra)	32	32	0%
Hétfégi nyitvatartás (óra)	11	11	0%

Hétfélig nyitvatartás a különgyűjteményekben (óra)	5	5	0%
16 óra utáni nyitvatartás (óra)	4	4	0%
Évi összes nyitvatartás (óra)	2310	2437	+5,49%
<i>Nyári zárvatartási idő (-tól;- ig)</i> Munkanapok száma (nap)	júl.16–szept. 3. 35 nap	júl. 22–aug. 16. 21 nap	-40%*
<i>Téli zárvatartási idő (-tól;- ig)</i> Munkanapok száma (nap)	dec. 24–jan. 1. 2 nap	dec.23–31. 3 nap	+50%
Különleges nyitvatartás (pl.: Múzeumok Éjszakája) (óra)	35	0	-100%

*A nyári zárvatartási napok 40%-os csökkenése valójában pozitív változás 2018-hoz képest. A fentebb említett hosszabb, 60 napos zárvatartás csak a 7. emeleti, törzsgyűjteményi olvasótermekre vonatkozott, a tári olvasótermek a tavalyinál rövidebb időre zártak be.

Látogatói adatok

Könyvtárhasználat	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Regisztrált használók száma	7624	6576	-13,74%
Aktív használók száma	n.a.	n.a.	n.a.
Az adott évben beiratkozott olvasók száma	4625	3888	-15,93%
Ebből diák	1312	1009	-23%
Napijegyek száma	817	775	-5,1%
Havi olvasójegyek száma	239	231	-3,34%
Féléves olvasójegyek száma	1566	1278	-18,39%
Éves olvasójegyek száma	2003	1604	-19,92%
Kutatói olvasójegyek száma	926	871	-5,93%
Olvasójeggyel belépők száma	30 296	29 677*	-2%
Belépések száma (db)	59 415	45 990	-22,6%
Ebből diákcsoporthoz (db/fő)	926 csoport	325 csoport** (ebből 5 külf.) / 2871 fő (ebből 239 külföldi)	-65%

*Ősszel 1 hónapig filmhiány miatt a beiratkozóknak, kártyacserélőknek csak papír olvasójegyet tudunk kiállítani, amit a beléptető rendszerben nem lehetett érvényesíteni.

** Jogszámból ugyanaz a kedvezmény illeti meg a diák- és a nyugdíjas csoportokat. Az OSZK rendszerében nem teszünk különbséget, ezért ezek összesített számát tudjuk megadni.

Az egységes olvasószolgálati rendszer fenntartása, az olvasók nyilvántartása folyamatosan történt.

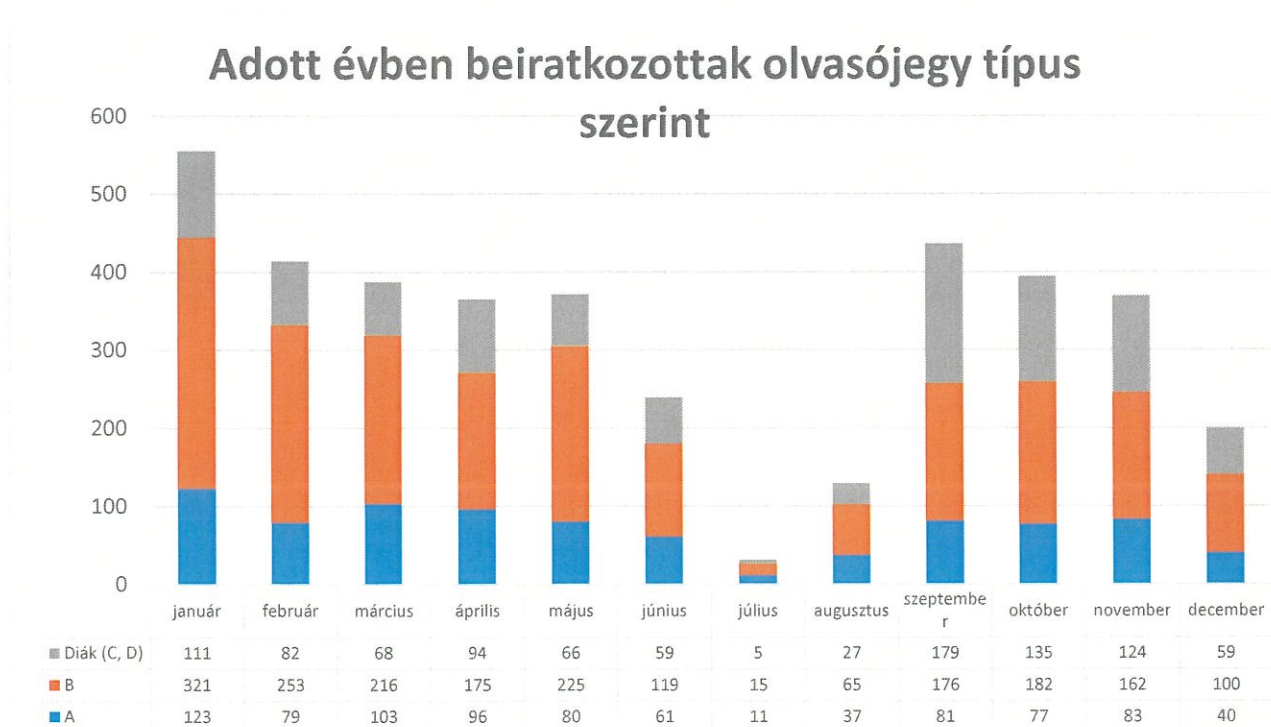

Ebben az évben is tovább folytatódott a beiratkozott olvasók és a könyvtárba belépők számának csökkenése. A tervezettnél jóval nagyobb arányú csökkenés okai az olvasási szokások megváltozása mellett a következők:

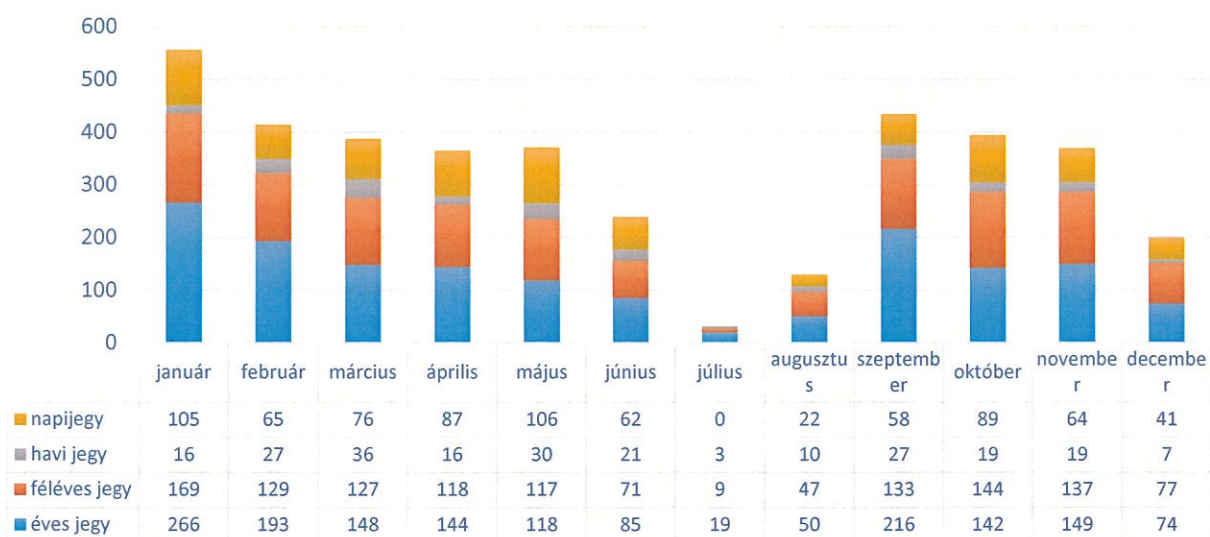
- A könyvtárban és a könyvtár mellett zajló átépítési munkák nagyfokú zajterheléssel jártak, ezért nyáron a Törzsgyűjtemény olvasótermeit 1 hónappal korábban, már június 18-án be kellett zárni, és a Törzsgyűjteménybe tartozó dokumentumok kiszolgálását szüneteltetni kellett.
- A nyitvatartási időben a megemelkedett zajterhelés sokakat elriasztott.
- A médiában megjelent hírek miatt, miszerint a könyvtár évekre bezár, továbbá a hírek szerinti veszélyes szintű azbesztszennyezettség miatt nagyon sok érdeklődő nem mert beiratkozni, és régi olvasóink közül sokan nem újították meg lejárt olvasójegyüket.
- Részben a fenti okok (építkezés, azbesztmentesítés, zajterhelés) miatt elrendelt hosszabb zárvatartás, részben a költségvetési hiány miatt elmaradó kiállítások és tárlatvezetések, illetve a nagyobb rendezvények, eseménysorozatok, múzeumpedagógiai foglalkozások elmaradása eredményezte az 2018. évinél alacsonyabb látogatószámot is (vö. a „Belépések száma” a fenti táblázatban).

2019-ben három alkalommal hirdettünk beiratkozási akciót. A magyar kultúra napján és a Széchenyi emléknapon lehetett féláron éves olvasójegyet váltani. A januári akció sikeres volt, de a novemberi alkalommal a meghirdetés ellenére is csekély volt az érdeklődés. Itt is megmutatkozott a zaj, a költözés és az azbeszt miatti bizonytalanság.

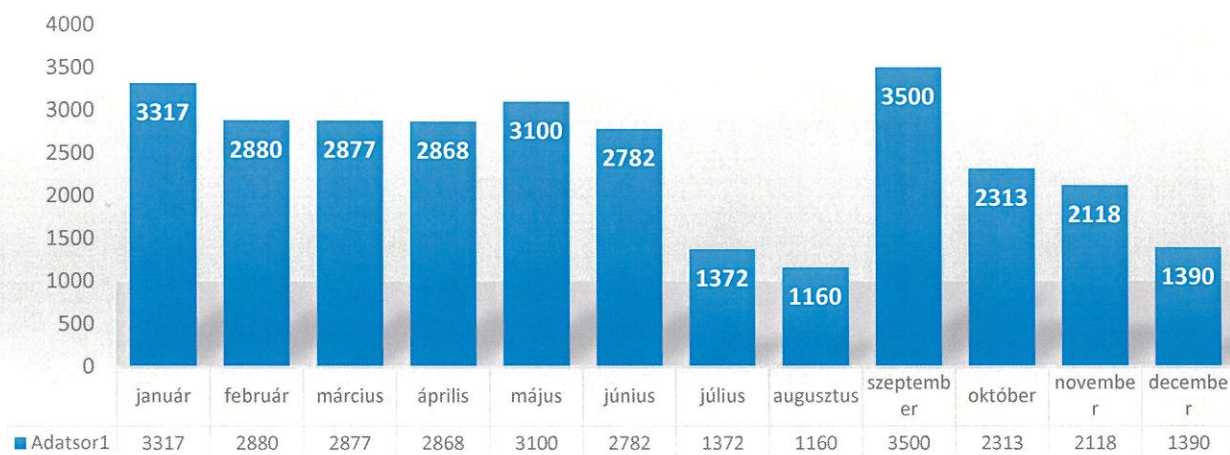
Szeptemberben már hagyományosan részt vettünk az ELTE Könyvtári Napon. Ebben az évben a korábbi kedvezményes beiratkozás helyett a díjmentes regisztrációt hirdettük meg, hogy új olvasókat csábítsunk könyvtárunkba. Az akció nagyon sikeresnek bizonyult, 108 fő iratkozott be.

Adott évben beiratkozott olvasójegy érvényességi időtartam szerint

Olvasói belépések száma

3. Dokumentumforgalom

3.1 Dokumentumforgalom

Könyvtárhasználat	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Helyben használt dokumentumok száma (db)	49 315 raktári kérés, 45 902 szabadpolcos kötet, 80 513 periodika, 28 064 mikrofilm, 78 CD/DVD, 113 TIT anyag (VHS, DVD)	41 015 raktári kérés, 38 347 szabadpolcos kötet, 59 645 periodika, 19 476 mikrofilm, 162 CD/DVD, 201 TIT anyag (VHS, DVD)	-19,81% -16,4% -25,9% -30,6% +107,6% +77,8%
<i>törzsgyűjtemény összesen</i>	<i>203 985</i>	<i>158 846</i>	<i>-22,2%</i>
Helyben használt dokumentumok száma a különgyűjteményekben (db)	269 664	309 941	+14,9%
Könyvtárközi kölcsönzés - küldött dokumentumok (db)	865	858	-0,8%
Könyvtárközi kölcsönzés - kapott dokumentumok (db)	897	961	+7,13%
Nemzetközi dokumentumforgalom – kapott dokumentumok (db)	897	961	+7,13%
Nemzetközi dokumentumforgalom – küldött dokumentumok (db)	181	182	+0,5%
Belső kölcsönzés	17 996	14 663	-18,52%
ODR-kód kiadása	68	13	-81%
Lelőhely tájékoztatás	2440	2310	-5,3%

A CD/DVD dokumentumokat és a TIT dokumentumait 2018 szeptemberétől az Általános Olvasóterem helyett a Központi Tájékoztatásban forgalmazzuk, ezért az adatok itt szerepelnek összesítve, és nem az Általános Olvasóterem statisztikájában.

3.2 Dokumentumforgalom olvasótermenként

Típus	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Általános	11 047 db	---	
Hírlapolvasó	3307 db	2806 db	-15,1%
Mikrofilm*	28 064 tekercs	19 476 db	-30,6%
Irodalmi	15 873 db	13 076 db	-17,6%
Történelmi	14 478 db	17 996 db	+24,2%
Központi Tájékoztatás	1187 db	4686 kötet	+294%

Könyvtártudományi	1200 db	809 db	-32,6%
Kézirat és Régi Nyomtatványok Tára	126 001	136 357	+0,2%
Plakát- és Kisnyomtatványtár	99 000	126 011	+27,3%
Térképtár	719	734	+2%
Zeneműtár és Színháztörténeti Tár	21 390	38 227	+78,7%
Fényképtár + Történeti Interjúk Tára (nincs olvasótermük)	22 554	8612**	-61,8%

*A Mikrofilmnél nem különül el a szabadpolcos és a raktári forgalom.

**A 2019-es visszaesés oka, hogy a TIT a 8. emeleti építkezés miatt az év nagy részében nehezen volt megközelíthető.

Az Általános Olvasóteremet 2018 szeptembere óta az olvasók nem használhatják, mivel, kényszerűségből és átmenetileg, a Digitalizáló Központ itt kapott helyet. A szabadpolcos könyveket kérésre kihoztuk az olvasóteremből, de statisztikát erről külön nem vezettünk, hanem a Központi Tájékoztatás dokumentumforgalmába számítottuk be.

Az Általános Olvasóterem lezárása mellett a hosszú nyári zárvatartás is befolyásolta az éves statisztikai mutatókat. Azbesztmentesítés miatt a 7. emeleti olvasóterem már 2019. június 18-tól zárva voltak, összességében 9 és fél hétig, ami nemcsak a dokumentumforgalmazási statisztikában, hanem a referenzs kérdések számában is tükröződik.

Dokumentumforgalom	2018	2019	Változás
Olvasói könyvforgalom (db)	49 315	41 015	-16,81%
Belső kölcsönzés dokumentumforgalma (db)	17 996	14 663	-18,52%

A törzsgyűjteménybe tartozó könyvek és időszaki kiadványok forgalmazása folyamatos volt. A csökkenő olvasói forgalom csökkenő dokumentumforgalmat eredményez. A dokumentumforgalom csökkenésének másik oka a Törzsgyűjtemény 1 hónappal korábbi zárása. A napi könyvforgalom adatait elemezve az látható, hogy drasztikus csökkenés a diákok könyvkéréseinél tapasztalható. Az elmúlt években minden lehetőséget kimerítettünk, hogy a kiszolgálási időt minimálisra csökkentsük. Javulás már csak az elektronikus kölcsönzés bevezetésével érhető el.

Hírlapolvasó	2018	2019	Változás %-ban az előző évhez képest
olvasók száma (fő)	3424	2810	-17,9%
kérések száma (db)	8592	6516	-24,1%
forgalom (db)	80 513	59 645	-25,9%

Mikrofilmolvasó	2018	2019	Változás %-ban az előző évhez képest
olvasók száma (fő)	3995	3456	-13,4%
forgalmazás (tekercs)	28 064	19 476	-30,6%
digitalizálás (oldal)	7317	7082	-3,2%
adathordozóra (CD, DVD) írás (db)	45	4 *	-86,6%

másolatküldés e-mailben (db)	327	343	+4,8%
bevétel (Ft)	624 560	599 280	-4,04%

*2017 tavaszától az olvasóknak e-mailben, illetve filesender-rel tudjuk továbbítani a másolatokat. Az e-mail-es küldés a költségek szempontjából is előnyösebb.

Multimédia funkciók (Általános Olvasóteremben**)	2018	2019	Változás %-ban az előző évhez képest
forgalmazás (CD, DVD) (db)	78	162	+107,6%
TIT anyagainak forgalmazása (VHS, DVD) (db)	113	201	+77,8%
szolgáltatás-használat (NAVA, OSZK dedikált hálózat) (db)	9*	n.a.	n.a

*2018 szeptemberétől a Multimédiaolvasó számítógépei és a dedikált hálózati pontok gépei (NAVA, ELDORADO, DK) az Általános olvasóterem lezárása miatt a Katalógustérben található. A használat mérése nem lehetséges, ugyanis az olvasók nem kérnek helyszámot.

**A CD/DVD dokumentumok forgalmazása és a TIT dokumentumainak forgalmazása a Központi Tájékoztatásban történik 2018 szeptemberétől.

3.3 Szabadpolcos állomány

Gyarapodás/áthelyezés	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Gyarapodás (könyv) (kötet)	742	288	-61,18%
Gyarapodás (folyóirat) (kötet)	97	99	+2%
Összesen elérhető szabadpolcos állomány (kötet)	kb. 80 000	kb. 80.000	--
Áthelyezés (kötet)	1429*	4	--
Forgalom (db)	41 581	38 347	-16,4%
Kötészetre adott (db)	212	34	-83,9%
Online katalógusban elérhető (%)	100%	100%	--

*2018 nyarán, készülve az RFID címkézésre, a szabadpolcos állományból több kötetet kivontunk, mint az előző években, és igyekeztünk az apasztásban elmaradt feladatainkat elvégezni. 2019-ben nem apasztottunk, hogy ne zavarjuk az RFID címkézés munkafolyamatát. A táblázatban feltüntetett 4 kötet az őszi beázásnak esett áldozatul.

Szakjelzetek rögzítése az elektronikus katalógusban	2018	2019
példányadat-módosítás (db)	26 186	46 165
új példány létrehozása (db)	13 834	3259
Összesen (db)	40 020	49 424

A Tájékoztató Osztály Amicus-beviteli jogosultsággal rendelkező munkatársai 2019-ben a már meglévő szabadpolcos példányok adatait javították az RFID Pilot Projekt előkészítése

keretében. Ez okozza a módosított példányok számában látható növekedést. A létrehozott új példányok számában látható csökkenés oka, hogy az OKR Projekt keretében végzett példányadat-bevitel 2019 májusában véget ért, amiben az osztály 3 munkatársa is részt vett. Májusban kezdődött a szabadpolcos állomány RFID címkézése. Ebben a munkában a Tájékoztató Osztály 2 munkatársa vett részt. Augusztus végére közel 65 ezer szabadpolcon elhelyezett könyvbe került RFID címke. Címkézés közben a problémás dokumentumokat félretették a kollégák, a katalógusban lévő adatokat javították kb. 1600 kötet esetében, komolyabb probléma esetén pedig a javítást a Gyarapítási Osztály munkatársai végezték el.

4. Olvasói számítógépek

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Katalógus gép	4	4	0%
Olvasói munkaállomás a 7.emeleti, törzsgyűjteményi olvasótermekben	63	68	+7,9%
Olvasói munkaállomás a különgyűjteményi olvasótermekben	n.a.	12	-

A Multimédiaolvasó számítógépei az Általános Olvasóterem lezárása miatt a Katalógustérbe kerültek.

A 2019. decemberi állapot:

Katalógustér: 10 internetkapcsolattal ellátott számítógép
 4 dedikált hálózati gép (NAVA, DK, ELDORADO, Vakolvasó)
 2 számítógép csak CD/DVD-használatra
 3 katalógusgép

Irodalomtudományi Olvasóterem: 9 OPM munkaállomás

Történettudományi Olvasóterem: 16 OPM munkaállomás

Hírlapolvasó: 20 OPM munkaállomás

Mikrofilmolvasó: 1 katalógusgép (de internethasználatra is alkalmas)
 7 OPM munkaállomás

Az OPM munkaállomások száma a Mikrofilmolvasóban növekedett 2019-ben.

Az elavult gépek cseréje csak részben megvalósult az OKR Projekt keretében (multimédiás gépek és vékonykliensek cseréje). Sajnos, az OPM munkaállomások cseréje nem történt meg, pedig a gépek már meglehetősen elavultak.

WIFI szolgáltatás elérhető-e? Milyen minőségben?

Az olvasótermekben elérhető a WIFI-szolgáltatás. A WIFI-hálózat kielégítően működött, nagyobb hálózati kiesések nem történtek.

2019-ben az OKR Projekt keretében megkezdődött a WIFI-hálózat korszerűsítése is. A végpontok kiépítése megtörtént, a jeladók felszerelése 2020 elején zárul. Ezzel együtt a hálózat megbízhatósága nagymértékben nőtt.

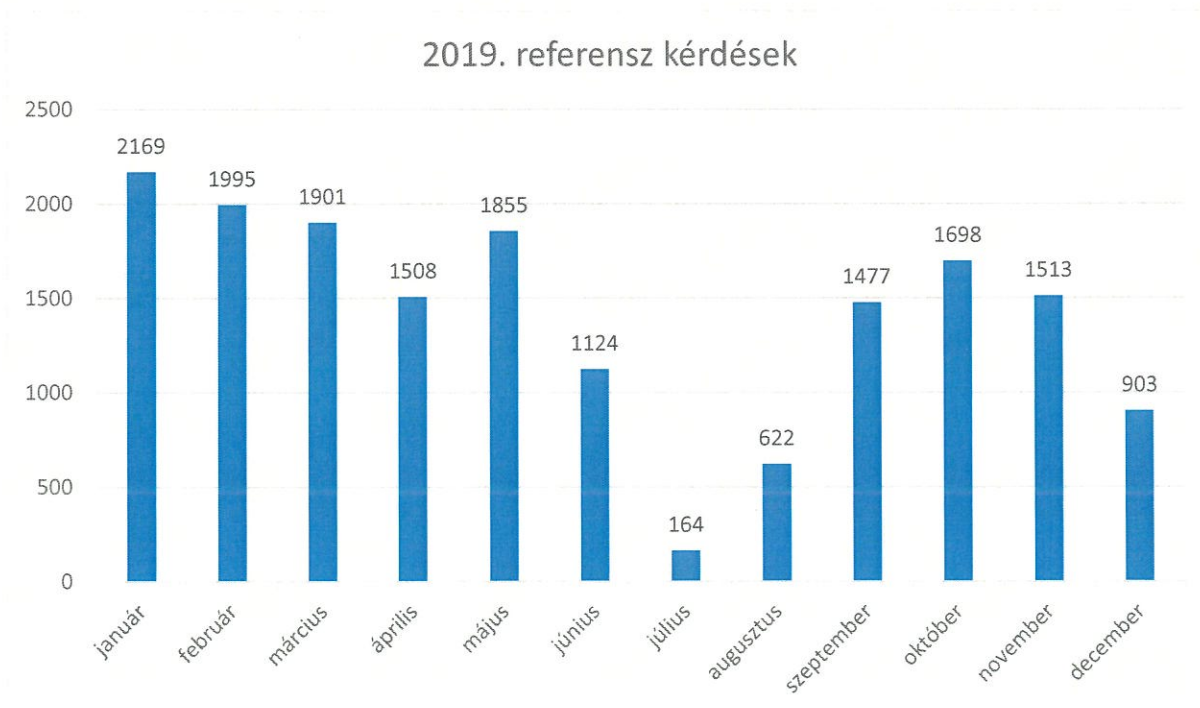
5. Tájékoztatás

5.1 Központi tájékoztatás és olvasótermek

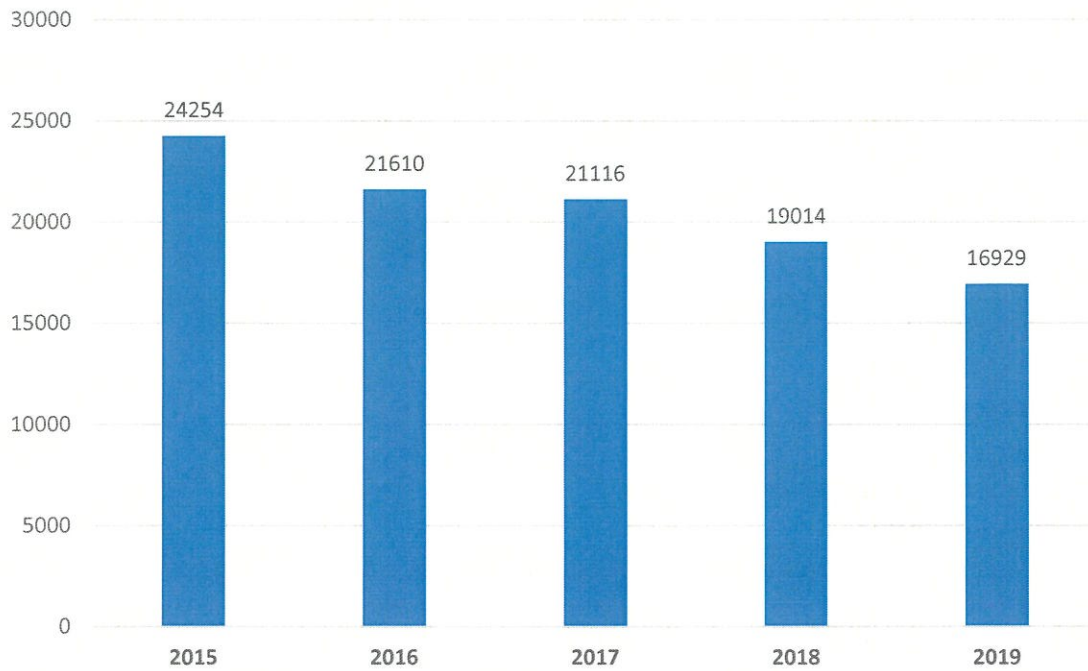
Referenz kérdések száma	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Szóbeli (személyes)	14 636	12 416	-15,1%
Szóbeli (telefon, skype)	2327	2528	+8,6%
Szóbeli összesen	16 963	14 944	-11,9%
Írásbeli (postai)	12	4	-66,6%
Elektronikus (e-mail)	2039**	1905	-6,5%
Elektronikus (facebook)*	--	76	---
Írásbeli összesen	2051	1985	-3,2%
Mindösszesen	19 014	16 929	-10,9%
Irodalomkutatások, témafigyelések száma	2	7	+250%
Bibliográfiai szolgáltatás	0	0	---

*A facebook-ra érkező kérdések megválaszolásának feladatát a Tájékoztató Osztály kapta meg 2019. február 1-től.

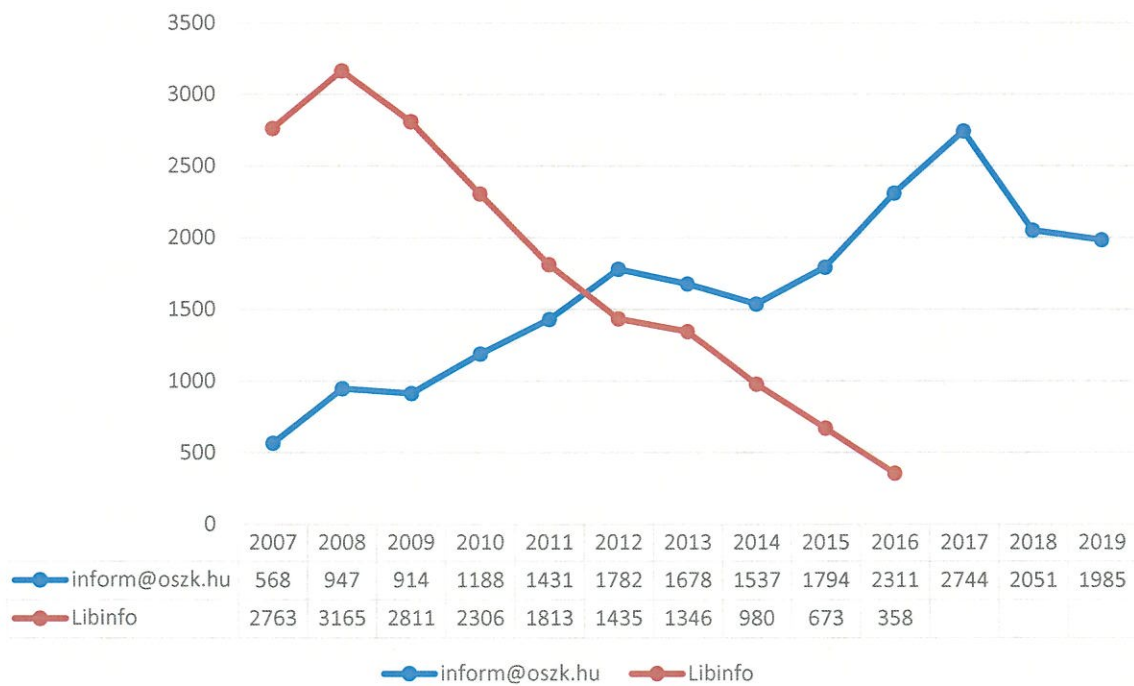
** Az írásbeli kérdések számában tapasztalható csökkenést a statisztikai adatok felvételének változása is okozza. 2014 októberétől az email-ben érkező kérdések iktatásánál megszűnt a köszönőleveleknek új számon történő iktatása, azonban a statisztikában – a korábbi évekkal való összehasonlítások megkönnyítésére és a statisztikai rossz következtetések levonásának elkerülése végett – feltüntettük ezek arányát. 2019-től azonban a statisztikába nem számítjuk bele, és az összehasonlíthatóság érdekében a fenti táblázatban a 2018-ban közölt adatból is kivontuk.

Referenz kérdések

Írásbeli kérdések

Térítéses külső megbízások	2018	2019
bibliográfia (db)	0	0
kép- és cikk-keresés (db)	2	0
ráfordított idő (óra)	16	0

A 2019-es év során több árajánlatot is kiküldtünk, de a szakirodalmi szolgáltatást végül nem rendelték meg, amelynek díjszabása 3000 Ft+ÁFA keresési óránként. Az OSZK kiállításaihoz vagy tervezett kiállításához a Tájékoztató Osztály munkatársai a törzsgyűjteményi anyag feltérképezésével nyújtottak segítséget.

OSZK-n belüli és nem térítéses külső megbízások	2019. évi mennyiség
bibliográfia (db)	7
kép- és cikk-keresés (db)	0
ráfordított idő (óra)	155

A következő témákban állítottunk össze bibliográfiát:

- Trianoni békeszerződés
- Magyar-maláj diplomáciai kapcsolatok (2 bibliográfia),
- Mesekönyvek keresése az Advent kiállításához,
- Huszka Jenőről ajánló bibliográfia összeállítása (a kérés az Operettszínháztól érkezett),
- Katona József – Bánk bán témában ajánló bibliográfia (a PIM kérésére),
- Erkel Ferenc – Bánk bán témában ajánló bibliográfia (a PIM kérésére).

5.2 Tájékoztató a különgyűjteményekben

Referenz kérdések száma	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Szóbeli (személyes)	9992	12 727	+27,3%
Szóbeli (telefon, skype)	9598	15 592	+62,4%
Szóbeli összesen	19 590	28 319	+44,5%
Írásbeli (postai)	20	28	+40%
Elektronikus	7867	11 284	+43,4%
Írásbeli összesen	7887	11 312	+43,4%
Mindösszesen	27 477	39 631	+44,2%
Irodalomkutatások, témafigyelések száma	98	22	-77,5%
Bibliográfiai szolgáltatás	92	28	-69,6%

Amíg a központi tájékoztató szolgálatnál mintegy 10%-os csökkenés tapasztalható a referenz szolgálat statisztikájában, a különgyűjtemények esetében a tájékoztatói tevékenység látványos mértékben megnőtt. Ennek az is a magyarázata, hogy a tári olvasótermek mindössze a nyári zárvatartási idő alatt (21 nap) nem voltak látogathatók, szemben a törzsgyűjteményi olvasótermek 60 napos zárvatartásával, ami – mint ahogy feljebb már jeleztük – még az írásbeli referenzkérdések számában is tükröződik.

5.3 Lelőhely-tájékoztatás, Könyvek Központi Katalógusa

Feladatok		
I. Tájékoztatás (db)	összes	ebből találat
Lelőhely-kérés	1253	659
Könyvtárközi kölcsönzési kérelőlap	1057	346
<i>Összes tájékoztatás:</i>	2310	1005
II. Bejelentés (db)	összes	ebből törlés
Érkezett cédula összesen	9005	8984
Jelentő könyvtár	összes	ebből budapesti
	40	25
III. Katalógusmunkák (tétel)	bejelentés	törlés
	546	3342
IV. ODR-kód kiadása (db)	összes	
	13	

5.4 Könyvtárközi kölcsönzés

Összes iktatott kérés: 2287 darab

Összes bevétel (bruttó): 6 702 401 Ft

Dokumentum-közvetítés: 1144 darab (külföldi kölcsönzés + külföldi megtartás + belföldi közvetítés)

Bevétel (bruttó): 6 166 070 Ft (D, KKK, KÜL jelű számlák)

Kiadás: 1 902 115 Ft (devizaszámlák)

Bevétel (nettó): 4 263 995 Ft

Dokumentumszolgáltatás: 858 darab (OSZK-állományból belföldi és külföldi partner számára)

Bevétel: 536 331 Ft (1, előlegbekérők)

Tájékoztatás: 285 darab

A fenti kérésekkel kapcsolatos egyéb levelezés: 3197 darab

A könyvtárközi kérések és teljesítésük 2019-ben									
kapott kérés	adott dokumentum				küldött kérés		kapott dokumentum		
	OSZK-ból eredeti	más könyvtárból külföldre eredeti	OSZK-ból másolat (nyomtatott)	OSZK-ból másolat (elektronikus)	kérés-közvetítés külföldre	tájékoztatás	eredeti	másolat (nyomtatott)	másolat (elektronikus)
2287	3	123	515	340	60	285	740	54	167

6. Repográfiai szolgáltatások

6.1 Repográfiai szolgáltatások a főrzsgyűjteményben

Típus	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Fénymásolás (oldal)	73 080	70 500	-3.53%
Digitalizálás (oldal)	1 200 000	1 314 477	+9,5%
Külső megbízások (megrendelések száma)	1389	1341	-3.45%
Születésnap csomag (db)	1578	1973	+25.03%

6.2 Repográfiai szolgáltatások a különgyűjteményekben

Típus	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Fénymásolás (oldal)	5342	2722	-49,1%
Digitalizálás (oldal)	12 144	11 495	-5,4%

7. Online szolgáltatások

7.1 Honlap, tematikus és közösségi szolgáltatások

Online szolgáltatások	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Honlap			
Távhasználatok száma összesen (honlapok, digitális könyvtárak, katalógus stb. együtt)	23 036 011	22 221 909	-3,5%
Távhasználatok száma – honlapok			
- oszk.hu	283 643	267 494	-5,7%
- m.oszk.hu (mobil honlap)	62 135	70 194	+12,9%
<i>összesen</i>	345 778	337 688	-2,4%
A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek gyakorisága (alkalom/hónap átlagosan)	80	92	+15%
A könyvtári honlap tartalomfrissítésének száma összesen	972	1095	+12,6%
A könyvtárban használható adatbázisok száma	17	23	+35,2%
Tematikus honlapok/virtuális kiállítások száma	42	44	4,7%
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma (db)	12	12	--

A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma (fő):			
- követők száma	25 333	29 167	+15%
- szerkesztett tartalom	11 044	7346	-33,5%
- megjelenések száma (alkalom)	7 376 229	6 183 046	-16,2%
Egyéb online közösségi feladatokba bevont használók száma	-	-	-
Katalógus			
A könyvtári OPAC használatának gyakorisága (használat/év) (kattintás az OPAC-ra)	248 172	165 525	-33,3%
Digitális gyűjtemények			
Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma (db)		ld. a Digitális gyűjtemények c. részben	

A könyvtár honlapjaival és közösségi oldalaival kapcsolatos alapfeladatok:

1. **Az oszk.hu oldalainak gondozása, tartalmi fejlesztése és naprakészségének biztosítása.**
  - a. A hírek, illetve a rendezvényeinkről beérkező információk szerkesztése, az információk beszerzése, visszacsatolások, a kiállításokhoz kapcsolódó aloldalak (virtuális mikrokiállítások) készítése a tartalomgazdákkal egyeztetve, az általuk küldött anyagok alapján és illusztrációk készítése:
    - 309 új aloldal node létrehozása
    - 466 korábban már létező oldal szerkesztése
    - 320 illusztráció készítése
  - b. **A Mikes-projekt** aloldalának <http://www.oszk.hu/node/1501> frissítése, a könyvlisták közzétevése, illetve a korábbiak felülrása hetente:
    - 48 hungarica
    - 48 nem hungarica lista
    - 32 zenei lista
    - 26 frissített lista
    - 43 összevont maradéklista
    - 40 régi lista törlése
  - c. **16 kiadvány aloldalának elkészítése** (magyar és angol): <http://www.oszk.hu/kiadvanyok>
  - d. A statisztika-oldal <http://www.oszk.hu/statisztikai-adatok-2019> adatainak folyamatos beszerzése és feltöltés (Lásd a táblázatban!)
  - e. Regisztrációs űrlapok létrehozása (pl. 404-es konferencia)
2. **Az OSZK.hu/en** (<http://www.oszk.hu/en>) gondozása, tartalmi fejlesztése és naprakészségének biztosítása. 166,88 kis szabványoldal fordítása, ill. a tartalmak feltöltése
3. **Az oszk.hu és oszk.hu/en mobil verzió** gondozása, igény szerinti fejlesztése és naprakészségének biztosítása.
4. **HÍRLEVÉL**
  - a. 32 hírlevél kontrollszerkesztése és kiküldése (vö.: Hírlevél-archívum http://www.oszk.hu/hirlevel_archivum)

5. Az **Intranet** napi gondozása, igény szerinti fejlesztése és naprakészségének biztosítása (orvosi időpontok kezelése, szervezeti ábra módosítása stb.)
6. A **közösségi tér gondozása** (Facebook, blogok, Twitter-csatornák stb.)
  - a. összesen 7346 különböző szerkesztett tartalom (Fb-posztok, blogok, galériák)
  - b. követőink száma december végén: 29 167 fő
  - c. Az összes **egyedi elérés**: 6 183 064

Facebook <https://www.facebook.com/nemzetikonyvtar>

Twitter <http://nemzetikonyvtar.tumblr.com/>

Blog <http://nemzetikonyvtar.blog.hu>

Fényképek (a Fb nélkül) <https://www.instagram.com/nemzetikonyvtar>

Videócsatorna <https://www.youtube.com/user/nemzetikonyvtar>

AZ ÚJ OSZK.HU <http://testujoszk.ad.oszk.hu> készültsége 95%-os – a feltöltöttségben is. A demo bemutatójának várható időpontja: 2020. április.

Tematikus honlapok

A CORVINA-HONLAP 2018. novemberi indulása óta folyamatosan gyarapszik. A szolgáltatás több mint 27 000 (!) képet – corvinaoldalok, kötésképek, dekorációs fotók, a narratívát kísérő fotók – tartalmaz.

- 141,97 szabvány kis oldal angol szöveg került fel a szolgáltatásba.
- 650 oldal (node) módosítása (gyarapítás, kiegészítés, javítás).
- 651 kép feltöltése.
- A honlap másolatának létrehozása a tesztszerveren (vö.: az igény szerinti nagyobb átalakítások helye).
- Az egyes corvinákat bemutató adatlapok átalakítása: egyrészt jobban átlátható felületek (vö.: elérhető digitális tartalmak, különös tekintettel a digitalizált teljes kötetekre, pl.: [Trapezuntius corvina](#)), másrészt több, mint száz külföldön őrzött corvina digitalizált állománya érhető el az adatlapmezőkből (pl.: [Cicero: Opera](#)).
- A [kiállítási vezetőkötet](#) magyar nyelvű bemutatószövegeinek (több mint 60 szöveg) adaptálása és feltöltése az egyes oldalakhoz (pl.: [Regiomontanus-corvina](#)).
- Jelenleg folyik a vonatkozó angol nyelvű szövegek adaptálása is.
- A [győri](#), valamint a [Cod. Lat. 249.](#), a [Cod. Lat. 281.](#), a [Cod. Lat. 413.](#), és a [Cod. Lat. 429.](#) jelzetű OSZK-ban őrzött corvinák kötésleírásainak angol fordítása.
- A szövegek és a hozzájuk tartozó képek feltöltése az angol felületre.
- A [Bibliográfia-menüpont](#) több tucat elemmel bővült.
- A [Hírek-oldal](#) (magyar-angol) folyamatos gondozása, gyarapítása.
- **A CORVINA 3D** – közreműködés a kiállítás 3D-s megörökítésében. A szolgáltatás nagy csúszással, de elkészült. Várható éles indulás: 2020. április. A szolgáltatás jelenlegi elérése: http://kerekterek.hu/panos/munka/2019corvina_v5/
- **I. VILÁGHÁBORÚS-S HONLAP** előkészítve (a Térképtárral együttműködésben) – az OTR mutatóanyag tartalma lesz.
- A **Ráczi Vali oldal** (<https://raczvali.oszk.hu/>) Monica Porter *Halálos körhinta – Ráczi Vali, a dizőz* című kötetének magyar kiadásához kapcsolódva ad ízelítőt az 1930–40-es évek népszerű dizőzének fennmaradt hangfelvételeiből.

- **Tolnay Klári virtuális kiállítás:** szintén az OTR-ben valósul meg, annak tesztelése után.
- A már korábban létrehozott **tematikus szolgáltatások** gondozása, eseti gyarapítása, bővítése http://www.oszk.hu/virtualis_kiallitas – pl.: <https://horvathtibor.oszk.hu/> (bővítés) és <http://mek.oszk.hu/kiallitas/krleza/index.htm> (a multimédia javítása), http://orkenyistvan.hu/orkeny_a_szinhaban (előadáslisták).
- Drupal 6 és 7 biztonsági frissítések.

Online tartalomszolgáltató rendszer (OTR) kialakítása

Az OSZK komplex informatikai megújulási folyamatának részeként a magyar írott kulturális örökség digitalizált és feldolgozott elemeit sokrétűen kívánja elérhetővé tenni a felhasználók széles rétegei számára. Ennek érdekében az OKR Projektben – szoros kapcsolatban az Országos Könyvtári Platformmal (OKP) és az annak keretében kialakítandó digitális objektumtárral – az OSZK online tartalomszolgáltató rendszerét (OTR) is megújítjuk.

Ennek keretében megújul az OSZK honlapja, belső tájékoztató rendszere, az online tematikus szolgáltatások informatikai környezete, a digitális táruk megjelenítő felülete, valamint készül egy Webshop-rendszer is.

2019 folyamán elkészült az OTR követelményspecifikációja, megkezdődött a rendszer kialakítása, amelynek első eredményei 2020 elején várhatók.

7.2 Előfizetett adatbázisok

2019-es adatbázis-előfizetések az EISZ keretében

Akadémiai Kiadó folyóiratai
 Akadémiai Kiadó MERSZ
 Akadémiai Kiadó szótárai
 Arcanum ADT+
 Brill Book History Online (új előfizetés)
 EBSCO – Academic Search Ultimate (új előfizetés)
 EmeraldInsight – Library Studies
 GALE Literary Sources
 De Gruyter Journals – Social Sciences and Humanities Package (új előfizetés)
 De Gruyter – Bibliotheca Teubneriana Latina (BTL) (új előfizetés)
 De Gruyter – Thesaurus Linguae Latinae (TLL) (új előfizetés)
 JSTOR Language & Literature csomag
 L’Harmattan Digitális Archívum
 Osiris Kiadó (új előfizetés)
 Oxford Music Online (Grove Music Online)
 TINTA SzóTudásTár
 Typotex Interkönyv
 USC Soá Alapítvány Vizuális Történelmi Archívum

További (nem EISZ-előfizetés keretében biztosított), az olvasók számára elérhető adatbázisok

Bibliotheca Eruditionis – SZTE-vel együttműködésben, 2001 óta épített adatbázis
 The Hungarian Reformation Online – OSZK anyagot tartalmazó adatbázis

MTI – Magyar Távirati Iroda

NAVA

WBIS – World Biographical Information System – OSZK anyagot tartalmazó adatbázis

Az adatbázisokat a honlapról lehet elérni, a teljes hálózaton keresztül. Tartalmuk a katalógusban nem tükröződik. Az előfizetett adatbázisokhoz távoli hozzáférést, EduID azonosítással, 2019. december 12-től biztosítunk beiratkozott olvasóinknak és az OSZK dolgozóinak.

Próbahozzáférések 2019 során

Augusztus–szeptember: De Gruyter – 20th Century German History Online – National Socialism, Holocaust, Resistance and Exile 1933–1945

Október–november: EBSCO MLA International Bibliography (MLA Directory of Periodicals és MLA International Bibliography with Full Text)

December: Balassi, Gondolat, Kortárs, Kossuth és Kronosz Kiadó

EISZ koordinátori feladatok:

Az intézmény EISZ-koordinátora: Dr. Kulcsár Szabó Ernőné Gombos Annamária általános főigazgató-helyettes volt, 2019. április 8-tól Bubonyicz Andrea, a Tájékoztató Osztály vezetője.

A koordinációval megbízott munkatárs részt vett az MTA KIK-ban megrendezett EISZ-fórumokon, a kiadók és aggregátorok bemutatkozó előadásain, az elhangzottakról tájékoztatta a vezetőséget és a munkatársakat. Megtörtént az adatbázis-igények összeírása, az intézményi együttműködési szerződés aláírása, az intézményi adategyeztetés; az előfizetett adatbázisok listájának honlapon való közzététele, ismertető, tájékoztatók írása a belső és külső honlapra. Az adatbázis-elérésekkel kapcsolatos kérdések megválaszolása, az elérési hibák kiküszöbölése, az EISZ Titkársággal való kapcsolat folyamatos.

7.3 Digitális gyűjtemények

Online szolgáltatások	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma (db)			
MEK könyvek	1269	1088	-14,3%
EPA időszaki kiadványok	130 cím 9896 füzet 59 161 cikk	137 cím 20 365 füzet 45 832 cikk	+5,4% +105,8% -22,5%
DKA képi dokumentumok	7121	7860	+10,4%
OSZKDK			
- elkészült	2296	1570	-31,6%
- beszolgáltatott	4113	3925	-4,6%
- beadott	2587	3105	+20%

Távhasználatok száma			
MEK	15 829 820	15 260 414	-3,6%
EPA	4 821 159	4 726 825	-2%
DKA	1 573 705	1 618 859	+2,9%
<i>nyílt archívumok összesen</i>	<i>22 224 684</i>	<i>21 606 098</i>	<i>-2,8%</i>

2019-ben elért eredmények:

Havi *MEK hírlevél* kiküldése a MEK és az EPA gyarapodási listáival, valamint rövid hírek a fejlesztésekről.

Egyelőre kísérleti jelleggel a mek.oszk.hu szerveren áttérünk a „https” protokoll használatára, ami azt jelenti, hogy a szerver és a felhasználó gépe között titkosítva utaznak az adatok, így harmadik fél nem férhet hozzájuk. A „http://mek.oszk.hu” kezdetű linkek és könyvjelzők automatikusan átirányításra kerülnek ezentúl erre a biztonságosabb csatornára.

A biztonságos csatornára irányítottuk az EPA.oszk.hu és a DKA.oszk.hu adatbázisaink címeit is.

Magyar Elektronikus Könyvtár

- Jelentősen bővült a <http://mek.oszk.hu/html/303.html> oldalon található lista, amely a *Tarján Tamás* által szerkesztett „303 magyar regény, amit el kell olvasnod, mielőtt meghalsz” című könyvben és a Magyar Elektronikus Könyvtárban is megtalálható műveket sorolja fel. A lista most 86 tételes, és tucatnyi új tétellel gyarapodott az elmúlt bő fél évben: például *Szabó Dezső: Az elsodort falu*, *Asbóth János: Álmodó álmodója*, *Szomorú Dezső: A párizsi regény*, vagy a most elkészült „Déryné naplója”. A digitalizált példányok többsége első kiadás, és az Internet Szolgáltatók Tanácsa, illetve a MEK Egyesület támogatásával a szkennelt oldalképek mellett javított és újraserkesztett szöveges formátumokban is letölthető. Az eredeti 303-as lista a moly.hu oldalán nézhető meg.
- A <https://mek.oszk.hu/html/lod.html> oldalon összegyűjtöttünk minden információt a MEK-ben az elmúlt években történt szemantikusweb-fejlesztésekről, és aktualizáltuk a Virtuoso szerverünk által szolgáltatott adatbázist is, amelyben jelenleg 19.067 RDF formátumú rekord és 1.252.307 triplet található. Az összefoglaló oldal a MEK kezdőlapján jobbra lent a KAPCSOLT ADATOK linkre kattintva is elérhető ezentúl.
- A papírkidás alapján készült vagy digitalizált könyvek weblapjain alul – a MEK-be kerülés dátuma és az oldal URL címe között – mostantól a nyomtatott változat kiadója, kiadási helye és éve is kiíródik, így nem kell a KATALÓGUSCÉDULA menüpontra kattintani, ha az eredeti dokumentum megjelenési adataira vagyunk kíváncsiak.
- Ünnepegyes keretek között adták át az Erdészeti Információs Központban az Országos Erdészeti Egyesületnek az Agrárminisztérium támogatásával létrejött Erdészeti Digitális Könyvtárát, amelynek létrejöttében a MEK munkatársai is tevékenyen részt vettek 100.000 oldal digitalizálásával.

Elektronikus Periodika Archívum

- Elkészült a nemzeti könyvtár történetének feldolgozásával és megőrzésével kapcsolatos fontos időszaki kiadvány, az *OSZK híradó* c. lap digitalizálása. Az online változat elérhető az EPA-ban.

- Felkerült az EPA-ba két régi földtani kiadvány, a *Mittheilungen aus dem Jahrbuche der königlichen ungar. geologischen Anstalt*, valamint a *Jahresbericht der k.gl. Ungarischen Geologischen Anstalt ...* A Magyar Állami Földtani Intézet kiadványait évek óta szkenelte az Intézet könyvtára, és szolgáltatásra eljuttatta az EPA számára. A két utóbbi címmel az intézet összes periodikáját sikerült digitalizálni és szolgáltatni.

8. Szolgáltatások fogyatékkal élők számára

Szolgáltatások száma	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközök száma	1 vakolvasó	1 vakolvasó	0%
Fogyatékossgal élők számára akadálymentes szolgáltatások száma	13	13	0%

A 2018-ban felsorolt szolgáltatásokhoz és lehetőségekhez képest nincs változás:

Honlapunkon részletes tájékoztató olvasható a könyvtár akadálymentesítéséről, ahol a látássérültek számára hangzóanyag mutatja be a könyvtár épületét.

Elérhetősége: <http://www.oszk.hu/akadalymentesites>

Az Országos Széchényi Könyvtár esetében a fogyatékkal élők számára a könyvtár használata teljes mértékben **ingyenes**. Továbbá egy kísérő iratkozhat be térítésmentesen a könyvtárba (vakok és gyengénlátók, mozgássérültek, siketek és nagyothallók).

Mozgássérült látogatók számára

- A könyvtár épülete a Palota út felől a kialakított rámpán közelíthető meg. A Hauszmann program részeként megvalósuló akadálymentes lift építésével kapcsolatban az eredeti rámpát áthelyezték, és emelkedési szögét módosították, de a meredekebb rámpa is alkalmas a rászorulóknak közlekedésére. Az Oroszlános udvarban, a főbejáratnál is kialakítottunk egy rámpát.
- A főbejáratnál található ruhatárban 1 db kerekesszék áll rendelkezésre.
- Az olvasótermet lifttel lehet megközelíteni.
- Az épületben két akadálymentes mosdó van: egy a főbejárat szintjén, egy pedig a VII. emeleten, a törzsgyűjteményi olvasóterem közelében.

Hallássérült látogatók számára

- A hallókészülékek hatékonyságát javító indukciós hurok működik a főbejáratnál a beiratkozó pultnál, a VII. emeleten a központi tájékoztató pultnál és a törzsgyűjteményi olvasóteremhez tartozó Könyvkiadó állomáson.
- A Tájékoztató Osztály egy munkatársa jelnyelvi nyelvvizsgával rendelkezik.

Látássérült látogatók számára

- Az épületben több lift is működik. A főbejáratnál balra található lift hangos segédlettel van ellátva. Ez a főbejárat és a VIII. emelet között jár, az alsóbb irodai szinteket nem érinti, így elkerülhető az esetleges eltévedés.

- A VII. emeleten található Általános Olvasóteremben használható egy felolvasóprogrammal (JAWS) ellátott számítógép.
- A Magyar Elektronikus Könyvtár akadálymentes változata: <http://vmek.oszk.hu/>
- A Magyar Elektronikus Könyvtár és a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének együttműködése révén számos hangoskönyv érhető el szabadon a szolgáltatás honlapjáról, illetve számos felolvastatható mű is megtalálható.
A honlap elérhetősége: <http://mek.oszk.hu/keresesek/keresesf.phtml?formatum=MP3>
- Együttműködési megállapodásunk van a Vakok és Gyengénlátók Szövetségével, mely alapján az általunk számukra rendelkezésre bocsátott, csak Braille-írással megjelent Vakok Világa c. folyóiratot begépelik latin betűs karakterekkel, ezáltal digitálisan elérhetővé teszik, ez a munka jelenleg is zajlik.

Eszköz – Szoftver – Építészeti megoldás	Mennyiség	Helyszín
Rámpa	2	Palota út; Oroszlános udvar
Kerekesszék	1	Főbejárat, ruhatár
Akadálymentes mosdó	2	5. és 7. emelet
Indukciós hurok	3	Beiratkozó pult (5. emelet), Könyvkiadó állomás; Központi tájékoztató (7. emelet)
Hangoslift	1	Főbejárat, előcsarnok: baloldali lift
Felolvasó programmal ellátott számítógép	1	Általános olvasóterem
MEK akadálymentes változat	honlap	http://vmek.oszk.hu
MEK hangoskönyvek	357 mű	http://vmek.oszk.hu/html/vgi/vkereses/keresesuj2.phtml?minta=mp3&tip=format
MEK felolvastatható művek	2425 mű	http://vmek.oszk.hu/html/vgi/vkereses/keresesuj2.phtml?minta=PVU&tip=format

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1563 rendelete és 2017/1564 irányelvének átültető jogszabályai (2018. évi LVI. törvény a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény módosításáról, 198/2018. (X. 25.) Korm. rendelet az olvasási képességet érintő fogyatékkal élő kedvezményezett személyek javára végezhető szabad felhasználás részletes szabályairól) kapcsán az Országos Széchényi Könyvtárra vonatkozó feladatok végrehajtásához kapcsolódóan cselekvési terv készült, amely kitér az alábbi kérdéskörökre:

- a kedvezményezettek azonosítása (hozzáférés-kezelés) során fellépő kérdések;
- technikai megvalósítás részletei (a Magyarországon letelepedett jogosított szervezetek nyilvántartása; a jogosított szervezetek nyilvántartásának rendelkezésre bocsátása minden év április 30-ig az Európai Bizottság számára; nyilvántartás vezetése a jogosított szervezetek által előállított hozzáférhető formátumú művekről és más kapcsolódó jogi teljesítményekről legalább egy olyan jogosított szervezet megjelölésével, amely ilyen példánnyal rendelkezik).

A Könyvtári Intézet honlapján bejelentő felület készült mind a jogosított szervezetek, mind a hozzáférhető formátumú művek műbejelentései számára. Elérhetősége:

<https://ki.oszk.hu/informacioszolgaltatas/1982018-x-25-korm-rendelet-jogosított-szervezetek-jelentkezes>

9. Könyvtári programok

9.1 Használóképzések

Használóképzések	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Összes használói képzés száma	6	6	0
Összes használói képzésen résztvevők száma	90	94	14,4%
Csoportok száma	6	11	+83%

A használók képzését a Tájékoztatási Osztály végzi. (Könyvtártudományi Szakkönyvtár használóképzését ld. a III. fejezet 8.3 pontban.)

A felsőoktatási intézményekkel rendszeres kapcsolatban vagyunk, és az egyetemekre újonnan beiratkozott hallgatók részére igény szerint könyvtárhasználati eligazítást tartunk. Különösen működőképes ez az együttműködés ott, ahol az egyetemi oktató is fontosnak tartja, hogy a hallgatói megismerjék a nemzeti könyvtárat és szolgáltatásait. A hallgatók csoportosan, főként a tanszékek szervezésében jönnek, változó létszámban vesznek részt a könyvtár bemutatásán. Olvasóink többségét a kutatók alkotják, akik már egyetemi éveik alatt is látogatják a könyvtárat. Főként az Eötvös Loránd Tudományegyetemről, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemről és a Károli Gáspár Református Egyetemről érkeznek alkalomszerűen, minden félévben tudományos érdeklődésű hallgatók a gyűjteményekbe, ahol a szakterületüknek megfelelően megismerkedhetnek a speciális gyűjteményrészekkel, valamint a könyvtári gyűjtemény tudományos igényű használatának módjával, technikájával, amihez a gyűjteményt gondozó munkatársak nyújtanak szakszerű segítséget.

A könyvtártudományi tanszékekkel együttműködve munkatársaink több téren is támogatják a képzést, többek között ismertetik a hallgatóknak a nemzeti könyvtár sajátosságait, szolgáltatásait, bemutatják a gyűjteményt.

A Tájékoztatási Osztály, az Olvasó- és Ügyfélszolgálati Osztály, valamint a Nemzetközi és Kulturális Kapcsolatok Osztálya együttműködve végzi az olvasók körében a könyvtár PR tevékenységét, ami főleg tagtoborzást jelent (Könyvtári nyílt nap – ELTE). A Tájékoztatási Osztály munkatársai az NKKO felkérésére 2019-ben is rendszeresen tartottak idegenvezetést a könyvtárba látogató csoportok számára.

9.2 Rendezvények

Az OSZK költségvetésében mutatkozó forráshiány, illetve az F épületben folyó építkezési munkálatok hatása a rendezvények csökkent számában is megmutatkozott. 2019 folyamán először történt meg, hogy az OSZK nem vett részt a Múzeumok Éjszakáján, és nyolc évnyi sikeres, teltházás évad után nem folytathattuk a KönyvtÁRlat című irodalom- és kultúrtörténeti rendezvénysorozatot sem.

Rendezvények	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Konferenciák száma (db)	17	14	-17,7%
Konferenciákon résztvevők száma (fő)	1144	1041	-9%
Időszaki kiállítások száma (db)	13	12	-7,7%
Időszaki kiállítások látogatóinak száma (fő)	9401	18 287	+94,5%
Könyvbemutatók száma (db)	30	16	-46,7%
Könyvbemutatók látogatóinak száma (fő)	620	665	+7,3%
Zenei rendezvények száma (db)	3	3	0%
Zenei rendezvények látogatóinak száma (fő)	240	80	-66,7%
Egyéb programok száma (db)	70	97	+38,5%
Egyéb programokon résztvevők száma (fő)	9444	3876	-59%
Összes rendezvény száma (db)*	133	142	+6,7%
Összes rendezvényen résztvevők száma (fő)*	20 849	23 949	+14,86%

*Korrigáltuk a tavalyi beszámolóban közölt adatot is, mivel az ideai számításban a rendezvények számába az időszaki kiállítások adatait is bevontuk.

9.3 Kiemelt rendezvények bemutatása, szakmai konferenciák

1. A CORVINA KÖNYVTÁR BUDAI MŰHELYE

A 2018. november 6-án nyílt nagykiállítás 2019. február 9-ig volt látható és látogatható a nemzeti könyvtár Corvina-termeiben. A *Corvina könyvtár budai műhelye* című kiállítás az OKR Projekt keretében valósult meg.

A tárlat új szempontból vizsgálta Mátyás király legendás könyvgyűjteményét: a Budán készült kódexek történetét mutatta be. A tárlathoz több rendezvény kapcsolódott 2019-ben is: január 19-én maszkabál tartott a legifjabbak számára, ahol illuminátormesterek, vándormuzikusok és még finom falatok is várták az érdeklődőket. Itt adta át a nemzeti könyvtár főigazgatója a *Miniátort Budára!* címmel meghirdetett országos rajzverseny díjait is, amelyre magyar és határon túli területekről is csaknem 260 pályázat érkezett. A kiállításához önálló program kapcsolódott A magyar kultúra napja keretében is: a tematikus tárlatvezetések mellett *Reneszánsz hétköznapiak Mátyás udvarában* címmel kerekasztal-beszélgetést hallgathattak az érdeklődők Buzás Gergely régész-művészettörténész, a Visegrádi Mátyás Király Múzeum igazgatója, Láng Benedek tudománytörténész, a BME tanszékvezetője, Kovács Gábor zenetörténész, SZTE oktatója és Zsoldos Endre csillagásztörténész, az MTA CSFKI munkatársa részvételével. A nagy sikerű tárlat finisszázsára február 7-én egy nyilvános műhelybeszélgetés, kerekasztal-beszélgetés keretében került sor, amelyen *Corvinakutatás – Hogyan tovább?* címmel a 15–16. század könyvkultúrájáról cseréltek eszmét a téma legavatottabb ismerői: Békés Enikő, Lauf Judit, Madas Edit, Mikó Árpád, Monok István, Pajorin Klára, Pócs Dániel, Rozsondai Marianne, Sarbak Gábor, Szörényi László tudományos kutatók és Zsupán Edina, a kiállítás kurátora. A beszélgetést Földesi Ferenc különgyűjteményi igazgató moderálta.

A szakmai-tudományos finisszázst és a február 9-i kiállítási zárónapot egy „bónusznap” követte. Február 10-én különleges búcsúprogrammal várta a könyvtár a látogatókat: két kódexről lekerült a védőüveg, és a kiállítás kurátora, Zsupán Edina, valamint a kiállítás egyik tudományos munkatársa, Lauf Judit belelapozott a több mint ötszáz éves kötetekbe.

A tárlatot kiadványok is kísérték, lásd részletesen – Kiadványok 2019. c mellékletet.

2. VÖRÖS CSILLAGOK – A Rákosi korszak szórakoztatóipara és a szocialista revük

2019. március 19. és október 12. között mutatta be az OSZK Színháztörténeti Tára az 1950-es évek elfelejteni kívánt sztálinista show-műsorainak új kutatások által feldolgozott történetét. Az egykori szocialista szórakoztatóiparban számos ma is ismert (Honthy, Alfonzó, a Latabárok stb.) előadó mellett sok, már akkoriban is alig ismert előadó szerepelt. Sőt, olyanok is, akiket akkor még nem ismertek, de mára közismertté váltak (Romhányi József, Szilágyi György, Szenes Iván, Klapka György stb.). A korszak politikai irányítása a színházat is csak saját propagandája szócsövének látta, ezért megkísérelték a korábban „csak” szórakoztató műsorokat „tartalommal” megtölteni. A kiállítás korábban még nem látott eredeti fotókon és emlékeken keresztül mutatta be ezeket a műsorokat és azt, hogyan alakult a favorizált és a letiltott színésznők, revüasztárok karrierje a korszakban.

A kiállítás eseményeként bemutatásra került Molnár Dániel azonos című monográfiája is a kurátor kutatásainak alapján.

3. EGYSÉG ÉS SOKSZÍNŰSÉG – Örmény Biblia és vallásos társadalom

2019. március 25. és május 11. között az OSZK a PPKE, a német GWZO, az Örmény Nemzeti Könyvtár, illetve a magyarországi örmény kisebbség önkormányzatával együttműködésben szervezte meg az örmény bibliai szövegek és vallásos hagyományok történetét bemutató kiállítást. A kiállított tárgyakat magángyűjtők, illetve német, örmény, erdélyi és magyar közgyűjtemények adták a tárlat számára.

A kiállításon nemcsak az első három teljes örmény bibliakiadás (Amszterdam, 1666; Isztambul, 1705; Velence 1733) volt látható, hanem számos családi ereklye, valamint az erdélyi örmények vallásgyakorlatához kötődő tárgyak is. A több mint 100 éves kincsek egy-egy oszmán-örmény család mikrotörténelmét hordozzák. A tárgyak, amelyek városról városra kísérték az örmény népi kultúra túlélő családokat, rávilágítanak az oszmán-örmény társadalom kulturális, nyelvi és vallási sokszínűségére.

Az örmények a Kárpát-medencéhez is szorosan kapcsolódnak. A 17. században vándoroltak be nagyobb számban Erdélybe, ahol uniót kötöttek a katolikus egyházzal, majd viszonylag gyorsan integrálódtak a magyar társadalomba. A dualizmusban számos parlamenti képviselőt, minisztert, sőt miniszterelnököt adtak Magyarországnak, az aradi tizenhárom közül pedig Kiss Ernő és Lázár Vilmos is erdélyi örmény származású volt.

4. HAJRÁ, MAGYAROK!

2019-ben négy világbajnokságot szerveztek Magyarországon, ennek alkalmából az OSZK Plakát- és Kisnyomtatványtára sporttörténeti kiállítást szervezett a régi idők magyar sportrelikviáiból, amely 2019. április 15. és december 31. között volt megtekinthető.

Látható volt többek között az „asztali tennis” első magyar nyelvű, nyomtatásban megjelent szabálygyűjteménye 1924-ből, képeslap az 1936-os berlini olimpia kardvívó döntőjéről két magyar résztvevővel, a Nemzeti Hajós Egylet 1890-ből való táncrendje, és a Budapesten rendezett öttusa világbajnokságok közül az 1954-es és az 1979-es VB plakátja is.

5. SÁRA SÁNDOR EMLÉKKIÁLLÍTÁS

2019. szeptember 27. és október 31. között az OSZK Fénykép- és Diafilmtára, illetve a Történeti Interjúk Tára különleges emlékkiállítást készített a híres rendező halálának alkalmából.

A Sára Sándor által rendezett és fényképezett filmek standfotóival, a *Krónika* című dokumentumfilm-sorozat részleteivel és a Történeti Interjúk Tárában őrzött, 1996-ban róla készült portréfilmünkkel emlékeztünk a kétszeres Kossuth-díjas rendező-operátorra, a Nemzet Művészeire. Az Országos Széchényi Könyvtárban rendezett kiállításon a látogatók megtekinthették a Plakát- és Kisnyomtatványtár állományából a szeptember 22-én elhunyt művészhez kapcsolódó filmek plakátjait is.

Sára Sándor az OSZK-ra bízta jegyzetfüzeteit és a nála szerepekre jelentkezők leveleit is, amelyek értékes kor- és filmtörténeti dokumentumok. A Történeti Interjúk Tára őrzi Sára Sándor több emblemikus dokumentumsorozatának vágatlan, forgatott anyagát. Ez a mára szintén pótolhatatlan interjúgyűjtemény a XX. század történetét kutatók számára kiemelt forrás lehet. A hivatalosan máshol vetített, kész dokumentumfilmekbe az interjúk töredéke került be, így az itt őrzött anyag eddig sehol nem publikált, soha nem kutatott állomány. Az OSZK két évvel ezelőtt a művész hozzájárulásával kezdte el az itt található több mint 1000 audiovizuális dokumentum digitalizálását: a filmre rögzített személyes vallomásokat a nyolcvanas évek végéről, a kilencvenes évek elejéről. A *Magyar nők a Gulágon* című háromrészes dokumentumfilmnek ma már a teljes forgatott anyaga elérhető digitális formában.

Az OSZK Fénykép- és Diafilmtára számos Sára Sándor által a könyvtárnak adományozott, illetve a személyéhez kapcsolódó fényképet őriz. A kiállításon rendezői és operatóri pályája során készült legfontosabb filmjei standfotóinak válogatása is megtekinthető volt. Ezek a filmek nemcsak egy életút fontos állomásai, hanem a magyar filmtörténet mérföldkövei is. Kiállítottuk a neves fotóművész kollégái által Sára Sándorról készített portrékat és legjelentősebb operatóri munkáinak – Szindbád (rend.: Huszárik Zoltán), az Apa (rend.: Szabó István), a Tízezer nap (rend.: Kósa Ferenc), az Árvácska (rend.: Ranódi László) – standfotóit, továbbá közismert rendezéseinek – többek között a *Feldobott kő* és a *Nyolcvan Huszár* – albumait és az OSZK-ban megőrzött plakátjait is.

6. MAGYARORSZÁG KÉPE AZ EURÓPAI FIKCIÓS IRODALOMBAN

A 2019. október 18. és 31. között megrendezett kamarakiállítás a 16–20. századi angol, francia, német, olasz és latin nyelvű irodalom Magyarország-portréiból mutatott be válogatást az Országos Széchényi Könyvtár nyomtatványaiából.

A tárlat segítségével nyomon követhettük időrendi sorrendben a mitikus magyar őstörténet, a középkor, a török háborúk és a Habsburg-ellenes felkelések történéseit, alakjainak ábrázolását a 18. század végi és 19. századi történelem eseményeinek irodalmi feldolgozásain át a 20. századi Magyarország megjelenítéséig.

A tárlat koncepciója önmagában is különlegesnek számít az OSZK irodalom- és kultúrtörténeti kiállításainak sorában. Mint az írott magyar kultúrkinccs legnagyobb gyűjteménye és legfőbb őrhelye, a nemzeti könyvtár általában a magyar irodalom és történelem kiemelkedő alkotóit, emlékeit, témáit és folyamatait mutatja be tárlatain. Az MTA BTK Irodalomtudományi Intézete

kutatóinak segítségével most kivételesen fordított perspektívából láthatta a közönség azt a kort és intellektuális közeget, amellyel együtt és amely mellett élt a modern magyar irodalom is.

7. MAGYARORSZÁG-MALAJZIA 50! – Ünnepi kamarakiállítás az Országos Széchényi Könyvtárban

Magyarország hivatalosan 1969-ben vette fel a diplomáciai kapcsolatot Malajziával, az önállóságát alig egy évtizeddel korábban elnyert állammal. A két ország kapcsolatát azóta folyamatos gazdasági-ipari együttműködés és közös építkezés jellemzi. 2019-ben a magyar és a malajziai kormány közösen ünnepelte meg az 50. évfordulót, amelynek fő szervezője Magyarország Kuala Lumpur-i Nagykövetsége volt. Az évfordulós események szerves része volt a magyar-malajziai kapcsolatok történetét bemutató kamarakiállítás is, amely az Országos Széchényi Könyvtár, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Malajzia Budapesti Nagykövetségének közös szervezésében valósult meg 2019. november 12. és december 14. között.

Az első magyar utazó, aki komolyabb időt töltött Dél-Kelet Ázsiában, az a Xantus János volt, akinek kalandos életéről formázta meg Karl May kedvenc karakterét, Old Shatterhandet. Xantus 1868 és 1870 között egy komolyabb expedíció keretében járta be a régiót, élményeit és megfigyeléseit pedig számos könyvben és tanulmányban írta meg, a terepmunkája eredményeként a Magyarországra hazahozott több mint 2500 néprajzi tárgy és több mint 54000 állapotpreparátum pedig megalapozta a későbbi Néprajzi Múzeum és a Természettudományi Múzeum gyűjteményét.

A 20. századi magyar populáris kultúra egzotikus, de gyakori témája maradt Malajzia – kalandfilmek és újságcikkek egész sora foglalkozott az országgal. Ennek legismertebb eleme a kiállításon is megjelenő *Sandokan* című olasz sorozat volt, amelynek képi és zenei világa a mai napig közsímet a magyar közönség számára.

A tárlaton a látogatók bepillantást nyerhettek a két ország közti kapcsolat és egymás kölcsönös kulturális megismerésének történetébe, amelyeket kétoldalú uralkodói, köztársasági és miniszterelnöki látogatások is fémjeleztek.

A kiállított emlékek – kéziratok, térképek, fotók, újságcikkek és könyvek – az Országos Széchényi Könyvtár törzsgyűjteményének és periodikagyűjteményének, valamint Térképtárának és Kézirattárának részét képezik, mellettük Malajzia Nemzeti Levéltárából, valamint Magyarország Kuala Lumpur-i Nagykövetségének tulajdonában lévő fényképek voltak láthatók.

8. XX. SZÁZADI KARÁCSONYAINK – ADVENTI KÖRKÉP

Óriási nyitogatható adventi naptár, diafilmkuckó és apró ajándékok várták azokat, akik az adventi időszakban és utána ellátogattak az Országos Széchényi Könyvtárba, 2019. december 4. és 2020. január 10. között. A *XX. századi karácsonyaink – adventi körkép* című kiállításunk kultúr- és társadalomtörténeti szempontból mutatta be, hogyan formálódtak az ünnepi szokások a világháborúk, válságok és politikai változások idején.

A tárlaton a karácsonyi témájú diafilmrajztestekből látható válogatás képeslapokkal, plakátokkal, valamint a könyvtár munkatársainak személyes családi karácsonyi fotógyűjteményével egészült ki. A kiállított darabok – régi ajándékok, játékok, korra jellemző érdekességek – évtizedekre bontva jelentek meg a falakon.

A kiállítótereket tárgysorok, régi irattartók, cipősorok kötötték össze, amelyek apró ajándékokat tartalmaztak. A kiállításban szereplő cipők a nemzeti könyvtár dolgozóinak felajánlásai voltak, melyek a kiállítás lebontását követően rászoruló gyerekekhez kerültek.

Emlékévek

Az Emlékévek szakmai koordinációját és a rendezvények megvalósítását a Tudományos Igazgatóság vezetésével több osztály látta el 2019 folyamán is: elsődlegesen a Tudományos Titkárság Osztály és a Nemzetközi és Kulturális Kapcsolatok Osztálya, őket segítette a Webtartalom Koordinációs Osztály, a Restauráló és Kötészeti Osztály és természetesen a kijelölt törzsgyűjteményi osztályok és különgyűjteményi táruk bizonyos munkatársai.

1848–1849 ÉVFORDULÓJA – SZENDREY JÚLIA-KIÁLLÍTÁS „EZERSZER JÚLIA-ARCOK ÉS KÉRDŐJELEK” címmel

2018/19-ben az 1848-as forradalom és szabadságharc évfordulójáról a nemzeti könyvtár többek között egy *Szendrey Júlia-kamaratárlattal* emlékezett meg, amely Petőfi feleségének életútját, különböző életszerepeit állította a középpontba. A tárlat egyik különlegességét a mai fiatal ipar- és textilművészek Szendrey Júlia élete és művei ihlette installációi adták. A kiállítás, amelyet az NKA támogatott, az OSZK, a MOME és a PIM együttműködése révén valósult meg. E tárlathoz kapcsolódott két 2019. évi rendezvény: 2019 januárjában, a magyar kultúra napjára szervezett tudományos szakmai konferencia, amelyen a téma szakértői tartottak előadásokat: Ajkay Alinka, Búza Péter, Gyimesi Emese (akinek adott év szeptemberében jelent meg a Szendrey Júlia verseit közreadó kötete), Margócsy István, Szilágyi Márton, Ratzky Rita, Bozsoki Petra és a kiállítás két kurátora: Szűts-Novák Rita és Patonai Anikó Ágnes. A kiállítás finisszázsa március 8-án zajlott, ahol kerekasztal-beszélgetés keretében elsősorban a korabeli divatról, megjelenésről, öltözetekről esett szó: a divat természetéről és változásairól, a divatkövetésről és újításról, és arról is, hogy az öltözet mint műalkotás hogyan reflektálhat egy korra, korszakra, egy-egy adott személyre, sőt életműre, műalkotásra. A rendezvényen Mészáros Zsolt irodalom- és művészettörténésszel, Szücs Edit iparművésszel és a két társkurátorral, Patonai Anikó Ágnessel és Szűts-Novák Ritával Ajkay Alinka irodalomtörténész beszélgetett.

EMLÉKKÉPEK '89 – egy új korszak határán

2019. április 26. és június 1. között különleges kamaratárlatot szervezett az OSZK Fénykép- és Diafilmtára.

Az interaktív fotókiállítás a rendszerváltás személyes emlékeire tette a hangsúlyt. A Photoconsortium által szervezett nemzetközi fotókiállítás-sorozatban tíz európai város vett részt egy-egy saját, lokális témát feldolgozva. A pop-up kiállítások közösségi fotógyűjtéssel készülnek, és a beküldők aktívan részt vettek a virtuális galériák kialakításában. Budapesten a nemzeti könyvtár Emlékképek'89 című tárlatával kapcsolódott a nemzetközi projekthez.

1989-ben a pártállami rendszer bukása nemcsak a politikai környezetet változtatta meg, és hozta el a diktatúra évei után a demokráciát Magyarországra, hanem átalakította hétköznapjainkat is: a város és a falu képét, az öltözködést, a szabadidő eltöltésének módját, a fogyasztást – mindent. E történelmi fordulat nem mindig jelentett pozitív változást: eltűntek ugyan a diktatúra emlékművei, jelképei, utcanévei, azonban ma is elfeledetten és kihasználatlanul tátongó épületek, gyárak, egykori vállalati üdülők, laktanyák, szórakozóhelyek romjai jelzik még a

változást. A kiállításon a rendszerváltásra tekintettünk rá, az átalakulást, a változást próbáltuk megragadni, mindezt személyes nézőpontokból, privát fotóemlékekből megszerkesztve.

Kíváncsiak voltunk, mit jelent a budapesti lakosok számára a rendszerváltás emléke. A közösségi gyűjteményt a Fortepanról származó fotókkal, illetve a Plakát- és Kisnyomtatványtár korabeli képeslapjaival és plakátjaival egészítettük ki. Az OSZK–1956-os Intézet fotóadatbázisából Nagy Piroska fényképei a rendszerváltás kulcsfontosságú tüntetéseivel, eseményeivel, a politikai fordulat dokumentumaival gazdagították a kiállítást.

ADY ENDRE HALÁLÁNAK 100. ÉVFORDULÓJA

A nemzeti könyvtár 2019 tavaszára tervezett nagyszabású Ady-tárlatot, ami végül forráshiány miatt elmaradt. A Tudományos Igazgatóság szervezésében NKA pályázaton nyertünk egy irodalomtörténeti rendezvénysorozatra támogatási összeget, amihez később a Magyar Művészeti Akadémia támogatása is járult, s ezzel méltó módon állíthattunk emléket a modern magyar poézis vezető személyiségének halála centenáriumi évében, már csak azért is, mert az OSZK őrzi az egyik legjelentősebb Ady-hagyatékgyűjtemést, mintegy 1200 relikviát.

2019 szeptemberétől 2020 tavaszáig szakmai rendezvénysorozattal, kamarakiállítással és egy 250 oldalra rúgó díszes, igényes Ady-albummal emlékezett meg intézményünk a nagy magyar költő halálának századik évfordulójáról. A programokat az OSZK tudományos igazgatója a korszak kutatójaként koordinálta és szervezte. Szeptember 27-én, a Kutatók Éjszakáján kezdődtek a nemzeti könyvtár Ady-programjai két előadással, interaktív programokkal. Rózsafalvi Zsuzsanna *„Rohanó vonatomból/ Néha félve kinézek”* című előadása keretében Ady Endre életútja, pályája fontos állomásaihoz köthető helyekről s egyúttal a belső útkeresés, identitásformálódás csomópontjairól beszélt. Érmindszent, Zilah, Debrecen, Budapest, Nagyvárad, Párizs, Velence, Róma, Monaco, Rheinfelden elevenedik meg azokon a megírt képeslapokon, üzeneteken, fotókon, műveken keresztül, amelyeket nemcsak a vetített előadás keretében, hanem a Kézirattár folyosóján rendezett minitárlaton is szemügyre vehettek a látogatók. Visy Beatrix *Utazás a Kézirattárba* címmel a nemzeti könyvtár gyűjteményében található Ady-fotográfiákról beszélt, a fényképek által megállított pillanatokról, kimerevített helyszínekről, a költő fennmaradt fényképeiről, a korabeli képkészítési szokásokról, alkalmakról, az akkor divatos beállítások jegyeiről, Ady fényképezkedéshez való viszonyáról. Mindezeket keresztül a fotók azonosítási, datálási, kutatói munkájába is betekintheztek az érdeklődők. A vállalkozó kedvűek „szelfit” készíthettek Adyval, korabeli fénykép mellett azonos beállításban örökíthették meg magukat, és még egy interaktív játék keretében is kipróbálhatták tudásukat. A rendezvénysorozat második programját *„Minden láng csak részekben lobban” – Ady és a csonka hold* címmel a nemzeti könyvtár Alapítási Ünnepehez kapcsolták a szervezők: november 23-án Boka László *„Az elsüllyedt utak” – Siker, magány, kiútkeresés Ady költészetében* és Herczeg Ákos *A Holnap elébe* című, vetítéssel egybekötött előadásait hallgathatták meg, amit közös beszélgetés követett. Az első előadás Ady belső vívódásait, a teljesség vágyát és a töredezettség élményét vizsgálta: hogyan mutatkoznak meg az én belső útjai, önkeresési kísérletei, kudarcai, szabadságvágya a fennmaradt tárgyakban, dokumentumokban, de legfőképp az egyes kéziratokban. A második előadás azoknak a részben irodalmi-sajtótörténeti, részben kulturális-társadalmi folyamatoknak a rövid áttekintését adta, amelyek lehetővé tették Ady fogalommá válását 1908-ra, *A Holnap* antológia megjelenésének idejére. A két előadás előtt a vállalkozó kedvű résztvevők a költőről és a korszakról való tudásukról adhattak számot egy nagyszerű Ady-kvíz keretében, amelyet Feke Eszter és Kádár Krisztina, a Kézirattár munkatársai állítottak össze és bonyolítottak le. 2019 utolsó előadására december 10-én került sor. E. Csorba Csilla fotótörténész *„Add nekem a te szemeidet” – Ady*

múzsái és a fénykép csábítása címmel tartott előadást az Ady életében jelentős szerepet játszó nők (főként Léda és Csinszka) fényképeiről.

A programsorozat utolsó, egyben záró eseményére 2020-ban került sor. A magyar kultúra napján nyitották meg a „*Fut velem egy rossz szekér*” – *ADY 100/101* című kiállítást, amely elsődlegesen a nemzeti könyvtár Kézirattárában őrzött unikális anyagokat mutatja be. A kiállításon nemcsak a költő kéziratái, fotói, dedikált kötetei, önéletrajzai, levelei és képeslapjai, valamint személyéhez és az utazásmotívumokhoz kapcsolódó kisebb tárgyak voltak megtekinthetők, hanem Reinitz Béla Ady-dalait vagy Cseh Tamás és Novák János megzenésített Ady-verseit is megismerhette/megismerheti a közönség. Ugyanezen a napon – szintén a rendezvénysorozat keretében – került sor Molnár Krisztina Rita íróműhelyére, és Rockenbauer Zoltán „*Páris, Páris*” *Ady és a piktorok* címmel vetített előadást tartott Ady párizsi tartózkodásához köthető képzőművészekről, festőkről és műveikről: a századelő egyik jelentős művészi kapcsolati hálójáról. A rendezvényt az OSZK és az MMA Kiadó közös kiadásában megjelentetett „*Valaki útravált...*” *Az úton levő és kiútkereső Ady Endre* című díszalbum bemutatója zárta, ahol E. Csorba Csilla fotótörténész, Falusi Márton költő, Rockenbauer Zoltán művészettörténész, Pécsi Györgyi az MMA Kiadó vezetője és a kiállítás két kurátora és egyben a kötet két szerkesztője: Boka László és Rózsafalvi Zsuzsanna irodalomtörténészek vettek részt. Bár nem az NKA-támogatású programsorozat részeként, hanem a 2020. évi magyar kultúra napi rendezvény részeként Nényei László tanár tartott rendhagyó irodalomórát Adyról középiskolásoknak, gimnazistáknak.

SZÉCHÉNYI EMLÉKNAP – 2019. (TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAK; NYÍLT NAP; ALAPÍTÁSI ÜNNEP)

A magyar nemzet könyvtárát, az Országos Széchényi Könyvtárat jogilag 1802. november 25-én alapította gróf Széchényi Ferenc, ezért intézményünk Alapítási ünnepe minden év november 25. napja közelében zajlik. Ehhez kapcsolódva került sor az immáron két évtizedes múltra visszatekintő OSZK Tudományos Ülésszakra (2019. november 21–22.), mely konferenciánk ez alkalommal a *Töredéktől töredékig* címet viselte, a nyílt napra (november 23-án) és magára az alapítási ünnepre november 25-én, melyen ünnepélyes keretek között adjuk át évről évre a nemzeti könyvtár egyik arra érdemes munkatársának a Széchényi Emlékérmét, illetve köszöntjük a törzsgárdatagokat.

Az ünnepségen az előző évi díjazott, Heltai János, a Könyv- és Művelődéstörténeti Kutatások Osztály munkatársa, az MTA doktora tartott előadást, majd Sirató Ildikó, a Színháztörténeti Tár vezetője laudálta a 2019. évi díjazottat, Rajnai Editet. A rendezvénysorozat első eseményeként megrendezett OSZK Tudományos Ülésszakon ez évben két plenáris előadást hallhattak az érdeklődők. Fröhlich Ida a qumráni töredékekről, Z. Varga Zoltán a töredékek poétikájáról beszélt. A külsős felkért előadók mellett, ahogyan korábban is, a nemzeti könyvtár kutatói, szakemberei számoltak be munkájuk legújabb eredményeiről.

A szombatra szervezett nyílt nap egyfelől a Széchényi család, másrészt Ady munkásságának jegyében zajlott. Könyvtár- és raktártúrákon, kiállításokon és tárlatvezetéseken vehettek részt a látogatók (egy Széchényi-tárlaton és egy képeslap-kiállításon), miközben egy Széchényi-kvíz keretében mérhették meg tudásukat. Levetítettük a *Vadonvilág – gróf Széchényi Zsigmond nyomában* című filmet, amely előtt a rendező, Lerner János szolt pár szót, és amely vetítés díszvendégeként gróf Széchényi Zsigmondné Hertelendy Margitot köszönthették a résztvevők. Az érdeklődők a *Látványdigitalizálás* című program keretében megtapasztalhatták, hogyan lesz a dokumentumból online tartalom. Délután Ady-előadások és kvízzjáték várta az érdeklődőket (részletes leírás az Ady-évforduló bemutatásánál).

EGYÉB RENDEZVÉNYEK, KONFERENCIÁK, PROGRAMSOROZATOK

2019 folyamán több konferenciára, rangos kerekasztal-beszélgetésre, előadásra is sor került, és több különböző közművelődési program közül választhattak a látogatók az intézmény nyílt napjain (január – A magyar kultúra napja, november – OSZK Alapítási Ünnepe). A nemzeti könyvtár szeptemberben ismét csatlakozott a Kutatók Éjszakája országos programsorozathoz is (az előző évek gyakorlatától eltérően viszont 2019-ben a belső építkezések okán nem vett részt a Múzeumok Éjszakája rendezvényen).

Részben a fentebb leírtakból is adódik, hogy az intézmény konferenciái, nagy sikerű kiadványai és kiállításpolitikája is az összetett kutatási projektek eredményeinek disszeminációjára, közzétételére éppúgy szolgál, mint a látogatóink nagyobb számú, nem csupán olvasói körének növelésére. Az OSZK a tudományos és közművelődési élet hazai szereplőinek kiemelt intézményeként ennek megfelelő szakmai rendezvényeire éppúgy hangsúlyt fektet, mint – nyitott, kulturális térként definiálva 21. századi szerepkörét és küldetését – arra is, hogy tudományos kutatóintézeti, minőségi ismeretterjesztő és múzeumi funkcióknak feleljen meg.

A rendezvényszervezés e csomópontok köré épül az intézményben: könyvbemutatók, konferenciák, kiállítások, múzeumpedagógiai és egyéb csoportos foglalkozások, intézményi nyílt napok és nemzeti évfordulókon szervezett programok várják a Budavári Palota F épületébe látogatókat.

Fontosabb konferenciák 2019-ben:

- 2019. január 22.: Ezerszer Júlia (tudományos konferencia)
- 2019. február 7.: Corvinakutatás – Hogyan tovább? (nyilvános műhelybeszélgetés)
- 2019. március 8. Ezerszer Júlia – Arcok és kérdőjelek (kerekasztal-beszélgetés)
- 2019. április 2.: Magyarország bibliographiája 1712–1860 IX. és X. kötet (szakmai kerekasztal-beszélgetés és könyvbemutató)
- 2019. május 2–3.: A European RDA Interest Group (EURIG) közgyűlése és nemzetközi konferenciája
- 2019. május 31.: CERL-workshop a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának támogatásával és az Egyházi Könyvtárak Egyesületével közösen (angol nyelvű workshop az Európai Kutatókönyvtárak konzorciumának égisze alatt)
- 2019. június 12.: A populáris/tömegkultúra termelésének kezdetei Magyarországon címmel Lipták Dorottya-émlékkonferenciát szervezett az MTA Sajtótörténeti Bizottsága és az OSZK (helyszín: MTA KIK)
- 2018. november 14.: „404 Not Found” – Ki őrzi meg az internetet? (workshop, szakmai nap)
- 2019. november 21–22: Töredéktől töredékig (Tudományos Ülésszak)

A konferenciák részletes leírását lásd az 5. sz. mellékletben.

KUTATÓK ÉJSZAKÁJA

Magyarországon minden év szeptemberének utolsó péntekén bemutatkoznak a kutatók, és megismerhetjük azt a folyamatot, ahogy „az élet, a világmindenség meg minden” titkait megfejtik. A látogatók bepillanthatnak különleges, máskor nem látogatható helyszínekre, előadások révén megismerhetnek érdekes embereket, akik közelebb hozzák az érdeklődőkhöz a tudomány érdekességeit, aktualitásait. A rendezvény célja, hogy a fiatalok is kedvet kapjanak a tudományos életpályához, és realisabbá tegye a kutatókról kialakult, sokszor sztereotípiákon alapuló véleményt.

2019. szeptember 27-én a nemzeti könyvtár részt vett az országos rendezvényen és számos programmal várta az érdeklődőket, bepillantást nyújtva különböző gyűjteményei anyagába és a különböző tárukban, gyűjteményekben folyó (feltáró)munkába. Ez alkalommal a Színháztörténeti Tár, a Fényképtár és a Kézirattár mutatkozott be. A Színháztörténeti Tár látogatói a *Vörös Csillagok. A Rákosi-korszak szórakoztatóipara és a szocialista revük* című kiállításról tartott tárlatvezetés után a tár munkatársainak előadásait hallgathatták meg, miközben közvetlenül is szemügyre vehették az éppen tárgyalt gyűjteményi kincseket, dokumentumokat. Rajnai Edit *Laborfalvi Róza szabadságra ment...* címmel tartott előadásán olyan kérdésekre kaphattak választ az érdeklődők, hogy hány nap szabadsága volt a színésznek 1842-ben; mit csináltak a Nemzeti Színházban a házi statiszták; ki a hibás, ha előadás alatt leszakad az állványzat a színpadi hadsereg alatt; hány krajcár volt a büntetés, ha a színész nem tudta a szerepét és ha a jelenet vége előtt kiment a színpadról; és a látogatók mindemellett a Nemzeti Színház törvényszékének 1841 és 1843 közötti jegyzőkönyveibe is bepillanthattak. Kis Domokos Dániel *Zene és kép. A Bartók és Kodály színpadi műveihez kapcsolódó látványtervek a Színháztörténeti Tárban* című előadásában díszlet- és jelmeztervek, fényképek, színlapok és aprónyomatványok, valamint a korabeli leírások, kritikák, nyilatkozatok alapján idézte fel, hogy mit láthattak a nézők a 20. század első felében. Bessenyei Ágnes „*Érzékenyítő 's szívgyengítő szomorújátékok*”. A *Nemzeti Színház 19. századi szövegeknyelvei az Országos Széchényi Könyvtárban* címmel a magyar Nemzeti Színház és jogelődje, az 1837-ben megnyitott Pesti Magyar Színház szövegeknyvtárából válogatott. E szövegeknyelvek minden példánya egyedülálló, jelentős részük kézzel íródott, és a korabeli alkotók (szerzők, rendezők, sűgők, színészek) bejegyzései teszik őket egyedivé. A tár utolsó előadása Sirató Ildikóé volt, aki „*Ismertem-e Jászai Marit?*” *Színház a könyvtárban. Mit gyűjtünk, s hogyan kelthető életre a régvolt színházi élmény?* címmel mutatta be a gyűjteményt olyan kérdéseket vetve fel, hogy vajon mi marad a színjátékból, mi marad a színész után az utókornak; honnan tudható, hogy ki, mit és hogyan rendezett Pest-Buda vagy Kolozsvár régi színpadain; hogyan működik a színháztörténész emlékezete. A Fényképtár a pár nappal korábban elhunyt rendező, *Sára Sándor* emlékére állított össze egy minitárlatot és tárlatvezetéssel várta az érdeklődőket. A kamarakiállítás a Sára Sándor által rendezett és fényképezett filmek standfotóival, a *Krónika* című dokumentumfilm-sorozat részleteivel és a róla készült portréfilmünkkel emlékezett a nemzeti könyvtár a rendező-operátorra, a Nemzet Művészeire. A Kutatók Éjszakáján a látogatók kézbe vehették és belelapozhattak a magyar filmtörténet Sára Sándor által jegyzett alkotásainak fotóalbumaiba is. A harmadik bemutatkozó gyűjtemény, a Kézirattár az Ady-évfordulóhoz kapcsolódva mutatta be munkáját (a részletes program az Ady-emlékévé bemutatásánál olvasható).

KÖNYVTÁRLAT - PROGRAMSOROZAT

A nemzeti könyvtár 2019 tavaszán a 2011 óta töretlen népszerűségnek örvendő irodalom- és kultúrtörténeti programsorozatának a 8. évadját fejezte be, de a 9. évadot – összetett okok, főként forráshiány és a belső rendezvénytermek átépítése és részleges lezárása miatt – végül nem hirdette meg. A 2018/2019. évi 8. KönyvTÁrlat évadban *Emlékfolyamok* címmel a Kárpát-medencei vízrajzot követve irodalmi emlékhelyek köré szerveződtek az estek.

2018 novemberében a Balaton, decemberében pedig a Szamos folyó kapcsán beszélgetett Ambrus Lajos író és Alexa Károly irodalomtörténész, illetve Tompa Andrea író, színházi szakember, Balázs Imre József és Boka László irodalomtörténész (részletesen lásd 2018. évi éves beszámoló). 2019-ben négy további est keretében várta az érdeklődőket a nemzeti könyvtár. 2019. január 24-én Márton László író és Székelyi Endre költő, irodalomtörténész volt a sorozat *Dunakanyar – Térkép, repedésekkel* című estjének meghívott előadója. A hatvanas évektől kezdve egyre több író telepedett meg hétvégi házas vagy állandó

lakos formában Kisorosziban; az első egyike Mészöly Miklós volt. A két előadó Mészöly Miklós és Polcz Alaine munkásságát, személyes emlékeit elevenítette fel a beszélgetés során. Az esten Bozó Andrea Jászai Mari-díjas színművész és Bagossy László Jászai Mari-díjas színházi rendező olvasott fel részleteket *A bilincs a szabadság legyen* című kötetből, és a nézők *Két és fél perc Kisorosziról* címmel láthattak részletet a nemzeti könyvtár által készített, korábban még soha be nem mutatott Mészöly Miklós-életútinterjúból. A közönség a Petőfi Irodalmi Múzeumban őrzött Mészöly-hagyatékából és az OSZK gyűjteményéből összeállított néhány dokumentumot is megtekinthetett. Március 28-án Tolnai Ottó költő volt a KönyvTÁrlat vendége, akivel Visy Beatrix irodalomtörténész beszélgetett. *A Dunánál. Homok és víz – Vajdaság-képek* című esten nemcsak a határ(on)lét, a kisebbségi lét és művészet került az érdeklődés középpontjába, hanem a szabadkai születésű Csáth Géza életműve is, amelyből a *Délutáni álmok* című szecessziós kötetet is bemutatta a közönségnek Visy Beatrix. Az est művészi előadója Ladik Katalin költő, performer volt. 2019. április 11-én – A magyar költészet napjához is kapcsolódva – *Gondolat/folyamok a „Tözsér Árpád-földrészen”* címmel Tözsér Árpád Kossuth-díjas felvidéki költővel Korpa Tamás, a Fiala Írók Szövetségének társelnöke beszélgetett. A rendezvényen Tözsér Árpád, Petőfi Sándor, Andrej Sládkovič és Tompa Mihály műveiből hallhattak a résztvevők Kalapos Éva Veronika tolmácsolásában, Szvorák Katalin Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas népdalénekes, előadóművész pedig énekével emelte az est fényét. A nemzeti könyvtár kincseiből válogató minitárlat központi műtárgyai ezúttal Tözsér Árpád eredetileg 1979-ben megjelent, 2006-ban újra kiadott *Genezis* című kötetei voltak. Az eredetileg februárra tervezett, de csőtörés miatt május 30-ra halasztott *Mesél a Tisza és a Körös* című esten Grecsó Krisztián író, költő, szerkesztő és Hrutka Róbert zenész, zeneszerző varázsolt el a közönséget zenés irodalmi műsorával. Grecsó Krisztián költeményeit és prózáját át- és átszövi a Tisza és a Körös vidékét megidéző emlékezés, amely a korábbi és a mai generációk történeteit, a változó vagy éppen álló időhöz való viszonyát rögzíti. E szövegekből, köztük *Vera* című, a közelmúltban megjelent regényéből olvasott fel a szerző. A nemzeti könyvtár gyűjteményéből válogató minitárlaton Petőfi Sándor 1847-es költeményének, *A Tiszának a kéziratát* mutatta be Rózsafalvi Zsuzsanna irodalomtörténész.

A KönyvTárlatok összes látogatóinak száma (csupán 2019. évre – 4 rendezvényre – bontva összesített adat): 327 fő. A korábbi estekről/évadokról a kapcsolódó anyagot lásd: <https://www.youtube.com/watch?v=FvaNG3LHYZ4>

A MAGYAR KULTÚRA NAPJA - 2019.

Az Országos Széchényi Könyvtár minden évben nyílt nap keretében, számos programmal ünnepli a magyar kultúra napját. 2019-ben az ünnepnap alkalmából az OSZK látogatói megtekinthették a *Hymnus* kéziratát, részt vehettek könyvtári sétákon, amelyek keretében a nemzeti könyvtár történetével, működésével ismerkedhettek meg. Dél előtt a Szendrey Júlia-konferencia előadásait hallgathatták meg (részletesen az évfordulóknál), délután pedig egy könyvbemutatóon vehettek részt, ahol A. Szabó Magda Szabó Zsuzsával, valamint a két szerkesztővel: Tokaji Nagy Erzsébettel és Szádeczky-Kardoss Zsófiával beszélgetett a Szabó Zoltán életművét bemutató kötetéről, melyből Lázár Csaba színművész olvasott fel részleteket. Mindeközben a corvina-kiállításához kapcsolódva *Reneszánsz hétköznapiak Mátyás udvarában* címmel több programon vehettek részt a nagyközönség. Tárlatvezetésekkel és kerekasztal-beszélgetéssel várták a szervezők az érdeklődőket (részletesebben a nagykiállításoknál).

EGY SVÁJCI PADLÁSRÓL TÉRT HAZA ARANY JÁNOS LEVELE

Egy svájci padlásról tért haza Arany János levele az Országos Széchényi Könyvtárba. Arany János és az Ercsey-család között több mint kétszáz levélváltás történt, és a nemzeti könyvtárnak

adományozott levél lehetett az első, amelyet a költő a Nagykőrösre költözését követően írt Nagyszalontára. A levél az Ercsey-család egyik leszármazottjának, Fráter Györgynek a tulajdonát képezte, aki Arany sógora volt, majd halála után a hagyatékkal együtt került fiához, aki ugyancsak a Fráter György nevet viseli. Ő adományozta most a levelet az Országos Széchényi Könyvtárnak.

MÚZEUMOK ÉJSZAKÁJA - 2019 – VIRTUÁLIS LÁTOGATÁS

A 2019. évi Múzeumok Éjszakáján a nemzeti könyvtár rendhagyó módon nem programokkal várta a közönséget, hanem legnépszerűbb online tartalmaiból összeállított válogatással. Késő délutántól kezdve különböző informatikai eszközökön hozzáférhető módon változatos tartalmakat kínált. „Vendégünk” volt – többek között – Pál Feri atya és Vekerdy Tamás, megemlékeztünk Kányádi Sándorról, Kocsis Zoltánról, Cseh Tamásról, és érdekes anyagokat láthattunk és olvashattunk a Corvina könyvtárról. Mindemellett Tolcsvay László és Másik János zenélt a nézőknek-hallgatóknak.

BUDAVÁRI KÖNYVÜNNEP

A Magyar Nyelv és Könyv Ünnepe kapcsán az OSZK mint a rendezvény partnere külön rendezvényeket szervezett az intézményben és a budai Szentháromság téren, ahol standdal is várta a könyvtár kiadványai iránt érdeklődőket. A könyvtár épületében *Kassai mozaik – képek és hangok* címmel nyílt kamaratárlat a gyűjtemények anyagából. A tárlat három fő tematika köré szerveződött: a Szent Erzsébet-templom, Rákóczi Ferenc (újra)temetése és Márai Sándor. A Budavári Könyvünnepen pedig két kerekasztal-beszélgetést szerveztek a könyvtár munkatársai, az első keretében *Könyvritkaságok a polcon – Hasonmás kiadások* címmel P. Vásárhelyi Judit és Boka László irodalomtörténész beszélgetett Dede Franciska moderálásával, *A Corvina könyvtár és a budai könyvkészítő műhely* címmel pedig Zsupán Edina corvinakutatóval Földesi Ferenc különgyűjteményi igazgató beszélgetett. (Egyéb könyves kitelepüléseinkről, az OSZK Könyvkiadói tevékenységéről lásd később.)

OSZK ALAPÍTÁSI ÜNNEP ÉS NYÍLT NAP (Lásd Széchényi Emléknep)

ORIENTALISTÁK AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁRBAN – ELŐADÁSOK A MAGYAR KELETKUTATÁS EREDMÉNYEIRŐL

A havonta egyszer, szerdánként 17.00 órakor kezdődő előadások, beszélgetések és könyvbemutatók fő célja az volt, hogy az érdeklődő nagyközönség is korszerű ismereteket szerezhessen a nemzetközi viszonylatban is jegyzett magyar kutatóktól – értesülve a különböző területeket és korszakokat érintő kérdésekről és a kutatás legújabb eredményeiről. A magyar keletkutatókat, annak különböző szakterületeit és eredményeit bemutató *Orientalisták az OSZK-ban* című kultúrtörténeti sorozat szerkesztője Tüske László, az OSZK 2019-ben leköszönt főigazgatója volt, arabista, a PPKE oktatója.

2019-ben a rendezvény 4. évada fejeződött be. A következő előadások voltak hallhatók:

- *Egy világvallás és világbirodalom születése – az iszlám genezise* – Simon Róbert előadása, 2019. január 30.
- *Világvallás és helyi hagyomány: Iszlám szinkretizmus egy indonéziai muszlim közösségben* – Szombathy Zoltán előadása, 2019. február 20.
- *Gondolatok a Buddháról és egy világvallás megszületéséről* – Wojtilla Gyula előadása, 2019. március 12.

- *Egy Háfiz-kézirat a Pannonhalmi Apátsági Könyvtárban* – Jeremiás Éva előadása, 2019. április 10.
- *Pasák és bégek uralma alatt: népesedés, gazdaság és közigazgatás a hódoltságban* – Dávid Géza előadása, 2019. május 8.

INTÉZMÉNYI NYÍLT NAPOK, SZAKMAI KITELEPÜLÉSEK

Az OSZK éves szinten három, ún. *nyílt szakmai napot* rendez:

A magyar kultúra napján januárban; a *Múzeumok Éjszakáján* júniusban és saját intézményi *Alapítási Ünnepe*n november 25-én. Ezek közül 2019-ben a júniusi a fentebb ismertetett okok miatt elmaradt.

Ezen a Könyvtár gazdag programkínálata mellett intézményünk ingyenesen látogatható. Ezen alkalmakkor a ház kiállításai, szakmai programjai, évfordulós eseményei évről évre több látogatót vonzanak.

Az OSZK kutatóintézeti és múzeumi profiljai miatt nem csak konferenciákon és egyéb (hazai és európai) tudományos szakmai testületekben lát el feladatokat, de aktív részt vállal a *Kutatók Éjszakája* rendezvénysorozaton, s a *Múzeumok Majálisa* programokon is.

10. Partnerség

10.1 Hazai szervezetekkel

Az OSZK számos hazai könyvtárral, egyetemmel és kutatóintézettel ápol partneri kapcsolatot, illetve vesz részt különböző kulturális projekteken más közművelődési intézményekkel, múzeumokkal és könyvtárakkal.

Intézményi együttműködések:

2019-ben az Országos Széchényi Könyvtár általános együttműködési keretmegállapodást kötött a Pázmány Péter Katolikus Egyetemmel, amelynek keretében hozta létre a két intézmény 2019 márciusában az *Egység és sokszínűség* – az örmény Biblia és vallásos hagyomány kiállítást nemzetközi partnerekkel együtt.

MMA együttműködés: A Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézete 2019 áprilisával megállapodást kötött az Országos Széchényi Könyvtárral mint kutatóintézettel közös céljaik megvalósítása érdekében. Az Országos Széchényi Könyvtár és a Magyar Művészeti Akadémia 2018 januárja óta fűzte szorosabbra együttműködését, mely több réteggű, így a könyvkiadástól a tematikus nagykiállításokig és a közös konferenciákig számos területre kiterjed. Mindezek alapja OSZK-résről a páratlan gyűjtemény és a felkészült szakértői, kutatói gárda. Az MMA Kiadóval közösen 2019 folyamán egy konferenciakötet és egy díszalbum jelent meg. (Lásd részletesen *Kiadványok* – 2019.)

A Magyar Pálos Renddel az OSZK sikeresen együttműködik évek óta. A néhány évvel korábban Pécsen sikeresen bemutatott kiállítás katalógusa elfogyott, 2019 őszén megállapodást kötöttünk annak újraindítására, egyúttal 2019 decemberéig elkészült az a mozgótárlat (*Pálos-busz*), mely 2020 folyamán a legfontosabb hazai és határon túli településeken mutatja

be az egyetlen magyar alapítású szerzetesrend jelentőségét és hatását, köztük az OSZK kincseit is bemutatva.

Az OSZK számos kiadványát társkiadásban jelenteti meg. A Külgazdasági és Külügyminisztériummal, a Nemzetközi Magyarástudományi Társasággal és más intézményekkel a *Lymbus* c. folyóiratot, a Székely Nemzeti Múzeummal a *Pesty Frigyes helységnévtár* köteteinek folytatását, a Teleki Tékával az ún. *Váradai Biblia* kiadástörténetét. Egyéb kiadói programjaink, figyelembe véve az elfogadott emlékévi tematikákat, a régi partnerekkel, hazai és külföldi szakkönyvkiadókkal tovább folytatódnak. Ezek közt kiemelten fontosak az OSZK könyvsorozatok (*Bibliotheca Scientiae et Artis*, *Nemzeti Téka*, *Amor Librorum*, *Térképtörténeti Közlemények*, *Studia Theatralica*, *Kuncz Aladár Összegyűjtött Munkái* stb.) és periodikák (Magyar Könyvszemle, Irodalmi Magazin, *Lymbus* stb).

Együttműködő partnerek: Gondolat, Kriterion, Argumentum, Balassi, Magyar Napló, Kossuth könyvkiadók, valamint a Bölcsészettudományi Kutatóközpont ItI, az MTA KIK, MMA, PIM stb.

A Miniszterelnökség és az EMMI megkeresésére a pedagógus-továbbképzési terv számára 2019 júniusában intézményi szinten 3 oktatási modult dolgoztak ki munkatársaink, lefedve a hazai művelődés- és könyvtörténet korszakait a 15. századtól Trianonig.

10.2 Nemzetközi együttműködések

Mely nemzetközi szervezetekben vesz részt a könyvtár?

- ADLUG (AMICUS / DOBIS / LIBIS Users group)
- AIBM /IAML Association Internationale des Bibliothèques, Archives et Centres de Documentation Musicaux / International Association of Music Libraries)
- CENL (Foundation Conference of European National Libraries)
- CERL (Consortium of European Research Libraries)
- IADA (International Association of Book and Paper Conservators)
- Internationale Gutenberg-Gesellschaft in Mainz
- IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions)
- IICP (International Internet Preservation Consortium)
- International ISBN Agency
- ISMN (International standard Numbering System for Editions of Notated Music)
- ISSN (International Centre for the Registration of Serial Publications)

A Könyvtári Intézet nemzetközi együttműködéseit az Intézet beszámolója tartalmazza.

Nemzetközi együttműködések (nem pályázatos) bemutatása

Állandó jelleggel, keretszerződés vagy tagság szerint:

CERL – Európai Kutatókönyvtárak Konzorciuma: Magyarországot, mint korábbi években is, az OSZK (és 2018 óta részben az Egyházi Könyvtárak Egyesülése, az EKE) képviseli. 2019 májusában az OSZK Tudományos Igazgatósága szervezte meg azt a tematikus szemináriumot (workshopot), melyen többen is jelen voltak a CERL vezetőségéből. Ilyen rendezvényre, sajnálatosan, Magyarországon 14 éve nem került sor. A CERL Budapesti rendezvényén az OSZK Dísztermében is az hangzott el, hogy a Muzeális Könyvtári Dokumentumok Nyilvántartásában (MKDNY) lévő leírásokat Magyarország igyekszik összehangolni a CERL adatbázisaiban is megjelenítendő/megjeleníthető adatainkkal.

A CERL 2019. őszi éves közgyűlésén és kapcsolódó konferenciáján – idén először, forráshiány miatt – az intézményt képviselő munkatárs (dr. Boka László tudományos igazgató) nem vehetett részt. A göttingeni rendezvényen a CERL főtárosa így az Egyházi Könyvtárak Egyesülete képviselőjében megjelent Oláh Róbert révén javasolta, hogy német példák alapján CERL-anyagok tekintetében az OSZK egyetemekkel, egyetemi könyvtárakkal is együttműködést kezdeményezhetne. Ez megtörtént részben az MTA KIK, ELTE Könyvtár és Szeged felé, következne Debrecen és Pécs 2020-ban.

Határozott idejű és/vagy eseti együttműködések (élő megállapodások, megkeresések)

Kutatócserék: a nemzeti könyvtár feladatkörébe tartozik a magyar retrospektív nemzeti bibliográfia (XV–XVIII. század) összeállítása. A modern tudományosság kritériumai alapján elengedhetetlen, hogy a hungarikumok leírása autopszia alapján történjen. Több szomszédos ország könyvtárával van olyan együttműködés, amely ezt a munkát támogatja (kölcsonösségi és viszonzási alapon), és lehetőséget biztosít a rendszeres szakmai konzultációra, valamint az eredmények egymás tudományos konferenciáin való bemutatására is. A Cseh Nemzeti Könyvtárral a szerződés 2020 decemberében jár le, a Szlovák Nemzeti Könyvtárral 2019 decemberében járt le, megújítása folyamatban van.

A Szlovák Nemzeti Könyvtártól megkeresés érkezett az Apponyi-projekt kapcsán való együttműködésre, melyet a Régi Nyomtatványok Tára és a Tudományos Igazgatóság koordinál.

A Cseh Nemzeti Könyvtárral tervezett együttműködés (Kubelikova-Szell Library „virtual reconstruction”) 2019-ben megerősítést nyert, 2020-ban ennek keretében kerülhet sor nyomtatványok leírására a készítendő közös katalógus számára.

Az Ostravai Egyetem és OSZK közötti együttműködés (keretszerződés) véglegesítése folyamatban van.

Együttműködés a Göttingeni Egyetemi Könyvtárral: a két világháború közötti német kultúrpolitika a göttingeni egyetemi könyvtárat jelölte ki a magyar anyag gyűjtésére. A kiemelt forrásokból jelentős mennyiségű magyar és magyar vonatkozású folyóirat és könyv került ide, amelynek kéziratos katalógusa két vastos főló kötetet tesz ki. [Az OSZK kutatócsere keretében készül az anyag feltérképezésére.](#)

2019 augusztusában a bécsi Collegium Hungaricum és OSZK közötti tudományos együttműködés lehetősége vetődött fel, elsődlegesen évfordulókhoz kötötten OSZK-s kötetek és kisebb tárlatok bécsi bemutatására. 2020-ban Széchényi Ferenc halála évfordulóján, illetve Trianon tárgykörben lehet majd az első együttműködésre számítani.

Az Osztrák Nemzeti Könyvtár részéről számunkra megtisztelő együttműködési igény mutatkozik, miszerint a hazai Corvinakutatás eredményeit közreadó sorozatunk, a Supplementum Corvinianum köteteiben kívánják ők maguk is elhelyezni a bécsi Corvinakutatási projektek eredményeit. Az iniciatívát reményeink szerint 2020-ban együttműködési megállapodással szentesítjük.

Az Osztrák Nemzeti Könyvtár részéről szintén együttműködési felkérés érkezett az ún. Duna Projektben való részvételre (a CENL támogatta szakmai szemináriumra szakértői delegálás minden ún. „Duna-ország” nemzeti könyvtára révén). A projekt 2020 májusában valósul meg.

A Tudományos Igazgatóság 2019 tavaszán kezdte el szervezni az OSZK harmadik legjelentősebb gyarapítójának, Todoreshku Gyulának centenáriuma kapcsán azt a projektet,

mely a Román Nagykövetséggel és ELTE Román Tanszékkal együttműködésben egy háromnyelvű (magyar-román-angol) díszkötet kiadására és legkésőbb 2020 legelején közös kötetbemutatóra terjed, de amelyik akár egy kisebb kamaratárlat lehetőségét is magában rejti.

Mely nemzetközi konferenciákon adtak elő a könyvtár munkatársai?

Konferencia (név, idő, helyszín)	Név
Ruditatis antidotum Eruditio est, 2019. május 22–24., Martin, Slovak National Library	Bakonyi Zsuzsanna
Ruditatis antidotum Eruditio est, 2019. május 22–24., Martin, Slovak National Library	Farkas Gábor Farkas
International Association of Music Libraries Annual Congress, 2019. július 14-19., Varsó	Mikusi Balázs
Royal Musical Association 55th Annual Conference, 2019. szeptember 11–13., Manchester	Mikusi Balázs
Sapiens Ubique Civis. International PhD Student and Postdoc Conference of Classics, 2019. augusztus 28–30., Szeged	Sánta Sára
Köztes terek/Spaces in Between, 2019. április 25-27., Sapientia Egyetem, Csíkszereda	Sárközy Réka
How We Remember – the Memory of Communism?, 2019. szeptember 17-18., Prága, Cseh Tudományos Akadémia	Sárközy Réka
Staged Otherness, c. 1850-1939 East-Central European Responses and Contexts, 2019. január 17-18., Budapest, MTA–CEU	Sirató Ildikó, Dr.
Tieto liikkeessä: Tiedon ja taitojen kierto pitkällä 1800-luvulla [A tudás mozgásban: az információ és szakismeret közlekedése a hosszú 19. században], 2019. január 24-25., Oulu	Sirató Ildikó, Dr.
Transnational Influences. Theatrical Interactivity in the Nordic/Baltic Region, 2019. március 21-23., Helsinki	Sirató Ildikó, Dr.
Kötő József-émlékkonferencia, 2019. augusztus 16., Kolozsvár	Sirató Ildikó, Dr.
Hálózatok és komparatiztika: a világirodalom hálózatai (Networking Comparative Literature), 2019. október 4-5., Kolozsvár	Sirató Ildikó, Dr.
Tánc és kulturális örökség, nemzetközi táncstudományi konferencia, 2019. november 15-16., Budapest	Sirató Ildikó, Dr.
Ruditatis antidotum Eruditio est, 2019. május 22–24., Martin, Slovak National Library	Szebelédi Zsolt
Újlatin nyelvek filológiájával foglalkozó hallgatók konferenciája, 2019. április 12., Olomouc, Palacký University	Szovák Márton
Ruditatis antidotum Eruditio est, 2019. május 22–24., Martin, Slovak National Library	Túri Klaudia
BOBCATSSS 2019, Horvátország, Eszék, 2019. jan. 22-24.	Nagy Andor
BOBCATSSS 2019, Horvátország, Eszék, 2019. jan. 22-24.	Tóth Máté

BOBCATSSS 2019, Horvátország, Eszék, 2019. jan. 22-24	Ráczné Radó Rita
BOBCATSSS 2019, Horvátország, Eszék, 2019.01.24.	Németh Márton
"Colloquium of Library and Information Experts of the V4+ Countries", Szlovákia, Pozsony, 2019. 06. 14-17.	Németh Márton
IIPC Conference, Horvátország, Zágráb, 2019. 06. 05.	Németh Márton
CDA 2019 konferencia, Szlovákia, Pozsony, Egyetemi Könyvtár, 2019. 11. 05.	Németh Márton
Digimälu seminar/Digital Memory Seminar, Eesti Rahvusraamatukogu, Tallinn, 2019. äprilis 25.	Dancs Szabolcs
(Re)think globally, (re)act locally? - Some aspects of developing/implementing RDA, Országos Széchényi Könyvtár, Budapest, 2019. május 2.	Dancs Szabolcs
8th Colloquium of Library and Information Experts of V4+ countries, Historical Building of the Slovak National Council, Pozsony, 2019. június 18.	Dancs Szabolcs
8th Colloquium of Library and Information Experts of V4+ countries, Historical Building of the Slovak National Council, Pozsony, 2019. június 18.	Ilácsa Szabina
8th Colloquium of Library and Information Experts of the V4 Countries. Pozsony, 2019. június 17–19.	Maczelka Árpád
8th Colloquium of Library and Information Experts of the V4 Countries. Pozsony, 2019. június 17–19.	Ráczné Radó Rita
30th National Conference of The Romanian Library Association, Bukarest, 2019. szeptember 4.	Dancs Szabolcs
Bibliothekskongress, 2019 äprilis 18-21, Lipcse	Lendvay Miklós: "FOLIO: túl a könyvtári rendszer burkán - egy közösségi fejlesztésben megvalósuló komplett rendszer a magyar nemzeti könyvtárban"
Central Data Archive, 2019 november 5, Pozsony	Lendvay Miklós: "FOLIO: A hosszú távú megörzés követelményei és lehetőségei a FOLIO együttműködő platformban"
BIBFRAME Initiative, 2019. Szeptember 17-18, Stockholm	Lendvay Miklós: "Hungarian National Library Platform"
<i>Cultures of Intimacy in the Nineteenth Century/ Cultures de l'intime au dix-neuvième siècle</i> című konferencia, Belfast, Queen's University Belfast, 2019. äprilis 26–27.	Dede Franciska

Mikes-program

Megítélt könyvek	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Könyv (dokumentum)	14 708	11 157	-24%
Doboz (átadás-átvételi jegyzék)	1277	1632	+27.8%

671 doboz adomány érkezett 2019 folyamán.

Könyvjellegű dokumentumok hasonlítása az OPAC-ban Összesen (kötet/db):	29 036
az OSZK-nak elegendő példányszámban meglévő dokumentumok jegyzékre vétele, kijánló listák közzététele Összesen (kötet/db):	26 704
A kérések fogadása, rögzítése. A rendelkezésre álló kötetek elosztása Összesen (kötet/db):	16 906
Az OPAC-ban nem szereplő, vagy ellenőrizendő állományadatokkal feltöltött rekordokhoz tartozó tételek további hasonlítása, gyarapítási döntések meghozatala Összesen (kötet /db):	2198
A Program képvisellete, népszerűsítése kiállítások, előadások, publikációk révén Összesen (alkalom/db):	4

A Program kezdete óta első ízben került kiszállításra határon túli könyvtárakba a kért anyag. Erdélybe 9 intézménybe összesen 335 doboznyi, Felvidékre 1 intézménynek 22 doboznyi dokumentumot szállítottunk ki (külső vállalkozóval).

2019 tavaszán-nyarán beérkeztek azok a szállítmányok, amelyeket a kiküldött kutatók 2018 januárjának végén az adományozóknál hagytak becsomagolva. Mintegy 670 doboznyi adomány érkezett Európából, Kanadából, az USA-ból és Ausztráliából.

Az év folyamán személyzeti gondokkal küzdöttünk, két régi, bevált kolléga távozott. Pótlásuk csak a negyedik negyedévben sikerült.

Az új fölőpéldány-kijánló rendszer a tesztüzemhez érkezett, 2020 első negyedévében fogunk tudni teljesen áttérni a használatára. A szolgáltatás színvonala viszont ugrásszerűen javulni fog általa. Ettől és a kiszállítás megszervezésének lehetőségétől azt várjuk, hogy a teljesített igénylések arányában fejlődést tudunk elérni.

11. Pályázatok bemutatása, aktuális helyzete, fenntartási kérdések

11.1. Hazai pályázatok bemutatása

Az OSZK 2019-ben a szűkös költségvetési források miatt alapfeladatainak jelentős részét is csak pályázati forrásokból tudta részben biztosítani. A könyvkiadási programokra és rendezvényekre évek óta csak NKA forrásokból vagy különböző Emlékevi Bizottságokhoz fordulva pályázott a Tudományos Igazgatóság, ami igencsak megnehezítette a kitűzött szakmai célok elérését, s tovább terhelte a munkatársakat. A pályázati lehetőségek csökkenése az

intézmény szakmai működésének bizonyos területeit alapfeladatok szintjén veszélyeztetik. A korábbi évek kiadói forrásai 2019 folyamán elapadtak, az OSZK nem tudott nyomtatendert sem hirdetni 2019 júniusától. A konszolidáció után az év közben elmaradt nyomdai kiadásokat sikerült rendezni.

A **Nemzeti Kulturális Alap** különböző kollégiumaihoz az alábbi területeken tudunk sikeres pályázatokat benyújtani:

Könyv- és folyóiratkiadás: Az OSZK könyvkiadási programjaira 7 sikeres pályázatot nyújtott be a Tudományos Igazgatóság, a Könyvtári Intézet 2 szakfolyóirata (*Könyv, Könyvtár, Könyvtáros* és *Könyvtári Figyelő*) megjelentetésére pályázott sikeresen.

Rendezvények: Az Ady-centenáriumra tervezett tavaszi nagykiállítás forráshiány miatt elmaradt, helyette 2019 ősztől kísérőprogramokat valósított meg a Tudományos Igazgatóság NKA támogatással, 2M Ft értékben.

A húszéves Könyvtári Intézet jubileumi konferenciájának megrendezésére 450e Ft támogatást nyert el NKA pályázaton a Könyvtári Intézet.

Gyarapítás: Katkó Tamás színházi fényképeinek (2 részletben történő) megvásárlására, Inkey Alice játékfilm-standfotó diapositívjainak megvásárlására, továbbá dr. Erdélyi István II. Világháborús albumának megvásárlására pályázott sikeresen az intézmény Különgyűjteményi Igazgatósága.

Ahogy a korábbi években is, minden szakmai pályázatot intézményi szinten a Tudományos Titkárság Osztály bonyolított. A 2019-es NKA pályázatok részletes adatait lásd a 6. számú mellékletben.

11.2. Európai uniós pályázatok bemutatása

Új Széchenyi Tervhez kapcsolódó pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Felelős
Kaleidoscope – Fifties in Europe	18 458 € = 5 721 980,- Ft (310 Ft-os árfolyamon)	18 458 € + 6 152 € önrész = 24 610 € = 7 629 100,- Ft	Fényképtár osztályvezető

11.3 Fenntartási időszakban lévő pályázatok

Új Széchenyi Tervhez kapcsolódó pályázatok megnevezése	Pályázott összeg (Ft-ban)	Elnyert összeg (Ft-ban)	Felelős
Széchenyi 2020: EFOP-1.3.1 Cselekvő közösségek	285 128 518	285 128 518	Könyvtári Intézet igazgató
TÁMOP-3.2.4.B-11/1-2012 ELDORADO	128 074 653	128 074 653	Digitalizáló Osztály
TÁMOP-3.2.1.6 Integrált Portál	70 000 000	70 000 000	Információtechnológiai Igazgatóság
TÁMOP-3.2.12-12/1/KMR-2012-0022 Kulturális	4 254 824	4 254 824	Főigazgatóság

szakemberek képzése a szolgáltatásfejlesztés érdekében			
--	--	--	--

12. Tudományos kutatás

Tudományos kutatás	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Kutatómunka éves időalapja (munkaóra/év)	22 558 óra / 67 fő ¹	23 936 óra / 64 fő	+6%
Tudományos kutatások száma	67	84	+25%
A könyvtár összes publikációinak száma és ebből a könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma	319 ²	403 ³	+26%
Idegen nyelvű publikációk száma	33 ⁴	37 ⁵	+12%
Nemzetiségi nyelvű kiadványok, publikációk száma	0	4	+400%
A könyvtár által kiadott kiadványok száma	44	33	-25%
A könyvtár szakemberei által tartott előadások száma	190 ⁶	195 ⁷	+2,6%
A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma	1412 (óra)	11 (eset)	az eltérő mértékegység miatt nem összevetető
A könyvtár szakembereinek konferencián való részvételének száma		151 ⁸	
A képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma	ld. 1.4	ld. I. rész 4. pont	

¹ 2018: Hatvanöt főnek járt a kutatónap januártól, kettőnek szeptembertől (összesen 67 fő). Három kutató év közben elhagyta az intézményt, egy fő hosszabb külföldi úton van, egy fő a munkája miatt nem tudta kivenni a kutatónapját, hárman pedig csak júniusig kértek kutatónapot (év végén összesen 59 fő rendelkezett kutatónappal)

² 2018: A táblázat tudományos publikációnak veszi a folyóiratszerkesztést és a tudományos honlapszerkesztést, valamint a kiállítási kurátori tevékenységet. (Kutatónappal rendelkezők tudományos publikációi: 283; kutatónappal nem rendelkezők: 36)

³ 2019: Ide véve a folyóiratszerkesztést és kiállítási kurátori tevékenységet is, valamint ide számítva a könyvtárszakmai és informatikai jellegű publikációkat is (digitalizálás, stb.) A számok az idegen nyelvű publikációk nélkül értendőek. Kutatónappal rendelkező munkatársak publikációi: 298, kutatónappal nem rendelkezők: 105.

⁴ 2018: Kutatónappal rendelkezők publikációi: 31; kutatónappal nem rendelkezők: 2

⁵ 2019: Kutatónappal rendelkező munkatársak idegen nyelvű publikációi: 25, kutatónappal nem rendelkezők: 12.

⁶ Kutatónappal rendelkezők előadásai: 155; kutatónappal nem rendelkezők: 35

⁷ Összes előadás konferencián vagy másutt, kutatónappal rendelkezők előadásainak száma: 132, kutatónappal nem rendelkezők: 63.

⁸ Előadással egybekötött részvétel; kutatónappal rendelkezők előadásainak száma: 107, kutatónappal nem rendelkezőké: 44.

Tudományos kutatással kapcsolatos egyéb adatok	2019. terv	2019. tény
Tudományos munkatársak száma (részben tudományos munkát is ellátó munkatársak, illetve minősített kutatók összességében - fő)	62 ⁹	64 (51) ¹⁰
Tudományos fokozattal rendelkező munkatársak száma (fő)	46	47 (39) ¹¹
Tárgyévben megszerzendő tudományos fokozatok (PhD) száma (db)	3	3 ¹²
A tudományos kutatást is végző munkatársak számára engedélyezett kutatónapok száma (átlag heti 8 órával számolva) (nap/fő)	cca. 3577 nap/62 fő	3496 nap/64 fő
Nemzetközi tudományos programokban való részvétel (programok száma/résztevő munkatársak száma)	19 program/68 fő	19 projekt, nemzetközi bizottsági munka
Felsőoktatásban oktatóként résztvevő munkatársak száma (fő) / megtartott órák száma (óra, 1 óra = 45 perc)	19 fő/cca. 4100 óra	14 fő (többen több intézményben és több képzésben, több kurzussal) ¹³
Felnőttképzésben oktatóként résztvevő munkatársak száma (fő) megtartott órák száma (óra, 1 óra = 45 perc)	9 fő/2050 óra	9 fő

⁹ Mind a tudományos munkát végző kollégák, mind a fokozattal rendelkező kutatók többen vannak, akik nem kérnek/ kapnak kutatónapot.

¹⁰ Az év során hatvannégyen kaptak kutatónapot, év végén 51 főnek volt kutatónapja (többen nyugdíjba mentek, elhagyták az intézményt vagy a Veritas Intézethez kerültek)

¹¹ 2018 decemberében 47 fokozattal rendelkező kolléga volt (nem számítva a nyugdíjban lévőket, illetve a más intézménnyel közös kutatócsoportban dolgozókat). 2019 végén ez a szám 39 volt (nem számítva a nyugdíjban lévőket, illetve a más intézménnyel közös kutatócsoportban dolgozókat).

¹² Egy akadémiai fokozatot már nyugdíjas kolléga szerzett.

¹³ Van, aki 6 intézményben oktat, többen két helyen vagy egy intézményben, de több évfolyamon, több képzésben.

2019 folyamán hatvannégy főnek járt valamilyen mértékű (heti 4 óra, 8 óra, 12 óra) kutatóidő az intézményi állomány tudományos igényű feltárására.

Az egykori 1956-os Intézet (9 történész kutatóval) 2019 júniusától kikerült az OSZK-ból, 3 kutató év közben elhagyta az intézményt, 1 fő hosszabb külföldi úton van, 1 fő egyéb leterheltségei, munkái miatt végül nem élhetett a kutatónap/kutatóidő lehetőségével, 3 fő pedig eleve csak júniusig kapott kutatónapot. Így 2019 év végén összesen 51 fő rendelkezett kutatónappal.

Intézményünk feladataiból adódóan a tudományos alap kutatás nem szűkül le az OSZK állományára (lásd pl. retrospektív nemzeti bibliográfia, kodikológia, sajtótörténet stb.), hanem hungarika-kutatásainkon túl szakkönyvtári alapfeladatainkból adódóan könyv- és nyomdászattörténetre, valamint általános művelődéstörténeti kutatásokra is kiterjednek. Ezek fő hangsúlyai: nyelv- és irodalomtudományi alap kutatás és alkalmazott kutatás (ezen belül könyv- és könyvtártörténeti kutatások); illetve filozófia- és történettudományi alap kutatás és alkalmazott kutatás (ezen belül művelődéstörténeti kutatások).

12.1 Tudományos kutatás, kutatásszervezés

A Tudományos Igazgatósághoz közvetlenül tartozó osztályok munkatársai, valamint az egyéb igazgatóságokon dolgozó, de kutatómunkát is végző munkatársak alapfeladataik (gyűjteményfejlesztés, állományvédelem, feldolgozás, valamint a tájékoztató és szakértői munka) ellátása mellett jól meghatározott, szakkönyvtári feladatokhoz tartozó, intézményi érdekű kutatásokkal vesznek részt tudományos projektekből. Ennek feltételeit a Kutatónapi Szabályzat rögzíti.

Mindezekon túl az intézmény minősített kutatói a nemzetközi együttműködések kialakításában, hazai és nemzetközi szakmai (például akadémiai bizottsági) fórumok, valamint oktatási (doktori) és különböző folyóirat-szerkesztőbizottságok (*Magyar Könyvszemle; Lymbus, Irodalmi Magazin* stb.) munkájában is aktív részt vállalnak. Jelen vannak hazai és nemzetközi konferenciákon, számos egyéni tudományos publikációt tesznek közzé minden évben, alapfeladataik mellett sokan vállalnak részt intézményi könyvsorozatok, tanulmánykötetek, folyóiratok szerkesztésében.

2019. június 15-ig az OSZK Tudományos Igazgatóság önálló osztályaként működött az 1956-os Intézet, ami Miniszterelnökségi határozatra (teljes állományi, kutatói létszámmal és dokumentumkinccsel, ingó és ingatlan állománnyal) átkerült a Veritas Intézethez. Az OSZK történeti szakkönyvtári feladatkörében is aktív szerepet játszó egykori munkatársak remélt pótlására egyelőre forráshiány miatt nem kerülhetett sor.

Tudományos elismeréseink:

2019-ben két OSZK-munkatársat választott levelező és rendes tagjai sorába a Magyar Tudományos Akadémia. A Filozófiai és Történettudományok Osztályban Rainer M. Jánost, az 1956-os Intézet osztályvezetőjét, az Eszterházy Károly Egyetem Történettudományi Intézetének egyetemi tanárát levelező taggá, a Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályban pedig kolléganőnkét, Madas Editet, az MTA-OSZK Res Libraria Hungariae kutatócsoport korábbi vezetőjét, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Irodalomtudományi Tanszékének egyetemi tanárát a korábbi levelező tagok sorából rendes taggá választották. Tavasszal Szegő Iván, az 1956-os Intézet osztály munkatársa az Eszterházy Károly Egyetemen megszerezte doktori fokozatát.

A salzburgi székhelyű Nemzetközi Mozarteum Alapítvány (Internationale Stiftung Mozarteum) munkáját immár több mint hetven esztendeje támogatja a legkiválóbb Mozart-kutatókat tömörítő Akademie für Mozart-Forschung. A szervezet 2019. áprilisi közgyűlésén a megjelentek az OSZK Zeneműtárának vezetőjét, Mikusi Balázst is az Akadémia tagjai közé választották.

KLEBELSBERG KUNO-ÖSZTÖNDÍJ

A Klebelsberg Ösztöndíjak külföldi magyar vonatkozású hagyatékok feltárására irányulnak. Az ösztöndíjak pályázatát, odaítélését és szakmai értékelését jelenleg három kiemelt nemzeti intézmény végzi, a Magyar Nemzeti Levéltár, az OSZK és a Magyar Nemzeti Múzeum, mellettük a Bölcsészettudományi Kutatóközpont delegál tagot a grémiumba, az azt szervező Külügyminisztérium munkatársai mellett. (A Klebelsberg Ösztöndíjak kutatásainak 60–65%-a a MNL, 25–30%-a az OSZK, a fennmaradó 10%-a a MNM kutatási- és gyűjteményi profiljába illeszkedik, de az arányok a kutatási trendek változásával folyamatosan alakulhatnak, elmozdulhatnak.) Az Országos Széchényi Könyvtár a többi intézményhez hasonlóan végzi a pályázati űrlapok kezelését, a hungarika-igazolások kiadását. További feladatok: a pályázók

pályázati anyagának táblázatos vezetése, a pályázati anyagok szöveges összefoglalóinak elkészítése, a pályázati anyag előkészítése a bizottsági ülésekre. A pályázati szakasz végén a megvalósított kutatások év végi beszámolóinak összegzése, a beszámolókból összefoglalók készítése, értékelése, értékelési javaslat a bizottság munkájának segítésére. Az ösztöndíjjal kapcsolatos munkákban jelenleg három fő vesz részt: Dr. Boka László tudományos igazgató az OSZK képviselőjében, megbízottként 2008 óta a pályázatok elbírálásában, az ösztöndíjasok kiválasztásában és értékelésében, vagyis a Bizottságában tölt be aktív szerepet. Visy Beatrix tudományos munkatárs a pályázati anyagok OSZK-s tartalmi előkészítésében, összefoglalók írásában, a beérkező beszámolók feldolgozásában és összegzésében, a táblázatok elkészítésében vesz részt, továbbá a téma lefedettségét, kutathatóságát, a hungarika-igazolások kiadhatóságának feltételeit ellenőrzi. A Tudományos Igazgatóság mindenkori titkárnője az űrlapok, nyilatkozatok kezelését, kérések, igények közvetítését, a beérkezett anyagok iktatását végzi.

2019-ben 40 beszámoló feldolgozását végezték el a munkatársak (a 2018-as ösztöndíjasokét), és 52 kérelmező pályázati anyagát készítették elő javaslatra (2019-es pályázatokét).

TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG

A Tudományos Bizottság 2019-ben három alkalommal ülésezett. Az üléseken az intézmény tudományos programjai (konferenciák, kiállítások stb.), valamint a kutatónapokkal kapcsolatos kérdések kerültek napirendre. A téli ülésen 2020-ra vonatkozóan összesen 56 kutató érvényes kérelmét fogadta el a Bizottság, és hagyta jóvá a főigazgató (köztük 2 akadémiai doktor, 28 PhD-fokozattal rendelkező és 26 PhD-fokozattal nem rendelkező).

Az OSZK szabályzata a kutatónapot elnyert munkatársai számára kötelező jelleggel előírja az egyéni publikációk feltöltését az OSZK belső és külső honlapjára. A nemzeti könyvtár 2017-től ezt a lehetőséget a többi, kutatóidő kérelmezése nélkül publikáló munkatárs számára is biztosította, bár a munkatársak az elmúlt két esztendőben jellemzően nem kívántak élni ezzel a lehetőséggel. A Bizottság 2017-től kutatói profilok kialakítását is tervezte az intézményi minősített kutatók (PhD vagy azt meghaladó fokozattal rendelkezők) számára, az intézményi stratégiai kutatási irányok mentén (könyv-, sajtó- és művelődéstörténet, irodalom- és történettudomány, különgyűjteményi kutatások, könyvtárszakmai kutatások, valamint általában hungarikakutatások). A profiloldal megvalósításával kapcsolatban egyelőre nem alakult ki konszenzus a kutatók között, így ez még nem valósult meg.

Az egyik bizottsági tag nyugdíjba vonulása miatt az intézmény minősített kutatói közül a minősített kutatók szavazatai alapján pótolta a hiányzó tagot, így a Bizottság ismét teljes 9 fővel ülésezik.

A Tudományos Bizottság és az elnöke 2019-ben egy össz-kutatói értekezletet tartott január 31-én, ahol tájékoztatta a kutatókat a tudományos tervekről.

A TUDOMÁNYOS MUNKATÁRSOK KUTATÓNAPJÁVAL KAPCSOLATOS MUNKÁLTATÓI INTÉZKEDÉSEK BEMUTATÁSA (KUTATÓNAPBAN RÉSZESÜLŐ MUNKATÁRSOK, AZ ENGEDÉLYEZÉS SZEMPONTJAI, A KUTATÓNAPOKHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYÉNI TUDOMÁNYOS TERVEK)

Az OSZK nagy hangsúlyt fektet arra, hogy kutatóhelyként is hatékonyan működjék. Ennek egyik formája, hogy kutatóidővel támogatja munkatársai tudományos kutatásait, oktatási tevékenységét, illetve fokozatszerzésre irányuló tanulmányait. A kutatónap megítélésének szempontjai az elmúlt évben megújultak (2016-ban megújult a Kutatónap Szabályzat is), de 2019-re módosítást tervezett az intézmény. A Kutatónap Szabályzat módosítását előkészítő

munkák megtörténtek, a Szabályzat pontosítása, módosítása nem készült el 2019-ben, új határidő 2020. március közepe. Elsődleges cél, hogy a kutatások intézményi projektekként működjenek, ezért elvárás, hogy minden kutatói-feltáró munkának legyen közvetlen vagy közvetett intézményi hasznosulása (pl. az intézmény gyűjteményeire irányuljon a kutatás; az eredmények az OSZK kiadásában vagy társkiadásában jelenjenek meg; szülessen belőlük kiállítási szakmai koncepció, tudományos konferencia-téma, szerveződjék intézményi együttműködés és eredmény-orientált szakmai projekt, szülessen egyéb intézményi rendezvény stb.).

Minden kutatónappal rendelkező munkatárssal szemben elvárás, hogy évi legalább két tudományos publikációja legyen (ezek az OSZK belső és külső honlapján is láthatóak tárgyévi bontásban: <http://www.oszk.hu/oldal/munkatarsak-publikacioi-eloadasai>). További elvárás a kutatóidővel rendelkező, nem minősített kutatókkal szemben az is, hogy konferencia-előadás keretében mutassák be kutatási eredményeiket az évente megrendezett OSZK Tudományos Ülésszak valamelyik tematikus szekciójában (ez természetesen az adott évben meghatározott tematika függvénye). A megítélt kutatónapok egyéni (néhány esetben csoportos) kutatásokat támogatnak, amelyek tarthatnak egy vagy több évig. A kutatók egy vagy több kutatási projektjét (több kutatás esetén sorrendet felállítva) a Tudományos Bizottság felterjesztésére a Főigazgató hagyja jóvá. A kutatónapot elnyert kutató az éves munkáról részletes beszámolót készít. Fontos, hogy a kutatónapokat ne más célra használja az adott kutató, amelyre 2019 második félévében több példa is volt.

A 2019-ben tervezett kutatási projektek egy része év közben befejeződött, más részük átnyúlik a következő évekre. Nem egy esetben egy kutató több kutatást is folytat párhuzamosan, illetve több kutató csoportosan is nyújthat be kutatási projekt-tervet. A kutatások tematikus időintervalluma a 15. századtól napjainkig terjed, a tematikai sokféleséget pedig a könyvtár gyűjtőkörének és különgyűjteményi anyagainak sokszínűsége is magyarázza, kiegészítve a kutatók széles érdeklődési körével. Így a történelmi, irodalom-, könyv- és sajtótörténeti témák mellett nyomda-, színház-, zene- és térképtörténeti kutatási tervek szerepelnek a benyújtott kérelmekben.

2019-ben összesen 67 fő kért és kapott valamilyen formában és mértékben kutatónapot (2 fő csak szeptembertől), év közben heten hagyták el a könyvtárat, ketten mentek nyugdíjba és négyen kerültek át a Veritas Intézethez. Az év végi beszámolót ennek megfelelően ötvenketten adták le (a Bizottság egy kivétellel, ahol a hiánypótlás nem érkezett be, a beszámolókat elfogadta). 2020-ra vonatkozóan összesen ötvenhat érvényes kérelmet terjesztett a Bizottság a főigazgató elé.

Az intézményi érdekű kutatási tematikák listáját lásd 7. sz. mellékletben.

12.2 Könyvkiadási tevékenység, OSZK könyvkiadói program

Az Országos Széchényi Könyvtár, hagyományos nemzeti könyvtári feladataira építve, kiterjedt könyvkiadási tevékenységet folytat, amely tudományos eredményeinek aktív közzétételét, ezek korszerű disszeminációját szolgálja (ennek vezetése és koordinálása a Tudományos Igazgatóságon történik).

Az OSZK évente átlagosan 30-35 kiadványt jelentet meg önmaga vagy nagyobb hazai és külföldi kiadókkal együttműködve. Utóbbi jórészt a kiadványok terjesztése miatt is fontos célkitűzés, míg az OSZK Kárpát-medencei kapcsolati hálója lehetővé teszi, hogy e kiadványok minden fontos közgyűjteménybe, magyarlakta településekre eljussanak.

A <http://www.oszk.hu/kiadvanyok> oldalon különböző szempontok szerint kereshetők a nemzeti könyvtár önállóan vagy társkiadásban megjelentett kiadványai az ezredfordulótól napjainkig. Az igényes felületen a könyvészeti alapinformációkon túl rövid tartalmi leírás és egy címlapfotó is igyekszik növelni az olvasási és vásárlási kedvet.

Az OSZK mint könyvkiadó 2019-ben minden anyagi nehézség ellenére 33 kiadványt jegyzett. Intézményünk tovább folytatta sikeres sorozatainak megjelentetését: újabb kötetekkel gazdagodtak a *Bibliotheca Scientiae et Artis*, *Nemzeti Téka*, *Kuncz Aladár Összegyűjtött Munkái* stb. sorozataink, emellett kiállítási katalógusok, albumok, levelezésgyűjtemények, időszaki kiadványok éppúgy szerepeltek 2019-ben is a kiadványok között, mint tudományos kutatási eredmények kiadásai. A Tudományos Igazgatóságon szervezett munka hangsúlyosan figyel az OSZK állománykincseinek tudományos igényű feltárására és közzétételére. Csak 2019 folyamán 8 hasonmást sikerült társkiadókkal együttműködve megjelentetni. A kiadandó munkák műfaji és tematikai sokszínűsége jól tükrözi a nemzeti könyvtárban folyó széleskörű tudományos kutatást és munkát, a tervezett reprint- és faksimile-kiadások pedig további ízelítőt adnak a gyűjtemény gazdag anyagából.

Ahogy az előző években is, az intézmény könyvkiadási profilja 2019-ben is szakmai elismerésben részesült. Az évente megrendezett Szép Magyar Könyv versenyen Áder János köztársasági elnök különdíját kapta az egyik tanulmánykötetünk. Az OSZK kiadói programja 15 esztendő alatt tkp. 15 szakmai díjnak örvendhet.

Mindezen sikerek ellenére az OSZK könyvkiadási tevékenységre 2019-ben sem tudott önálló könyvkiadási keretet biztosítani a súlyos likviditási hiány miatt, amely csak 2019 novemberében oldódott meg, és hatása csak 2020-ban lesz érezhető. Köteteink és időszaki kiadványaink (*Magyar Könyvszemle*; *Irodalmi Magazin*; *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros*; *Könyvtári Figyelő*; *Lymbus – magyarságtudományi forrásközlemények*; valamint a Térképtár évkönyve) többsége, köztük saját évkönyvünk is pályázati forrásokra támaszkodik, melyek megszerzése komoly szervezői, pályázatírói munkát igényel.

A kiadói feladatok gyakorlati teendőit, részfeladatait a Tudományos Titkárság állományi és külsős munkatársai látják el: kiadványszerkesztés, lektorálás, fordítás, korrektúra, tördelés, grafikai tervezés, a külső és belső szerzőkkel történő olvasószerkesztés, a társkiadókkal, valamint a nyomdával való napi kapcsolattartás (árajánlat-kérés, megrendelés stb.), bizományos és terjesztési feladatok, ezenkívül egyszerre aktualizálják és visszamenőlegesen feltöltik a – kétnyelvű – kiadványi alholnap tartalmát, s igyekeznek a PR munkában is részt venni.

2019 szeptemberétől a Tudományos Igazgatósághoz és a Gazdasági Igazgatósághoz tartozik a könyves- és ajándékbolt működtetése is, az összetett feladatokat (köztük a Budapest Infopoint feladatokat) a Tudományos Titkárság osztály bolti csoportja (3 fő) szervezi, (rendelések biztosítása, kiadványok átadása, heti elszámolás, tájékoztatás stb.). Emellett a munkatársak intézik a bizományos kiadványok és tárgyak bevételeit, kiadását, elkészítik a havi elszámolást, vezetik a készletnyilvántartást, és ők írják a könyves hirdetések szövegét is.

Az OSZK kiadványok 2019-es listáját lásd a 4. sz. mellékletben.

KIADVÁNYOK: ALHONLAP, DÍJAK, MKKE-TAGSÁG

A 2016-ban útjára indult *OSZK-kiadványok* alholnapon (<http://www.oszk.hu/kiadvanyok>) a saját vagy társkiadásban megjelentetett kiadványokról tájékozódhat a közönség. Az anyagok feltöltése időrendben visszafelé történik és folyamatos, a köteteket bemutató leírás a magyar mellett angolul is hozzáférhető (<http://www.oszk.hu/en/publications>). A 2019. évi munkaterv része volt, hogy minden kiadványhoz visszamenőleg (a 2010–2017 közti időszakra vonatkozóan) is hozzárendeljük a kötetről megjelent kritikákat, recenziókat (a recenziók gyűjtése folyamatos). 2019-ben 24 könyvismertető készült el és a recenziók összegyűjtése is folytatódott.

Az OSZK 2017 óta a MKKE (Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése) rendes tagja. Az Ünnepi Könyvhét nyitányán, mindig az előző évben megjelent könyvek

országos versenyében, a *Szép Magyar Könyv 2018* versenyen az OSZK által pályázott kiadványok közül Köztársasági elnöki különdíjjal jutalmazták az Arany János-émlékév alkalmából megjelent „*Volt a hazának egy-két énekem*” *ARANY 200* című kötetet, amely az OSZK és a Gondolat Kiadó közös kiadásában, Boka László és Rózsafalvi Zsuzsanna szerkesztésében látott napvilágot a Bibliotheca Scientiae et Artis-sorozat tizedik köteteként.

KÖNYVES FESZTIVÁLOK, KITELEPÜLÉSEK

Az OSZK évek óta részt vesz olyan rangos könyves eseményeken, mint a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál, az Ünnepi Könyvhét és a Magyar Nyelv és Könyv Ünnepe a Budai Várban vagy a Múzeumok Majálisa, valamint 2018 óta az őszi Margó Fesztivál. A kitelepülések részletes leírását ld. a 8. sz. mellékletben.

KÖNYVBEMUTATÓK

2019-ben is rendszeresen szervezett könyvbemutatókat a nemzeti könyvtár, amelyek során elsősorban (bár nem kizárólag) a saját vagy társkiadásban megjelentetett kiadványait mutatta be az érdeklődő szakmai és szélesebb közönségnek. Az Országos Széchényi Könyvtár épületében rendezett beszélgetések mellett külső helyszíneken, sőt, vidéki és határon túli városokban is szervezett könyvbemutatókat (szervező és lebonyolító néhány kivételes esettől eltekintve a Tudományos Titkárság Osztály volt).

A könyvbemutatók és kerekasztal-beszélgetések 2019-es részletes leírását ld. a 9. sz. mellékletben.

12.3 Nyelv- és irodalomtudományi alapkutatás (ezen belül könyv- és könyvtártörténeti kutatások)

12.3.1 Nemzeti bibliográfiai munkálatok/ Retrospektív bibliográfiai kutatások

Könyv- és Művelődéstörténeti kutatások Osztálya

I. A kezdetektől 1700-ig

- 90%-ban elkészült és Csorba Dávid és Koltai András külső lektorokhoz került azoknak az 1671 és 1685 között részben, vagy egészben magyar nyelven, illetve a történelmi Magyarország területén megjelent nyomtatványoknak a leírása, amely a Régi Magyarországi Nyomtatványok retrospektív nemzeti bibliográfia V. kötetének főrészében fog megjelenni (A kötet szerzői: Heltai János, Perger Péter, Szvorényi Róbert és P. Vásárhelyi Judit.)
- Magyarországon a budapesti Egyetemi és Akadémiai, valamint az Evangélikus Országos Könyvtárban, a Ráday Könyvtárban, a Piarista Rend Központi Könyvtárában folytatott kutatásoknak köszönhetően autopszia alapján megtörténhetett az ezekben a közgyűjteményekben őrzött, 1671 és 1685 között keletkezett régi nyomtatványok példányainak az ellenőrzése, leírásuk kiegészítése és teljességük megállapítása. Egyúttal lehetőség nyílt az RMNy 5. kötetében közlendő címlapfotó gyűjtemény számára a megnevezett gyűjteményekben őrzött unikumpéldányok címlapmásolatának a beszerzésére is.
- Szlovákiában: Pozsony gyűjteményeiben, Csehországban pedig prágai könyvtárakban végeztük el ugyanezt a munkát az OSZK által támogatott kutatóutaknak köszönhetően.

- Internetes adattárakból bővítettük a régi nyomtatványokra vonatkozó gyűjtésünket. Ezekon kívül kiértékeljük és beépítettük nyilvántartásainkba több, frissen nyomtatásban megjelent katalógus és adattár régi hazai nyomtatványokra vonatkozó adatait: pl. Hegyi Ádám *Hungarica in der Dissertationssammlung des Nürnberger Naturforschers und Arztes Christoph Jacob Trew (1695–1769)* (Budapest, 2019); Agáta Klimeková *Dizertačné tlače študentov zúzemia Slovenska na nemeckých univerzitách v 16. a 17. storočí vo Forschungsbibliothek Gotha* (Martin, 2018); P. Szabó Béla: *Magyarországi jogi doktorok számbavétele 1680-ból = Emlékkönyv Dr. Ruzsoly József 70. születésnapjára*. Szeged, 2010. 701–724, Nagy Andor *Érvényesülési stratégiák a brassói szász tisztviselők körében* (Eger, 2019) című doktori disszertációja stb.

II. 1701 és 1800 között

- 2019 elején – de 2018-as impresszummal – megjelent a *Magyarország bibliographiája 1712–1860. X. Nyomda- és kiadástörténeti mutató 1701–1800*. Összeállította: Kovács Eszter és V. Ecsedy Judit. (Budapest, OSZK, 2018 [2019]) című bibliográfia. Ez a kötet a 2017-ben kiadott Petrik IX. Pótlások bibliográfia nyomda- és kiadástörténeti mutatója, függelékében az utóbbi évek könyvtörténeti szakirodalmának a válogatott bibliográfiájával. A kötetben szereplő címleírások bekerültek az Osztályon vezetett bibliográfiai katalógusba és példánynyilvántartásba.
- Az OSZK 2018. évi új feldolgozásai során keletkezett új Amicus-rekordok közül az 1851 előtti nyomtatványok címleírásait az informatikus kollégák leválogatták a számunkra, mi pedig beépítettük azokat nyilvántartásainkba.
- V. Ecsedy Judit, Szilágyiné Bánfi Szilvia és Perger Péter több tucat XVII–XVIII. századi nyomtatott töredéket határozott meg a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium Könyvtára és a marosvásárhelyi Teleki Téka számára.
- Nagy ütemben haladt előre az 1701 és 1800 között nyomtatásban publikáló Hungarus-szerzők adatait összefoglaló *Régi Magyarországi Szerzők* II. kötetének belső lektorálása (A-K).
- A retrospektív nemzeti bibliográfiában szereplő nyomtatványokról: azaz az 1801 előtt részben vagy egészben magyar nyelven készült, vagy a mindenkor Magyarországon területén bármely nyelven nyomtatott, illetve a külföldön idegen nyelven magyar szerzők által megjelentetett művekről, hazai és külföldi közgyűjteményben megtalálható példányaikról folyamatosan tájékoztattuk a 2019. év folyamán is az érdeklődőket telefonon, levélben és emailben.

Egyéb

- Az Osztály munkatársai német kéziratolvasói módszertani foglalkozásokat tartanak.

12.3.2 Kodikológiai, könyv- és nyomdatörténeti, sajtótörténeti és általános művelődéstörténeti feladatok

MTA-OSZK Res Libraria Hungariae Kutatócsoport (Osztály)

Az MTA-OSZK Res Libraria Hungariae Kutatócsoport a 2017–2022. évekre nyert akadémiai támogatást. A kutatócsoport két részből áll. (A) A *Fragmenta codicum* műhely az ország egész területén végez rendszeres forráskutatást a középkori magyarországi írásbeliséggel, kódexekkel és kódextöredékekkel kapcsolatban. (B) A *19. századi munkacsoport* a század társadalom- és művelődéstörténeti irányultságú könyv- és sajtótörténeti forrásait kutatja. – A kutatócsoport együttműködik a könyvtár megfelelő osztályaival (Kézirattár, Régi Nyomtatványok Tára,

Könyv- és Művelődéstörténeti Kutatások Osztálya, Retrospektív Feldolgozó Osztály). Eredményeit nemzetközi és hazai konferenciákon, katalógusokban, szövegkiadásokban és tanulmányokban teszi közzé. A csoport munkatársai a hazai tudományos közéletben, a felsőoktatásban és a doktorképzésben is részt vesznek.

A) A kutatócsoport *Fragmenta codicum* műhelye (MTA alkalmazásban: *Lauf Judit* és *Hende Fanni*, *Kisdi Klára*; OSZK állományban: *Korondi Ágnes* és *Sarbak Gábor*, a kutatócsoport vezetője). Az OSZK-ból két alkalmazott munkatárs (*Boreczky Anna*, *Zsupán Edina*) vesz részt a kutatócsoport munkájában.

1. Alapfeladatok

(1) 2019-ben folytatódott az OSZK kódextörédékeinek rendszeres feldolgozása és az in situ található darabok számbavétele (Hende Fanni, Kisdi Klára, Korondi Ágnes, Lauf Judit).

(2) Az OSZK töredékgyűjteménye *A* és *B csoportja* (148 tétel) kiadását az év közben felmerült egyéb kötelezettségek miatt 2020-ra kellett halasztani: a katalógus a *Fragmenta et codices in bibliothecis Hungariae* sorozatban jelenik meg (kiadja Lauf Judit, közreműködik Madas Edit).

(3) A lambachi bencés kolostorban megvizsgált kódextörédékek ismeretében a PAZL monogrammal ellátott pergamenlevelek feldolgozása megtörtént (ld. *Magyar Könyvszemlében* megjelenés előtt álló dolgozat). Az OSZK-ban lévő, Varjú Elemér által beszerzett, 114 lapos töredékgyűjtemény (*C*, *D* és *E* jelzetű csoport) esetleg Lambachból származó darabjainak leválogatása elkezdődött (Kisdi Klára).

(4) A Kalocsai Érseki Könyvtár kódexének feldolgozása 12 kézirattal folytatódott (Kisdi Klára, Hende Fanni, Korondi Ágnes, Sarbak Gábor).

(5) Madas Edit köszöntő kötetének szerkesztése befejeződött (Hende Fanni, Kisdi Klára, Korondi Ágnes).

2. Megvalósult és meg nem valósult informatikai tervek

(1) A kutatócsoport honlapja (www.fragmenta.oszk.hu) megújítása során a kutatócsoportot alapító Mezey László teljességre törekvő bibliográfiája online elérhetővé lett, a művek letölthetők (felelős: Kisdi Klára, Somorjai Szabolcs)

(2) a csoport tagjai bibliográfiai adataikat folyamatosan töltötték fel az MTA Magyar Tudományos Művek Tára elnevezésű adatbázisba.

(3) Az OSZK adatbázisba rendezett kódextörédékei ún. szolgáltató felületének további finomítása szünetelt. Megfelelő tárhely és szakember rendelkezésünkre bocsátása esetén a munka bármikor folytatható lenne.

B) A kutatócsoport 19. századdal foglalkozó munkacsoportja személyi összetétele változatlan maradt (OSZK alkalmazásban *Bárány Zsófia*, MTA alkalmazásban *Somorjai Szabolcs*). Új munkatárs felvételére - szűkös anyagi kereteink miatt - nem volt lehetőség 2019-ben.

1. Alapfeladatok

(1) Folytatódott a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára mutatókönyveinek átnézése és a vonatkozó adatok közel 600 tételleírás eredményeztek.

(2) *A populáris/tömegkultúra termelésének kezdetei Magyarországon*. Lipták Dorottya emlékkonferencia, 2019. június 12., szerda 14 óra, Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ: az OSZK-val és az MTA Sajtótörténeti bizottságával együttműködve.

(3) Jegyzék készítése az Österreichisches Staatsarchiv Haus-, Hof- und Staatsarchiv, valamint az Österreichisches Staatsarchiv Allgemeines Verwaltungsarchiv 1850-1867 közötti, 2018-ban feltárt, magyar, egyházi sajtó- és könyvtörténeti forrásaiból (Bárány Zsófia).

(4) A Wodianer lap- és könyvkiadó vállalkozás gazdaságtörténeti vonatkozásainak feltárása a Budapest Főváros Levéltárában található források alapján (Somorjai Szabolcs).

2. Megvalósult és meg nem valósult informatikai tervek (tudományos honlapok, adatbázis)

- (1) A PHP és MySQL adatbázisnyelv elsajátítása befejeződött (Somorjai Szabolcs).
- (2) A csoport tagjai bibliográfiai adataikat folyamatosan töltötték fel az MTA Magyar Tudományos Művek Tára elnevezésű adatbázisba.
- (3) Nem sikerült az adatbázis helyzetének a tisztázása, a jelenlegi készültségi és feltöltöttségi állapotában harmonizálása a könyvtár informatikai rendszerével, valamint az adatok szolgáltatási rendjének és körének elvi meghatározása, majd gyakorlati megvalósítása a nemzeti könyvtár informatikai rendszerének állapota miatt.

13. Kommunikációs és marketing tevékenység

Kommunikáció	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Kommunikációs költségek (Ft)	8 885 258	n.a.	-
TV megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	439	439	0
Rádió megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	134	173	+29%
Írott sajtó megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	297	302	+1,6%
Online hírek	1257	1481	+17,8%
Közösségi médiában megjelenő hírek (megjelenések száma)	7 416 002	6 183 046	-16,63
Hírlevelek	4/45 kiküldött	2*	-50%
Fizetett hirdetések száma (médiától függetlenül, becült érték)	314	0	-100%
Egyéb:....	42	n.a.	

* Hírlevelek: Az OSZK hírlevele, MEK Hírlevél (A 2018-as beszámolóban jelzett további hírlevelek nem élnek.)

Az OSZK rendes költségvetésében évek óta nincsen elkülönített és mozgósítható keret marketing-, kiállítás- és rendezvényszervezési feladatokra, így az intézmény ki van szolgáltatva a közvetlen sajtómegkeresések és PR tevékenység esetleges sikerességének. Ez a kiszolgáltatottság komoly akadályt jelent egy kiemelt(nek tartott) nemzeti kulturális központ társadalmi elérésének javításában. 2017 óta minden évben az OSZK főigazgatója külön kérvénnyel fordult a fenntartóhoz, hogy kijelölt feladatai között szereplő közművelődési tevékenységére forrást kérjen. Ezeket a fenntartó minden esetben válasz nélkül hagyta.

13.1 Csoportvezetések

Csoportvezetések darabszáma a különgyűjteményekben: 134

Csoportvezetések	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Csoportok száma (db)	173	210	+21,3%
Csoportvezetések száma (db)	282	278	-1,4%
Csoportvezetések résztvevőinek száma (fő)	5600	4753	-15,2%

13.2 Múzeumpedagógia

Múzeumpedagógiai foglalkozások	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Múzeumpedagógiai foglalkozások száma (db)	90	64	-29%
Múzeumpedagógiai foglalkozásokon résztvevők száma (fő)	2807	1441	-48,7%
Múzeumpedagógiai bejelentkező csoportok száma (db)	69	59	-14,5%

A múzeumpedagógiai foglalkozások számának esésére kitér a beszámoló korábbi összefoglalója, és olvasható a látogatottsági statisztikához fűzött magyarázatok között is. Az OSZK hosszabb nyári kényszer-zárvaratása, a negatív sajtóhírek, az intézmény sorsa és biztonsága körüli bizonytalanság mind jelentkeztek a látogatócsoportok számának esésében is.

14. Minőségmenedzsment

Tekintettel a munkatársaknak az OKR Projekt okozta leterheltségére, valamint az OSZK körüli bizonytalanságok frusztráló hatására, a minőségmenedzsment kérdéseivel 2019-ben csak olyan mélységben foglalkoztunk, amelyet a projekt egyes elemeinek megvalósítása megkívánt. Az Országos Könyvtári Platform fejlesztésének keretében az egyes modulok megvalósításával együtt a folyamatszabályozás kérdései is előtérbe kerülnek, hiszen a szoftvernek a hatékonyan végezhető munkafolyamatokat kell támogatnia.

2019-ben nem került sor a használói elégedettség vizsgálatára.

15. Szerzői jog és GDPR

15.1 Szerzői joggal kapcsolatos feladatok

Az év legfontosabb fejleménye a könyvtárügy és szerzői jog összefüggésében az ún. DSM irányelv megjelenése (Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/790 irányelve (2019. április 17.) a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról, elérhető: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L0790&from=HU>). Az OSZK-t az irányelv

átültetése kapcsán az Igazságügyi Minisztériummal és a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalával (SZTNH) folytatott konzultációban Dancs Szabolcs képviselte, amelynek során kollégánk – többek között – vitaindító előadást tartott az IM-ben a minisztérium és az SZTNH által szervezett konzultációs megbeszélésen. Az irányelv átültetése adott alkalmat az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalával (EUIPO) való együttműködés folytatására, amelynek keretében munkatársunk előbb Alicantéban, majd Brüsszelben vett részt az implementációról szóló találkozókon, illetve eljuttattuk álláspontunkat a kereskedelmi forgalomból kikerült művek (ún. OOC-művek) készülő adatbázisának technikai kivitelezésére vonatkozóan. Kollégánk emellett a jogtisztázás problémáiról tartott előadást Tallinnban, az Észt Nemzeti Könyvtár felkérésére a könyvtár által rendezett Digitális seminar / Digital Memory Seminar nemzetközi konferencián. Tovább végeztük az OSZK-ban létrejött megállapodások, szabályozó dokumentumok szerzői jogi szempontú véleményezését, esetenként teljes megszövegezését.

15.2 Adatvédelem (GDPR)

Elkészült az OSZK főigazgatói utasításként kiadandó *Belső adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat*ának tervezete. Azért nem került jóváhagyásra ez a szabályzat, mert az OKR projekt KIFÜ oldali költségvetéséből az OSZK minden tevékenységére vonatkozóan külsős céggel fogják ellátni a DPO feladatokat, és erre is ki kell térnie a szabályzatnak. A KIFÜ 2020 februárjában ígérte a szolgáltatás beszerzését és a szerződés előkészítését. (Ez szerepelni fog a gazdasági vezetői átadás-átvételben is.)

Ehhez kapcsolódóan az adatkezelési tájékoztatók tervezetei is elkészültek:

- Adatkezelési tájékoztató az Országos Széchényi Könyvtár dolgozói részére
- Adatkezelési Gyakran Ismételt Kérdések az Országos Széchényi Könyvtár dolgozói számára
- Adatkezelési tájékoztató az Országos Széchényi Könyvtár látogatói számára
- Adatkezelési tudnivalók az Országos Széchényi Könyvtár látogatói számára

A szabályzatokat kidolgozó külső vállalkozó javaslatot készített az OSZK adatvédelemben érintett szabályzatainak felülvizsgálatára is („OSZK további, az adatvédelemben érintett szabályzatainak felülvizsgálata. Belső szabályozási eszközök. Módosítási javaslat v. 1.00”)

III. Gyűjteményszervezés

A Gyűjteményszervezési Igazgatóság működésében két nagyobb változás zajlott le 2019 elején: idekerült az E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya (EKSZO), ami logikus lépés abban a tekintetben, hogy a digitális gyűjtemények gyarapítását és feldolgozását az analóg gyűjteményekével összehangolva kell végezni. Ez az OKP megvalósulása és üzembe állítása után a munkafolyamatokban is jobban fog tükröződni az eddigieknél. A másik változás, hogy az Analitikus Feldolgozó Osztály – elsősorban személyzeti okokból – a főigazgató közvetlen felügyelete alá került, de hosszabb távon is meg kell találni a helyét: az OSZK állományát érintő cikkfeldolgozás beleillik az igazgatóság profiljába, de a jogszabályokban előírt országos cikkadatbázis szervezésére és működtetésére más szervezeti keretek is elképzelhetők. Erről a kérdésről még nem született döntés.

A 2019-es év jelentős eredménye, hogy végre megjelent a régen várt kormányrendelet, amely újraszabályozza a kötelezpéldány-szolgáltatás rendjét. A rendeletmódosításra elsősorban azért volt szükség, hogy a korábbinál egyértelműbb és részletesebb szabályozást kapjon az elektronikus dokumentumok kötelezpéldányainak szolgáltatása, elősegítve az online elektronikus kiadványok nemzeti könyvtári gyűjtését és archiválását. Az eredetileg 2020. jan. 1-ére kitűzött hatálybalépést azonban – a kiadók nyomására – a kormány elhalasztotta 2020. júl. 1-re. A halasztás érthető oka, hogy az OKP-fejlesztés késői indulása miatti kényszerű késlekedése következtében az elektronikus kiadványok végleges és az információbiztonságot maradéktalanul biztosító fogadórendszerének kialakítása még nem fejeződött be, de nagyobb gondot okozott a rendelet eredeti hatályba lépését megelőző időben kialakult „politikai hisztéria” is. Mindazonáltal szerencsésebb lett volna a hatálybalépés időpontját a jövő év elejére tenni, mivel az év közbeni jogszabályváltozással bekövetkező módosítás a kötelezpéldányok elosztási rendjében kedvezőtlenül hat a kedvezményezett könyvtárak állománygyarapítására, elsősorban az időszaki kiadványok kötelezpéldányaiból való részesedés terén.

A kötelezpéldány-szolgáltatás helyzetével kapcsolatban figyelemreméltó adat, hogy az egyedi (nem időszaki) kiadványok kötelezpéldányainak 16,6%-a csak reklamálásra érkezik be. A nyomtatott időszaki kiadványoknál a reklamálásra érkezett számok az összes számnak (részegységnek) 3,3%-át teszik ki. Ez tükrözi a szolgáltatásra kötelezettek (nyomdák, illetve kiadók) nem kielégítő szolgáltatási fegyelmét, ami csak részben magyarázható a könyvtár épületének nehéz megközelíthetőségével. – És ebben az adatban nincs benne azoknak a kiadványoknak a száma, amelyeknek a megjelenéséről egyáltalán nem szerez tudomást a nemzeti könyvtár, és így reklamálni sem tudja a kötelezpéldányokat.

Az e fejezetben alább közölt táblázatokból a könyvtári állomány gyarapodásában enyhe mennyiségi emelkedés, a feldolgozásában pedig csökkenés rajzolódik ki. A kép azonban csalóka: a gyarapítási adatok nemcsak az új dokumentumok, hanem a már meglévő kötetek többpéldányainak beszerzését is tartalmazzák, míg a feldolgozás adatai között a katalógusba újonnan bekerült tételek mennyisége látható. A Mikes Programnak köszönhetően nemcsak eddig hiányzó művek kerülnek a könyvtár állományába, hanem a meglévő hungarica-anyaghoz másodpéldányok is. Az állományba kerülő duplumkötetek azonban nem kapnak új leírást, csak további példányadattal bővül a katalógus, így feldolgozásuk nem növeli a katalógizálás számadatait. A könyvek kötelezpéldányainak gyarapítási és feldolgozási mennyiségi adatai megegyeznek, elmondható tehát, hogy a kurrens feldolgozásban nincs lemaradás, az követi a gyarapodás ütemét.

Ezzel együtt mind az állománygyarapításban és -nyilvántartásban, mind a feldolgozó (katalógizáló) munka összes területén nehezíti a munkavégzést a létszámhiány, és főként az, hogy az álláshelyek betöltésének engedélyezése mellett sem találunk megfelelő szakembereket a munkaerőpiacon. Az ún. retrospektív feldolgozó munkában is csökkenés tapasztalható, aminek az a fő oka, hogy az OKR Projekt keretében csak 2019. május végéig folytatott különmunkában e tevékenység, a különmunka megszűnésével a rekatalógizálás, illetve retrospektív konverzió mennyisége visszaesett, amit emellett még szintén létszámhiány, valamint a közfoglalkoztatási program megszűnése okozott.

A Gyűjteményszervezési Igazgatóság vezető munkatársai az év során részt vállaltak az OKP programfejlesztésében is azért, hogy többen és rendszeresen, sok alkalommal részt vettek a fejlesztő céggel folytatott szakmai megbeszéléseken, segítették a fejlesztők munkáját. Ez 2020 folyamán még fokozottabb részvételt fog jelenteni, miután a rendszer egyes moduljait, elemeit tesztelni, illetve kísérleti üzemben használni kell majd, hogy az éles üzembe helyezés 2021 folyamán zökkenőmentes legyen. 2019-ben megtörtént a katalógusrekordok elemzése, a hibák

nagy részének kiszűrése és az igazgatóság munkatársai általi javítása, de a következő nagy feladat az OKP-be való adatmigráció ellenőrzése és a konverzió során felmerülő problémák megoldása lesz.

A könyvtár elhelyezésével kapcsolatos fenntartói elképzelések minél gyorsabb kiköltöztetést helyeztek előtérbe, amit rövid idő alatt meg kellett volna tervezni. A költözést megelőzően végre kellett volna hajtani egy teljes körű állomány-ellenőrzést, majd gondoskodni az állomány megfelelő becsomagolásáról és szállításáról. Ehhez az év folyamán kétszer kellett tervet készíteni. Az első „Az OSZK teljes dokumentumállományára kiterjedő állomány-ellenőrzés megvalósításának feltételei” címmel 2019 májusában a leköszönő főigazgató kérésére készült el, majd szeptemberben az új főigazgató utasítására „A törzsgyűjteményi állomány-ellenőrzés idő- és munkaerő-igénye” c. anyagban meg kellett tervezni az egy év alatt elvégzendő állomány-ellenőrzéshez szükséges munkákat és költségeket. Végül az állomány-ellenőrzést soron kívül nem, de a következő öt évben végre kell hajtani.

1. Gyűjteményfejlesztés

1.1 Az állománygyarapítással kapcsolatos feladatok bemutatása

1.1.1 A kötelezpéldányok kezelése

Kötelezpéldányok fogadása, nyilvántartása, tipizálása, elosztása	2018 (példány)	2019 (példány)	változás %-ban
hazai kiadású könyv, hangoskönyv, CD-ROM, DVD-ROM	82 050	84 385	+2,8%
külföldi kiadású könyv	4336	3869	-10,8%
időszaki kiadvány (részegység)	246 342	193 038	-21,6%
csoportos anyag (tankönyv, jegyzet, füzetes kiadvány)	18 180	19 200	+5,6%
av-anyag (film) - DVD	207	182	-12,1%
av-anyag (film) - BRD	110	86	-21,8%
kisnyomtatvány (láda)	29	14	-51,8%
plakát	3233	3743	+15,7%
zenemű (kotta)	1157	1040	-10,2%
zenemű (hangfelvétel, CD)	274	291	+6,2%
kartográfiai dokumentum	1542	1137	-26,3%

A táblázatban nem a művek száma, hanem a kötelezpéldányok beküldött példányszáma szerepel.

A beérkezett kötelezpéldányok feldolgozása folyamatos volt. A kötelezpéldányok fogadását immár tartósan és erősen nehezítik a várban folyó építkezések, lezárások és az egyre gyakrabban elromló liftek. További gondot jelentett, hogy egy munkatársunk nyugdíjba vonult, egy fő pedig váratlanul kilépett az osztályról, és a két munkatársat csak egy új kollégával pótolhattuk.

A beadott kötelezpéldányok mennyiségi adatai az előző évekhez viszonyítva összességükben erősödő csökkenő tendenciát mutatnak. Enyhe, kiegyensúlyozott növekedés csak a könyvsoron indított kiadványok számában látszik (könyvek, hangoskönyvek, CD-ROM-ok, DVD-ROM-ok), valamint nőtt a csoportos soron elindított kiadványok, a plakátok, a zenei hangfelvételek

száma. A korábbi csökkenési ütem viszont felgyorsulni látszik az időszaki kiadványok, a DVD-n, BRD-lemezen kiadott filmek, a kották és a kartográfiai kiadványok számában. A Magyarországon nyomtatott vagy NKA pályázati támogatást kapott külföldi kiadású könyvek számának csökkenési üteme a tavalyihoz hasonló. A legszembetűnőbb változás talán a beérkezett időszaki kiadványok füzetszámában tapasztalható: a 2018. évi 12%-os emelkedést 2019-ben több mint 21%-os csökkenés követte. A változatos kiadványfajtákat magukban foglaló nyomtatott apró- és kisnyomtatványok mennyisége látványosan visszaesett, több mint a felére csökkent a 2018-ashoz viszonyítva, de már 2018-ban is 18%-os csökkenés volt tapasztalható.

Egyéb feladatok:

1. A be nem szolgáltatott köteleespéldányok **reklamálása** (együttműködve a Gyarapítási Osztállyal); a hibás kiadványokkal, illetve a hiányosan vagy nem a kellő példányszámban beküldött kiadványokkal, továbbá a duplán beküldött kiadványokkal kapcsolatos ügyintézés
Terv: 3000 kötet (12 000 példányban)

Tény: 5497-féle mű 21 806 példányban érkezett be reklamációra (ebből online kiadvány 1011 mű). A duplán beküldött kiadványok száma: 530 mű 3055 példányban; a hibás kiadványok száma: 28 mű 43 példányban.

Kötelesepéldányok reklamálása	összes beszolgáltatott	reklamációra érkezett	összesből a reklamáltak %-os aránya	reklamációk száma
egyedi megjelenésű kiadványok (művek száma)	26 647	4421	16,6%	2350
időszaki kiadványok (részegységek száma)	32 173	1076	3,3%	489

2. **Pályázati igazolások kiadása** a pályázók részére a kiadványaik kötelesepéldányainak beszolgáltatásáról (hasonlítás, a hiányzó kiadványok bekérése, az igazolások kiállítása)

Terv: 400

Tény: 505

3. **Új Kötelesepéldány-rendelet:** 2019. augusztus 1-én megjelent a kiadványok kötelesepéldányainak szolgáltatásáról, megőrzéséről és hasznosításáról szóló 195/2019. (VIII.1.) Korm.rendelet, amelyhez elkészült egy útmutató-tervezet a szolgáltatók számára, és megkezdődtek az egyeztetések az érintett partnerekkel (kiadók, nyomdák, könyvtárak) is. A kiadóknak 2019. dec. 5-én rendezett tájékoztató értekezlet után, az ott felmerült kiadói kérdések nyomán a kormányzat módosította a rendelet hatályba lépésének időpontját, így az eredeti kitűzött dátum, 2020. január 1. helyett fél évvel később, 2020. július 1-én lép hatályba a 369/2019 (XII.30.) Korm.rendelet alapján.

4. A kiadványazonosító számok, valamint a kötelesepéldányok kezelésével kapcsolatos **informatikai fejlesztés** az OKR Projekt keretében.

Az Országos Könyvtári Platform (OKP) fejlesztésének és bevezetésének előkészítő munkálatai során kidolgoztuk a nemzetközi kiadványazonosító számok kezelésével, valamint a kötelesepéldányok fogadási, nyilvántartási és elosztási rendszerével kapcsolatos informatikai

követelményeket. 2019-ben megtörtént ezek egyeztetése és a fejlesztés ütemezése az OKP fejlesztőjével. Az OKP-modul kialakítására 2020 márciusában kerül sor.

1.1.2 Az OSZK gyűjteményének fejlesztése

Törzsgyűjtemény

Gyűjteményfejlesztés	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
gyarapodás (db) - könyv	40 396	41 748	+3,35%
gyarapodás (évf., ill. db) - folyóirat	5784 évf. + 6961 szórványszám	5085 évf. + 10 170 szórványszám	-12% évf. +46% szórványszám
ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum	2921	2077	-29%
kötelezpéldány (db)	32 466	34 765	+7,1%
ebből elektronikus (db)	2517	2077	-17,5%
gyarapításra tervezett összeg (Ft)	8 373 540	8 931 640*	+6,6%

*A beérkezett és a Gazdasági Igazgatóságra továbbított számlák összértéke, a kifizetés tényétől és időpontjától függetlenül. Tartalmazza az ODR 1 milliós támogatásából elköltött 989.413 Ft-ot is.

Az OSZK költségvetésében 2019-ben sem szerepelt gyarapításra elkülönített, tervezhető összeg.

A kis mértékű emelkedés oka, hogy 2019 végén – az előző évek gyakorlatától eltérően – a konszolidációs támogatásból a 2020-ra szóló külföldi periodikum-előfizetési számlákat rendezni tudtuk.

Különgyűjtemények

Gyűjteményfejlesztés	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
gyarapodás (db)	24 118	45 755	+89,7%
ebből folyóirat	-	-	-
ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum	2002	1734	-13,4%
kötelezpéldány (db)	7393	8451	+14,3%
ebből elektronikus (db)	179	917	+412%
gyarapításra tervezett összeg (Ft)	n.a.	n.a.*	-

* A különgyűjtemények gyarapítására fódított összeg szerepel a törzsgyűjteményeknél közölt összegben, mivel az OSZK-ban minden pénzmozgással járó gyarapítási tevékenység ügyintézése egy helyen, a Gyarapító és Állomány-nyilvántartó Osztályon folyik.

1.2 Gyűjteményfeltárás

1.2.1 A feltárás összesített számadatai

Gyűjteményfeltárás	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Épített elektronikus katalógusokban rögzített rekordok száma			
törzsgyűjtemény:*			
könyv – új feldolgozás	23 255	20 726	-10,8%
könyv – rekatalogizálás	1583	5066	+220%
könyv – retrospektív konverzió (OKR)	3198	1735	-45,7%
periodika – új feldolgozás	732	773	+5,6%
periodika – rekatalogizálás	81	32	-51%
<i>összesen</i>	<i>28 849</i>	<i>28 332</i>	<i>-1,8%</i>
különgyűjtemények:	37 707	35 821	-5%
<i>mindösszesen</i>	<i>66 556</i>	<i>64 153</i>	<i>-3,6%</i>
besorolási rekordok:	2022	1110	-45,1%
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött bibliográfiai tételek száma			
OSZK – B1	90 723	74 705	-17,7%
KSZK – B1700	1 949	785	-59,7%
NPA	863	469	-45,6%
összes bibliográfiai rekord a MOKKA-ban	2018. jan. 3-án	2019. jan. 1-jén	
OSZK – B1	1 579 727	1 604 861	+1,6%
KSZK – B1700	16 959	17 744	+4,6%
NPA	66 054	66 523	+0,7%
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)			
törzsgyűjtemény – kurrens könyvek	20 tétel/nap = 0,4 óra/tétel = 24 perc/tétel	20 tétel/nap = 0,4 óra/tétel = 24 perc/tétel	
törzsgyűjtemény – régi könyvek	10 tétel/nap = 0,8 óra/tétel = 48 perc/tétel	10 tétel/nap = 0,8 óra/tétel = 48 perc/tétel	
különgyűjtemények	0,75 óra	0,75 óra	
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama			
törzsgyűjtemény	kb. 10-20 munkanap	kb. 10-20 munkanap	
különgyűjtemények	30 nap	30 nap	

A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)			
törzsgyűjtemény – könyvek**	bibliogr. rekord: 92,01% példányrekord: a hiány nem becsülhető, a naplók hasonlítása és a hiányzók pótlása folyamatos***	bibliogr. rekord: 92,23% példányrekord: a hiány nem becsülhető, a naplók hasonlítása és a hiányzók pótlása folyamatos***	+0,22%
törzsgyűjtemény - periodika	kb. 99% (a PKNY-ból átkerülő anyag folyamatosan kerül feldolgozásra, még nincs mind a katalógusban), plusz rekatalogizálandó 3 950 pfm	kb. 99% (a PKNY-ból folyamatosan átkerülő anyag nincs a katalógusban), plusz rekatalogizálandó 3 920 pfm	nincs kimutatható %-os változás; rekatalogizálva 30 pfm
különgyűjtemények	36%	37%	+1%

* A katalógusrekordok számának csökkenése abból adódik, hogy 2018-ban teljes évben folyt az OKR Projekt keretében végzett többletmunka, 2019-ben viszont erre csak négy hónapig volt mód, továbbá 2019-ben nem a rekatalogizáláson, hanem a rekordkonverzió előkészítése során felszínre került hibák javításán volt a hangsúly, ami nem eredményezett új rekordokat.

**A törzsgyűjteményben lévő könyvállomány: 3.065.481 kötet, elektronikus katalógusban feldolgozatlan kb. 238.357 kötet, a teljes állomány 7,77%-a.

*** Példányadatok bevitelére: erről lásd a következő táblázatot

Hiányzó törzsgyűjteményi példányadatok rögzítése

A példányadatok pótlólagos bevitelére azért van szükség, mert a 2004–2005-ben lefolyt retrospektív konverzió során – amely az 1952–1976 között beszerzett könyvállomány cédulakatalógusának adatbázisba vitelére terjedt ki – a hazai kiadványok kötelesepéldányainak csak két-két példányról (muzeális és használati példány) készült példányrekord, a duplumokról nem. Így csak a helyrajzi naplók alapján lehetett megállapítani, hogy egy kiadványból hány példánya van a könyvtárnak. A hiányzó jelzetek számát nem lehet becsléssel sem megállapítani.

A hiányzó példányadatok rögzítése több éve a helyrajzi naplók alapján minden jelzet ellenőrzésével folyik. 2019-ben a munka nagy részét az Olvasó- és Ügyfélszolgálat munkatársai végezték a napi olvasószolgálati feladataik elvégzése mellett, míg 2018-ban az OKR Projekt keretében külön munkában is sok jelzetet rögzítettek. 2019-ben az osztályon 2 fő tartós betegállományban volt, akiket osztályon belüli helyettesítéssel pótolunk. Ezek magyarázzák az 50%-kal kevesebb példányadat bevitelét.

Példányadat	2018	2019	Változás
Ellenőrzött és példányadattal szükség szerint kiegészített jelzet (db)	41 200	20 550	-50,12%

A példányrekordok elkészítése mellett kihelyezési listák is készültek, valamint kigyűjtöttük a problémás jelzeteket, dedikált példányokat.

1.2.2 A feldolgozás bemutatása

Törzsgyűjtemény

Könyvek – kurrens feldolgozás

Az év során folyamatosan, a kötelespéldányok beküldési ütemének megfelelően érkeztek Kurrens Feldolgozó Osztályra a feldolgozandó könyvek, elektronikus dokumentumok. A feldolgozást követően kijelöltük a *Magyar Nemzeti Bibliográfia. Könyvek Bibliográfiája* füzeteibe kerülő tételeket, elvégeztük a szerkesztési feladatokat (korrektúra, javítások). Az **MNB KB WWW 74. évf. 1-24. sz.** elektronikus füzetei összesen **13 420 tétellel** időben elkészültek.

Az elektronikus könyvek feldolgozásában a személyzeti problémák miatt előfordult fennakadás. A korábbi években (részben az OKR Projektnek köszönhetően) ugyan sikerült előre lépni a restanciafelszámolás területén, de az elkészült tételek ellenőrzésében még vannak hátralékaink.

A külföldi könyveket feldolgozó futószalagra az év második felében a korábbiakhoz képest sokkal kevesebb anyag érkezett. Emiatt az érintett kollégák a hazai nyomtatott és elektronikus könyvek feldolgozásában és az adatbázisgondozásban vettek részt az eddigieknél nagyobb mértékben.

Hazai könyvek kurrens feldolgozása	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Kötelespéldányok és hazai kurrens anyag egyéb forrásból - formai feltárás	18 195 mű 18 556 tétel (ebből e-könyv: 1 931 mű / 1 935 tétel) + OKR Projektben: 4 341 tétel	17 375 mű 17 707 tétel (ebből e-könyv: 1225 mű / 1239 tétel) + OKR Projektben 1489 tétel*	-4,5% -4,5% e-könyv: -36%
Tartalmi feltárás (ETO szerint és tárgyszavazás)	14 099 mű 14 303 tétel	17 375 mű 17 707 tétel	+23% +23%
Ellenőrzés lista alapján (tétel)	16 282	21 028	+29%
Új indulású sorozatok, címváltozások (tétel)	236	206	-12,7%
MNB Könyvek Bibliográfiája szerkesztése, előállítása (tétel)	12 761	13 420	+5%

*Az OKR Projekt keretében 2019-ben csak négy hónapig folyhatott a feldolgozás, amelyik az e-könyvekkel kapcsolatban elsősorban a korábban létszámhiány miatt felhalmozódott restancia felszámolására adott lehetőséget. Sajnos, ezen a téren a létszámhiány tartósnak mutatkozik.

Külföldi könyvek feldolgozása	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Formai feltárás	3281 mű 3362 tétel	2744 mű 2813 tétel	-16,4% -16,3%
Tartalmi feltárás	3130 mű 3176 tétel	3663 mű* 3720 tétel	+17% +17%
Ellenőrzés lista alapján (tétel)	3098	4109	+32,6%

*A formai és a tartalmi feltárás közötti mennyiségi különbség oka: a korábbi években egy egyszeri, 30 millió forintos rendkívüli állománygyarapítási támogatásból sok külföldi beszerzés is történt. Ezek formai feltárása befejeződött 2018-ban, de a tartalmi feltárásuk még folyt 2019. első negyedévében, ami megnöveli a 2019-es rekordmennyiséget.

Könyvek – retrospektív feldolgozás

A Retrospektív Feldolgozó Osztály személyzeti problémái állandósulni látszanak. 2019 folyamán két munkatárs megvált az intézménytől, egy GYES-en van 2019 áprilisa óta, egy öt hónapig betegállomány volt, egy pedig csak heti 20 órában dolgozik.

A retrospektív könyvfeldolgozás feladatai*	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
A retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg elektronikusan feltáratlan dokumentumok tipizálása	1857	3702	+99%
A retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg elektronikusan feltáratlan dokumentumok hasonlítása	2248	3215	+43%
A retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg elektronikusan feltáratlan, MNB gyűjtőkörbe tartozó könyvek (müncheni és a sorozati jelzettartományba tartozó állományrész) bibliográfiai szintű, teljes, autopszián alapuló formai és tartalmi feltárása	797 mű 960 tétel	2999 mű 3206 tétel	+276% +234%
A retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg elektronikusan feltáratlan, nem MNB gyűjtőkörbe tartozó könyvek (müncheni és a sorozati jelzettartományba tartozó állományrész) autopszián alapuló formai és tartalmi feltárása	532 mű 619 tétel	515 mű 660 tétel	-3,2% +6,6%
A retrospektív gyarapítás eredményeként a törzsgyűjteménybe kerülő 1952 előtti hazai és 1945 előtti külföldi, könyvként feldolgozandó	1209 mű 1337 tétel	970 mű 1200 tétel	-19,7% -10,25%

dokumentumok formai és tartalmi feltárása			
A könyvtár törzsgyűjteményébe került fontosabb magángyűjtemények rekonstrukciója, ezzel összefüggésben új tulajdonosi jegyek azonosítása és azok bibliográfiai rekordokban történő rögzítése	241	113	-53%
Az OSZK adatbázisának tartalmi gondozása (az indexek karbantartása) (db)	8601	7250	-15,7%
A magyar és hungarus személyekről besorolási rekord készítése (db)	228	215	-5,7%
A retrospektív gyarapítás eredményeként a törzsgyűjteménybe kerülő, az RFO által feldolgozandó dokumentumok állományadatainak, példányadatainak létrehozása, módosítása. A rendelési tételek lezárása	1575 mű 1729 tétel	970 mű 1200 tétel	-38,4% -30,6%
A retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg elektronikusan feltáratlan dokumentumok müncheni (esetenként más) jelzetről való átjelzeteleése (ugrószámos numerus currens jelzetadás). Az állományadatok, példányadatok (sorozati jelzettartomány) létrehozása, rögzítése.	1111 mű 1454 darab	3200 mű 3607 darab	+188% +148%

*Az egyes adatokban mutatkozó csökkenést a fent említett létszámhelyzet és az ebből következő feladat-átcsoportosítás, illetve az OKR-különmunka megszűnése okozza.

A feldolgozott könyvek jelzettípus szerinti összetétele:

A Retrospektív Feldolgozó Osztály 2019 folyamán tovább folytatta a még elektronikusan feltáratlan állományrészek feldolgozását.

2018 második felében leválogatásra kerültek a **Hung. I.** (Hungaria Litteraria) müncheni szakból a könyvtári katalógusok és könyvkereskedelmi jegyzékek (843 mű). A törzsgyűjteménybe tartozó kötetek formai és tartalmi feltárása néhány kötet kivételével a 2019-es évben befejeződött. Az osztály részt vett az **RFID** címkével ellátott, de elektronikusan még feldolgozatlan kötetek (megközelítőleg 350 tétel) formai és tartalmi feltárásában.

Az osztály feladatkörébe tartozik a retrospektív gyarapítás által beszerzett 1945 előtti külföldi, illetve az 1952 előtti magyar nyomtatványok feldolgozása is. A 2019-as évben egyaránt feldolgozásra kerültek az új alappéldányok, másodpéldányok és a revíziós hiánypótlások is (970 mű / 1200 tétel).

Az ún. **sorozati jelzettartományba** tartozó könyvek elektronikus feldolgozása 2017–2018-ban az OKR Projekt keretében különmunkaként folyt, majd 2019 áprilisa után is folytatódott az osztály napi munkájának részeként. Ez megközelítőleg 3000 mű formai és tartalmi feltárását jelentette. A feldolgozást tipizálás és hasonlítás előzte meg, állomány- és példányadatok

létrehozása követte. A feldolgozás során bibliográfiai tételek mellett besorolási rekordok is készültek.

Időszaki kiadványok kurrens és retrospektív feldolgozása

Az időszaki kiadványok feldolgozásának mennyiségi adataiban is tükröződik a lapok megjelenésében mutatkozó csökkenés, az állandósulni látszó létszámhiány (1 fő nyugdíjba vonulása, kulcsterületen önkéntes munkatárs), a közfoglalkoztatási program megszűnése, az OKR Projekt keretében végezhető különmunka megszűnése az év első felében.

Időszaki kiadványok – állandó feladatok*	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Időszaki kiadványok éves gyarapodása (részegység)	87 642 ebből külföldi: 11 645	74 247 ebből külföldi: 7473	-15,3% -36%
<i>Az automatizált érkeztetés negatív következményeinek megszüntetése:</i> A teljes állomány átforgatása elkészült, a példányadatok így jobban értelmezhetők az OPAC-ban (cím)	2694	3163	+17,4%
Az új indulású időszaki kiadványok formai és tartalmi feldolgozása (tétel)	732	773	+5,6%
Rekordok aktualizálása (hazai kiadványok: részegységenként, külföldi kiadványok: évi első számok alapján) (tétel)	4150 ebből külföldi: 216	3692 ebből külföldi: 186	-11% -14%
MNB ÚP tételek szerkesztése (tétel)	386	274	-29%
NPA – új periodikumrekordok (tétel)	805	728	-9,6%
NPA – bibliográfiai tételek átvétele, módosítása (tétel)	756	1083	+43%
Kurrens raktár forgalma (db)	4657 ebből belső munkatársi: 1813	3411 ebből belső munkatársi: 912	-26,7% -49,7%
Időszaki kiadványok hiányzó számainak bekérése	979 részegység 126 cím	1845 részegység 114 cím	+88,4% -9,5%
Időszaki kiadványok kollacionálása, kötészetre küldése, adatfelvétel az Időszaki kiadványok Nyilvántartó Adatbázisába (IDA), kötetkísérők írása (kötet)	10 936	14 064	+28,6%

*Egyes kategóriákban a visszaesést az időszaki kiadványok gyarapodásában tapasztalható csökkenés okozza (vö. kötelezpéldányok, gyűjteményfejlesztés)

Időszaki kiadványok – új és retrospektív feldolgozás*	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Új kurrens magyar periodikum (részcímes részegység monografikus leírása is) (tétel)	684	632	-7,6%
Új kurrens külföldi periodikum (tétel)	48	141	+193%
Osztályozás (tétel)	1356	1200	-11,5%
Automatizált érkeztetés			
átforgatás (tétel)	2694	3163	+17,4%
érkeztetés (részegység)	87 642	74 247	-15,3%
Aktualizálás			
Behasonlítás (magyar)	28 799	27 547	-4,35%
Adatváltozás rögzítése (magyar) (részegységenként)	3934	3506	-10%
Behasonlítás (külföldi hungarikum)	682	497	-27%
Adatváltozás rögzítése (külföldi hungarikum) (évenként)	216	186	-14%
Adatbázis-gondozás			
Bibl. tételek módosítása, törlése (EPA is) (tétel)	3166	2262	-28,5%
Outputok előállítása			
MNB tételek szerkesztése (MNB WWW ÚP) (tétel)	386	274	-29%

*Egyes kategóriákban a visszaesést az időszaki kiadványok gyarapodásában tapasztalható csökkenés okozza (vö. kötelempéldányok, gyűjteményfejlesztés)

Időszaki kiadványok – kollacionálás	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
inkurrens és rekatalogizálás utáni kollacionálás (kötészeti egység)	3005	4380	+45,7%
kurrens kollacionálás (kötészeti egység)	7931	8734	+10%
új tétel az IDÁ-ban (cím)	1698	4683	+175%
adatrögzítés/revízió (sor)	20 108	16 048*	-20%
OPAC-ban új állomány (cím)	3239	2306*	-28,8%
reklamáció (cím)	126	114	-9,5%

*Az állományadatok rögzítésének alacsonyabb számát részben a közfoglalkoztatási program lezárulása okozza, de a csökkenő tendenciának főként az az oka, hogy a régi szolgálati katalógus adatai már bekerültek az IDA-ba és az OPAC-ba. A visszamenőleges állományrögzítés le fog lassulni, mert már azok a címek kerülnek sorra, amelyeknek a szolgálati katalógusban nincs állományadata, tehát csak autopsziával (a raktárból kikérve, a példányok kézbevitelével) dolgozhatók fel.

Törzsgyűjteményi feldolgozás összesen (kurrens és retrospektív)

Törzsgyűjteményi feldolgozás összesen	2018	2019	változás %-ban
Összes könyvrekord			
új	23 255	22 461	-3,4%
retrokonverzió	3198	n.a.	
rekatalogizálás	1583	5066	+220%
Összes periodikumrekord			
új	732	773	+5,6%
rekatalogizálás	83	32	-61%
Összes új bibliográfiai tétel az adatbázisban			
könyv	28 036	27 693	-1,2%
periodikum	815	805	-1,2%
Besorolási tételek az adatbázisban			
könyv	1789	866	-51,6%
periodikum	233	123	-47%

Analitikus feldolgozás (HUMANUS adatbázis)

Az Analitikus Feldolgozó Osztály 2019-es munkatervének feladatai közül a folyamatosan elvégzett, teljesített feladatok az alábbiak:

Időszaki kiadványok:

- a HUMANUS-gyűjtőköréhez tartozó további időszaki kiadványok azonosítása, rekordszintű nyilvántartása;
- analitikus feldolgozásuknak a koordinálása (javaslat érvényesítése);
- az időszaki kiadványok HUMANUS-rekordjainak gondozása (az eredmények között: módosítási javaslatok az AMICUS-rekordokra vonatkozóan);
- az AFO által feldolgozott időszaki kiadványok újonnan megjelenő részegységeinek formai és tartalmi feltárása;

Tanulmánykötetben megjelenő részdokumentumok formai és tartalmi feltárása:

- a forrásdokumentumok gondozása;
- az OSZK törzsgyűjteményébe tartozó, állományba vett könyvei közül a HUMANUS gyűjtőköréhez tartozó tanulmánykötetek azonosítása, forrásdokumentumként történő nyilvántartása;
- az OSZK szakkönyvtári feladatai alapján irodalom- és történelemtudományi tanulmánykötetek analitikus szintű formai és tartalmi feldolgozása;
- a kurrensen beérkezett tanulmánykötetek mellett az irodalomtudományi és történelemtudományi igényeknek megfelelően további tanulmánykötetek analitikus feldolgozása.

A számszerű teljesítményeket értelemszerűen a személyzeti változások is befolyásolták. Az Analitikus Feldolgozó Osztályról 2019 nyarán két munkatárs távozott (egy munkatárs nyugdíjba ment, a másik munkatárs munkahelyet változtatott). Az osztály létszáma így jelenleg három állományba vett fő (beleértve az osztályvezetőt). A megüresedett helyek betöltésére – átmenetileg – nem volt lehetőség, így az év fennmaradó részében a 2019-es

munkatervben szereplő feladatokat osztályon belüli erőforrás-átcsoportosítással oldottuk meg: a feldolgozó munka kapott prioritást, az egyéb, az előző években is ellátott, a tervezett országos szolgáltatásra vonatkozó feladatokat, behasonlításokat, vizsgálatokat átmenetileg szüneteltettük. A számszerűen mérhető teljesítményeket – a 40%-os létszámcsökkenés ellenére – a 2019. évi tervekhez képest többléttel zártuk, de a 2018-as évhez viszonyítva némi visszaesés tapasztalható.

Részdokumentumok feldolgozása a HUMANUS adatbázisban	2018	2019	változás %-ban
időszaki kiadványban megjelent részdokumentumok (rekord)	12 472	8292	-33,5%
tanulmánykötetben megjelent részdokumentumok (rekord)	940	4529	+381%
Összes rekord	13 412	12 821	-4,4%

Az átmenetileg szüneteltetett vizsgálatok:

- a gyűjtőkörhöz tartozó időszaki kiadványok más szolgáltatások, adatbázisok által történő esetleges feldolgozásának figyelemmel követése, a párhuzamos munkavégzések elkerülésére javaslatok kidolgozása;
- a nyomtatott formában megjelenő időszaki kiadványok digitalizált vagy digitálisan is megjelenő megfeleltetettjeire vonatkozó információk gyűjtése, rendszerezése;
- a kurrensen beérkezett, a HUMANUS-gyűjtőköréhez tartozó tanulmánykötetek hazai (könyvtári és hasonló, pl. MTMT) rendszerekben történő analitikus feldolgozásának meghatározott időtartamon keresztül történő tervezett, módszeres figyelemmel követése; együttműködés elveit szem előtt tartó javaslat megfogalmazása és elfogadtatása.

a tervezett országos szolgáltatás vonatkozásában kiemelten fontosak.

A 2019-es munkatervben szereplő feladatok további pontjai (Együttműködés kialakítása, építése folyóirat-szerkesztőségekkel; Együttműködés a tudományos intézményekkel; Az elért eredmények megismertetése) az intézményi szintű fejlesztésektől ütemétől függött és függ továbbra is. A további fejlesztések függvénye az Országos Könyvtári Platform keretén belül a korszerű, felhasználóbarát, az egyéb tájékoztatási eszközökkel összehangolt humántudományi szakbibliográfiai rendszer; az ezen a szakmai területen működő egyéb könyvtári jellegű szolgáltatásokkal (pl. Matarka, EPA) történő összehangolás ütemezése; a jelenleg még fejlesztés, tesztelés alatt álló Online Tartalomkezelő Rendszer (OTR) átadása, beüzemelése, amely a szolgáltatással kapcsolatos anyagok (beleértve: honlap) aktualizálását (együttműködés a WKO-val: a felület megújítása: megtervezés, szerkezet, arculat, kapcsolat az adatbázissal) teszi lehetővé.

A 2019-es munkaterv vonatkozó pontjai:

- folyóirat-szerkesztőségek célzott megkeresése: a feldolgozó munka adott folyóiraatra vonatkozó eddigi eredményének ismertetése;
- tárgyalás együttműködésre vonatkozó konkrét javaslatról;
- a szakbibliográfia eredményeinek ismertetése a tudományos élettel, az akadémiai intézményrendszer érintett intézményeivel; a szolgáltatás fennállása óta figyelemmel követett tendenciák ismeretén alapuló együttműködési modell ismertetése;
- az elért eredmények megismertetése a tudományos intézményekkel, illetve továbblépések megtervezése;

- reprezentatív tematikus szakbibliográfiai anyagok összeállítása a HUMANUS-on belül, azok meghatározott célközönséghez való eljuttatása (többek között: középfokú oktatás, felsőfokú oktatás) (lehetőség: nem csupán a bibliográfiai adatbázison keresztül, hanem az adott korosztály felhasználói szokásait figyelembe vevő – minimális fejlesztést igénylő – kreatív megoldásokkal; pl.: Trianon-kiállítás előkészítésében, vonatkozó anyag szolgáltatása);
- az OSZK kiemelt rendezvényeivel kapcsolatos tematikus szakbibliográfiai anyagok elkészítése a HUMANUS-on belül (felhasználva az OSZK korábbi bibliográfiai munkáinak eredményeit, az eredmények szakmai értelmezése, következtetések levonása).

1.3 Kurrens Magyar Nemzeti Bibliográfia

A Magyar Nemzeti Bibliográfia – WWW c. online kiadványsorozat következő ágazati füzetei készültek el 2019-ben (elérhetők az mnb.oszk.hu oldalon):

- Könyvek Bibliográfiája: 23. évf. 1-24. szám (2019); 13 420 tétel
- Új Periodikumok: 29. évf. 1-4. szám (2019); 273 tétel

A kurrens nemzeti bibliográfia további ágazatai (Kartográfiai Dokumentumok; Zeneművek: Kották; Zeneművek: Hangfelvételek) 2017 óta szünetelnek.

1.4 Nemzetközi csere

Az eredetileg 7 fős csoport 2019-ben 6 fővel kezdett működni, amiből az év folyamán 2 fő távozott, 1 fő hatórás részmunkaidős. A külföldi beszerzés és cseretevékenység a keleti szláv terület viszonylatában csak „tűzoltás” szinten működik, és a felvidéki kapcsolatokra jutó kapacitás sem kielégítő. Nincsenek megoldva a távolkeleti nyelvterület (japán, kínai) gyarapítási feladatai.

2019 folyamán 2061 új külföldi bibliográfiai tétel indult, 3560 kötet lett érkeztetve. A cseretevékenység során 4457 dokumentumot küldtünk ki a partnerek részére.

Az erdélyi gyűjtőpontokról egyszer hoztuk el az összegyűjtött hungarikumokat.

1.5 ISBN/ISMN/ISSN szolgáltatás

1.5.1 ISBN/ISMN

ISBN/ISMN statisztika	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Kiadói nyilvántartás vezetése, kiadói azonosítók kiutalása: könyvkiadók (ISBN)	373	512	+37,2%
Kiadói nyilvántartás vezetése, kiadói azonosítók kiutalása: zeneműkiadók (ISMN)	8	2	-75%
Előzetes azonosítószámok kiutalása a megjelenés előtt álló kiadványokra (különböző dokumentumtípusok), előzetes rekordok létrehozása:			

ISBN	21 092	22 644	+7,35%
- ebből online kiadványra	3226	6354	+96,9%
ISMN	263	268	+1,9%
- ebből online kiadványra	39	1	-97,44%
Azonosítószám-ellenőrzés: a beérkezett dokumentumok (kötelesspéldányok, vásárolt vagy ajándékpéldányok) alapján az ISBN/ISMN azonosítók felhasználásának ellenőrzése, az előzetes rekordok jóváhagyása, módosítása:			
ISBN	24 048	21 079	-12,35%
- ebből online kiadványra	3226	2671	-17,21%
ISMN	171	241	+40,9%

További elvégzett feladatok:

Kapcsolattartás az ISBN, illetve ISMN nemzetközi ügynökséggel, adatszolgáltatás, az éves tagdíjjal kapcsolatos ügyintézés. Programok, fejlesztések, irányelvek követése. Folyamatos konzultáció. A nemzetközi ügynökségek és az ISBN, ill. az ISMN hálózat felől érkező munkafeladatok elvégzése. Részvétel az ISBN szabvány honosításban.

A 2017. év végén megjelent új ISBN szabvány (ISO 2108 Information and documentation – International Standard Book Number (ISBN) Fifth ed. 2017) honosítása megtörtént. A Magyar ISBN és ISMN Iroda részéről Tóth Eszter vett részt a honosítási munkafolyamatban. A magyar szabvány *MSZ ISO 2108 Információ és dokumentáció. Nemzetközi szabványos könyvazonosító szám (ISBN)* címmel jelent meg 2019 februárjában.

2019-ben elmaradt a kiadói adatok (PIID rekordok) éves jelentésének megküldése a Nemzetközi ISBN Ügynökség részére, mert új adatlekérdező program kifejlesztését engedélyezték hozzá a sok problémával működő régi program helyett. A Nemzetközi ISBN Ügynökség és az OSZK Informatikai Igazgatósága között a kérdésben kapcsolatfelvétel és szakmai egyeztetés kezdődött.

A Nemzetközi Ügynökség 2019 szeptemberében tájékoztatást küldött éves tagdíjunk összegének változásáról. Értesítésük alapján a 2020/2021-es évben éves tagdíjunk mértéke a duplájára nő, a korábbi 1030 Euróról 2060 Euróra emelkedik.

2019-ben az éves ISBN és ISMN konferencia (ISBN és ISMN Annual General Meeting) Chilében, Santiagóban került megrendezésre (szeptember 30 - október 1.), ezen a nem vettünk részt. A konferencia főbb témái – a minden évben megvitatásra kerülő ügyek (pl. éves tagdíj, igazgatósági tagok megválasztása, beszámoló az egyéb azonosító számokról) – mellett szó volt a latin-amerikai könyvpiacról, a chilei könyvkiadási trendekről, valamint workshop formájában beszéltek meg a résztvevők a napi munka során felmerülő kérdéseket (pl. hogyan kezeljük a problémás kiadókat, hogyan kezeljük az ISBN számadás körébe nem tartozó dokumentumokat).

1.5.2 ISSN

ISSN statisztika	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
ISSN-azonosítók kiutalása, új rekord létrehozása <i>nyomtatott időszaki kiadvány</i> esetében (peri, cserelapos, sorozat) a Virtua adatbázisban	361	303	-16,1%
ISSN-kezelés <i>távoli hozzáférésű időszaki kiadványok</i> esetében; új rekord létrehozása a Virtua adatbázisban	58	56	-3,5%
ISSN kérés elutasítása / nemleges ISSN minősítés nyomtatott és távoli hozzáférésű időszaki kiadványok esetében. (Probléma katalógus vezetése.)	283	287	+1,4%
Feldolgozás a Virtua adatbázisban: előzetes ISSN-azonosítók rögzítése, a kiadványok (kötelesspéldány, OSZK állomány, online közzététel) alapján az előzetes leírások véglegesítése és új ISSN-ek rögzítése, kapcsolódó rekordok aktualizálása és módosítások elvégzése az adatbázisban	933	867	-7,1%

További elvégzett feladatok:

Kapcsolattartás az ISSN Nemzetközi Központtal, adatszolgáltatás és az éves tagdíjjal kapcsolatos ügyintézés, szükség szerinti kapcsolattartás az ISSN hálózat központjaival. 2019 januárjától új felületen érhető el az ISSN Portál (<https://portal.issn.org>) – a korábbi felület működtetését októberig fenntartotta az ISSN Nemzetközi Központ, majd megszüntette. Az új elérésen az *ISSN Regiszter* teljes adattartalmának megtekintéséhez egyéni felhasználói nevek és belépési azonosítók kiosztására volt szükség. Egyéni belépési azonosítás nélkül a portál szabad, de korlátozott hozzáférést biztosít bárkinek a rekordok azonosító adataihoz és a nyílt hozzáférésű online időszaki kiadványok teljes nyilvántartásához a ROAD alrendszerben.

A várhatóan 2019-ben megjelenő ISSN szabvány, az ISO 3297 revideált hatodik kiadásának honosítása (fordítása).

Az ISSN szabvány (ISO 3297) revíziójának következő szakaszában a hatodik kiadás előkészítése folyt 2019-ben – véglegesítéséhez észrevételeket küldtünk (Gazdag Tiborné). A szabvány kiadása 2020 januárjában várható – honosítására számítunk az IFLA katalogizálási elveivel való harmonizálás és az ennek megfelelő új fogalmak bevezetése és érdekében.

Konferencia-részvétel:

Gazdag Tiborné, a Magyar ISSN Nemzeti Központ képviselőjeként részt vett a szlovéniai Mariborban, 2019. október 22-24. között tartott **ISSN Regionális Ülésen**, melyre a balkáni és kelet-európai régió 10 országából érkeztek résztvevők. A regionális ülést az IZUM kezdeményezésére a párizsi ISSN Nemzetközi Központ hívta össze, és egyben támogatta a résztvevők költségeit is. Az ülés témái dióhéjban: • az ISSN hálózat bővülése, • a régió ISSN központjaiban folyó tevékenységek megismerése, • az *ISSN Portal* új lehetőségeinek

ismertetése, • az ISSN Revíziós Munkacsoport tevékenysége és a kapcsolódó nemzetközi szabványok, • a Virtua katalogizáló klienst felváltó ISSN+ projekt bemutatása, • az ISSN Nemzetközi Központ stratégiai terve 2020/2024-re, • a COBISS közös katalogizálási rendszere és az IZUM katalogizáló folyamatai. Utazási jelentés leadva 2019. november 4-én.

Az ISSN Nemzeti Központok igazgatóinak éves (44.), Új-Delhiben megrendezett ülésén nem vett részt a nemzeti könyvtár.

1.5.3 Kiadványazonosítókkal és a könyvkiadással kapcsolatos statisztika

Online kiadványokra kiutalt nemzetközi azonosító számok statisztikája:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kiutalt előzetes ISBN azonosítók száma online monografikus kiadványokra (db)	7084	12 843	4614	4949	5586	6354
<i>Kiutalt ISSN azonosítók száma online periodikumokra (hírlap, folyóirat, évkönyv, stb.) (db)</i>	79	45	55	53	50	54
<i>Kiutalt ISSN azonosítók száma online sorozatokra (db)</i>	6	15	9	12	8	2
Kiutalt ISSN azonosítók száma összesen online időszaki kiadványokra (periodikum+sorozat)	85	60	64	65	58	56
Kiutalt előzetes ISMN azonosítók száma online zeneművekre (kottákra) (db)	-	-	-	3	39	1

Kiadványstatisztikai adatfelvétel a KSH OSAP-programja keretében, adatszolgáltatás negyedévenként az E-szolgáltatási Igazgatóság segítségével:

Könyvkiadási statisztika	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Adatszolgáltatás (éves összes; db)	14 051	15 188	+8%

A kiadványok kötelezpéldányainak szolgáltatásáról, megőrzéséről és hasznosításáról szóló 195/2019. (VIII. 1.) Korm. rendelet előírása szerint a rendelet hatályba lépését követően a KSH Könyvtárának feladata az OSAP rendszerben a kiadványstatisztikai adatszolgáltatás, annak alapján, hogy az új rendelet értelmében teljes kötelezpéldánysort kap.

2019 év végén megkezdődtek a kiadványstatisztikai adatfelvétel átadásához szükséges előkészületi munkák. 2020-tól új, excel formátumban kéri majd a KSH Életminőség-statisztikai főosztály Oktatási, kulturális és időfelhasználás-statisztikai osztálya a kiadványadatokat. Megszűnik a Blaise alapú online adatrögzítés.

2020-tól a KSH Könyvtára fogja elvégezni az adatfelvétel nagy részét, de az OSZK-nak továbbra is közre kell majd működni, mivel a KSH Könyvtár nem fog részesedni azokból a két példányban szolgáltatandó kiadványtípusokból, valamint az online kiadványokból, amelyekről adatok kér a kiadványstatisztikai rendszer.

2. Könyvtári szabványosítás

Hazai könyvtári szabványosítás

A hazai könyvtári szabványosítás szervezeti kereteit a 2015 végén alakult Országos Könyvtári Szabványosítási Bizottság (OKSZB) és a Magyar Szabványügyi Testület 508. munkacsoportja alkotja, mindkettő elnökét az OSZK adja.

A könyvtári szabványosítás terén – a közelmúltat is tekintve – a legnagyobb szabású vállalkozás az új angol-amerikai katalogizálási szabályzatra (Resource Description and Access, RDA) való áttérés. E projekt része volt a bibliográfiai feldolgozás két alapvető elméleti dokumentumának a magyar nyelvre fordítása és közzététele. Mind a nemzetközi katalogizálási alapelvekről szóló IFLA-közlemény (ICP), mind az IFLA-féle könyvtári referenciamodell (IFLA LRM) magyarítása része volt az OKSZB 2015-2020-as időszakra szóló munkatervének, a megvalósításra az OKR Projekt keretében került sor. A két publikáció elérhető az IFLA honlapján, az ICP-t a Könyvtári Figyelőben is közzétettük:

IFLA könyvtári referenciamodell –

https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/frbrg/ifla_lrm_2017_hun_v3.pdf

Nyilatkozat a nemzetközi katalogizálási alapelvekről (ICP) –

https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/icp/icp_2016-hu.pdf

2019. május 2–3-án az OSZK szervezésében Budapesten került sor a „European RDA Interest Group” (EURIG) éves közgyűlésére. A szervezet az RDA-t implementáló európai intézmények, mindenekelőtt a nemzeti könyvtárak egy fóruma, amely a tapasztalatcsere, illetve a jó gyakorlatok egymással történő megosztása mellett az európai elvárások, érdekek közvetítését, képviselését is feladatának tekinti. A EURIG-nak az OSZK 2017 óta a tagja, munkatársunkat 2019 végén a szervezet szerkesztési bizottságába (EURIG Editorial Committee) is beválasztották. A rendezvényen 23 ország 36 képviselője vett részt. A közgyűlést megelőző nemzetközi konferencián előadások hangzottak el az RDA múltjáról, jelenéről, az átültetések eddigi tapasztalatairól. A prezentációk elérhetők a szervezet weboldalán (<http://www.rda-rsc.org/europe/meetings/2019meeting>).

Folytatódott az RDA fordítása, a lefordított részek lektorálása. A munka támogatására létrehozott intézményközi RDA-HU munkacsoport (<http://www.oszk.hu/rda-hu-munkacsoport>) ez évben további tagokkal bővült. Befejeződött a korábban indított kísérleti projektünk, amelynek célja az új katalogizálási elvek konvencionális adatbázis-alapokon, MARC-környezetben való érvényesítése, illetve az ilyen módon rögzített adatok szemantikus publikálása volt. Az eredményekről kollégáink több fórumon is beszámoltak.

Az OSZK 2018-ban lépett be az ETO Konzorciumba, ennek folytán lehetőségünk nyílt tagot ajánlani és delegálni az ETO Konzorcium Végrehajtó Bizottságába. Az új kiadást tartalmazó mesterfájl implementálására a nemzeti névtér rendszerén belül kerül sor.

2019-ben zajlott le az alábbi szabványok teljes körű honosítása, a nemzeti szabványállományba való bevezetése, az OKR Projekt keretében történt finanszírozással:

- MSZ ISO 2108:2019 Információ és dokumentáció. Nemzetközi szabványos könyvazonosító szám (ISBN)
- MSZ ISO 2789:2019 Információ és dokumentáció. Nemzetközi könyvtári statisztika
- MSZ ISO 11620:2019 Információ és dokumentáció. Könyvtári teljesítménymutatók

- MSZ ISO 16439:2019 Információ és dokumentáció. Módszerek és eljárások a könyvtárak hatásának felmérésére

Továbbra is végeztük a könyvtárüggyel kapcsolatos szabványok megjelenésének figyelését, a szakma tájékoztatását. Az eredményekről a szaksajton keresztül, az OSZK weboldalán, valamint hazai és nemzetközi rendezvényeken is hírt adtunk. Kollégánk a szavazatszámoló bizottság elnökeként vett részt a Magyar Szabványügyi Testület éves közgyűlésén. A Testület 508-as munkabizottsága ez évben újjáalakult, amely alkalomból megtörtént a feladatok és hatáskör újradefiniálása.

Nemzetközi könyvtári szabványosítás

A Magyar Szabványügyi Testület közreműködésével részt vettünk az ISO 46. „Információ és dokumentáció” műszaki bizottságának munkájában, közreműködve a könyvtárügyet érintő új szabványok megjelenésére, illetve a régebbi szabványok revíziójára vonatkozó szavazásokban. Kollégánk bekerült az IFLA azon szabványfelülvizsgáló-munkacsoportjába, amely a bibliográfiai fogalmi modellek, jelenleg mindenekelőtt az IFLA LRM fejlesztéséért és gondozásáért felel.

3. Állományvédelem, restaurálás

Általános helyzetkép

Az OSZK informatikai infrastruktúra fejlesztéséért létrehozott projekt egyik céljaként létrejövő Állományvédelmi Digitalizáló Központ a Restauráló és Kötészeti Osztály feladatait is jelentős mértékben átstrukturálja. A projektben bekövetkezett közbeszerzési anomáliák miatt azonban a 2018-as megvalósulás 2019-re tolódott át, és teljes mértékben csak 2020-ban fejeződhet be.

A projektben megvalósult részeredmények:

- A nagy állományvédelmi eszközök beszerzésére kiírt közbeszerzési pályázat részben eredménnyel zárult, az eszközök átvétele 2019-ben megtörtént.
- A digitalizálást támogató keretrendszer (DTK) – ezen belül az állományvédelmi rész – fejlesztése elindult, az eredménytermék tesztelése áthúzódik 2020-ra.
- A nagy állományvédelmi eszközök (savtalanító és dobozkészítő berendezések) elhelyezését célzó építészeti beruházások, 2020-ra tolódtak át, de a konszolidációs többletforrásból sok olyan eszközt sikerült beszerezni, amelyeket a korábbi évek forráshiánya miatt el kellett halasztani. Mivel az eszközök beszerzése 2019 november-decemberében történt meg, így az eszközök összeszerelésére és beüzemelésére előreláthatólag 2020 februárjában kerül sor.

Komoly kockázatot jelentenek:

- A projektben bekövetkezett csúszások, amelyek akadályozták a munkavégzés tervezhetőségét.
- A projektben meghatározott célok megvalósítása az osztály teljes humán erőforrás kapacitását igényli. A tervezett fejlesztések mentén további létszámbővítés szükséges. Nehézséget jelent a munkaerő-felvételnél az alulfinanszírozottság. Komoly kockázatot jelent ugyanakkor a képzett állományvédelmi szakemberek hiánya a munkaerőpiacon.
- A Hauszman-terv részeként az Újvilágkertben megkezdett munkálatok befolyásolják a műhely működőképességét. Az épület rezgése a speciális, precíziós gépek működésére negatív hatással van: a precíz beállítások elállítódnak, alkatrészek hibásodnak meg. A munkaasztalok rezgése lehetetlenné teszi a precíz restaurátori feladatok elvégzését. A bontási munkálatok során keletkező por a nyílászárók rossz

állapota következtében szabadon beáramlik a belső terekbe. Ezáltal a restaurátor-műhely működésének alapfeltétele hiúsul meg, a laboratóriumi tisztaság.

Állandó feladatok

A **nemzeti könyvtári állomány védelme**, a sérült dokumentumok **restaurálása**, javítása, **kötése**:

- A könyvtári állomány preventív és helyreállító védelme;
- A könyvtár dokumentumainak restaurálása, konzerválása;
- A restaurálási dokumentációk folyamatos tökéletesítése, egységesítése;
- A kurrens folyóiratok, hírlapok használati példányainak kötése;
- Az állomány védelmét szolgáló tárolóeszközök készítése;
- A teljes kurrens muzeális sorok savmentes hullámkarton dobozba, illetve savmentes tékába való helyezése;
- Kötészeti munkák végzése, állományvédelmi kötések, reprezentációs anyagok készítése;
- A dokumentumok előkészítése digitalizálásra;
- A dokumentumok előkészítése kiállításokra;
- Aktív részvétel a kiállítások állományvédelmi szempontú kivitelezésében;
- A könyvtár kiállításra kölcsönzött dokumentumainak állapotleírása, kiállítási feltételeinek megadása;
- Állományvédelmi tanácsadás az OSZK gyűjteményei és magyar könyvtárak számára;
- Lehetőség biztosítása bel- és külföldi restaurátoroknak és könyvkötőknek műhelyeinkben szakmai gyakorlat végzésére;
- A munkatársak szakmai továbbképzésének támogatása, részvételük biztosítása szakmai előadásokon, konferenciákon, nyelvi képzéseken.

2019-ben elvégzett feladatok

1. Az osztály továbbra is magas színvonalon látja el az OSZK gyűjteményeinek védelmét szolgáló állományvédelmi feladatait. Emellett 2019-ben országos szinten is elismert restaurálási munkákat végzett külső intézmények számára:
  - Az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár részére az *Ulászló garaduále* restaurálása folytatódott és befejeződött, ebből második részletként **765.750,- Ft+ÁFA** folyt be a könyvtárba;
  - A Sárbogárdi Református Egyházközség részére 3 kötet restaurálását végeztük el, aminek következtében **1 709 103,- Ft** bevétel folyt be a könyvtárba;
  - A Magyar Természettudományi Múzeum számára restauráltunk egy kötetet. Ebből **285.902,- Ft** bevétele volt a könyvtárnak.
2. 2019-ban 1877,5 órát fordítottunk az OSZK-ban megrendezendő nagy és kisebb kiállítások létrehozására, az installáció elkészítésére, a kihelyezendő tárgyak szakszerű elrendezésére, valamint az OSZK anyagának kölcsönzésre való felkészítésére, az állapotleírások és kiállítási feltételek megadására, a kiállításra kölcsönzött dokumentumok javítására.
3. Folytatódott a Plakát- és Kisnyomtatványtár plakátjainak és kisnyomtatványainak restaurálása, digitalizálásra való előkészítése.
4. Folytatódott a Kézirattár állományvédelmi tárolóinak módszeres javítása, megerősítése és egyes állományrészeknek új tárolóeszköz készítése.
5. Megkezdtük a Plakát- és Kisnyomtatványtár szabadlapos albumai részére egyedi állományvédelmi tárolók készítését.

6. Folytatódott a Színháztörténeti Tár fotóanyagának konzerválása és a Fotótár üvegnegatívjainak, kartonra kasírozott műtárgyfotóinak restaurálása.
7. Folytatódott a Színháztörténeti Tárból őrzött *Magyar Színpad* restaurálása és előkészítése digitalizálásra
8. Folytatódott a Kézirattár számára Babits Mihály leveleinek digitalizálás előtti restaurálása.
9. Befejeződött a Színháztörténeti Tár számára Vayer Tamás díszletterveinek digitalizálás előtti restaurálása.
10. A periodika-gyűjtemény retrospektív feldolgozása során az állapotfelmérés folyamatos. Az adatokat, eredményeket adatbázisba rögzítjük.
11. A Corvina honlaphoz kapcsolódóan folytatódott a corvinák részletes kötéstechnikai leírása, ami ilyen formában eddig még soha nem került rögzítésre. A honlapon magyar és angol nyelven is olvasható.
12. Folytatódott az ősnymtatványok állapot- és kötéstechnikai felmérése, leírása. Tervezzük a pontosított és rövidített kötésleírások elérhetőségét az elektronikus katalógusban.
13. A születésnap kiadvány kötésére 2637 órát fordítottunk, 837 darab készült el, amiből **3.033.429,- Ft** bevétel volt a könyvtárnak (ez a mennyiség és bevétel szerepel a reprográfia adataiban).
14. Múzeumpedagógiai órákat („Hogyan mosható a papír”) 4 alkalommal tartottunk általános iskolás és gimnáziumi csoportoknak. Kézműves programmal vettünk részt a családi napon.

Az állományvédelmi munkálatok óraszámjai	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
A különgyűjtemények részére (Külongyűjteményi Igazgatóság) restaurálás, konzerválás, kötés	7715,5	6316,5	-18,2%
A Törzsgyűjtemény részére (Információszolgáltatási Igazgatóság, Gyűjteményszervezési Igazgatóság) restaurálás, konzerválás, kötés	13 783	14 276	+3,5%
A Tudományos Igazgatóság részére restaurálás, konzerválás, kötés	789	396	-49,8%
A Könyvtári Intézet – KSZK részére restaurálás, konzerválás, kötés	780,5	16	-98%
A Főigazgatóság részére egyedi kötészet feladatok*	566	104	-81,6%
Bevételt termelő restaurálási és kötészet munkák (születésnap csomag, külső megrendelések, egyéb)	5 474	4 799	-12,3%
Kiállítások kivitelezése, installálás**	5 800,5	1877,5	-67,6%
Múzeumpedagógiai foglalkozások tartása**	597,5	275,5	-53,9%
OSZK ajándékboltba tárgyak készítése***	427	230	-46,2%

*2018-hoz képest jelentős mértékben csökkent az igény exkluzív ajándék díszdobozok és kötések készítésére

**a belső építkezések és az azbesztmentesítés miatt jelentős mértékben csökkent a kiállítások száma és a múzeumpedagógia foglalkozások tartása

***az ajándékbolt szervezeti átalakítása miatt nem volt fogadókészség

A Restauráló és Kötészeteti Osztály darabszámai	db
Restaurált és konzervált dokumentumok száma	3137
Állományvédelmi tároló készítése és dokumentumok behelyezése	8083
Múzeumpedagógiai foglalkozások	4
OSZK ajándékbolt számára tárgyak készítése	226

4. Raktározás

A nemzeti könyvtár gyűjteményének raktározási helyzete nem sokat változott a 2018. évi beszámolóban írottakhoz képest.

A törzsgyűjteményi raktározásban keletkező helyhiány kritikus szintre lépett.

A piliscsabai Archivális Tár tervezési folyamatának csúszása miatt még 2018 decemberében újabb ideiglenes raktár bérlését kezdeményeztük a fenntartónál. 2019 májusától a Csillaghegyi utcai ideiglenes raktárunk polcai beteltek, a kötelespéldány soron beérkező monografikus művek archivális példányait kényszermegoldásként raklapokon, ládáknban tároljuk. Ez állománybiztonsági és állományvédelmi szempontból sem felel meg a hosszútávú megőrzés törvény által meghatározott követelményének. A könyvtárnak 2019. év végén kiutalt konszolidációs keretéből decemberben sikerült egy ideiglenes raktárat bérelni, amely a klimatizálást és a bepolcozást követően 2020. február végétől telepíthető be.

Az olvasók számára forgalmazott példányok helyét a raktárosok a központi épület raktáraiban csak úgy tudták biztosítani, hogy 4285 polcfolyómétert telepítettek át az év folyamán.

Törzsgyűjteményi raktározás

Állandó feladatok

A Raktári Osztály a Gyarapítási és Állomány-nyilvántartó Osztálytól a könyveket, a Kötészettől az időszaki kiadványok raktári egységbe kötött köteteit heti rendszerességgel átveszi a törzsgyűjtemény új gyarapodásaként.

Periodikumok esetében, a Kötészettől heti rendszerességgel átvett kötetekről az IDÁ-ban vezeti az elhelyezést, retrospektív könyvgyarapodás esetében a helyrajzi naplókban regisztrálja a példányok számát és azok elhelyezését. Kiegészítő feladatként karbantartást végez a raktári hírlapnyilvántartásban, s az IDÁ-ba betöltött kiadványokat lezárja a raktári nyilvántartásban.

Az Állományvédelmi szabályzat előírásainak betartásával gazdálkodik a belső és külső raktári terekkel; biztosítja a törzsgyűjteményi dokumentumok raktári férőhelyét.

Az olvasószolgálati és belső használói rendszerben forgalmazza a prézens állományt, és gondoskodik a muzeális példányok biztonságos megőrzéséről.

A könyvborítók szkennelését heti rendszerességgel elkészíti, a fájlokat szerverre feltölti, a borítókat rendezzi, kiszolgálásra alkalmassá teszi.

Folyamatosan karbantartja a dobozban tárolt archivális időszaki kiadványokat.

Kiemelt feladatok:

A Raktári Osztály munkatársai a 2019-es munkaterv iránymutatása szerint összesen **4285 pfm** dokumentumot telepítettek át annak érdekében, hogy továbbra is fogadni tudják az újonnan beérkezett dokumentumokat.

Munkaterv szerinti kiemelt feladatok:

1. A HA jelzettartomány 2017-ben elkezdett teljes rukkolása a folyamatos gyarapodás helyigényének biztosítására a következő 2 évre.
A megszűnt kiadványok raktári polcokon történő lezárása. Együttműködés a Periodika-feldolgozó Munkacsoporttal.
Terv: 815 pfm – A tervnek megfelelően megvalósult.
2. A törzsgyűjteményi állományból a Rezerv raktárba kihelyezett dokumentumok egy részével kapcsolatban a példányadatok felülvizsgálata, megfelelő példányadatokkal ellátása, valamint az új kihelyezési kódok regisztrálása az Amicus-rekordokban. A kötetekben a jelzet javítása a kihelyezési kódokkal.
Terv: 1970 tétel – A munka végzése folyamatban van 2020-ban is.
3. Példánynyilvántartás (retrospektív könyv):
Retrospektív könyvgyarapodás esetében az Amicusban már regisztrált példányok lezárása a helyrajzi naplókban.
A munka végzése folyamatban van 2020-ban is.
4. Régi és új sorozati jelzeten található könyvek szállítása:
A déli toronyraktárban és a nyugati raktárban lévő régi és új sorozati jelzeten található könyvek egyeztetett szállítása a Retrospektív Feldolgozó Osztály számára.
Terv: 4005 kötet – A munka végzése folyamatban van 2020-ban is.
5. A HB jelzettartomány rukkolása a folyamatos gyarapodás helyigényének biztosítására a következő 3 évre.
A megszűnt kiadványok raktári polcokon történő lezárása. Együttműködés a Periodika-feldolgozó Munkacsoporttal.
Terv: 1985 pfm – A munka végzése folyamatban van 2020-ban is.
6. Az Északi toronyraktár 5. szintjének betelepítése:
A munka végzése folyamatban van 2020-ban is.
7. Archivális raktár tervezése:
Főigazgatói felkérés alapján, a Piliscsabán épülő archivális raktár építésének tárgyában létrehozott szakértői csoport munkájában az OSZK érdekeinek képviselője.
A tervnek megfelelően megvalósult.
8. Raktári terület biztosítása: a kötelepéldányok raktározásának érdekében
Ideiglenes külső raktár bérlése a piliscsabai archivális tár felépüléséig. Raktárak megtekintése, árajánlatok bekérése, eljárás lefolytatása és szerződéskötés év végéig.

A tervnek megfelelően megvalósult.

Munkatervben nem szereplő felatok:

1. Csillaghegyi raktárban több jelzettartomány rukkolása (B, C, D, MKB, MKC, MKD)
Az állomány végének összehúzásával tudjuk biztosítani még 1,5-2 hónapig a gyarapodási helyeket.
Mennyiség: 750 pfm – Előzetesen a tervben nem szereplő feladat megvalósult.
2. A H 20 ezres hírlapok áttelepítése szinten belül, így biztosítani tudjuk a HB jelzettartomány további növekedését 2 évre .
Mennyiség: 600 pfm – Előzetesen a tervben nem szereplő feladat megvalósult.
3. A Könyvtártudományi Szakkönyvtár raktári állományának elköltöztetése az azbesztmentesítés és a Digitalizáló Központ kialakítása érdekében.
Összesen: 800 pfm – Előzetesen a tervben nem szereplő feladat megvalósult.
4. A Digitalizáló Osztálynál lévő, az állományból kiiktatott hírlapállomány költöztetése a kápolnából az Általános olvasóterembe az azbesztmentesítés és a Digitalizáló Központ kialakítása érdekében.
Összesen: 150 pfm – Előzetesen a tervben nem szereplő feladat megvalósult.

Statisztikák

Állománygyarapodás	2018 (db)	2019 (db)
Könyv	34 087	35 130
- ebből archivális	13 015	14 695
Időszaki kiadvány	7931	11 225

Borítószkennelés	2018 (db)	2019 (db)
lengőborító	1027	1052
kötéstábla	13 015	19 825
összes feltöltött felvétel	24 214	30 885

Olvasói és belsőkölcsonzési forgalmazás, visszaosztás	2018 (db)	2019 (db)
visszaosztás (könyv, időszaki kiadvány)	79 088	75 615
mikrofilm	28 064	19 476

5. Digitalizálás

5.1 Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia

A könyvtári területen végzett feladatokat két fő részre oszthatjuk. Az egyik az OSZK központi feladatai, a másik a könyvtári aggregáció elősegítésére kiírt digitalizáló központok hálózatának létrehozását segítő pályázat feladatai.

OSZK-oldali feladatok

Az OSZK-oldali feladatok keretében megkezdődött a *Jeles Napok* kiemelt közoktatási területre vonatkozó relevanciával bíró szolgáltatásunk megújítása.

Gyűjteményépítési feladataink keretében kidolgozásra került egy tematikus webarchiválási gyűjtemény, amely a *Rákóczi emlékévhöz* kapcsolódóan mutatja be a webaratáshoz kapcsolódó feladatok szolgáltatás formájában történő hasznosítását. A gyűjtemény a <http://rakoczi2019.webarchivum.oszk.hu/> oldalon érhető el.

A szolgáltatásfejlesztés keretében megkezdődött a *Könyvtarak.hu weboldal* kialakítása, amely a korábbi könyvtár.hu oldal népszerű és hasznos funkcióit továbbörökíti, és modern formában, a nyilvános könyvtárak adatbázisát integrálva olyan közösségi oldalként funkcionál, amelyhez az ország könyvtárai is szolgáltathatnak a későbbiekben tartalmat.

Ezenkívül igyekeztünk intézményünk kompetencia központi szerepéhez igazodó fejlesztéseket is megtenni, hogy mind a digitális leképezésekhez, mind a digitális képekhez kapcsolódó utómunkákhoz kellő szakmai segítséget nyújthassunk. Ennek érdekében módszertani ajánló füzet sorozat előkészítése zajlott, valamint a szükséges szoftverek is beszerzésre kerültek.

A digitalizáló központok hálózatához kapcsolódó pályázatban 2019. október 21-én sikeres eredményhirdetés történt, így 14 pályázóval kezdődhetett meg a közös, magas színvonalú digitalizáló munka, melynek eredményei a későbbiekben online nyilvánosan elérhető, oktatási tartalmú tematikus szolgáltatásokban kreatívan újrahasznosulnak majd.

2019.12.10-e óta az Országos Széchényi Könyvtár honlapján is elérhető a *Fehér Könyv. Módszertani útmutató a közgyűjteményi kulturális örökség digitalizálásához és közzétételéhez* című kiadvány a <http://www.oszk.hu/kds-k/feher-konyv> URL címen.

A Fehér Könyv célja, hogy a digitalizálás teljes folyamatában segítségül szolgálhasson, a digitalizálandó műtárgy kiválasztásától annak leképezésén át egészen a szolgáltatásba kerülésig. A felvételek elkészítéséhez és azokból a digitális változatok (master, archival master, service) létrehozásához segítségül szolgáltak a Federal Agencies Digital Guidelines Initiative (FADGI) által megfogalmazott irányelvek.

A munka során kiemelt figyelmet kapott a digitalizált tartalmak létrehozása mellett azok szolgáltatásának lehetősége is. Emiatt szükség volt például kiemelten foglalkozni a szerzői jogi kérdésekkel is. A létrejövő tartalmak hasznosíthatóságához kulcsfontosságú a metaadatok kérdése. Ennek kapcsán intézményünk a legfontosabb, jelenleg is használt MARC csereformátum-szabvány bemutatásán túl a bevezetés alatt álló RDA katalógizálási szabályzatot is ismertetni tudta, valamint a hosszú távú megőrző rendszerek használatához nélkülözhetetlen OAIS modellt is.

Az elvégzendő feladatokhoz rendelt forrásról az EMMI 696/2019-es számú támogatói okirata rendelkezett, amely 1,5 millió Ft költséget rendelt a feladat végrehajtásához. Ez az összeg a minisztériumi egyeztetéseket követően 5 egyenlő részre került felosztásra. A múzeumi területről a Magyar Nemzeti Múzeum és a Szépművészeti Múzeum munkatársai kaptak megbízást, a levéltári területről a Magyar Nemzeti Levéltár, a könyvtárakat az Országos Széchényi Könyvtár munkatársai, míg a mozgóképeket a Magyar Nemzeti Filmarchívum képviselte.

A kiadvány kiváló alapot nyújt a közös munkához az aggregátor intézmények és azok partnerei között, de elsősorban magas szintű megállapításokat fogalmaz meg, a mindennapi gyakorlatra a jellegéből fakadóan sem tud kitérni. Ehhez szükség lesz majd egyéb, kisebb részfeladatokat részleteiben is tárgyaló módszertani ismertető kidolgozására.

A közös közgyűjteményi aggregációs adatbázis koncepciójára külön kitér a Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia, és ennek életrehívására definiálja a Nemzeti Adattár Projektet (NAP).

A NAP lényege, hogy az aggregációs rendszer csúcsára kialakításra kerüljön egy olyan közös adatbázis, amely a közgyűteményi tartalmakat, mint a hiteles és releváns információforrást egy platformon szolgáltatja.

A sikeres megvalósítás érdekében fontos volt a szerepkörök tisztázása. A megvalósíthatósági tanulmányban kidolgozott koncepció értelmében a NAP forrásai minden esetben az ágazati aggregátorok. Ennek kapcsán tisztázásra került, hogy forrásként mit adnak majd át a közintézmények és más adatforrások. Tehát a megvalósítás első szakaszában a fókusz az egyes gyűjtemények tartalmainak nyilvántartására és a lelőhelyéhez való eljuttatására kell eszen. Szintén egyetértettek abban a közgyűteményi szakemberek, hogy a KDS-ben is deklarált, és annak keretében létrejövő tartalmak nemzeti adatvagyonként történő minősítését, és annak IT biztonsági törvény szerinti 5. kategóriába sorolását érdemes olyan módon felülvizsgálni, hogy az az aggregátor intézmények és a beszállító intézmények számára megvalósítható legyen, mivel az a jelenlegi gyakorlathoz képest nagyságrendekkel több erőforrást igénylő feladatokat róna az intézményekre.

Könyvtári oldalról az aggregációnak számos nehézsége azonosítható. Az egyik legnagyobb, hogy közel négyezer intézményről beszélünk, amelyekben ráadásul a múzeumi és levéltári műtárgyakkal ellentétben hatalmas átfedés található a gyűjtemények elemeiben. A különböző intézmények ugyan jellemzően szabványos leírásokkal gyarapítják katalógusaikat, de azok más és más integrált könyvtári rendszerben érhetőek el, amelyek adatcseréje nem trivialis. Ezen a helyzeten tud majd jelentősen javítani a 2020 végére éles üzembe kerülő, az Országos Könyvtári Rendszer Projekt keretében fejlesztett Országos Könyvtári Platform. Ez egy, a könyvtárak együttműködését segítő, multitenant felhő alapú rendszer lesz, amelynek egyik legfontosabb központi eleme egy új központi katalógus kialakítása lesz. Ez a korábban használt Magyar Országos Közös Katalógus (MOKKA) funkcióit váltja ki.

A könyvtári aggregáció elősegítésére kiírt, a digitalizáló központok hálózatának létrehozását segítő pályázat feladatai:

Az aggregáció-fejlesztés jegyében könyvtárunk a feladatok megosztásában a Könyvtári és Levéltári Főosztállyal egyetértésben úgy határozott, hogy a rendelkezésre álló 420 millió forint forrást két részre osztja, és abból 322 millió Ft-ot a digitalizáló központok hálózatának létrehozására szán. Célterületként a helytörténeti jellegű tartalmak digitalizálására esett a minisztériummal közös választás, így a pályázók köre: a legmeghatározóbb helytörténeti gyűjteményekkel rendelkező megyei hatókörű városi könyvtárak és állami egyetemi könyvtárak lett. Többszöri szakmai egyeztetést követően végül 2019. augusztus 12-én jelent meg a pályázati kiírás. A pályázati kiírás értelmében a pályázó könyvtárak maximum 26,8 millió Ft támogatásban részesülhetnek, amely digitalizálási tevékenység és infrastruktúra fejlesztés mellett a KDS céljaihoz igazodó feladatokra használható fel. A pályázat beadásának egyik feltétele, hogy a jelentkező könyvtárak a 2019–2021-es időszakra megfelelő digitalizálási tervvel rendelkezzenek, amely alátámasztja az esetleges eszközigényt is. A mérhetőség érdekében a sikeres pályázat feltétele minimum 10 000 új felvétel (oldal vagy oldalpárok leképezése) elkészítése és átadása az OSZK számára. Ehhez meghatározásra kerültek az átadáshoz szükséges és ajánlott technikai paraméterek. (http://www.oszk.hu/sites/default/files/Konyvtari-ajanlasok_Digitalizacios-tervtervezes_2019-2021-es_idoszakra.pdf). Emellett a sikeres teljesítés feltétele a digitalizálás során létrejövő tartalmak részletes szabványos formában (pl. MARC, DC) történő feltárása. Mindezek garantálják, hogy a létrejövő felvételek a megfelelő metaadatokkal elhelyezésre kerülhessenek az OSZK digitális objektumtárában, amely a későbbiekben a Nemzeti Adattár Projekttel szinkronizálásra kerül.

A pályázatok eredményhirdetése 2019. október 21-én megtörtént. Ennek értelmében 14 pályázat, összesen 16 könyvtár részesül majd támogatásban. A pályázati vállalások alapján több mint 30 oktatási témájú online tartalomszolgáltatás jön létre, valamint a digitalizáló könyvtárak több mint 65 000 oldalnyi könyvről, 300 000 oldalnál is több folyóiratról és 25 000 aprónyomtatványról készítenek majd felvételeket. Ezek együttes tárhely igénye nagyságrendileg 40 terabyte lesz. A pályázatok keretében végzett munka várható záró dátuma 2020.05.31.

5.2 Az OSZK kapcsolódása a digitalizálási stratégiai környezethez

Az OSZK digitalizálási stratégiájának főbb célkitűzései

Az Országos Széchényi Könyvtár 2017-ben elkészítette digitalizálási stratégiáját, amely a később kidolgozott Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia egyik alapját képezte. http://www.oszk.hu/sites/default/files/OSZK_DIGIT-STRAT_2017_11_27.pdf

Az OSZK digitalizálási tevékenységének főbb célkitűzései a következők:

- a digitalizálás segítségével online hozzáférhetővé tegye az általa őrzött kulturális örökséget;
- a hozzáférést minél nagyobb mennyiségben és megfelelő minőségben biztosítsa;
- a stratégiai időszak végére a digitalizálandó dokumentumok reprezentatív részét digitalizálja;
- fejlessze a megfelelő digitalizáló erőforrásokat, munkafolyamatokat;
- a minőségi célok elérése érdekében minőségbiztosítási rendszert építsen ki, amely kiterjed az digitalizáláshoz kapcsolódó logisztikai és állományvédelmi folyamatokra, a digitalizáló eszközök használatára, a digitális objektumok tulajdonságaira, metaadatokra és a dokumentálási folyamatokra;
- biztosítsa az eredeti analóg dokumentum korlátozott reprodukálhatóságát;
- biztosítsa az eredeti dokumentum digitális másolattal történő helyettesíthetőségét;
- biztosítsa az eredeti dokumentum és a másolatok azonosíthatóságát és hitelességét;
- szabványos metaadat-sémák használatával (azonosító, bibliográfiai leíró, technikai, felhasználást szabályozó és strukturális adatsémák) biztosítsa a széleskörű és sokrétű hozzáférést és hasznosítást;
- szabványos digitális formátumokkal biztosítsa a kereső- és mintázatfelismerő rendszerek számára a nagytömegű digitális adatban való keresést;
- szabványos formátumok használatával biztosítsa a széleskörű hozzáférést és hosszú távú megőrzést;
- biztosítsa a nagytömegű digitális másolat hozzáférhetőségének fenntarthatóságát, biztosítsa a nagytömegű digitális másolat hosszú távú megőrzését.

A Digitalizáló Osztály a KDS keretében néhány szakmai anyag kéziratát, illetve a „Digitalizálási Módszertani Füzetek” koncepció- és kiadványtervét készítette el.

A Digitalizáló Központ kialakítása

A könyvtárepület tetőszerkezetének azbesztmentesítését követően elkezdődött a Digitalizáló Központ 8. szinti építészeti kialakítása. A munkák 2020 januárjára fejeződnek be, ezért az OKR Projektben beszerzett szkennerek és fotóstúdiók továbbra is az olvasók elől lezárt Általános

olvasóteremben működtek. A kényszermegoldásként kialakított területen, hiányos infrastruktúrával, meglehetősen puritán munkakörülmények dolgoztak a digitalizáló munkatársak.

Az OKR Projekt keretében 2019-ben elvégzett feladatok:

- terveztük és felügyeltük a Digitalizáló Központ építészetét,
- a projekt csúszásai okán többször újra-egyeztettük a bútorozás elemeit,
- kerestük a DTK-rendszer házon belüli telepítésének lehetőségét, amire csak a ideiglenes megoldást találtunk, a végleges telepítéshez szükséges, hogy a KIFÜ-nél összeálljon az OSZK-t kiszolgáló informatikai infrastruktúra,
- folyamatosan jártunk külső helyszíni egyeztetésekre és megbeszélésekre a KIFÜ, a bútorgyártók, a DTK-fejlesztőinek telephelyeire,
- tananyagot fejlesztettünk.

Az OSZK digitalizáló eszközei

Eszköz neve, típusa	Darabszám	Szervezeti egység
Zeutschel OS 12000c	2	Digitalizáló Osztály
Zeutschel OS 12000g	1	Digitalizáló Osztály
Zeutschel OS 10000	1	Digitalizáló Osztály
Zeutschel OM1600	1	Digitalizáló Osztály
Kirtas Kabis III.	1	Digitalizáló Osztály
Epson GT 15000	3	Digitalizáló Osztály
Epson GT 20000	1	Digitalizáló Osztály
Epson Expression XL 11000	1	Digitalizáló Osztály
Konica Minolta MS7000	2	Digitalizáló Osztály
Nikon D3	1	Digitalizáló Osztály
Zeutschel OL3 ScreenScan	3	Digitalizáló Osztály
Canon 5D Mark II	2	Digitalizáló Osztály
Zeutschel OS 12002	3	Digitalizáló Osztály
Zeutschel OS 12002v	1	Digitalizáló Osztály
Zeutschel OS 14000 A1	2	Digitalizáló Osztály
Zeutschel OS 14000 A0	2	Digitalizáló Osztály
Zeutschel Scanstudio	1	Digitalizáló Osztály
Zeutschel OM1700	1	Digitalizáló Osztály
Zeutschel Delta	10	Digitalizáló Osztály
Flextight X5	1	Digitalizáló Osztály
RoweScan 850i	1	Digitalizáló Osztály
Panasonic KV-S8127	1	Digitalizáló Osztály
Quidenus Robotic Book Scan 4.0	3	Digitalizáló Osztály
Nikon D850	2	Digitalizáló Osztály
Nikon D750	1	Digitalizáló Osztály
PhaseOne XF IQ3 100MP trichromatic	1	Digitalizáló Osztály
Canon EOS 80D	1	Digitalizáló Osztály
Epson Expression 12000 XL PRO	12	Digitalizáló Osztály
AVISION FB6280E - 2	4	Digitalizáló Osztály

Hasselblad X5	1	Digitalizáló Osztály
Epson Expression 10000 XL	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
Epson Perfection V600 Photo	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
HP Scanjet G4050	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
kazettás magnó, AIWA R450	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
Hangfal, Fostex 6301	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
Monitor HP1740	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
szünetmentes tápegység APC	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
Monitor Samsung 723N	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
Monitor DELL U2412M	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
BETA magnó SONY PVW 2800 SP	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
Számítógép DELL Vostro Desktop 3000	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
video monitor Sony PVM-1442QM	2	Különgyűjteményi Igazgatóság
Leader Waveform	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
VHS magnó, Panasonic NV-SJ407	5	Különgyűjteményi Igazgatóság
VHS magnó Panasonic NV-SJ207	3	Különgyűjteményi Igazgatóság
DVD felvevő Panasonic DMR-EH49	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
DVD lejátszó Panasonic DVD-S29E-S	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
Televízió Samsung CK-3373Z5X	2	Különgyűjteményi Igazgatóság
DVD lejátszó Panasonic DVD-S33	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
DVD felvevő és lejátszó Panasonic DMR-EH57EP-K	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
VHS videomagnó Panasonic NV-SJ222E	1	Különgyűjteményi Igazgatóság
videofelvételhez tartozékok (mikrofonok, statívok, kiegészítők)	1	Különgyűjteményi Igazgatóság

A digitalizált állomány közzététele

A Digitalizáló Osztály által elkészített digitális másolatokat a könyvtár elektronikus szolgáltatási rendszerében, illetve aggregátor rendszerekben tesszük közzé:

- Magyar Elektronikus Könyvtár - szabadon szolgáltatható közkinccsek, jellemzően monografikus kiadványok,
- OSZK DK - jogvédett tartalmak dedikált hálózaton,
- Pannon Digitális Egyesített Archívum - szabadon szolgáltatható közkinccsek,
- ELDORADO - közkinccsek, árva-művek, jogvédett tartalmak zárt hálózaton,
- Hungaricana - közkinccsek,
- Europeana - közkinccsek.

Megjegyezzük, hogy a felsorolás első négy elemét kiváltja majd az OKP szolgáltató rendszere.

Online szolgáltatások

Az online szolgáltatásokról a digitális gyűjteményeket leíró részben, feljebb adtunk információt.

A digitalizálás céljai (százalékos arányban kifejezve)

Digitalizáló Osztály:

Cél	Arányszám (%)
Szolgáltatás	40
Állományvédelem	40
Elektronikus dokumentumküldés	5
Reprográfia	10
Egyéb	5

Különgyűjtemények:

Cél	Arányszám (%)
Szolgáltatás	45
Állományvédelem	40
Elektronikus dokumentumküldés	5
Reprográfia	10
Egyéb	-

Digitalizálási tevékenység	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Digitalizáló Osztály:			
Digitális objektumok száma	kb. 1 200 000	1 314 477	+9,5%
Teljes dokumentumok száma	kb. 1200	1500	+25%
Könyv	kb. 1000	1000	0
Folyóirat	kb. 200	200	0
Különgyűjtemények:			
Hanganyag	7743	6326	-18,3%
Audiovizuális dokumentum	243	362	+49%
Kép	4700	9953	+111%
Egyéb			
Összesen *			
Online elérhető (MEK-be került)	356	n.a.	
Online elérhető (tári anyag)	5049	435	-91,4%
Helyben használatra elérhető (tári anyag)	12 686	16 641	+31%

* A táblázat adatait összeadni a különböző mérőszámok alapján nem lehetséges.

Egyéb szolgáltatásokhoz kapcsolódó digitalizálási szám adatok:

2019-ben közel 1 millió digitális felvételt állítottunk elő, és a keletkezett nyersanyagokat a feldolgozottság különféle fokaira juttattuk el. Nevesített szolgáltatásaink keretében a következőket teljesítettük:

szolgáltatás	megrendelésszám	bevétel
Születésnap Csomag	1973 db	16 M Ft
Eseti megrendelések	1000 db	4 M Ft
MATARKA – cikkmásolat küldő szolgáltatás	341 db	260 E Ft

A fentiekhez kapcsolódva több mint 800 db digitális csomagot deponáltunk a digitális raktárainkban, amely ennél jóval magasabb számú raktári egységet foglal magában.

Kiemelt tartalmak digitalizálása

- Ady-fond
- Babits üvegnegatívok és más dokumentumok
- Corvina honlaphoz – eredeti Corvinák és Kodak-Ektachrome diák digitalizálása
- Széchényi levelek a Nemzeti Levéltár és az OSZK gyűjteményéből
- Széchényi mutatóanyag
- Kaffka Margit
- OSZK-hiradó – a teljes cím

A DIO egyéb tevékenységei:

- A nyári zárvaratás alatt az osztályunk kirándulást tehetett a Műszaki Tanulmánytárban, illetve onnan 2 csoportot is fogadtunk, akiknek a digitalizálási tevékenységet mutattuk meg.
- Számos alkalommal fogadtunk partner-csoportokat, akik szintén a digitalizálás gyakorlatára és eszközeire voltak kíváncsiak, s csaknem valamennyi, az OSZK-ban tartott nagyobb szakmai rendezvény (K2, MKE-szekciók, stb.) részeként tartottunk nagy érdeklődéssel kísért bemutatókat.
- Könyvtárszakos hallgatói csoportot fogadtunk a ELTE-ről.
- 4 alkalommal tartottunk szakmai előadást külső helyszíneken.
- Szakmai rendezvényeket látogattunk meg, amelyeken újabb digitalizáló eszközöket és eljárásokat ismerhettünk meg.
- Munkatársaink többféle digitalizáló eszköz működését és képfeldolgozó eljárásokat mutattak be az őszi nyílt napon.
- Biztosítottuk az intézmény valamennyi rendezvényének fotózását, nyomtattuk a kapcsolódó plakátokat és hirdetőanyagokat.
- A 2019 elejére teljessé vált digitalizáló eszközparkot integráltuk a digitalizálási tevékenységbe, valamennyit aktívan használtuk a tervszerű és az eseti digitalizálási feladataink teljesítéséhez.
- Áttértünk az új nyomtatási eszközpark használatára (OPM, MFP-k, plakátnyomtatás).
- 2019 nyarán, a digitalizálás ideiglenes helyszínét, az Általános Olvasótermet – az azbeszmentesítési munkálatok miatt – el kellett hagynunk, s több mint 1 hónapra átköltöztünk a törzsgyűjteményi katalógustérbe. Ide az eszközeinknek csak egy részét lehetett áthelyezni, a többit saját magunk csomagoltuk be, hogy a munkálatokkal járó por ne tegyen kárt bennük. Mind a ki-, mind a visszaköltözést az osztályunk munkatársai saját erőből, külső segítség nélkül oldották meg.
- Részt vettünk a piliscsabai archivális raktár tervezésében.

6. Webarchiválás

Az OSZK-ban 2017-ben indultak el a nemzeti szintű webarchívum előkészítő munkálatai az OKR Projekt részeként. A cél a weben levő magyar vagy magyar vonatkozású – elsősorban kulturális, oktatási, tudományos vagy közéleti témájú – nyilvános tartalom időnkénti mentése és hosszú távú megőrzése kutatási és egyéb felhasználásokhoz.

Az archiválás több szinten zajlik: a webhelytulajdonosokkal való szerződéskötés után egyedi mentések formájában a nyilvános archívum számára; valamint az egyelőre még zárt archívumban téma, műfaj, illetve esemény alapján válogatott részgyűjtemények tömeges aratásával, és évente 1-2 alkalommal a magyar webtér minél nagyobb részére kiterjedő, de kis mélységű „pillanatfelvételek” formájában.

A zárt állomány a KIFÜ által biztosított szerveren van, és 2019 végén 12 db tematikus részgyűjteményt, 5 db esemény alapút és 1 db műfaj szerintit (e-periodika) tartalmazott. A válogatott webhelyek száma kb. 25 000, az automatikusan összegyűjtött webhely címek száma kb. 250 000, az összméret 35 terabájt, ami több mint 600 millió lementett fájl/URL címet jelent. Az OSZK-ban levő nyilvános gyűjteményben 186 db honlap, blog, illetve periodika található részletes metaadatokkal, és teljes szövegű keresési lehetőséggel, továbbá 44 db OSZK-s webhely mentései. 2019 végén a KDS pályázat részeként elkészült egy esemény alapú mintaalkalmazás is, mely a Rákóczi-emlékév kapcsán mutatja be a webarchívum integrálásának lehetőségét más digitális gyűjteményekkel.

Az archiválás mellett az ismeretterjesztés terén is jelentős eredményeket értünk el. Összeállítottunk egy e-learning tananyagot a közgyűjteményekben dolgozók számára, melyet 2019-ben a Könyvtári Intézet szervezésében két alkalommal hagyományos tanfolyami formában is oktattunk. Elkészítettük a középiskolásoknak szánt multimédia oktatóanyag kéziratát az internetes tartalmak személyes és az intézményes archiválásának fontosságáról. Több tanulmányt, cikket és összefoglalót publikáltunk magyar és külföldi szaklapokban, továbbá előadásokat tartottunk itthon és néhány más országban a webarchívumok metaadatokról, a kutatási célú hasznosításukról, az internetes tartalmak megőrzésének fontosságáról, a webarchiválás oktatásáról, valamint az OSZK-s projekt eddigi eredményeiről. November 14-én immár harmadik alkalommal rendeztük meg a „404 Not Found - Ki őrzi meg az internetet?” című workshopot, melyen közel 90-en vettek részt.

Az OSZK 2018-ban csatlakozott a webarchiválással foglalkozó intézményeket összefogó International Internet Preservation Consortium nevű szervezethez. 2019-ben Zágrábban volt az IIPC éves közgyűlése és konferenciája, ahol az OSZK-t Németh Márton képviselte, aki ellátta az egyik szekció vezetését és két előadást is tartott. Ugyancsak ő vesz részt az IIPC oktatással foglalkozó munkacsoportjában, melynek keretében oktató és ismeretterjesztő anyagokat fejlesztenek. Jó személyes, vagy legalább virtuális kapcsolatokat sikerült kiépíteni többek közt szlovák, cseh, osztrák, holland, belga, dán szakemberrel, akiktől nemcsak tanulni tudunk, hanem már mi is képesek vagyunk tesztelési tapasztalatokkal és javaslatokkal segíteni nekik. Felvettük a kapcsolatot a világ legnagyobb webarchívumával, az amerikai Internet Archive-val is, ahonnan árajánlatokat kaptunk a gyűjteményükben található magyar webtartalom visszakeresésére, illetve a magyar domének listájának átvételére.

Folyamatosan egyeztettünk az EMMI Közgyűjteményi Főosztályával a webarchiválásról szóló jogszabály előkészítéséről, mely várhatóan 2020-ban fog megjelenni. Egyeztettünk továbbá az OKR Projekt keretében az RDA-alapú metaadatokkal foglalkozó munkacsoporttal a webes tartalmak leírásának módszertanáról, valamint a Nemzeti Névtér fejlesztésének vezetőjével a webarchívum és névtérek kapcsolatáról.

Statisztikai adatok:

Zárt állomány a KIFÜ-s szerveren:

12 db tematikus részgyűjtemény (pl. irodalom, művészet, kultúra, vallás, felsőoktatás, kutatás, önkormányzat, közgyűjtemény), 1 db műfaj szerinti részgyűjtemény (e-periodika - több mint 4600 webhely), 5 db esemény alapú részgyűjtemény (választások, téli olimpia).

Összesen:

- kb. 25 000 válogatott webhely 1-5 alkalommal való mentései és oldalképei (2017–2019)
- kb. 250 000 automatikusan összegyűjtött webhely 2 alkalommal való mentései és oldalképei (2018–2019)
- több mint 600 millió lementett fájl/URL
- 35 terabájt összméret

Nyilvános állomány az OSZK-s szerveren:

- 186 db válogatott és engedélyezett webhely 1-3 alkalommal való mentései, oldalképei és metaadatai
- 44 db OSZK-s webhely 1-2 alkalommal való mentései, oldalképei
- 1 db esemény alapú részgyűjtemény (Rákóczi-emlékév - 921 dokumentum, ebből 236 weboldal/webhely)
- 0.5 terabájt összméret

Egyéb tevékenységek:

2019. április 23-án délután a győri Szent István Egyetemen, a Networkshop 2019 konferencia nulladik napján egy tutoriál keretében mutattuk be a személyes és az intézményi webarchiválásra alkalmas szoftvereket, valamint a webarchívumok használatát. Különbözőbb informatikai tudásra nincs szükség, az alapvető Windows- és böngészőhasználati ismeretek elegendőek.

Az OSZK saját webhelyeinek – nagyrészt részleges – mentéseiből készítettünk egy válogatást a mekosztaly.oszk.hu/mia/demo/oszk_demo.html oldalon. Ennek a kis archívumnak az a célja, hogy demonstráljuk vele a különböző archiváló és megjelenítő szoftverek képességeit, illetve korlátait.

A 2019-es Internet Fiesta rendezvénysorozathoz kapcsolódva az Országos Széchényi Könyvtár kísérleti webarchívuma URL címgyűjtési akciót hirdetett 2019. március 21. és 28. között. Ez alkalommal a fókusz a szépirodalommal vagy egyéb művészeti ágakkal foglalkozó magyar weboldalakon volt, ezek címeit vártuk egy javaslattevő űrlapon keresztül. További részletek a <http://mekosztaly.oszk.hu/mia/if.html> oldalon.

Az angol verzió fordításával és kiegészítésével elkészítettük a „Webarchiválás” szócikket a magyar Wikipédiában is. A szócikk bemutatja a webarchiválás történetét, eszközeit.

7. A Különgyűjtemények rövid beszámolója

2019-ben befejeződött az OSZK OKR Projektje, és a munka következő fázisaként, természetesen az addig elvégzettekre és a hátralévő feladatokra építve megkezdődött az OKP-ra koncentráló második nagy munkafázis. Ez részben érintette a szoros értelemben vett

igazgatóságot (Corvina-kiállítás zárása programokkal; a Bibliotheca Corvina Virtualis építése, bővítése), részben pedig az egyes tárakat. Utóbbiak továbbra is munkamegbeszéléseket tartottak az ASZO, DIO munkatársaival, melyeknek központi témája a digitális tartalmak szolgáltatása volt: vízjelezés, a digitalizálás formai követelményei, digitalizátumok elhelyezése a DSpace-ben és így tovább. Ugyancsak minden tárat érintő munka volt az OKP gyarapítási moduljának specifikációja a Gyarapítási Osztály vezetésével.

Jelentős előrelépés történt a **régi könyvek központi adatbázisának** felépítésével, az adattartalmak konvertálásával. A munka informálisan már 2018-ban megkezdődött, ám az informatikai alap csak 2019-ben állt rendelkezésre, és ebben az évben tudtuk konkrét munkaköri feladatként kijelölni az MKD Ny koordinálását, szakmai vezetését és a tervezett MKD Ny-iroda mint szervezeti egység megtervezését.

A **Könyvtár egészét érintő változások** a Különgyűjtemények munkáját is alapvetően befolyásolták. A tavaszi-nyári időszakban az északi fronton zajló építkezések hátráltatták öt tár munkáját, a késő őszi időszakban a déli fronton meginduló bontás előkészítése jelentett nagyon nagy terhet (költözések). Az év második felében a főigazgatói poszton történt változás, de még inkább az ezzel párhuzamosan megjelenő, sürgős eredményeket követelő fenntartói utasítások alapvetően átirták a munkatervben lefektetett szempontokat és mennyiségi mutatókat. A Különgyűjtemények a korábbi terveket megvizsgálva jóváhagyták, egyes pontokon kissé módosították az új épületre vonatkozó igényeket; a teljes gyűjteményt felmérve meghatározták az állományvédelmi tekintetben megnyugtató csomagolás kritériumait, és felmérték a csomagolóanyag-szükségletet típusonként elkülönítve (dobozok, palliumok, tékák stb.), továbbá becsült költségvetést készítettek a csomagolásra és a szállításra. Az OKR Projekt láthatóvá tételére, valamint a Könyvtár hangsúlyos megjelenésére irányuló törekvések ugyancsak nagy mértékben meghatározták a táruk életét az ősz folyamán, a kisebb „adalékok” mellett megnyílt az MKD Ny, előkészítettük a Fotótér megnyitását, több kiállítás tervezetét készítettük el a 2020-as évre.

Mindez hatással volt a feldolgozó munkára, ahogyan az is, hogy munkatársak távozása következtében tovább csökkent az igazgatóság létszáma.

Táranként és programonként részletezve a következő főbb pontokat emeljük ki.

A **látogatottságunk** nem csökken számottevő mértékben, az egyéb forgalmunk viszont folyamatosan növekszik (dokumentum-használat, reprográfiai megrendelések), ld. a táblázat adatait!

OKR-eredmények: 1) folytatódott az R NyT exlibriseinek adatellenőrzése az Amicusban, megtörtént az exlibrisek és az Apponyi-metszetek digitális másolatainak áttöltése a DSpace-be; 2) Létrejött a Fotótér, ami minden fotográfiai dokumentum mélységi feldolgozására alkalmas, és az OTR rendszerébe fog beépülni.

Részvétel **OSZK-kiállítások** előkészítésében, rendezésében:

A Corvina könyvtár budai műhelye; Kassai mozaik; 89/90; Sára Sándor emlékkiállítás; Ady-kamarakiállítások; Széchényi-kvíz; Vörös csillagok; Jottányit sem 48-ból; Hajrá, Magyarok!; Trianon-emlékkiállítás (és album) tervezése; Borsos Miklós emlékkiállítás tervezése; Karacs Ferenc emlékkiállítás tervezése. Ugyanezen kiállításoknak (és számos más könyvtári hivatalos eseménynek) filmre rögzítése.

Tárlatvezetések ugyanezen megrendezett kiállításokon: mintegy 120-140 alkalom.

Kiállítási kölcsönzések: folyamatos kölcsönzés más intézmények számára.

Állományvédelem: folyamatos együttműködésben a Restauráló és Kötészeti Osztállyal.

Szakértői tevékenység: védési eljárások a Miniszterelnökség illetékes irodájával együttműködésben, amihez társul egy munkatársunk (Farkas Gábor) delegálása a KJB-be.

Mikes-program: együttműködés a Gyarapítási Osztállyal a beérkező hagyatékok kezelésében, feldolgozásában.

Állománygyarapodásból származó munkák: a 2018–2019-ben beszerzett (vétel NKA-támogatásból, saját erőből; ajándék) nagyobb gyűjtemények előrendezése, ami adott esetben komoly fizikai munkát is jelent a szakmai rendszerezés mellett.

Nemzetközi együttműködések: 1) TIT – The Other Europe (Václav Havel Library), 1987-88-ban készített filmes interjúk gyarapítása, feldolgozása, fordítása; 2) Fényképtár – Kaleidoscope, európai együttműködés az '50-es, '60-as évek feltárásában.

Csoportok fogadása: a Különgyűjtemények mindennapi munkájának részét képezi a szakmai csoportok és VIP-vendégek fogadása.

Különgyűjteményi munkatársak részvétele szerzőként, szerkesztőként **OSZK-kiadványok** megjelenítésében: A Corvina könyvtár budai műhelye (katalógus); Todoroszku-album; Ady-album; BSCA; Térképtörténeti Közlemények; önálló kötetek (Mikusi Balázs, Rajnai Edit).

OSZK-rendezvények, konferenciák: munkatársasink a Ház minden nagy rendezvényéhez hozzájárultak előadással, programkészítéssel (filmek, bemutatók) – 1) Kutatók éjszakája; 2) Tudományos ülés; 3) Magyar Kultúra Napja; 4) Budavári Könyvünnep.

Egyéb **intézményi együttműködések:** a Színháztörténeti Tár és Budapest Főváros Levéltára együttműködésében megkezdődött és döntően befejeződött a Tár levéltári jellegű dokumentumainak jegyzékbe vétele, előkészítendő az átadást.

Képzési modulok készítése az EMMI Oktatási Osztálya számára középiskolai magyar, történelem tanárok továbbképzéséhez.

7.1 Kézirattár

10 fő dolgozik a kézirattárban. Munkánkat nagyban hátráltatta a Budapesti Történeti Múzeum felől való építkezés, a Szent István terem visszaépítése, aminek következtében két szobát elvesztettünk, és átmenetileg nélkülöznünk kell még egyet. Az épületen belüli költözés, valamint az építkezés során zaj, por füst stb. gátolta a munkát.

Raktári kiszolgálás olvasók számára és raktári rendezés: a Lymbus dokumentumok rendezése részben feldolgozásra és dobozolásra. Fol és Quart. Graec címkézés

Számrevízió (pl. elosztások rendezése): Oct. lat., Fol. Ital., Petőfi fond.

Belföldi fotómegrendelés: 258 megrendelést továbbítottunk (240 esetben a kézirat első digitalizálása), összesen 839 dokumentum került a Digitalizáló Osztályra. Továbbá fotószolgáltatás (digitális képfájl) és a digitális gyűjtemény kezelése történt (mentés, konvertálás, átnevezés, mappába rendezés, szerkesztés stb.).

Nemzetközi fotómegrendelések: 37 ügy intézése, 43 dokumentum, 2219 felvétel, összesen 4375,54 € értékben. Ezzel kapcsolatos tájékoztatás és levelezés (angol, német nyelven).

Közlési engedély kiadása külföldre: 14 db – 8 db 580€, 6 db tiszteletpéldányért cserébe; belföldre: 28 tétel (részben tiszteletpéldány).

Feldolgozás a különböző Fondok (Sulicza, Berlász, Ferdinándy) kéziratának, továbbá a kötetes, levelestári, analekta kéziratok feldolgozása történt, és nagyban folyt a Lymbus anyagának feldolgozása.

Tájékoztatás keretében a kiemelt feladatok: szóbeli és írásbeli tájékoztatás.

Tári címre 823 beérkező levél és 510 kimenő levél, ezen felül a munkatársaktól kimenő összesen kb. 5000 e-mail.

Gyarapítás: 1903 db 2.619.700 Ft értékben, ajándék, vétel, raktárrendezés és egyéb szerzemény útján. A Mikes-programon belül külön gyarapodás nem volt, de a különböző eddigi anyagok ügyintézése, egyeztetése külön munkát igényelt.

Olvasótermi ügyelet heti 18 óra, ill. szombatonként 5 óra, összesen 92 óra. (Hosszantartó szabadság miatt állandó helyettesítés).

Kéziratkölcsonzés többek között a következő kiállításokra történt: PIM-Csáth Géza, MNM Sárospatak Rákóczi Múzeum, Unitárius kiállítás.

Restaurálás és állagmegőrzés folyamatosan történik a Restauráló Osztállyal együttműködve.

Szakmai tevékenység: külső kéziratok szakvéleményezése és védések (Babits, Jókai, Ady, Weöres, Radnóti, Kossuth, Széchenyi, Petőfi, iratok).

A Mikes-program keretében a külföldről hazaérkező kéziratok elbírálása.

Aukciós katalógusok rendszeres nyomon követése. A Corvina-kiállításban szakmai együttműködés.

Tárlatvezetés (52 alkalommal), prezentáció és a médiában (Tv, Rádió) való rendszeres szereplés.

Ezen felül 2 nap munkahelyi tréningen való részvétel a kollégáknak. Az adminisztráció a munkánk kb. 25% - t teszi ki.

7.2 Régi Nyomtatványok Tára

Az év során négy kiemelt jelentőségű feladata volt a Tár munkatársainak, melyekben 2018. január 1-től vettek részt.

RMK-projekt. Résztvevő: Varga Bernadett. 2019-ben folytatódott a megkezdett Amicus-feltárás és a revízió.

Ősnyomtatvány-projekt. 2019-ben folytatódott az ősnyomtatvány-gyűjtemény teljes körű feldolgozása, és együttműködés kezdődött az MTA-OSZK Fragmenta- és az OSZK kötetstörténeti csoporttal. Résztvevők: Bakonyi Zsuzsanna, Sánta Sára, Szebelédi Zsolt, Szovák Márton, Túri Klaudia.

Exlibris- és Apponyi-metszet-projekt. 2019-ben folytatódott az exlibrisek feltárása és ellenőrzése az IKR-ben, ezek feltöltése a DSpace-be (befejeződött 2019 folyamán).

Résztvevők: Sánta Sára és Tóvizi Ágnes. Az Apponyi-metszetek digitális képei és metaadatai szintén bekerültek a DSpace-be. Résztvevő: Tóvizi Ágnes.

Antikva-projekt. 2019-ben megkezdődött az Antikva-gyűjtemény bevétele az IKR-be. Résztvevő: Fehér István.

Todoreszku-projekt. 2019 folyamán magyar-román nyelvű Todoreszku-díszalbum készült az adományozó halálának 100. évfordulójára az ELTE Román Filológiai Tanszék (Nagy Levente) és Románia Magyarországi Nagykövetsége közreműködésével. Résztvevők: Varga Bernadett, Bakonyi Zsuzsanna, Szebelédi Zsolt.

MKDNY-projekt. 2019 októberéig, az MKDNY Iroda felállításáig a tár kiemelt munkái közé tartozott az országos hatókörű nyilvántartás teljes körű adminisztrációja, képvisellete, az adatbázis és az új honlap elkészítése, valamint az ezekhez kapcsolódó kiterjedt szervezési feladatok elvégzése. Résztvevő: Farkas Gábor Farkas.

7.3 Térképtár

Gyarapítás: ajándék: 217 db nyomtatott térkép (566.500 Ft), kötelespéldány: 169 db nyomtatott térkép (544.580 Ft), vétel: 11 db kéziratos/nyomtatott térkép (167.660 Ft).

Feldolgozás és katalógus konverzió: új rekord: 678 db, módosított rekord: 1664 db, példányadat bővítés: 1352 db.

Olvasóforgalom: olvasó: 89 fő, használt mű: 724 db, digitális megrendelés ellenőrzése: 226 fájl.

Egyéb tevékenységek: a *Földabrosz* blogon 20 bejegyzés született; *Szép Magyar Térkép 2018* című kiállítás megnyitása (03.29.); Trianon-kiállításához kapcsolódó anyaggyűjtés; Karacs Ferenc életmű kiállítás előkészítése, tudományos feltárás; Térképtári bemutató: 4 alkalom (középiskolás csoport, ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék hallgatói, Tájékoztató Osztály munkatársai, 3. Földabrosz blogtalálkozó); sikertelen részvétel NKA pályázaton: Múzeumi évkönyvek közzététele (204188/309); a Térképtörténeti Közlemények 3. kötetének szerkesztésével kapcsolatos munkák (megjelent 2020. január); az OKP katalógizálásával kapcsolatos fejlesztésével összefüggő megbeszélések.

Projekt munkacsoportokban való részvétel: Kiemelt Tartalomszolgáltatás Mcs. (Digitális Térképtár, Széchényi Tudástár); Digitalizáló Mcs.

A Térképtár létszáma október 15-től 2 fővel csökkent.

7.4 Zeneműtár

A nagyprojekt kifizetésével a Zeneműtár munkája jelentősen átalakult: a gramofonlemezek katalógizálására irányuló kétéves intenzív erőfeszítések után végre visszatérhettünk az időközben félretett más munkafolyamatokhoz (egyéb állományrészek feltárása, nagyszabású állományrendezés stb). Különösen nagy kihívást jelentett a megelőző évben NKA (miniszteri keret) támogatással megvásárolt, mintegy 12.000 darabos gramofonlemez-gyűjtemény rendezése és a raktárban való elhelyezése, ami jószerével a teljes állomány fizikai mozgását követelte meg. Mindemellett a Tár legtapasztaltabb feldolgozójának nyugállományba vonulása is nehezítette a munkát, jóllehet helyére (sajnos egyelőre csupán egyéves szerződéssel) egy nagy tapasztalattal bíró, korábbi OSZK-s munkatársat sikerült megnyernünk, így az átmenet a lehetőségekhez mérten zökkenőmentes volt. Megjegyzendő, hogy a projekttel járó bérkiegészítés egyik napról a másikra való teljes elmaradása, illetve ezzel párhuzamosan a cafetéria teljes kivezetése a munkateljesítményre is kiható, mély apátiát keltett a munkatársak körében, az osztályvezető referenzfeladatokkal való túlterheltsége folytán pedig le kellett mondanunk a Király Ernő-kiállítás megrendezéséről, amelynek kurátori feladatai rá hárultak volna.

7.5 Színháztörténeti Tár

A gyűjtemény munkatársai az alapfeladatokat terv szerint és maradéktalanul elvégezték (gyarapítás, feldolgozás, raktározás-állományvédelem, olvasó- és kutatószolgálat, referenciaszolgáltatás, kiállítási kölcsönzés, másolati megrendelések kezelése, adminisztráció), valamint a szakmai partnerekkel együttműködésben (színházakkal, színházi gyűjteményekkel, közgyűjteményi és felsőoktatási, valamint akadémiai partnerekkel határon innen és túl) magas színvonalú kiállítások, kiadványok, kutatási projektek, konferenciák létrehozásában működtek közre. Folytatólag részt vettünk a nemzeti könyvtár digitalizálási és OKR nagyprojektjének tervezési és előkészítési munkálataiban (Fejes Judittal, Oláh Krisztinával együttműködve), elsősorban a Vayer Tamás hagyatékát képező, különleges anyagú és méretű tervanyag restaurálása és állományba vétele zajlott (más, kisebb állományrészek előkészítése mellett).

Elkezdődtek a tárgyalások, megbeszélések és a színházi irattár dokumentumainak válogatása a Budapest Főváros Levéltára illetékes munkatársaival, Both Magdolna, illetve Németh Ágnes (BFL) vezetésével. Az osztály munkatársai közül néhányan részt vettek a tréning utolsó fordulóján. Részt vettünk a 2020-as Trianon-évforduló kapcsán rendezendő kiállítás előkészítésében.

A Színháztörténeti Tár 2019-ben egy, igen nagy sikerű, jelentős sajtóérdeklődést kiváltott elkészült kamara-kiállítást rendezett *Vörös Csillagok. A Rákosi korszak szórakoztatóipara és a szocialista revű* címmel (kurátor: dr. Molnár Dániel) március 19. és október 12. között. Ehhez kapcsolódóan könyvbemutatóra (május 9.) és finisszázs-rendezvényre (október 11.) is sor került. Február 6-án Lajosi-Moore Krisztina kötetének [Staging the Nation: Opera and Nationalism in 19th-Century Hungary (National Cultivation of Culture)] bemutatója volt. A Színháztörténeti Tár négy munkatársa (Bessenyei Ágnes, dr. Kis Domokos Dániel, dr. Rajnai Edit, dr. Sirató Ildikó) részt vett a Kutatók Éjszakája programjában előadással, kiállítási vezetéssel (szeptember 27-én). Dr. Rajnai Edit és dr. Sirató Ildikó előadást tartott az OSZK tudományos ülészakán, november 21-22-én. Dr. Rajnai Edit a Széchényi Emlékérem kitüntetettje lett a november 25-i Széchényi-napon.

A Tár gyűjteményébe 2019 őszén beérkezett Gábor Miklós kéz- és gépiratos naplójának további 7 doboznyi anyaga, valamint dr. Király Nina könyv- és kéziratgyűjteménye (kb. 45 nagy doboz), melyek állományba vétele, előrendezése több más, kisebb hagyatéki anyagéhoz hasonlóan folyamatban van. 2019-ben elkészült dr. Rajnai Edit munkája, a Miklósy naplók második kötete, melynek kiadása a *Studia Theatralica* sorozatban 2020-ban várható.

A 2019. évben munkatársaink hazai kutatási (OTKA, MMA MMK stb.) és felsőoktatási munkákban, valamint számos hazai és külföldi nemzetközi tudományos konferencián szerepeltek és publikáltak, szerepeltek a szakmai és a hírszolgáltató nyomtatott és elektronikus sajtóban. A szakmai rendezvényeken, például könyvbemutatókon kívül fogadtunk diákcsoportokat múzeumpedagógiai foglalkozásra, egyetemi hallgatókat bemutató órákon, szakmai vezetéssel pl. az ELTE-ről, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemről és Újvidékről is.

7.6 Történeti Interjúk Tára

Magyar Október - A forradalom képi világa és hanganyagai – magyaroktober.hu 1956 az online térben. A három éve elindított webes projekt az OKR Projekt keretén belül folytatódott, majd 2019-ben a napi gyűjtési feldolgozási, szolgáltatási feladatok közé került. Elsősorban a Történeti Interjúk Tára saját gyűjteményeire, kis részben pedig más közgyűjteményekben fellelhető audió, vizuális és audiovizuális anyagokra támaszkodva, digitalizálási és feldolgozási munkák egyaránt zajlottak, a hangsúlyt mindenekelőtt a Szabad Európa Rádió gyűjteményében fellelhető archív Kossuth, Szabad Kossuth és Vidéki Rádiók analóg dokumentumai kapták.

Az OKR Projekt keretén belül a **Digitalizálási munkacsoportban** 2019 első negyedében vállalt feladatoknak eleget tettünk, és alapfeladatként folytattuk az audiovizuális dokumentumok digitalizálását. Ezek a TIT legveszélyeztetettebb dokumentumai, a régi típusú analóg hordozókon (UMATIC és Beta hordozók) meglévő oral history interjúk. Így érvényesültek egyrészt állományvédelmi szempontok, másrészt olyan különleges mozgóképes források válhattak elérhetővé, mint például Sára Sándor filmrendező „Sír az út előttem.” teljes forgatott interjú anyaga. Elkezdtük a dr. Habsburg Ottóval 1987 és 2005 között készült interjúk felmérését, digitalizálását. Megtörtént egy, a 16 mm-es és 35 mm-es filmek átírására alkalmas berendezés felújítása, tesztelése, hogy a különböző hagyatékokban beérkező archív filmszalagok kutathatóságát biztosítsuk.

Nemzetközi együttműködés – a cseh Vaclav Havel könyvtárral közösen, a **Visegrádi Alaphoz** benyújtott pályázat, a „**The Other Europe**” sikeres volt. A 2021 őszéig tartó projekt során a magyar vonatkozású '87-'88-ban készített filmes interjúk gyarapítása, feldolgozása,

fordítása, közzététele a cél. Az első öt interjú nyersanyagának digitalizált kópiája beérkezett, a partnerekkel együtt kidolgoztuk a feldolgozás és közzététel módszerét, egy interjú teljes feldolgozása megtörtént.

Forgatások, filmes összeállítások. A Történeti Interjúk Tára 29 alkalommal készített kiállításmegnyitóról, konferenciákról, előadásokról vagy az OSZK jeles eseményeiről dokumentációs célú mozgóképes felvételeket, illetve 56 alkalommal készített videó-összeállításokat, installációkat az OSZK honlapjára, blogjára rendezvények és kiállítások illusztrációjára, valamint fontos előadások, bemutatók rögzített összefoglalóit tettük elérhetővé webes felületen.

A TIT közreműködése **Mikes Kelemen Programban:** A tengerentúli magyarság hagyatékából hazahozott audió és audiovizuális anyagok befogadása, rendezése, jegyzékkel ellátása, digitalizálás folytatása, előkészítése feldolgozásra, illetve más gyűjteményrészekbe integrálása, és a Mikes Program kutatói által készített oral-history interjúk kezelése, archiválása, helyben kutathatóság biztosítása, szövegátiratok készítése megtörtént.

A VIII. emeleten zajló **azbesztmentesítési** munkák miatt a TIT Kötelesspéldány és Interjú raktárát teljesen, a Mozcóképkincs raktárát pedig részben át kellett rendeznünk, valamint egy kisebb raktárhelyiség más osztálynak való átadása miatt újra kellett csoportosítanunk a hagyaték raktárakat.

7.7 Plakát és Kisnyomtatványtár

Tárunk anyagának mennyisége megközelíti a 4 millió db-t, ezért a **dokumentumok feldolgozását, kutathatóvá tételét tekintjük legfontosabb feladatunknak.**

Elektronikus katalógusunkban folyamatosan, egyedileg dolgozzuk fel a grafikai plakátokat, a kis- és aprónyomtatványok egy részét, a szabadlapos albumokat, az ex libriseket, az 1945 utáni metszeteket és a falinaptárakat. Ebben az évben 5911 új tétel került be a katalógusba, 395 esetben került sor adatmódosításra és 212 új besorolási tételt hoztunk létre.

A kurrens apró- és kisnyomtatványokat, melyek egyelőre nem kerülnek az elektronikus katalógusba, ETO számmal látjuk el, és így helyezük évenként a raktárpölcökre. Ebben az évben 16.141 db kisnyomtatvány kapott ETO jelzetet.

Az I. világháborús különgyűjteményünk feltárásának első fázisa befejeződött. 65 doboznyi anyagot, 10.347-féle (duplumokkal együtt kb. 20.000 db) szöveges plakátot és nagyméretű hirdetőanyagot dolgoztunk fel. Adminisztratív és technikai munkálatok vannak még hátra, reményeink szerint 2020. februártól a kutatók számára elérhetővé tudjuk tenni.

Megkezdtük az 1918-1920 közti különgyűjtemény feldolgozását is, 1425 kisnyomtatvány és 176 szöveges plakát került leírásra. A teljes anyagnak kb. 2/3-a elkészült. Egyéb munkáktól függően ez év végére elkészül ez az anyagrészes is.

A raktárban lévő feldolgozatlan aprónyomtatványok számbavétele, helyretétele. Mintegy 18 ezer aprónyomtatvány (hungarica gyűjtemény, képeslapok, szentképek stb.) került a helyére, és vált elérhetővé a kutatók számára.

Olvasószolgálati munkánkat – elsősorban a nyár folyamán – nehezítette az építkezéssel járó zaj és por. Emiatt hosszabb ideig tartottunk bezárva. Ennek ellenére a kutatók számára forgalmazott dokumentumok száma meghaladja a 126 ezer darabot. Tapasztalataink szerint kevesebb kutató jön el olvasótermünkbe, aki személyesen jön, az gyakran több hónapos kutatást végez, viszont egyre több az e-mailes, telefonos kérdés.

Grafikai plakátjaink állományvédelmi digitalizálása 2018 óta teljesen leállt! Szabadlapos albumainkhoz tokok készítése folyamatosan zajlik, ebben az évben kb. 180 nagyméretű albumhoz készült tok. Raktári tárolóeszközeink bővítése elkerülhetetlen!

A Tár előtti folyosón az 5. szinten „**Jottányi sem '48-ból!**” címmel rendeztünk kiállítást még 2018-ban, mely márciusig látható volt. 2019. áprilistól decemberig **Hajrá, magyarok!** című

kiállításunk volt látható.

Az OSZK valamennyi kiállítására és számos más intézmény kiállításaira kölcsönöztük dokumentumainkat, gyakran a kutatómunkát, a válogatást is tárunk munkatársai végezték. (kb. 100 db).

Már ebben az évben megkezdtek néhány kiállítás előmunkálatait: koncepció kidolgozása, anyagválogatás stb. (Trianon, Borsos, 89-90 stb.)

Egy munkatársunk sikeres vizsgát tett a segédkönyvtáros képzésen.

7.8 Fényképtár

A Fényképtárban adatfeldolgozó, digitalizáló munka és kiállítások megrendezése párhuzamosan folyik. A Tudástár szerkezetben három új Tárat alakítottunk ki összesen 8500 metaadat + kép beillesztésével az adatbázis struktúrába. Befejeztük az **I. világháborús képek** feldolgozását, a **Tanácsköztársaság képeit**, az **ötvenes évek képeiből** tematikus galériát alakítottunk ki. A **Fotótörténeti gyűjteményből** is építjük az adatbázist, de ennek kiadási előkészítése még folyamatban van. 2020-ra összesen 4 Tudástár készült el publikálásra kész állapotban az előbb felsoroltakból a Fotótörténeti anyag kivételével, továbbá kijavítottuk **Szabó Dénes fotográfus** digitális galériáját, hogy előkészítsük azt is on-line megjelenésre. Minden képet helyben digitalizálnak munkatársaink.

Az évben három kiállítást szerveztünk: **Emlékképek '89** címmel egy nemzetközi projekt részeként a rendszerváltás történetéről rendeztünk interaktív kiállítást 2019. április 24–június 1. között. **Sára Sándorról** ad hoc kiállítással emlékeztünk meg 2019 októberében, végül decemberben **XX. századi karácsonyaink** című, adventi témájú kiállítással zártuk az évet.

A Fényképtár részt vesz a **Kaleidoscope – Fifties in Europe** c. nemzetközi projektben, mely során felkutattunk, digitalizáltunk és metaadatokkal láttunk el 1200 fényképet az ötvenes évek témakörében egy 10 tagú nemzetközi konzorcium egyetlen kelet-európai partnereként. A projekt 2018 szeptemberében kezdődött és 2020 februárjában zárul. A galéria az Europeana adatbázisban és az OSZK weboldalán is elérhető lesz.

Féner Tamás fotóművész ez évben a Fényképtárnak adományozta életművének jelentős részét: a mintegy 15.000 fényképet (negatív, pozitív és dia). Az adomány még feldolgozásra vár, melyet az adományozó feltételének megfelelően az alkotó bevonásával végeznek munkatársaink.

7.9 1956-os Intézet

A Tudományos Igazgatóság felügyelete alá tartozó 1956-os Intézet osztály 2019. június 15-től a Veritas Intézethez került át, teljes létszámmal és dokumentumállománnyal, ingatlannal és ingóságokkal. Az átadást a Gazdasági Igazgatóság bonyolította le. A teljes átadás-átvétel végül 2019 decemberében zárult le a készletek, tárgyi eszközök és informatikai eszközök átadásával és háromoldalú megállapodások megkötésével. Az Intézet által használt ingatlan vagyongazdálkodási jogának megszerzése ügyében a jelenlegi vezetés ingatlanrendezési eljárás engedélyezését kérte az MNV Zrt.-től.

Az OSZK kutatói profiljai, kutatóintézeti státusza 9 fő történész kutatót veszített ezáltal, akik viszont – az OSZK történettudományi szakkönyvtári szerepköre okán is – aktív szerepet vállaltak a könyvkiadási és konferenciaszervezési folyamatokban. A korábbi 64 fős kutatói gárda ezzel 55 főre zsugorodott.

8. Könyvtári Intézet beszámolója

A Könyvtári Intézet (KI) jogszabályokban, az OSZK alapító okiratában és az Intézet 2019. évre szóló munkatervében foglalt feladatainak teljesüléséről

A legfontosabb kihívások 2019-ben

- Könyvtári stratégia alkotása, a stratégiakészítés támogatása. A tervezett stratégiához háttéranyagot készítettünk folyamatosan együttműködve az EMMI Könyvtári és Levéltári Főosztályának főosztályvezetőjével.
- A könyvtárak minőségügyi tevékenységével kapcsolatos feladatellátás. Folyamatosan zajlott az EMMI Könyvtári és Levéltári Főosztályának főosztályvezetőjével történő egyeztetéseknek megfelelően.
- A nemzetközi együttműködések eredményeinek széles körű disszeminációja. Ennek érdekében több publikáció is megjelent hazai és külföldi szaklapokban.
- A Cselekvő Közösségek – aktív közösségi szerepvállalás (EFOP 1.3.1-15-2016-00001) kiemelt projekt zárásával kapcsolatos feladatellátás. A zárás megtörtént. A projekt fenntartási szakaszba lépett.
- Folytatódott a Múzeumi és Könyvtári Fejlesztések Mindenkinék. Az én könyvtáram (EFOP-3.3.3-VEKOP/16-2016-00001) projekt szakmai támogatása.
- A könyvtári statisztikai adatközlésben új megoldások bevezetése, a statisztika tartalmi fejlesztése. A statisztikai adatközlés intézeti felelősség alá tartozó feltételeit biztosítani tudtuk, ugyanakkor a statisztika fejlesztésével kapcsolatos szakmai tevékenység érdemben nem valósult meg, ehhez más szervezeti keret kialakítása javasolt.
- A könyvtári szakfelügyeleti munka támogatása. 2019-ben regionális szakfelügyeleti tevékenységre került sor, amelybe a KI bevonása nem történt meg.
- A könyvtárak adatbázisában szereplő adatok folyamatos pontosítása. Megvalósult.
- Hatékony képzés és képzéstámogatás, új képzések akkreditációja, blended és távoktatási tananyagok fejlesztése. A fejlesztési javaslatokat megtettük, továbbképzési programok engedélykérelmeit nyújtottuk be. Sajnos, felére csökkent a képzési támogatás összege, így lehetőségeink is szűkültek.
- A *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros* c. folyóirat szakmai megújítása, a lap újra koncepcionálása, fizikai megjelenésének lehetséges átalakítása, célközönséghez igazított új struktúra, érzékeny beltartalom kialakítása. A folyóirat élére áprilistól új, fiatal főszerkesztő került, rögtön a mélyvízbe dobva. Nem voltak cikkek előkészítve, még hiányzott a sikerességhez óhatatlanul szükséges és intenzíven működő kapcsolati rendszer. Így nem meglepő, hogy a havi megjelenés megbillent, lapszámok elmaradtak és csak év végére sikerült utolérni magunkat. A fejlesztési lépések elmaradása ebben a kontextusban érthető.
- A szakkönyvtár szolgáltatásaihoz kapcsolódóan a KMÉR szerinti minőségmenedzsment tevékenység megkezdése. A KMÉR szerinti szervezetfejlesztési folyamat nem osztály, hanem intézeti szinten kezdődött meg, és nem korlátozódik a szakkönyvtári szolgáltatásokra.
- Az OKP megvalósítással kapcsolatos szakkönyvtári feladatok ellátása. Megvalósult.

2019-ben a Könyvtári Intézet öt jelentős kihívás előtt állt, melyekben sikeresen teljesített:

1. Központi fejlesztést célzó projektekben, valamint nemzetközi együttműködésben való részvétel
2. Humán erőforrás-fejlesztést, kompetencia-bővítést célzó képzési tevékenységek
3. Könyvtári és információs szolgáltatást biztosító, élethosszig tartó tanulást, ismeretszerzést támogató tevékenységek
4. A könyvtári rendszer működésével, a könyvtárhasználattal kapcsolatos kutatás, fejlesztés
5. A könyvtárak és a társadalom közötti kapcsolat fejlesztése

A „Cselekvő Közösségek – aktív közösségi szerepvállalás” (EFOP 1.3.1-15-2016-00001) kiemelt projekt befejező évéhez érkezett. Az időarányos projektcélok és feladatok teljesültek. A projekt 2019. szeptember 15-én lezárult, szeptember 16-tal megkezdődött az elszámolási, illetve a fenntartási időszak.

A könyvtárak minőségi működésével kapcsolatos intézeti feladatok egy részének ellátását a Könyvtári és Levéltári Főosztály vezetője egy munkacsoportra bízta, így az Intézet ebben a vonatkozásban nem tudott teljeskörű feladatellátást felmutatni. A minőségi pályázatok kapcsán ismét a Könyvtári Közös Értékelési Keretrendszere (KKÉK) került alkalmazásra. Az Intézet a Könyvtárak Minőségi Működésének Értékelési Rendszere (KMÉR) keretrendszerrel a visszajelzések alapján továbbfejlesztette és a módosított kiadást megjelentette nyomtatásban, de ennek alkalmazását fel kellett függesztenie. Összeállításra került a 120 órás *Minőség és innováció a könyvtárban* című továbbképzési program, amelyet engedélyezésre benyújtottunk, de az engedélykérésre 2019-ben választ nem kaptunk.

Az EMMI Kultúráért Felelős Államtitkársága által biztosított továbbképzési támogatás 2019-ben az előző évben kapott összeg felére, 15 millió Ft-ra csökkent. A felhasználás hazai és határon túli könyvtáros továbbképzések megszervezésére, új továbbképzési programok kidolgozására és engedélyeztetésére megtörtént. Az eredmény: 49 képzés, 741 fő részvételével, ezen belül a határon túli képzés 7 helyszínen 7 alkalommal 120 fő részvételével.

Az új könyvtárszakmai, de a társadalmat megszólító portál, a könyvtarak.hu elindításának előkészítése 2019 őszén gyorsult fel. A honlap 2020 első negyedévében kezdi meg működését.

A Könyvtári Intézet személyi változásairól, leterheltségről

A folyamatos szervezeti változás természetes egy dinamikus közösség életében, 2019-ben azonban a CSK projekt megszűnése, a nyugdíjazás és sajnos, a mérhetetlenül alacsony bérek 13 esetben indukáltak legtöbbször fájó változást, egy kollégánk esetében pedig gyermekvállalás kapcsán kellett helyettesítésről gondoskodnunk. Ez a változásmennyiség (14) meglehetősen sok a 22 fős létszámkerethez képest. Sajnos, 2 távozó munkatársunk helyére a költségvetési források szűkössége miatt határozatlan időre nem tudtuk új munkatársat felvenni. A tevékenységek ellátása kiemelkedő fegyelmettséget, folyamatos többletvállalást, az új feladattal szembenező kollégáktól rendkívül gyors beilleszkedést követelt meg.

Szükség van a két jelenleg hiányzó munkatárs felvételére. A többletfeladatok ellátásához pedig humán erőforrás bevonása szükséges.

A humán management kapcsán HR-ügyeket intéztünk, előterjesztés határozatlan időre történő kinevezésre, más munkakörbe történő kinevezésre, továbbképzés, önkéntes munkatársak szerződése ügyében, vezettük a közfoglalkoztatotti munkanaplót, adatokat szolgáltatunk, költségterveket állítottunk össze, anyagigénylését készítettünk, véleményeztük az OSZK-s

szabályzatterveket, bekapcsolódtunk az OKP minket érintő tervezési munkáiba, helyzetjelentést készítettünk.

A Könyvtári Intézet kiadványai

1. Könyvtárak Minőségi Működésének Értékelési Rendszere. – átdolgozott kiadás. – Budapest : Könyvtári Intézet, 2019. – 102 p. + mell.
2. Könyv, Könyvtár, Könyvtáros (3K) folyóirat, évi 12 szám + 1 különszám. – Budapest, KI, 2019.
3. Könyvtári Figyelő (KF) folyóirat, évi 4 szám + 1 különszám. – Budapest, KI, 2019.
4. A Magyar Könyvtári Szakirodalom Bibliográfiája (MAKSZAB), évi 2 szám – on-line formátumban.

8.1 Kutatási és Szervezetfejlesztési Osztály

Kiemelt feladatok

- Az EMMI Könyvtári és Levéltári Főosztályától kapott felkérések, adatszolgáltatások teljesítése, a jogalkotási feladatokhoz javaslatétel, adat- és információszolgáltatás, háttérelmzések készítése a főosztállyal történt előzetes egyeztetés alapján.
  - 54 alkalommal eseti adatszolgáltatás.
  - Megyei hatókörű városi könyvtárak beszámolóinak elemzése. (20 beszámoló)
- A Magyarországi Könyvtárak Adatbázisa folyamatos frissítése. 172 könyvtár adatának frissítése. 6544 oldalmegtekintés a Könyvtári Intézet oldalán, ebből 3598 egyedi megtekintés.
- Az országos éves könyvtári statisztikai adatszolgáltatással (KultStat) kapcsolatos központi feladatok ellátása, a statisztikai adatszolgáltatás szervezése, adatellenőrzés, a 2018. évről szóló statisztikai adatok és teljesítménymutatók elektronikus publikálása, az EMMI közoktatási könyvtári statisztikai adatok átvétele, publikálása, adatelemzések készítése. Megválaszolt kérdések száma: 867. Javítási, fejlesztési javaslatok tétele 5 alkalom. 3941 adatszolgáltató 419 adatának ellenőrzése, javítása (214 alkalom), a kérdőívek lezárása.
- Közzététel: a KI honlapján 7 különféle módon tálaljuk az adatokat (minden adatszolgáltató minden adata, Könyvtári évkönyv (a volt TEKE-SZAKMA), idősorosak: főbb előzetes összegzett adatok, a könyvtárak teljes köre adatkiegészítése, az OSZK adatkiegészítése, a magyarországi könyvtárak adatkiegészítése (az iskolai könyvtárak nélkül), az iskolai könyvtárak adatainak kiegészítése) Az utóbbi két közzététel tartalmazza a viszonyszámokat is.
- Az országos könyvtári statisztika fejlesztése. A jóváhagyott fejlesztések gyakorlatba történő átültetésének elősegítése. Az éles rendszer használata során felmerülő hibák összegyűjtése és rendszeres egyeztetés a javításukról mind a rendszert fejlesztő PC Trade Kft.-vel, mind a minisztériummal, mind az üzemeltető OSZK-val.
- Javaslatétel a 2020-as évről szóló 1442-es (statisztikai) adatlap kitöltési útmutatójára, részvétel az azt kialakító szakmai értekezlet vagy munkabizottság munkájában a javaslat szerkesztőjeként. További felelősök: a KSZO munkatársai, a munkabizottság tagjai. A beérkezett 20 javaslat értékelése, köröztetése, beépítése az útmutatóba. Az adatlap megszerkesztése.
- Országos múzeumi és könyvtári központi fejlesztés. Az én könyvtáram (EFOP-3.3.3-VEKOP/16) projektben a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár felkérésére szakmai közreműködés, szakmai anyagok, tanulmányok készítése, adatszolgáltatás.
  - Részvétel a Mintaprogramfejlesztési Bizottság munkájában: folyamatos szakmai együttműködés, 5 db előadás tartása az adott megyében fejlesztett mintaprogramokról és a fejlesztés folyamatáról.

- Békésiné Bognár Noémi Erika: Tájékoztató a Heves megyei mintaprogramokról, 2019. február 04., Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, Eger
  - Békésiné Bognár Noémi Erika: Tájékoztató a mintaprogramfejlesztés folyamatáról, 2019. február 19., Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár, Szekszárd
  - Békésiné Bognár Noémi Erika: Tájékoztató a budapesti mintaprogramokról, 2019. március 12., Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtára, Budapest
  - Békésiné Bognár Noémi Erika: Tájékoztató a Pest megyei mintaprogramokról, 2019. április 03., Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központ, Gödöllő
  - Békésiné Bognár Noémi Erika: Tájékoztató a mintaprogramokról, 2019. április 09., Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Kiskunfélegyháza
- Részvétel a Szakértői Bizottság munkájában: Az én könyvtáram módszertan alkalmazás feltételeinek kialakítása, a kidolgozott elméleti módszertan és a mintaprogramok egységes módszertanná alakítása, módszertani összefoglalók készítése, kommunikációs-disszeminációs tevékenység: 4 db előadás tartása.
  - Békésiné Bognár Noémi Erika: Az én könyvtáram projekt módszertan alkalmazási lehetőségei a fenntarthatóság jegyében, 2019. szeptember 16., Csorba Győző könyvtár, Pécs
  - Békésiné Bognár Noémi Erika: Tájékoztató a módszertant alkalmazó könyvtáraknak, 2019. szeptember 17., Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár, Szekszárd
  - Békésiné Bognár Noémi Erika: Tájékoztató a módszertant alkalmazó Fejér megyei könyvtáraknak, 2019. szeptember 23., Vörösmarty Mihály Könyvtár, Székesfehérvár
  - Békésiné Bognár Noémi Erika: Tájékoztató a módszertant alkalmazó Fejér megyei könyvtáraknak: módszertani segítségnyújtás, 2019. december 12., Vörösmarty Mihály Könyvtár, Székesfehérvár
- Országos lakossági reprezentatív vizsgálat lefolytatása olvasás és könyvtárhasználat témakörben.
- Módszertani cikk írása
  - Tóth Máté: Új típusú együttműködések = A könyvtárhasználat és az információkeresés fejlesztése. Szerk. Béres Judit. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest, 2019. 317-345. p.
- Oktatási tevékenység játékosítás témában.
- Nemzetközi együttműködésben való közreműködés.
  - ENUMERATE nemzeti koordinátori feladatok ellátása. Eseti adatkérések teljesítése éves szinten 4 alkalommal.
  - ALMPUB (A könyvtár szerepe az aktív állampolgárság szolgálatában – norvég vezetéssel)
    - Kérdőíves felmérések adataiból cikkek írása. Reprezentatív felmérés készítése a muzeológusok és levéltárosok körében. A kérdőívek lefordítása, adatgyűjtés, adatok elemzése, részvétel az adatok közzétételében.
    - Részvétel a projekt megbeszélésein.
    - Potsdam. 2019. március 27-28.
    - Oslo, 2019. május 13-15.

- DCHE (Digital Cultural Heritage and Europeana) Évi két alkalommal részvétel a csoport luxembourgi ülésein, valamint az Europeana stratégiai ülésein.
  - Iasi, 2019. április 16-18. Europeana Stratégiai ülés.
  - Luxembourg, 2019. május 7-8. DCHE 5. ülés
  - Luxembourg, 2019. november 5-6. DCHE 6. ülés
- A tapasztalatok megosztása az OSZK és az EMMI munkatársaival. Beszámoló készítése az érintettek számára. Eseti adatkérések teljesítése, éves szinten összesen 14 alkalommal hazai és külföldi partnerek számára.
- A könyvtárak működésének szakmai támogatása.
  - 26 előadás tartása könyvtári rendezvényeken, konferenciákon, amelyek közül kifejezetten módszertani tematikájúak:
    - 2019. január 22-24. - BOBCATSSS Nemzetközi Könyvtáros Konferencia (Eszék, Horvátország). Cím: Ensuring equal access to digital content: how to make an accessible web design for a librarian wiki website?
    - 2019. február 6. - Együttműködést erősítő mentorszakmai nap (Lakitelek). Cím: A Cselekvő Közösségek Wiki használata, a benne rejlő lehetőségek kiaknázása
    - 2019. április 3.: Tóth Máté: Könyvtári Digitalizálás Magyarországon. Digitális helytörténet. Csurgoi Városi Könyvtár szakmai napja.
    - 2019. április 10. - Honvédségi könyvtárosok továbbképzése (Budapest). Cím: Eredményes könyvtári jelenlét a közösségi médiában
    - 2019. április 25-26. - MELLearn nemzetközi konferencia (Dunaújváros). Cím: What is the Web Content Accessibility Guidelines Compliance and why is it important?
    - 2019. szeptember 26.: Tóth Máté: Olvasási és könyvtárhasználati szokások Magyarországon. Tudás tárháza. Könyvtár a neved? Jubileumi szakmai konferencia a szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesülete megalakulásának és működtetésének 20. évfordulója alkalmából. Érsekújvár.
    - 2019. szeptember 30.: Könyvtári virtuális közösségi terek (előadás), a könyvtár és közösségei című konferencián, József Attila Megyei és Városi Könyvtár, Tatabánya – Békésiné Bognár Noémi Erika
    - 2019. november 15.: Tóth Máté: A magyar lakosság olvasási és könyvtárhasználati szokásai 2019-ben. "Ahány könyv, annyi élmény". Workshop az olvasásért. Budapest, Lurdy Ház.
    - 2019. november 27. - Valóságos könyvtár - Könyvtári valóság IV. (Budapest). Cím: Személyes digitális hagyatékok könyvtári gondozása
  - 116 segítség eseti kérdésekben (statisztika nélkül)
  - Módszertani cikkek írása:
    - Tóth Máté: Innovációmenedzsment a könyvtárban = Könyvtári figyelő. 2019. (29. évf.) 1. sz. 71-80. p.
    - Nagy Andor: Digital Accessibility. = Felsőoktatási innovációk a tanulás korában: a digitalizáció, képességfejlesztés és a hálózatosodás kihívásai. Pécs: „MELLearn - Felsőoktatási Hálózat az Életen át tartó tanulásért” Egyesület, Debreceni Egyetem, 2019. p. 93-99.
    - Andor Nagy: Ensuring equal access to digital content: how to make an accessible web design for a librarian wiki website?. = Information and technology transforming lives: connection, interaction, innovation: Proceedings. Eszék, Horvátország. 2019. p. 271-278.
    - Arany Zsuzsanna, Nagy Andor, Németh Márton, Radó Rita: Mozaikok az eszéki Bobcatsss 2019 konferenciáról. = Könyv, könyvtár, könyvtáros, 28. évf. 2. sz. 2019. p. 16-23.

- Nagy Andor: Digitális tartalmak egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosítása: A Cselekvő Közösségek Wiki. = Könyvtári Figyelő, 64. évf. 28. sz. [különszám]. p. 57-62.
- Horváth Adrienn: "Előjelekről csak utólag látni, hogy jeleztek". Állományvédelmi interjú Baranya Péterrel, a Piarista Központi Könyvtár igazgatójával. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. (28. évf.) 2019. 5. sz. p. 25-34.
- Minőségfejlesztés. A *Könyvtári Minőségi Díj* és a *Minősített Könyvtár* címmel kapcsolatos jogszabályban előírt feladatok ellátása. A jogszabályban előírt feladatokat (pályázati javaslat, szakértők felkérése) a Könyvtári Intézet 2019-ben a Könyvtári és Levéltári Főosztály főosztályvezető közvetlen utasításait követve látta el. A Minősített Könyvtár cím és Könyvtári Minőségi Díj pályázatok nyertesei a tárgyévet követő január 22-én, a Magyar Kultúra Napja ünnepség keretében vették át az elismerésüket.
  - Előadások tartása minőségmenedzsment témakörben:
    - 2019. január 23.: Horváth Adrienn: Együttműködés, partnerek, erőforrások. Hamvas Béla Megyei és Városi Könyvtár, Szentendre.
    - 2019. február 5.: Tóth Máté: A KMÉR első éve – tapasztalatok. Könyvtári minőségmenedzsment szakmai nap. Orosháza
    - 2019. február 5.: Horváth Adrienn: Együttműködéssel kapcsolatos kritériumok a KMÉR-ben. Justh Zsigmond Városi Könyvtár, Orosháza.
    - 2019. március 25.: A 2018-as Minősített Könyvtár cím pályázatok tapasztalatai címmel előadás tartása (Minőségmenedzsment a könyvtárban című szakmai napon), Vörösmarty Mihály Könyvtár, Székesfehérvár – Békésiné Bognár Noémi Erika
    - 2019. március 25.: Horváth Adrienn: A minőségmenedzsment aktuális kérdései. Vörösmarty Mihály Könyvtár, Orosháza.
    - 2019. április 10.: Horváth Adrienn: Hogyan gördítsük előre a minőség kerekét? Honvédségi könyvtárosok továbbképzése, Budapest.
    - 2019. november 25.: Horváth Adrienn: Irányra tartunk, keressük a célt. Avagy minőségmenedzsment a könyvtárban. Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár segédkönyvtáros képzése, Nyíregyháza.
  - Módszertani cikkek írása:
    - Horváth Adrienn: Közösségfejlesztő folyamatok mérése - értékelése a könyvtárban. In: Módszertani útmutató. Közösségfejlesztési folyamatok mérés-értékelése. Szerk.: Dóri Éva. Szabadtéri Néprajzi Múzeum - Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ, NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft., Budapest 2019.
    - Horváth Adrienn - Jávorka Brigitta: Visszajelzések a könyvtári minőségmenedzsment pályázati rendszer megújításáról - kutatási adatok. In: Magyar Minőség. (28. évf.) 2019. 7. sz. p. 5-13.
    - Horváth Adrienn - Jávorka Brigitta: Visszajelzések a könyvtári minőségmenedzsment pályázati rendszer megújításáról - kutatási adatok. In: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. (29. évf.) 2019. 3. sz. p. 10-18.
- A Budapesti Műszaki Egyetem Mérnöktovábbképző Intézetének minőségügyi menedzser szakán jeles minősítéssel védte meg dolgozatát Horváth Adrienn. A dolgozat címe: CAF-alapú önértékelés egy kulturális szervezetben. A dolgozat kapcsán a

Könyvtári Intézet munkatársai körében önértékelést végeztünk, amely elemzése, a fejlesztési irányok meghatározása volt a dolgozat témája.

- Hatékony kommunikáció közgyűjteményekben c. 60 órás akkreditált képzésen vett részt Horváth Adrienn, jól megfelelt minősítéssel végzett.
- Partneri elégedettségi kérdőívek összeállítása, a vizsgálat lebonyolítása, a kapott válaszok kiértékelése. Elégedettségmérést a K2 továbbképzési napok (összesen 4 db) és a minőségmenedzsment disszemináció (3db), a Minősített Könyvtár cím és Könyvtári Minőségi Díj győztesek körében (1 db), a Gyerekirodalmi adatbázis (1db) terén végeztünk. A K2 tapasztalatait az NKA-nak írt beszámolóban és külön cikkben is közzétettük (Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 28. évf. 6. sz.); a disszeminációk tapasztalatai alapján 2020-ra fejlesztési tervet készítettünk az EMMI számára; a Gyerekirodalmi adatbázis szolgáltatási tanulságait beépítettük a könyvtarak.hu-n megjelenő felület funkciói közé.
- Szolgáltatások újszerű megjelenítése, infografikák, videotutoriók fejlesztése. Népszerűsítő- és tutorialvideók: 4 db; Konferencia-felvételek: 13 db; Konferencia-plakátok: 4 db; Infografikák: 5 db
- Az osztály működésével kapcsolatos személyzeti, szervezési, igazgatási, tájékoztatósi, kapcsolatépítési és adminisztratív feladatok ellátása; munkaterv és beszámoló elkészítése; háttéranyagok kidolgozása.
- Tájékoztatás. A könyvtárosok korszerű szemléletének formálása, szakmai kompetenciáik és tulajdonságaik fejlesztése.
  - K2-es műhelynap sorozat: 4 db, részvételi létszám: 244 fő. A 2018/2019-es NKA pályázat megvalósítása és lezárása. A 2019/2020-as évad pályázatának elkészítése, elnyerése, megvalósítása. A sorozat szakmai koncepciójának megújítása, új kommunikáció és marketing kialakítása.
    - Megvalósult szakmai napok:
      - Országos Széchényi Könyvtár, K2 - 2019.03.19. - Online kommunikáció és marketing a könyvtárakban, 56 fő
      - Országos Széchényi Könyvtár, K2 - 2019.05.21. - Körkép az egyetemi kutatásokról, 65 fő
      - Országos Széchényi Könyvtár, K2 - 2019.11.05. - Okos városokban okos könyvtárak, 68 fő
      - Országos Széchényi Könyvtár, K2 - 2019.12.03. - Húzzuk be a fake-et! Könyvtárak az álhírek ellen, 55 fő
    - Publikáció:
      - Digitális tartalom, digitális szolgáltatás: beszámoló a 2018-2019-ben megrendezett K2 továbbképzési sorozatról / Békésiné Bognár Noémi Erika, Horváth Adrienn, Nagy Andor. In: Könyv, könyvtár, könyvtáros. – 28. (2019) 6., p. 4-9.
  - *Eseménynaptár – rendezvények a hazai könyvtárakban* című adatbázis szerkesztése, összesen 1161 könyvtári program felvitele.
  - Az intézeti honlap és közösségi felületeinek (Youtube, Facebook) folyamatos fejlesztése, frissítése, tartalommal feltöltése.
  - Közreműködés a könyvtári fölőspéldány-jegyzékek közreadása céljából létrehozott webes szolgáltatás működtetésében. 2019-ben 349 fölőspéldányjegyzék érkezett be az OSZK-ba.

- Szabványosítás.
  - Szakértői részvétel három szabvány honosításában az Országos Könyvtári Szabványosítási Bizottság keretén belül. A munkabizottsági üléseken három szabvány honosítását készítettük el:
    - A nemzetközi szabvány eredeti címe: ISO 11620:2014 Information and documentation — Library performance indicators (Az elkészült magyar szabvány címe: MSZ ISO 11620:2019 Információ és dokumentáció. Könyvtári teljesítménymutatók)
    - A nemzetközi szabvány eredeti címe: ISO 16439:2014 Information and documentation. Methods and procedures for assessing the impact of libraries (Az elkészült magyar szabvány címe: MSZ ISO 16439 Információ és dokumentáció. Módszerek és eljárások a könyvtárak hatásának felmérésére)
    - A nemzetközi szabvány eredeti címe: ISO 2789:2013 Information and documentation. International library statistics (Az elkészült magyar szabvány címe: MSZ ISO 2789 Információ és dokumentáció. Nemzetközi könyvtári statisztika)
- Könyvtárak nyilvántartása.
  - Nyilvános Könyvtárak Jegyzékével kapcsolatos feladatok ellátása. A szakmai ellenőrzés során érkezett adatok, információk kezelése, feldolgozása. Részvétel a tételek kódolásában újabb kiadások elkészítése és statisztikai azonosítás céljából. Részvétel a nyomtatott dokumentáció revideálásában és archiválásában. A Nyilvános Könyvtárak Jegyzéke a 379/2017-es rendelet alapján kikerült a feladatkörök közül, helyette az adatváltozásokat a Magyarországi Könyvtárak Adatbázisában kezeljük. A tételek kódolása megtörtént, minden a statisztikában szereplő könyvtár, így a nyilvános jegyzéken levők is kaptak ISIL-azonosítót, a jegyzék elérhető a Könyvtári Intézet oldaláról. A nyomtatott dokumentáció feldolgozásra került, elhelyeztük a 8. emeleti irattárban.
  - Budapesti könyvtárstatisztika, adatszolgáltatás menedzselés, a statisztikai adatok begyűjtése, rögzítése. 311 adatszolgáltató 419 adatának ellenőrzése, javítása, a kérdőívek lezárása. 97 javítás.
  - A Könyvtári Intézet 20 éves fennállását ünneplő jubileumi év programjainak előkészítése.
    - A programsorozat összeállítása, ütemezése, költségvetés hozzárendelése.
    - NKA pályázati anyag benyújtása az ünnepi konferencia támogatására.
- Kutatás és elemzés
  - A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Az én könyvtáram programja keretében végzett 2019. évi reprezentatív olvasáskutatásban való részvétel. Kérdőív kidolgozása, adatok előzetes elemzése, tanulmányírás.
  - Az ALMPUB projektben gyűjtött vizsgálati adatok elemzése és közreadása.
  - Publikációk (1 hazai és 3 nemzetközi publikáció; 2 nemzetközi konferencia előadás)
    - Ragnar Audunson, Svanhild Aabø, Roger Blomgren, Hans-Christoph Hobohm, Henrik Jochumsen, Mahmood Khosrowjerdi, Rudolf Mumenthaler, Karsten Schuldt, Casper Hvenegaard Rasmussen, Kerstin Rydbeck, Máté Tóth, Andreas Vårheim: Public libraries as public sphere institutions: A comparative study of perceptions of the public library's role in six European countries = Journal of Documentation, 2019. (75. köt.) 6. sz. 1396-1415. p. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JD-02-2019-0015/full/html>

- Tóth Máté: A közkönyvtárak, múzeumok és levéltárak társadalmi szerepei a szakmabeliek önértékelése tükrében = Könyvtári Figyelő. 2019. Cselekvő Közösségek különszám. 67-79. p.
- Máté Tóth – Ragnar Audunson: Libraries as public sphere institutions - comparative study in six European countries = Information and technology transforming lives. Proceedings of the 27th BOBCATSSS Symposium. Josip Juraj Strossmayer University of Osijek. Faculty of Humanities and Social Sciences. Osijek, 2019. 366-376. p. http://bobcatsss2019.ffos.hr/docs/bobcatsss_proceedings.pdf
- Máté Tóth – Ragnar Audunson – Hans-Christoph Hobohm: ALM in the public sphere: how do archivists, librarians and museum professionals conceive the respective roles of their institutions in the public sphere? = Information Research. 2019. (24. évf.) 4. sz. <http://www.informationr.net/ir/24-4/colis/colis1917.html>
- Tanulmányok készítése és megjelentetése a 2017-ben elvégzett könyvtárhasználati és olvasási reprezentatív felmérésekről. 2 publikáció:
  - Tóth Máté: Könyvtárhasználat és információkeresés – egy országos reprezentatív felmérés eredményei = A könyvtárhasználat és az információkeresés fejlesztése. Szerk. Béres Judit. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest, 2019. 204-260. p.
  - Tóth Máté: A 3-17 éves korosztály olvasási szokásai – egy országos reprezentatív felmérés eredményei = A könyvtárhasználat és az információkeresés fejlesztése. Szerk. Béres Judit. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest, 2019. 261-316. p.

8.2 Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály

Kiemelt feladatok

Szakképzési és továbbképzési tanfolyamok akkreditáltatása és szervezése, a vizsgaszervezési feladatok ellátása

- Továbbképzési programok (bevétel: 15 millió Ft – EMMI-támogatás / 2019. május - december)
  - az előző év végén elindított képzési felmérés eredményeinek értékelése, az eredmények beépítése a 2019-es képzési tervbe és az új továbbképzési programok kidolgozásának folyamatába
  - 5 új továbbképzési program kidolgozása és engedélyeztetése (*ld. az I. táblázatot!*)
  - új továbbképzési programok kidolgozása (könyvtárpedagógia, muzeális dokumentumok nyilvántartása, makerspace a könyvtárban, a könyvtár társadalmi szerepe)
  - lejárt engedélyű képzési programok megújítása (angol szaknyelvi, általános és társadalomtudományi könyvtári tájékoztatás)
  - engedéllyel rendelkező akkreditált továbbképzési programok megvalósítása (40 alkalom, 30-45-60-90 órás tanfolyamok, 566 fő) (*ld. az II. táblázatot!*), kihelyezése vidéki helyszínekre (*ld. a III. táblázatot!*)
  - egyeztetések az OSZK OKR Projektjének keretében készülő e-learning rendszer képzési célokra történő felhasználásának lehetőségeiről, a képzési adminisztráció adatbázis alapú rendszerének átalakításáról

- felkészítő képzés (training for trainers) megszervezése és lebonyolítása a továbbképzések oktatóinak az elektronikus tananyagokhoz szükséges kéziratok, forgatókönyvek megírására (1 alkalom, 10 résztvevő)
- kéziratok készíttetése egyes továbbképzési programok elméleti tananyagaihoz (100 órányi kézirat)
- a kéziratok egy részének e-learning tananyaggá formálása az OSZK OKR Projektjének keretein belül (60 órányi e-tananyag)
- OKJ-s képzés
  - a 2018/2019. tanév tavaszi félévének megszervezése, lebonyolítása (1 alkalom, 450 óra, 25 fő) (ld. az I. táblázatot!)
  - a 2019/2020. tanév őszi félévének megszervezése, lebonyolítása (1 alkalom, 450 óra, 30 fő) (ld. az I. táblázatot!)
- Vizsgaszervezés – OKJ-s segédkönyvtáros képzés
  - közreműködés az Eszterházy Károly Egyetemhez tartozó Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet felkérése alapján a segédkönyvtáros képzés vizsgáihoz szükséges központi dokumentumok elkészítésében (3 írásbeli tételsor összeállítása és lektorálása, 5 gyakorlati feladatsor lektorálása)
  - a vizsgákhoz szükséges dokumentáció előkészítése és a vizsgák lebonyolítása

A vizsga helyszíne	A vizsga időpontja	A sikeres vizsgázók létszáma	Bevétel
Somogyi Károly Megyei és Városi Könyvtár, Szeged	2019. június	16 fő	140.500,- Ft
Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, Nyíregyháza	2019. június	26 fő	221.000,- Ft
Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér, Győr	2019. június	18 fő	153.000,- Ft
II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, Miskolc	2019. július	24 fő	204.000,- Ft
Könyvtári Intézet	2019. július	25 fő	1.250.000,- Ft
BME OMIKK, Budapest	2019. december	30 fő	251.000,- Ft
Összesen:		139 fő	2.215.500,- Ft

- EUROPASS-bizonyítvány kiállítása segédkönyvtáros vizsgázók megrendelésére (4 db – 14.900,- Ft bevétel)

Általános feladatok

- a felnőttképzési törvény és követő jogszabályainak előírásainak betartása, különös tekintettel az engedéllyel rendelkező segédkönyvtáros képzésre
  - képzési tanácsadás a hazai és a határon túli könyvtárak, könyvtári képzőhelyek és könyvtárosok számára (593 alkalom)
  - a képzésre vonatkozó minőségirányítási rendszer éves értékelő feladatainak elvégzése és az elégedettségmérés eredményeinek közzététele (https://ki.oszk.hu/sites/default/files/csatoltfajlok/seged_11_zaro_statistika_honlapra_0.pdf)
- a közvetlen képzési tevékenység során
  - az éves képzési terv elkészítése (<https://ki.oszk.hu/dokumentumtar/kepzesi-terv>)

- a 2018/2019-es tanévre szóló 30 millió forintos EMMI-támogatás beszámolójának elkészítése
- a 2019-es évre (2019. május – december) szóló 15 millió forintos EMMI-támogatás képzési és költségtervének elkészítése és elfogadtatása
- a képzési adminisztráció adatbázis alapú rendszerének működtetése (<http://ki2.oszk.hu/tanfolyam/login.php>)
- a képzésekre vonatkozó statisztikai adatszolgáltatás (minőségbiztosítás, OSAP, FIR) elkészítése
  - OSAP-jelentés 40 tanfolyamról
  - a résztvevői minőségbiztosítási kérdőívek értékelése, és az eredmények jogszabályi előírás szerinti megjelenítése a honlapon
  - 1-1 FIR-jelentés a két segédkönyvtáros képzésről a képzés kezdetén, az órarend- és létszámmódosítások folyamatos feltöltése
  - valamennyi továbbképzés bejelentése a Könyvtári Akkreditációs Szakbizottsághoz a tanfolyamok indulásáról / zárásáról / elmaradásáról
  - az új felnőttképzési információs rendszerre (MINERVA) való átállás megvalósítása
- a képzések támogatása távoktatási felülettel (<http://ki2.oszk.hu/kitavokt/>)
- a képzések oktatóinak felkészítése az oktatótermekben felszerelt okostáblák használatra (1 alkalom, 19 résztvevő)
- az iskolarendszeren kívüli képzőhelyek munkájának összehangolása a könyvtárosképző és -továbbképző központi feladattól adódóan
  - a segédkönyvtáros képzési programok módosításának (a modulzáró vizsgákra vonatkozó információk beillesztése, az adatvédelmi előírások érvényesítése) átvezetése a felnőttképzési jogszabályok változása után, előminősítés elvégzése (3 képzési program)
  - szakmai tanácsadás a képzésbe újonnan bekapcsolódni szándékozó képzőhelyek (Csorba Győző Könyvtár, Pécs) engedélyeztetési folyamatához
  - a segédkönyvtáros képzőhelyek folyamatos tájékoztatása a felnőttképzési törvény és az OKJ-s rendszer 2019 második felében bekövetkezett változásairól
- a határon túli magyar könyvtárak munkájának segítése (továbbképzések szervezésével)
  - a 2018/2019-es tanévre kapott EMMI-támogatás szakmai beszámolójának elkészítése
  - az őszi félévre tervezett határon túli képzések megvalósítása a 15 milliós EMMI-támogatás segítségével (7 helyszín, 7 képzési alkalom, 8-16-20 óras tanfolyamok, 120 fő) (ld. a *IV. táblázatot*)
  - disszeminációs anyagok (kártyanaptár, jegyzetömb, szórólap, dosszié) megrendelése, készíttetése
  - a képzések résztvevői által kitöltött minőségbiztosítási kérdőívek összefoglalójának, a jelenléti ívek exceltábláinak és a teljes év tanúsítványainak (120 db) elkészítése
  - a képzéseken résztvevők (120 fő) adatainak adatbázisba szervezése a határon túli képzésekre vonatkozó, megújított honlapon: <https://konyvtarakhataroknelkul.hu/>
  - bemutató előadás az osztály tevékenységéről az Országgyűlési Könyvtár által meghirdetett „Könyvtár, ami összeköt” projekt ösztöndíjasainak intézeti látogatási alkalmán (2019. október 14.)
- a könyvtáros társadalom folyamatos tájékoztatása a könyvtárosképzésről, kapcsolatteremtés a minisztérium és a képző intézmények között

- részvétel a képesítési és a munkakörökre vonatkozó szakmai tájékoztatásban, rendszeres tanácsadás végzettségek, besorolások, vezetői pályázatok feltételeinek ügyében
- a könyvtári szakterülethez kapcsolódó szakmai képzéseket és továbbképzéseket tartalmazó összeállítás készítése az EMMI Könyvtári és Levéltári Főosztályának megrendelésére az év elején, az összeállítás elemeinek, adatainak frissítése a második félévben
- részvétel az intézeti honlap működtetésében
  - a hírek feltöltése és a feltöltések koordinálása (a képzéssel, továbbképzéssel kapcsolatos hírek, az újonnan megjelenő jogszabályok stb.)
  - szolgáltató és tanácsadó tevékenység, az ehhez kapcsolódó elektronikus szolgáltatások működtetése
    - gyerekirodalmi adatbázis (<http://ki2.oszk.hu/gyerekirodalom/>)¹: a beérkező Új Könyvek című állománygyarapítási tanácsadó átnézése (13 szám); az interneten fellelhető különféle ajánló listák, kritikák figyelemmel kísérése; új annotációk megírása, adatbázisba feltöltése borítóval (31 db); frissítés az újabb kiadások adataival (53 db); kiemelt tételek kiválasztása tavaszi és nyári szüneti ajánlókhoz; könyvborítók szkennelése (55 db)
    - jogszabály és -tervezet-figyelés: összesítés havonta, a könyvtárakat érintő új jogszabályok feltöltése a honlapra
    - eseménynaptár: hetente 18 könyvtár eseményeinek Google-naptárba szervezése és megjelenítése (<https://ki.oszk.hu/konyvtar/esemenyek-az-orszag-konyvtaraiban>) (2187 esemény)
- részvétel konferenciákon és felnőttképzést érintő továbbképzéseken
  - Egyházi Könyvtárak Egyesülése konferencia, Budapest, Sapientia Könyvtár, 2019. február 19. (előadás: A Könyvtári Intézet tanfolyami kínálata az érvényes továbbképzési rendeletek tükrében)
  - A könyvtári minőségirányítás aktuális kérdései szakmai nap, Budapest, Országos Idegennyelvű Könyvtár, 2019. április 10.
  - Kárpát-medencei Könyvtárosok Konferenciája, Csongrádi Csemegi Károly Könyvtár és Információs Központ, Csongrád, 2019. június 2-3.
  - Hagyományok és kihívások VIII. Könyvtáros kompetenciák a 21. században konferencia, Budapest, ELTE Egyetemi Könyvtár, 2019. augusztus 29. (előadás: A könyvtáros kompetenciák erősítésének lehetőségei – továbbképzések a Könyvtári Intézet kínálatában)
  - Tudás tárháza – könyvtár a neved? Konferencia a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesülete megalakulásának 20. évfordulója alkalmából, Érsekújvár, 2019. szeptember 25-27. (előadás: Határon túli magyar könyvtárosok képzése a Magyar Könyvtárosok Kárpát-medencei hálózatának támogatásával)
  - Okos városokban okos könyvtárak, Határtalan könyvtár - K2 továbbképzési sorozat, Budapest Könyvtári Intézet, 2019. november 5.
  - Szabályozási visszaszámláló – aktualitások a szakképzésben és a felnőttképzésben, felnőttképzési konferencia, Budapest, Inventum Tudástár, 2019. december 12.

---

¹ A feladatot az osztály 2019. június végéig látta el, mivel a feladattal foglalkozó munkatárs felmondott, a feladat a továbbiakban az év végén megtervezett, és a Kutatási és Szervezetfejlesztési osztály által kezelt konyvtarak.hu portálhoz kerül át.

- két munkatársi szoba költöztetése a BTM-ben létrehozandó Szent István terem kialakításának megkezdése miatt
- részvétel az OSZK változáskezelő tréningjein
- részvétel felnőttképzési programszakértői továbbképzésen (tanúsítvány)
- felnőttképzési programszakértői tevékenység (közreműködés 2 hatósági ellenőrzési folyamatban)
- az osztály irányítási, vezetési, szervezési és dokumentációs feladatainak ellátása

Mutatók

Képzések	2019 terv	2019 tény ²
képzési tanácsadások száma	550	593
képzések száma	55	49
képzéseken résztvevők száma	920	741

I. táblázat

Az engedélyezett képzések címe	Azonosító-szám	Az engedélyezés időpontja	Költség (Ft) ³	
			eljárási-szolgáltatási díj	tananyag-fejlesztés
Coaching szemlélettel a könyvtárban (30 óra)	362-1-2019/KONYVLEV	2019. január 7.	104.000,- Ft	900.000,- Ft
A GDPR szabályainak megfelelő adatkezelés a könyvtárakban (30 óra)	5010-2/2019/KONYVLEV	2019. február 25.	104.000,- Ft	900.000,- Ft
Az online tanulás módszerei és eszközei (30 óra: 14 kontaktóra + 16 óra távoktatás)	27633-3/2019/KONYVLEV	2019. november 15.	104.000,- Ft	900.000,- Ft
Úton a felhasználók felé - könyvtári marketing és rendezvényszervezés (30 óra)	15657-2/2019/KONYVLEV	2019. május 2.	104.000,- Ft	900.000,- Ft
Minőség és innováció a könyvtárban (120 óra)	engedélyeztetés alatt	-	132.000,- Ft	1.200.000,- Ft

² A 2019. évre (2019. május – december) szóló EMMI-támogatás a felére, 30 millió forintról 15 millió forintra csökkent, a megtartott képzések száma és a résztvevői számadatok azonban szerencsére nem csökkentek ehhez hasonló mértékben, sőt: közelítik a tavalyi eredményeket.

³ A költségek elszámolása a 30 milliós továbbképzési támogatás terhére történt.

II. táblázat

A képzés elnevezése	A képzés időpontja	Rész- vevők 2018- ban	Rész- vevők 2019- ben	Változás %-ban előző évhez képest ⁴
OKJ 52 322 01 Segédkönyvtáros képzés (450 óra) E-000777/2014/A001	1. 2018. szeptember 3 - 2019. június 30. 2. 2019. szeptember 2 - 2020. június 30.	55	55	-
Általános és szaktájékoztató (társadalomtudomány, szociológia, művészet, történelem, jog) online adatbázisokkal (60 óra) 22/60/Ktár/2014	2019. április 1., 2., 3., 4., 8., 9., május 2., 3.	14	13	-7,1 %
Angol szaknyelvi ismeretek könyvtárosoknak (60 óra) 23/60/Ktár/2014	1. 2019. február 7., 8., 11., 12., 18., 26., 27. 2. 2019. március 11., 12., 18., 19., 25., 26., 27.	13	24	84,6 %
Coaching szemlélettel a könyvtárban (30 óra) 362-1-2019/KONYVLEV	1. 2019. május 14., 15., 28., 29. 2. 2019. október 10., 11., 24., 25. 3. 2019. november 4., 5., 18., 19.	-	39	nem releváns
Elektronikus tananyagfejlesztés és távoktatás könyvtári környezetben (60 óra: 30 kontaktóra + 30 óra távoktatás) 41/60/Ktár/2017	2019. január 14., 15., 28., 29.	61	17	-72,1 %
Felkészülés a fejlesztő biblioterápia könyvtári alkalmazására (60 óra) 29/60/Ktár/2015	1. 2019. január 23., 24., 25., február 6., 7., 8., 21., 22. 2. 2019. március 27., 28., 29., április 10., 11., 12., 25., 26. 3. 2019. november 6., 7., 8., 20., 21., 22., december 5., 6. (mind Szentendre)	43	36	-16,3 %

⁴ A táblázat költségekre vonatkozó oszlopa nem releváns: az OSZK forrásait nem terheli, hiszen a képzések megvalósításának forrása: résztvevői képzési díjak / az EMMI KUÁT továbbképzési támogatása. Az újonnan engedélyezett képzések esetében nincs 2018-as előzmény. A mínusz tartományba eső értékek azt jelzik: az adott képzés kevesebb alkalommal zajlott le humán erőforrás- és helyszín-kapacitás hiánya miatt emellett több új, 2018-ban még nem létezett képzés magas létszámokkal került megszervezésre.

Felkészülés a fogyatékossgal élők korszerű könyvtári ellátására (60 óra) 42186-3/2018/KONYVLEV	2019. április 17., 18., 23., 24., 25., 26., május 2., 3.	-	13	nem releváns
A GDPR szabályainak megfelelő adatkezelés a könyvtárakban (30 óra) 5010-2/2019/KONYVLEV	2019. május 16., 17., 20., 21.	-	18	nem releváns
Gyermekkönyvtári ismeretek új kihívásokkal - Most Te is beolvashatsz! (60 óra) 18985-1/2018/KOZGYUJT	1. 2019. április 2., 3., 4., 5., 15., 16., 29., 30. 2. 2019. november 6., 7., 12., 13., 14., 15., 26., 27.	12	28	133,3 %
Az internet archiválása mint közgyűjteményi feladat (30 óra) 36461-2/2018/KONYVLEV	1. 2019. április 17., 18., május 2., 3. 2. 2019. november 4., 5., 6., 7.	-	38	nem releváns
Irodalmi tájékoztatás online források alapján (30 óra) 25890-3/2017/KOZGYUJT	2019. február 4., 5., 6., 13., 14., 15.	-	12	nem releváns
Kiadványszerkesztési és prezentációkészítési feladatok megoldása a könyvtárban (690 óra) 33/90/KVTÁR/2016	2019. február 20., 21., 22., 28., március 1., 4., 5., 6., 11., 12., 13., 14.	18	23	27,7 %
Konstruktív konfliktuskezelés hatékony tárgyalási technikákkal (30 óra) 43/30/Ktár/2017	1. 2019. január 22., 23., 24., 25. 2. 2019. április 17., 18., május 8., 9. 3. 2019. július 1., 2., 3., 4. 4. 2019. szeptember 16., 17., 18., 19. 5. 2019. október 1., 2., 3., 4. 6. 2019. október 15., 16., 17., 18. 7. 2019. október 15., 16., 17., 18.	69	81	17,4 %
A korszerű helyismereti munka alapjai (60 óra)	2019. szeptember 25., 26., 27., október 14., 15., 16., 24., 25.	33	18	-45,5 %

31/60/Kvtár/2015				
Könyvtári partnerkapcsolatok (szervezeti kultúra, szakmai önismeret) (30 óra) 30/30/Ktár/2015	1. 2019. március 5., 6., 7., 8. 2. 2019. szeptember 4., 5., 6. 3. 2019. szeptember 25., 26., 27.	43	38	-11,6 %
Könyvtári szakértői ismeretek (30 óra) 34/30/Ktár/2016	2019. március 13., 14., 21., 22.	23	15	-34,8 %
Könyvtári vezetési ismeretek (120 óra) 32/120/Kvtár/2015	2019. május 7., 8., 9., 10., 21., 22., 23., 24., június 4., 5., 6., 7., 18., 19., 20., 21.	19	19	-
Kutatástámogatás könyvtári környezetben: szakirodalmi, tudományometriai és statisztikai adatbázis-használat (45 óra) 25966-3/2018/KOZGYUJT	1. 2019. január 23., 24., 30., 31., február 6., 7. 2. 2019. május 8., 9., 15., 16., 22., 23.	-	31	nem releváns
Műszaki és természettudományos szaktájékoztató felsőfokon (60 óra) 39716-4/2018/KONYVLEV	2019. március 19., 20., április 10., 11., május 14., 15., 16.	-	17	nem releváns
Olvasásösztönzés, olvasásnépszerűsítés, olvasásfejlesztés (60 óra) 42/60/Ktár/2017	1. 2019. január 8., 9., 10., 11., 29., 30., 31. 2. 2019. szeptember 10., 11., 12., 13., október 16., 17., 18. 3. 2019. november 19., 20., 21., 22., december 3., 4., 5., 6.	72	43	-40,3 %
A szerzői jog a könyvtárakban (30 óra: 12 kontaktóra + 18 óra távoktatás) 35/30/Ktár/2016	2019. november 28., 29.	46	20	-56,5 %
Zenei könyvtári ismeretek III. Feltárás - tájékoztató új technológiák a zenei könyvtárakban (60 óra) 28/60/Ktár/2014	2019. november 11., 12., 13., 14., 25., 26., 27., 28.	20	10	- 50 %

A zeneirodalom csúcspontjai könyvtáros szemmel (30 óra) 51649-3/2018/KONYVLEV	2019. április 23., 24., 25., 26.	-	13	nem releváns
Összesen:	40 + 2 alkalom	669 fő	621 fő	

III. táblázat

A képzés helyszíne	A képzés megnevezése	A megtartott képzési alkalmak száma
Balatoni Regionális Történelmi Kutatóintézet, Könyvtár és Kálmán Imre Emlékház, Siófok	Könyvtári partnerkapcsolatok (szervezeti kultúra, szakmai önismeret) (30 óra)	1 alkalom
BME Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár, Budapest	Konstruktív konfliktuskezelés hatékony tárgyalási technikákkal (30 óra)	1 alkalom
Csorba Győző Könyvtár, Pécs – Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont, Pécs	Angol szaknyelvi ismeretek könyvtárosoknak (60 óra)	1 alkalom
Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár, Szombathely	Olvasásösztönzés, olvasásnépszerűsítés, olvasásfejlesztés (60 óra)	1 alkalom
Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár, Szentendre	Felkészülés a fejlesztő biblioterápia könyvtári alkalmazására (60 óra)	3 alkalom
Tiszaújvárosi Hamvas Béla Városi Könyvtár; Helytörténelmi Gyűjtemény, Tiszaújváros	Coaching szemlélettel a könyvtárban (30 óra)	1 alkalom
Méliusz Juhász Péter Könyvtár, Debrecen	Könyvtári partnerkapcsolatok (szervezeti kultúra, szakmai önismeret) (30 óra)	1 alkalom
	Olvasásösztönzés, olvasásnépszerűsítés, olvasásfejlesztés (60 óra)	1 alkalom
Országos Idegennyelvű Könyvtár, Budapest	A zeneirodalom csúcspontjai könyvtáros szemmel (30 óra)	1 alkalom
Somogyi Károly Megyei és Városi Könyvtár, Szeged	Konstruktív konfliktuskezelés hatékony tárgyalási technikákkal (30 óra)	1 alkalom
SZTE Klebelsberg Kuno Könyvtára, Szeged	Konstruktív konfliktuskezelés hatékony tárgyalási technikákkal (30 óra)	1 alkalom
Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár, Kaposvár	Konstruktív konfliktuskezelés hatékony tárgyalási technikákkal (30 óra)	1 alkalom

Verseggy Ferenc Könyvtár, Szolnok	Konstruktív konfliktuskezelés hatékony tárgyalási technikákkal (30 óra)	1 alkalom
Összesen: 12 helyszín	7 tanfolyam	15 alkalom

IV. táblázat

A határontúli képzés címe	A határontúli képzés helyszíne	A határontúli képzés időpontja	Részt- vevők 2018- ban ⁵	Részt- vevők 2019- ben	Változás %-ban az előző évhez képest
A biblioterápia módszereinek használata az iskolai könyvtárban	Apáczai Csere János Pedagógus Ház 530241 Csíkszereda, Strada Toplița 20. Erdély	2019. március 11- 12-13.	-	20	nem releváns
Gyerekek a könyvtárban III.	Vajdaság Magyar Művelődési Intézet 24400 Zenta, Posta u. 18. Szerbia	2019. március 26.	-	16	nem releváns
Szín – Tér – Tár – Könyvtár	Nagykároly és Vidéke Kulturális Egyesület Nagykároly, Kölcsey F. u. 2. Erdély	2019. április 3-4.	-	16	nem releváns
Partnerkapcsolatok a könyvtárban	Bod Péter Megyei Könyvtár 520008 Sepsiszentgyörgy, Gábor Áron u. 14. Erdély	2019. április 8-9- 10.	-	14	nem releváns
A digitális írásstudás fejlesztése: a táblázatkezelés és	Fórum Kisebbségkutató Intézet (93101 Somorja, Park u. 4.)	2019. április 12.	-	15	nem releváns

⁵ A képzési helyszínekre igyekszünk minden alkalommal új témájú képzéseket szervezni, ezért nincs 2018-as előzmény.

az online kérdőívek világa	Felvidék				
A biblioterápia módszereinek használata az iskolai könyvtárban	Kovászna megyei Csutak Vilmos Pedagógusok Háza 520004 Sepsiszentgyörgy, str. Victor Babeş nr. 18/A Erdély	2019. október 28-29-30.	-	23	nem releváns
Élmény-könyvtár	Magyar Közösségi Ház Mécs László Könyvtár 079 01 Nagykapos, Csepely 64. Felvidék	2019. november 15.	-	16	nem releváns
Összesen:	7 helyszín	7 alkalom	-	120 fő	

8.3 Könyvtártudományi Szakkönyvtár

1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétfégi nyitva tartás, változások)

Nyitvatartás	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Heti nyitvatartási órák száma (óra)	40	40	0
Heti nyitvatartási órák száma a különgyűjteményi olvasótermekben (óra)	-	-	-
Hétfégi nyitvatartás (óra)	5	5	0
16 óra utáni nyitvatartás (óra)	7	7	0
Évi összes nyitvatartás (óra)	1881	1576	-16%
Nyári zárvatartási idő (-tól;- ig) Munkanapok száma (nap)	júl.16-tól szept. 3-ig 35 nap	jún. 20-tól aug. 23. 44 nap	+26%
Téli zárvatartási idő (-tól;- ig) Munkanapok száma (nap)	dec. 24-jan. 1. 2 nap	dec. 23-jan.2. 3 nap	+33%
Különleges nyitvatartás (pl.: Múzeumok Éjszakája) (óra)	8	0	-100%

Ami a számokban tükröződik: 2018-ban a nyári zárvatartás 35 napos volt. 2019-ben az OSZK hetedik emeletet érintő azbesztmentesítése miatt 44 napig tartott zárva. A KSZK-ban munkaerő-hiány miatt augusztus 23-tól szeptember 1-ig még nem volt esti és szombati ügyelet.

2. Látogatói adatok

Könyvtárhasználat	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Regisztrált használók száma	285	258	-9%
Aktív használók száma	n.a.	72	-
Ebből diák	nem regisztráljuk	nem regisztráljuk	-
Napijegyek száma	-	-	-
Havi olvasójegyek száma	-	-	-
Féléves olvasójegyek száma	-	-	-
Éves olvasójegyek száma	-	-	-
Kutatói olvasójegyek száma	-	-	-
Látogatások száma (db)	945	593	-38%
Ebből csoportok (db)	5	13	+260%

Az év folyamán a KSZK-ban 2 könyvbemutató volt 75 résztvevővel, 1 kiállításvezetés 8 fő számára, 10 csoport 132 látogatójának könyvtárbemutató / könyvtárhasználati foglalkozás (Ebből 5 alkalommal 90 fő diák részére.). Összesen 13 csoportos program zajlott le 241 csoportos résztvevővel.

3. Dokumentumforgalom

3.1 Dokumentumforgalom

Használati adatok	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Kölcsönzések száma	368	296	-20%
Helyben használat	832	450	-45%

3.3 Gyűjteményfejlesztés

Gyarapodás	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Gyarapodás (könyv)	221	187	-15%
Gyarapodás (folyóirat)			

- előfizetett nyomtatott periodikum	28	24	-14,3%
- előfizetett elektronikus periodikum	12 + 2 teljes szöveges e-folyóirat-csomag	12 + 2 EISZ-es könyvtártudományi adatbázis OSZK közvetítéssel + Proquest adatbázis folyóiratai (kb.250 cím)	0%
Gyarapodás (elektronikus dokumentum)	0	0	0%
Összesen elérhető szabadpolcos állomány	-	8700	-
Online katalógusban elérhető (%)	-	44%	-

A szabadpolcos állomány mennyiségét az online katalógusból 2019-ben sem lehetett lekérdezni, az olvasótermi könyvek számát az RFID címkézés során mértük fel. Az online katalógusban elérhető állomány nagyságát / arányát becsléssel állapítottuk meg, szintén az RFID címkézés munkái kapcsán nyert adatokból. [8.681 RFID címkés könyv az olvasóteremben, és 6.833 a raktárban.]

3.4 Olvasói számítógépek

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Katalógus gép	-	-	-
Olvasói munkaállomás	7	8	+12%

4. Tájékoztatás

Referenz kérdések száma	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Szóbeli (személyes)	128	89	-30%
Szóbeli (telefon, skype)	58	42	-26%
Szóbeli összesen	186	131	-30%
Írásbeli (postai)	0	0	
Elektronikus	90	38	-42%
Írásbeli összesen	90	38	-42%
Összesen	276	169	-39%
Irodalomkutatások, témafigyelések száma	54	293	+542%
Bibliográfiai szolgáltatás	14	15	+7%

Az azbesztmentesítés miatt az előző évihez képest jelentősen csökkent a könyvtár nyitvatartási ideje. Ennek hatására a személyes látogatások 38%-kal, a helyben használt dokumentumok használata 45%-kal, a dokumentumkölcsonzés 20%-kal esett vissza. A regisztrált olvasók száma azonban csak 9%-kal csökkent.

A referenzkérdésekre adott válaszok száma 30%-kal (szóbeli), illetve 42%-kal (írásbeli) csökkent. A 2018-ban indított témafigyelő szolgáltatás viszont jelentős mértékben nőtt, majdnem hatszorosára, és a visszajelzések is kifejezetten pozitívak.

- Proquest Library & Information Science Collection használata 2019-ben:

Database Activity - Summary				
Time Frame: JAN-2019 to DEC-2019				
Account 27464 - Hungarian Library Inst-OSZK Könyvtari Intezet Tier (0)				
Searches	Database	Cit/Abstract	Any FT Format	Total
534	Library & Information Science Collection	1425	1460	2885
523	Library & Information Science Abstracts (LISA)	110	8	118
532	Library Science Database	1315	1452	2767
1055	Subtotal	1425	1460	2885
534	Total Unique Searches			

- 2019-re az előfizetési ár 4.139,20 USD volt, azaz 1.167 ezer forintot fizettünk az adatbázis-használatért. A használati statisztika szerint összességében 2885 találatot eredményeztek a keresések, vagyis 1 találat pénzbeli értéke 404 forint volt. [1.167.000 / 2885 = 404 Ft / találat]

A 2019-es munkaterv igazgatói összefoglalójában szereplő célkitűzés teljesítése – „2019-ben a KI törekszik arra, hogy az elvárt szerep betöltéséhez a forrástámogatást, illetve a szükséges **humán erőforrás** fejlesztést biztosítani tudja.” – a KSZK-ban nehézségekbe ütközött.

- A 2018-ban nyugdíjba ment munkatársat a létszámstop miatt 2019-ben sem lehetett pótolni.
- Egy munkatárs áprilisban a KI-n belül más munkakörbe került, pótlását a CSK-projekt munkatársai köréből sikerült megoldani.
- A Könyvtári Figyelő szerkesztője júliusban nyugdíjba vonult. Az ő utóda is a CSK projekt munkatársai közül érkezett, de csak októbertől tudott ebben a pozícióban munkába állni.
Az év során előfordult, hogy több hónapig 7 helyett 5-6 fővel kellett ellátni a feladatokat.
- Júniusban lett volna esedékes az önkéntes munkatársak szerződésének meghosszabbítása, ami azonban csak október végén történt meg. Addig a könyvtárnak nélkülöznie kellett a speciális, és e mellett nyelvtudást is igénylő munkájukat, illetve a részvételt a könyvek retrospektív feldolgozásában.
- Pozitív fejlemény volt, hogy egy kolléga elvégezte a segédkönyvtárosi tanfolyamot, így könyvtárosi munkakörbe történő átsorolása megtörténhetett.
- Két munkatársunk tudományos kutatás céljára fél-fél nap kutatóidőt kapott 2020-tól.
- Három kolléga sikerrel jelentkezett a KI 2020-as tanfolyamaira.

2019-ben a legfontosabb kihívások egyike az OKP megvalósításával kapcsolatos szakkönyvtári feladatok ellátása. A KSZK az Országos Könyvtári Rendszer Projekthez több szálon

kapcsolódik: Az egyik az Amicusban szereplő könyvek RFID címkével való ellátása. Ennek során a tervezett 6800 könyv helyett 15.500 könyvet, a könyvállomány kb. 44%-át szerelték fel a kollégák címkékkel és kötötték össze az online katalógussal. Ezzel belátható távlatba került a kölcsönzés manuálisról gépire történő átállítása. Ez nemcsak a napi rutin miatt, hanem a KSZK gyakorlati képzőhely szerepe miatt is fontos a könyvtár és használói számára. A munkát precízen elő kellett készíteni, a címkézés utáni ellenőrzés pedig még 2020-ban is folytatódik. A fentiek jelentős többletterhet róttak a Szakkönyvtár munkatársaira.

Szintén az OKP-hez kapcsolódik: számba vettük és jelentettük az OKP keretében megújult Muzeális Könyvtári Dokumentumok Nyilvántartása számára a KSZK saját és az OSZK-ból a KSZK-ba kihelyezett köteteinek számadatait.

„Erősíteni kívánjuk a szakkönyvtár jelenlétét a könyvtárügyről szóló újdonságok, trendek bemutatásában célzott tájékoztatások, hírlevél formájában.” – ez a cél leginkább a személyre szabott szakirodalmi tájékoztatásban teljesült (SDI), ahol az illetékes kolléga nemcsak megötszörözte az érdeklődőknek küldött értesítések számát, hanem nagyon pozitív visszajelzéseket is kapott. Szintén pozitív visszajelzés érkezett az EMMI Könyvtári és Levéltári Főosztály vezetőjétől, aki tömör trendösszefoglalókat kapott a külföldi szakkikkek alapján.

A Könyvtári Intézet 2019. évi öt kiemelt feladatcsoportja közül a harmadikban szerepelnek *a könyvtári és információs szolgáltatást biztosító, élethosszig tanulást, ismeretszerzést támogató tevékenységek – melyek közül a KSZK feladatok:*

- *szakkönyvtár működtetése* – heti 40 órában biztosította a könyvtár az olvasószolgálatot. Az olvasói forgalomra rányomta a bélyegét, hogy az Általános Olvasóterem 2018 ősze óta el van zárva az olvasók elől, így – elhelyezkedése miatt – a KSZK is kiesik az olvasók látóköréből. A helyzetet tovább súlyosbította a már említett azbesztmentesítés, illetve az emiatt meghosszabbodott nyári zárvatartás.
- *szakirodalmi szemlék összeállítása* – a könyvtár honlapján a külföldi folyóirat-cikkek alapján 3 szakirodalmi szemlét publikált a Könyvtári Figyelő folyóirat-figyelő rovatának szerkesztője.
- *irodalomkutatás* – több témában készült az EMMI Könyvtári és Levéltári Főosztálya, az OKK, illetve az OSZK főigazgatója számára készülő anyagokhoz irodalomkutatás és bibliográfia – például a nemzetközi könyvtári trendekről, külföldi könyvtári jogszabályokról, könyvtárköltöztesről, nemzeti könyvtári stratégiákról. Az olvasóktól számos könyvtörténeti és jó néhány könyvtári működésre vonatkozó kérdés érkezett, melyeket a munkatársak kimerítően megválasztak.
- *döntés-előkészítő tanulmányok, trendjelentések összeállítása, illetve közreműködés ezekben* – a minisztérium számára az előző évben elkezdett, fentebb már említett szolgáltatás folytatódott: rövid, tartalmas trendjelentések összeállítása a friss külföldi szakirodalomból válogatva.
- *bibliográfiák összeállítása* – a KSZK a K2 műhelynapokhoz az aktuális témába vágó bibliográfiákkal járult hozzá – többek közt. A kéthavonta megjelenő Könyvtárvilág című szakmai lap számára összesen hat bibliográfiát, valamint 5 egyéb eseti bibliográfiát készítettek a munkatársak.
- *adatbázisok építése* – a HUMANUS adatbázisban a könyvtártudományi, valamint könyv-, könyvtár- és sajtótörténeti cikkek és tanulmányok feldolgozását a KSZK munkatársai sikeresen ellátták: 1478 külföldi és 1479 magyar cikk formai és tartalmi feltárása készült el. Az Amicus online katalógusba közel 600 kurrens és retrospektív könyv- és szakdolgozati rekord került, amelyeket a MOKKA adatbázisba is betöltöttek.

- *szakmai folyóiratok publikálása* – a KSZK-ban szerkesztett Könyvtári Figyelő négy száma rendben megjelent.
- *felhasználóképzés* – öt alkalommal 90 diák vett részt könyvtárbemutaton / felhasználóképzésen.

Kiemelt feladatok

- *Partnerek (EMMI Könyvtári és Levéltári Főosztály) által igényelt:*
  - *szakirodalmi szemlék, trendjelentések összeállítása*
  - *irodalomkutatások végzése*
  - *háttéranyagok készítése*
  - *döntés-előkészítő tanulmányok, trendjelentések összeállítása, illetve ebben közreműködés* – fentebb már részletezve
- *A Könyvtári Figyelő c. folyóirat szerkesztőségének működtetése, a folyóirat közreadása nyomtatott és elektronikus formában, az archívum és a weboldal gondozása.* – A folyóirat szerkesztőváltása zökkenőmentesen lezajlott, az évi négy szám pontosan megjelent. Az eddigi szerkesztő önkéntes munkatársként továbbra is aktívan közreműködik a munkában. A szerződések és az előfizetések kezelését, a postázást, a számlázás feladatait a szerkesztők és a titkárságvezető kolléganő hatékonyan lebonyolították. Nehézséget okozott viszont az NKA pályázati támogatás késedelmes beérkezése, ugyanis az elszámolási határidő betartására törekedve az utolsó lapszámot rohamtempóban kellett elkészíteni és nyomdába küldeni.
- *Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás projekt végrehajtásának támogatása. A Könyvtári Figyelő 2019. évi CSK tematikus szám összeállítása. A projekt utolsó negyedéves szakmai napjára a KSZK a projekttel kapcsolatos, QR kóddal ellátott bibliográfiát állít össze.* – A CSK tematikus szám rendben megjelent, a bibliográfia összeállítása erőforrás híján elmaradt.
- *Minőségmenedzsmenttel kapcsolatos feladatok végzése, beleértve a szakkönyvtári gyűjtemény minőségmenedzsment állományának fejlesztését, illetve az 1997. évi CXL. tv. 55. §. (1) k) pontból (szolgáltatásait a könyvtári minőségirányítás szempontjait figyelembe véve szervezi) fakadó feladatok ellátását.* – A minőségmenedzsment pályázati támogatásnak köszönhetően 2019-ben ismét rendelhettünk külföldi és magyar könyveket, folyóiratot és szabványokat, több mint 1,4 Mft értékben. Feldolgozásuk befejeződött.
- *Munkatársak belső képzésben való részvétele a MARC21-re történő áttérés kapcsán.* – 2019-ben nem kezdődött el.
- *Az OSZK és a KIFÜ haladási ütemhez kapcsolódó feladatok ellátása (RFID dokumentumazonosítási program, OKP: olvasószolgálat, gyarapítás, olvasónyilvántartás).* 2019-ben sor került a KSZK-állomány gépi katalógusban feldolgozott példányainak, valamint a olvasótermi állományának RFID-címkézésére.
- *Adattisztítás a HUMANUS cikkadatbázis könyvtártudományi részadatbázisában az OSZK új könyvtári rendszerébe történő integrálás előkészítéseként.* – Ezres nagyságrendű rekord- és adatellenőrzés és javítás történt meg kooperálva az OSZK illetékes szakembereivel.
- *Babiczy Béla születése 100. évfordulója alkalmából kamarakiállítás.* – Kapacitáshiány miatt elmarad.
- *Könyvbemutató a Könyvtári Figyelőben ismertetett könyvújdontságokból.* – Két jól sikerült könyvbemutatót rendeztünk, melyeken három könyvet ismertettünk meg összesen 75 érdeklődővel. (Szűts Zoltán: Online ; Kiszl Péter – Csík Tibor szerkesztésében: Valóságos könyvtár – könyvtári valóság ; Kerekes Pál – Kiszl Péter szerzőpáros: Magyar irodalom @ világhálón.) A második rendezvényt az ELTE KITI-vel együttműködve szerveztük meg.
- *A KSZK olvasóterembe kihelyezett OSZK-s dokumentumok példányinformációinak javítása az elektronikus katalógusban.* – A munka 600 tétel javításával befejeződött, így a több mint

1300 kihelyezett, OSZK állományba tartozó könyv szolgáltatása vált az eddigieknél lényegesen egyszerűbbé.

- *KF publikációk OJS felületre történő visszamenőleges feltöltése.* – Szerkesztőváltás és kapacitáshiány miatt 2019-ben nem haladtunk vele.
- *A Könyvtárosok dolgozószobája Facebook csoport működtetése, az intézeti honlapon belüli önálló könyvtári honlap gondozása. Részvétel az EseményFigyelő szolgáltatásban.* – A könyvtár 42 posztot jelentetett meg a Facebook csoportban. Az adminisztrátorok felügyelték a működést. A csoportnak 1.567 tagja volt decemberben, számuk az év folyamán kb. 50 fővel nőtt. – A KSZK honlapon 24 posztot jelentettünk meg. Az EseményFigyelő számára kb. 200 eseményt a KSZK rögzített.
- *Hírlevél indítása. (pilot projekt)* – A hírlevélindítás egyelőre csak a tervezési fázisig jutott.
- *Közreműködés a K2 rendezvényeken – bibliográfiák készítése, az adott témában kölcsönözhető könyvek kiállítása.* – Terven felüli feladatként a KSZK egyik munkatársa a K2 Facebook csoportban posztolt rendszeresen. A Szakkönyvtár táblagépeket is biztosított a műhelymunkához és az egyik eseményen két munkatárs moderátori szerepben volt jelen.
- *A ritkán használt periodikumok kiadványtárból történő áttelepítése a 7. szinti galériára.* – a Raktári osztály munkaerőhiánnyal küszködött, így a feladat nem teljesülhetett.

Általános feladatok

- *Az osztály működésével kapcsolatos személyzeti, szervezési, igazgatási, tájékoztatósi, kapcsolatépítési és adminisztratív feladatok ellátása; munkatervek és beszámolók elkészítése; háttéranyagok kidolgozása.* – megtörtént
- *Gyűjteményfejlesztés. Gyarapítás, virtuális gyarapítás, linkgyűjtemény építés, apasztás, jelzetelés, folyóiratok érkeztetése, online folyóiratok esetében elérhetőség ellenőrzés, reklamáció.* – többségében rendben zajlott.
- *Formai és tartalmi feldolgozás, feltárás, online katalógusépítés, a Könyvtár- és tájékoztatóstudományi tézaurusz gondozása.* – közel 600 tárgyszavazott, kurrens és retrospektív könyv- és szakdolgozat-leírás került az online katalógusba. A tézaurusz korszerűsítéséhez folyt az anyaggyűjtés.
- *Személyre szabott tájékoztatás, könyvtörténet kutatók számára tervszerű megjelenésfigyelés, szolgáltatások helyben és távoli megrendelőknél.* – Eseti jelleggel teljesült.
- *Felhasználóképzés. Egyéni és csoportos könyvtár- és adatbázis-használati bemutatók szervezése, a Szakkönyvtár szolgáltatásainak ismertetése, egyéni konzultáció.* – Fentebb részletezve látható, hány csoportnak hány könyvtárhasználati foglalkozást tartottunk. Egyéni konzultációra is több példa volt, főleg könyvtörténeti témában. Az Emerald cég adatbázis-használati információs napot tartott a KSZK-ban.
- *Szakmai gyakorlatra informatikus könyvtáros szakos hallgatók, segédkönyvtáros képzésben részt vevők fogadása.* – Egy fő harmadéves könyvtár-informatika szakos ELTE-s hallgató 60 órás, és egy fő segédkönyvtáros képzésben részt vevő gyakorlatát szerveztük és vezettük 2019-ben.
- *Raktározási és állományvédelmi teendők ellátása.* – A folyóirat-raktár az azbesztmentesítési munkák miatt május elejétől nem volt hozzáférhető. Állományvédelmi digitalizálást kezdeményeztünk az éves könyvtári statisztikák kötetei kapcsán.
- *A Könyvtári Figyelő c. folyóirat szerkesztőbizottságának működtetése, kapcsolattartás a szerzőkkel, a szerződések ügyintézése.* – folyamatosan zajlott. Az előző évi NKA támogatásról a szakmai és pénzügyi beszámolót elfogadták, a szerkesztő pedig ismét sikeres pályázatot nyújtott be az NKA-hoz. Így a munkatársak bérén kívül minden más költséget ebből lehetett fedezni.

- *A Könyvtári Figyelő c. folyóirat közreadása nyomtatott és elektronikus formában, az archívum és a weboldal gondozása; az angol nyelvű tartalom elkészítése; lektorálás.* – határidőre megtörtént. A négy számban a tanulmányok, recenziók, kitekintés és egyebek mellett, összesen 250 magyar nyelvű referátum, illetve autoreferátum jelent meg a külföldi folyóirat-figyelő rovatban.
- *Adatbázis (Humanus) építés. Kurrens könyvtártudományi és könyvtörténeti (magyar és külföldi) szacikkek, tanulmánykötet analitikák.* – 23.535 magyar nyomtatott, további 180 online lapszám és 114 kötet tanulmányai alapján összesen 1.479 rekord, valamint 339 külföldi nyomtatott és online lapszám alapján további 1.478 rekord került a HUMANUS adatbázisba.
- *A Magyar Könyvtári Szakirodalom Bibliográfiájának előállítása: a félévente elektronikus kiadványként megjelenő kurrens nemzeti szakbibliográfia szerkesztése és közreadása, archiválásának figyelemmel kísérése (EPA).* – A HUMANUS-ból történő válogatás és a szerkesztés határidőre megtörtént. A megjelent két számban összesen 982 leírás és a mutatók találhatóak.
- *A magyar nyomda-, könyv-, sajtó- és könyvtártörténeti szakirodalom 2018-ban c., évente megjelenő szakbibliográfia szerkesztése és közreadása a Magyar Könyvszemlében, valamint feltöltése az OJS-rendszerbe.* – A HUMANUS adatbázisból történő válogatás, a szerkesztés, a korrigálás és az OJS-be való feltöltés határidőre megtörtént. A bibliográfiába 368 leírás került.
- *A Könyvtárvilág c. szakmai lap számára 6 ajánlóbibliográfia összeállítása a magyar és külföldi szakirodalomból.* – Határidőre megtörtént, a bibliográfiák összesen 387 magyar és külföldi tételt tartalmaznak.
- *A Szakkönyvtár éves statisztikájának elkészítése és egyéb adatok szolgáltatása; havi statisztikai adatok szolgáltatása az OSZK honlapja számára.* – A kollégák rendszeresen megkapták a statisztikai adatokat.
- *Könyvtár, ami összeköt OGYK projekt csoportjának fogadása, a szakkönyvtár bemutatása.* – a KI munkatársaival együttműködve megszerveztük és lebonyolítottuk az egész Könyvtári Intézetet bemutató programot.
- *Részvétel a Múzeumok éjszakája és egyéb közösségi programokban, rendhagyó szolgáltatásokban.* – Az OSZK a Várban zajló építkezések miatt nem vett részt a Múzeumok éjszakáján.
- *Szakmai nap szervezése tapasztalatcsere céljából a könyvtáros szakmai szervezetek meghívásával.* (EKE, Könyvtárostánárok Egyesülete, Vállalati könyvtárosok stb.) – Az EKE tagjai a Szomszédolás program keretében jártak a KSZK-ban, így mód nyílt a hasznos tapasztalatcsereére.
  - Táblázat:

Könyvtártudományi Szakkönyvtár	2018	2019	változás %-ban
Látogatások száma	945	593	-37,25%
Felhasználóképzések száma	4	5	+25%
Egyéb rendezvények száma	10 (386 fő részvételével)	8	-20%

9. Ciszterci Műemlékkönyvtár – Zirc

A műemlékkönyvtár látogatási rendjét átalakítottuk 2019-ben, ésszerűsítettük a tárlatvezetések számát. A belépők árait megemeltük. Így bár csökkent a látogatók száma (ez nem a változtatások miatt alakult így), de a bevételek emelkedtek.

A szakmai munkát hátráltatta, hogy a tervezettel szemben a Corvina integrált könyvtári rendszert csak év végére sikerült helyreállítani, így a feldolgozás csak 2020-ban hoz látványos eredményeket.

Összességében a műemlékkönyvtár egy átlagos évet zárt.

9.1 Szervezeti kérdések

Dolgozói létszám

Létszám		2018	2019	változás %-ban előző évhez	
Szakmai összlétszám (fő, töredék is lehet)		3	3	0	
Ebből vezető vagy magasabb vezető, max. 10 %, fő, töredék		1	1	0	
Könyvtáros munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	<i>összesen</i>	2	2	0
		<i>átszámítva teljes</i>	2	2	0
	Egyéb	<i>összesen</i>	1	1	0
		<i>átszámítva teljes</i>	1	1	0
	<i>Mindösszesen</i>	<i>összesen</i>	3	3	0
		<i>átszámítva teljes</i>	3	3	0
<i>az Egyébből felsőfokú</i>	<i>összesen</i>	0	0	0	
	<i>átszámítva teljes</i>	0	0	0	
Egyéb nem szakmai munkakörben foglalkoztatott (fő, töredék)		1	1	0	
Önkéntesek száma		0	0	0	

9.2 Szolgáltatások

1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitva tartás, változások)

Nyitvatartás	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Heti nyitvatartási órák száma (óra)	44,2	42,57	-3,7%
Heti nyitvatartási órák száma a különgyűjteményi olvasótermekben (óra)	28	28	0
Hétfégi nyitva tartás (óra)	764	708	-7,3%
16 óra utáni nyitvatartás (óra)	211	186	-12%
Évi összes nyitvatartás (óra)	2264	2214	-2,2%
<i>Nyári zárvatartási idő (-tól;- ig)</i> Munkanapok száma (nap)	0	0	0
<i>Téli zárvatartási idő (-tól;- ig)</i> Munkanapok száma (nap)	0	0	0

Különleges nyitvatartás (pl.: Múzeumok Éjszakája) (óra)	8	8	0
---	---	---	---

2. Látogatói adatok

Könyvtárhasználat	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Regisztrált használók száma	21	30	+42%
Aktív használók száma	8	12	+50%
Ebből diák	0	2	+200%
Napijegyek száma	0	0	0
Havi olvasójegyek száma	0	0	0
Féléves olvasójegyek száma	0	0	0
Éves olvasójegyek száma	0	0	0
Kutatói olvasójegyek száma	0	0	0
Látogatások száma (db)	20093	17985	-10,5%
Ebből csoportok (db)	5412	5624	+4%
Tárlatvezetések száma (db)	2148	1586	-26,1%

3. Dokumentumforgalom

3.1 Dokumentumforgalom

Használat	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Helyben használat	42	26	-38%

3.2 Szabadpolcos állomány

Gyarapodás/áthelyezés	2018	2019	változás %- ban előző évhez képest
Gyarapodás (könyv)			
Gyarapodás (folyóirat)			
Összesen elérhető szabadpolcos állomány			
Áthelyezés	0	0	0
Forgalom	0	0	0
Kötészetre adott	10	10	0
Online katalógusban elérhető (%)	0	0	0

3.4 Olvasói számítógépek

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Katalógus gép	1	1	0
Olvasói munkaállomás	1	1	0

4. Tájékoztatás

Referenz kérdések száma	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Szóbeli (személyes)	202	99	-51%
Szóbeli (telefon, skype)	557	478	-14,2%
Szóbeli összesen	759	577	-24%
Írásbeli (postai)	0	0	0
Elektronikus	82	84	+2,4
Írásbeli összesen	82	84	+2,4
Összesen	841	661	-21,4%
Irodalomkutatások, témafigyelések száma	0	0	0
Bibliográfiai szolgáltatás	15	12	-20%

9.3 Gyűjteménykezelés

Gyűjteményfejlesztés

Gyűjteményfejlesztés	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
gyarapodás (db)	14	25	+78%
ebből folyóirat	6	6	0
ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum	0	0	0
kötelempéldány (db)	0	0	0
ebből elektronikus (db)	0	0	
gyarapításra tervezett összeg (Ft)	57 000	61 000	+7%

Feldolgozás, állományfeltárás, a munkafolyamat szakmai mutatói

Gyűjteményfeltárás	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	0	0	0

Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	0	0	0
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	n.a.	n.a.	
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama	n.a.	n.a.	
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	6	6	0

Állományvédelem

Állományvédelem	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb aktív állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	0	0	0
Muzeális dokumentumok száma	53 000	53 000	0
Restaurált muzeális dokumentumok száma	15 000	15 000	0
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	0	0	0
Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	0	0	0
A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	0	0	0

9.4 Gazdálkodás

Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása

	Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Bevétel	Az intézmény működési bevétele			
	Ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz köthető bevétel			
	8.3.1 reprográfiai	0	0	0
	8.3.2 ajándékbolt	160 559	177 244	+10%
	8.3.3 beiratkozási díj	0	0	0
	8.3.4 egyéb	5 755 375	6 498 250	+13%
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz			
	– ebből fenntartói támogatás			
	– ebből központi költségvetési támogatás			

	– ebből pályázati támogatás összesen			
	– OKR			
	– egyéb hazai			
	– EFOP			
	– nemzetközi			
	Egyéb bevétel összesen			
	Bevétel összesen			
Kiadás	Személyi juttatás			
	Munkaadókat terhelő összes járulék			
	Dologi kiadás	150 960	131 817	-12,7%
	Egyéb kiadás			
	Kiadás összesen			

Bevétel és kiadás különbsége: 6366 eFt

IV. Informatika

A 2018-as évhez hasonlóan a 2019-es év az Információtechnológiai Igazgatóság életében egy rendkívül nehéz, hatalmas erőfeszítéssel végigdolgozott, eredményeket is hozó év volt. A legnagyobb sikernek a korábbi évhez hasonlóan az könyvelhető el, hogy a nehéz körülmények közepette, ha korlátozottan is, de működni tudtak az informatikai rendszerek, elkerültük az elavult hardverek és szoftverek teljes összeomlását. A konszolidációs többletforrás megérkezése után számos olyan eszköz- vagy szoftverbeszerzésre került sor, amire a korábbi években nem volt mód és amelyekkel látványos fejlődést értünk el.

Bár az OKR Projekt az OSZK teljes infrastruktúrájának (hardver és szoftver) megújítását célozta a tervek szerint 2017–2018-ban, a hosszabbított projektév, a 2019 sem tudott pontot tenni a fejlesztés végére. A beszerzésekért felelős és a projekt Infrastruktúra munkacsoportjának vezetője, a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ), az év során még nem tudta befejezni a beszerzett infrastruktúra beüzemelését, sem az általa bérelt telephelyeken, sem az OSZK telephelyén. A jövőbeni üzemeltetés kérdése még több szempontból nyitott, az együttműködést szabályozó SLA-k kidolgozása még folyamatban van, amelyet már a KIFÜ és OSZK felsővezetői szinten korábban leegyeztetett.

Szükség lenne az OSZK és a KIFÜ között megkötött konzorciumi megállapodás módosítására, mert az abban szereplővel szemben megváltozott a projektben kialakított elsődleges infrastruktúra helye: az OSZK „F” épülete helyett az eszközök a KIFÜ által bérelt budapesti, illetve debreceni szervertermekbe kerültek, de ez politikai döntést igényel.

2019 második félévében összesen 18 db DKÜ-s beszerzési igény töltöttünk fel és hajtottuk végre a beszerzéseket 33 625 725 Ft értékben, amelyek hardvereket és szoftvereket is tartalmaztak mind projektekhez (KDS, OKR, Mikes), mind az OSZK alaptervekenységéhez. Az informatikai eszközök és szolgáltatások beszerzésének összefoglaló táblázata az alábbi:

Sor- szám	Beszerezett tárgy	Összesítés/Arányosítás (százalékosan)	OKM költsége (igen vagy nem)	IKON költsége (igen vagy nem)	Keretmegállapítás száma (ha releváns)	Keretmegállapítás lejárati dátuma és száma	Becslés érték (bruttó HUF)	Egyezményezett becslés érték (bruttó HUF)	Feladat (bruttó HUF)	Feladat lejárata	Engedély szám	Döntés szám/IKON szám	Száma	Feladat/Megjegyzés	
1	GRFGR181503	igen	nem	nem	KM0118GR17	Gazdasági igazgatóság, Domonkos Barbara	140000,00	nr	193100,00	szálat	igen	1/013/2019/000001	teljesítés alatt	rövid	
2	497N0314	igen	nem	nem	KM0118AM078	Mazzella Árpád, KSD projektvezető	657448,00	nr	841553,00	KSD	igen	1/013/2019/000003	megrendelés kiszámlázás alatt	rövid	
3	ITBT SZD_GES	igen	nem	nem	KM011817	Mazzella Árpád, KSD projektvezető	1944000,00	nr	2488320,00	KSD	igen	1/013/2019/000003	teljesítés alatt	rövid	
4	nr	igen	nem	nem	nem	Mazzella Árpád, KSD projektvezető	3502000,00	nr	4445000,00	KSD	igen	1/013/2019/000004	beszerzés folyamatban		
5	nr	igen	nem	nem	nem	Mazzella Árpád, KSD projektvezető	8129910,00	nr	10324986,00	KSD	nem	1/013/2019/000005	beszerzés folyamatban		
6	nr	igen	nem	nem	nem	Mazzella Árpád, KSD projektvezető	2751000,00	nr	3492100,00	KSD	igen	1/013/2019/000006	beszerzés folyamatban		
7	nr	igen	nem	nem	nem	Mazzella Árpád, KSD projektvezető	1322835,00	nr	2700788	1680000,00	KSD	igen	1/013/2019/000007	beszerzés folyamatban	egyszerűsített 9. soron
8	nr	igen	nem	nem	nem	Mazzella Árpád, KSD projektvezető	1840000,00	nr	2338800,00	KSD	igen	1/013/2019/000008	36364	beszerzés folyamatban	
9	nr	igen	nem	nem	nem	Mazzella Árpád, KSD projektvezető	1372953,00	nr	2700788	1750000,00	KSD	igen	1/013/2019/000009	beszerzés folyamatban	egyszerűsített 7. soron
10	nr	igen	nem	nem	nem	Mazzella Árpád, KSD projektvezető	3700000,00	nr	4599000,00	KSD	nem	1/013/2019/000010	beszerzés folyamatban		
11	nr	nem	igen	nem	nem	Mazzella Árpád, KSD projektvezető	400000,00	nr	590000,00	KSD	igen		36361	beszerzés folyamatban	
12	nr	nem	igen	nem	nem	Mazzella Árpád, KSD projektvezető	247600,00	nr	324516,00	KSD	igen		36363	beszerzés folyamatban	
13	nr	nem	igen	nem	nem	Mazzella Árpád, KSD projektvezető	1310000,00	nr	1661700,00	KSD	igen		36362	beszerzés folyamatban	
14	nr	nem	igen	nem	nem	Mazzella Árpád, KSD projektvezető	74803,00	nr	95000,00	KSD	igen		36360	beszerzés folyamatban	
15	SZOK-PC15502_M-180501 SZOK-NB1_M-190801 SZOK-NB2_RAM02_M-170322 SZOK-NB3_GAR03_M-170322 SZOK-NB4_CP02_M-180501	igen	nem	nem	KM0120GR17	Gazdasági igazgatóság, Domonkos Barbara	600000,00	nr	762000,00	szálat	igen	1/013/2019/000010	teljesítés	1 db megrendelés lett belőle a becs értékműlt	
16	GRFGR1816020	igen	nem	nem	KM0120GR17	Gazdasági igazgatóság, Domonkos Barbara	95000,00	nr	122100,00	szálat	igen	1/013/2019/000010	teljesítés		
17	SZOK-PC15002_M-180501 SZOK-NB1_M-190801 SZOK-NB2_RAM02_M-170322 SZOK-NB3_GAR03_M-170322 SZOK-NB4_CP02_M-180501	igen	nem	nem	KM0120GR17	Gazdasági igazgatóság, Domonkos Barbara	500000,00	nr	1100000	649000,00	szálat	igen	1/013/2019/000012	teljesítés	
18	SZOK-TABAND3_A-191101	igen	nem	nem	KM0120GR17	Gazdasági igazgatóság, Domonkos Barbara	400000,00	nr	516000,00	szálat	igen	1/013/2019/000016	teljesítés alatt		
19	SZOK-PC15002_M-180501	igen	nem	nem	nr	nr	708410,00	nr	379032,00	szálat	igen	1/013/2019/000017	beszerzés folyamatban		
20	GRFGR180201	igen	nem	nem	KM0120GR17	Gazdasági igazgatóság, Domonkos Barbara	2320000,00	nr	6605000	3508000,00	szálat	nem	1/013/2019/000018	megrendelés kiszámlázás	
21	GRFGR182010	igen	nem	nem	KM0120GR17	Gazdasági igazgatóság, Domonkos Barbara	3640000,00	nr	6605000	4591600,00	szálat	nem	1/013/2019/000019	megrendelés kiszámlázás	
22	ELONEX-1350-M-19-nyomtatás	igen	nem	nem	nr	nr	208410,00	nr	379031,00	szálat	nem	1/013/2019/000020	beszerzés folyamatban		

A beszerzett irodai nyomtatók elavult típusú készülékek, néhány hibájuk nem javítható, így üzemeltetésük körülményes és korlátozott.

Az Alkalmazás Szolgáltatások Osztály részt vett az Országos Könyvtári Platform (OKP) részeinek definiálásában. A több könyvtár összefogásával megfogalmazott kiírás alapján lefuttatott tender 2018-ban furcsa módon hiúsult meg: született eredménye, de a győztes nem ismert okból nem került kihirdetésre. A tender folyamán pontosodott, hogy mi az üdvös megoldást, így az új tender már erre a rendszerre került újabb kiírásra, gyakorlatilag nagyobb változtatások nélkül, „FOLIO bevezetés” címen. Ez a tender 2019-ben lezárult, a fejlesztési szerződést áprilisban megkötötte a nyertes szállítóval a KIFÜ, de ennek eredményei ebben az évben csak részben valósultak meg (bevezetésre került az MKDNY modul), a teljes megvalósulás csak 2020-ra várható. Az ASZO a tervekkel ellentétben így ebben az évben is kénytelen volt fenntartani a nagyszámú elavult és nehezen karbantartható, az OKP által leváltani hivatott alkalmazást.

Az ISZO és ASZO munkájának az előző évekhez hasonlóan jelentős része volt a már alig működő és elavult eszközök és alkalmazások életben tartása, a rendszerek supportja, a munkatársak támogatása.

Az informatikus munkatársak bére ebben az évben is jelentősen a piaci bérek alatt maradt. A helyzetet valamelyest javított a projekt kapcsán az extra munkákért kapott fizetéskiegészítés, amely a napi munkán felül elvégzett projektfeladatok jutalma volt – ez a kiegészítés sajnos 2019 május végén megszűnt. A munkakörülmények, a konzorciumi partnerrel való gyakran

koordinálatlan együttműködés, a projekt kudarcai oda vezettek, hogy legjobb kollégáink közül többen hagyták el az intézményt, és találtak jobb munkafeltételeket az intézményen kívül. A meghirdetett állásokra kevés jelentkező volt, a rendelkezésre álló összegért nem tudtunk új munkatársakat toborozni. Az ASZO és ISZO osztályokon folyamatos és egyre súlyosabb volt a létszámhiány.

Az OKP fejlesztés során a fejlesztést végző cég által több jelentős innováció valósult meg a szoftverfejlesztés területén: az OKP első megvalósult modulja, az MKDNY modul, az Országos Tartalomszolgáltató Rendszer (OTR), valamint a Nemzeti Névtér továbbfejlesztése. Ezeknek a kialakításában kollégáink aktívan részt vettek.

Az adat- és alkalmazáskonzolidációs projektrész célja az adatok előkészítése az új OKP rendszer számára, ill. gondoskodás azokról az alkalmazásokról, amelyek nem kerülnek kiváltásra az OKP-ban. A digitális dokumentumok tárolásának központi helye továbbra is a DSpace, munkatársaink ezt továbbra is üzemeltetik, és adatokat konvertálnak ebbe a digitális archívumba.

Az igazgatóság vezetője tevékenységének bemutatása

- részvétel az OKR Projekt menedzselésében (OKP Projekt, infra munkacsoport),
- részvétel és koordinációs tevékenység az OKR II. nevű OSZK belső projekt munkájában (enterprise architecture),
- a nemzetközi fejlesztésekben, elsősorban a FOLIO (The Future of Libraries is Open) kialakításában való intenzív részvétel, a terméktanácsban a magyar fejlesztések képviselője,
- hazai és nemzetközi konferenciákon való részvétel, előadások tartása, publikációk:
  - WolfCon, Washington – FOLIO fejlesztői konferencia
  - Bibliothekarkongress Leipzig, német könyvtárszövetség éves konferenciája
  - Német FOLIO konferencia, Bréma
  - Networkshop, Győr
  - Central Data Archive, hosszú távú megőrzés, Bratislava
  - Európai BIBFRAME kezdeményezés éves konferenciája, Stockholm
- együttműködő könyvtárakkal való stratégiai egyeztetések, OKP, FOLIO és névtér területén (ELTE, FSZEK, KSH, OGYK, SZTE, LOC, Német Könyvtárszövetség stb.)
- könyvtári rendszerek fejlesztőivel való rendszeres egyeztetések (Index Data, @cult, EBSCO, Knowledge Integration, HerMészSoft, Mongúz stb.)
- nemzetközi együttműködések szervezése, koordinálása körüli részvételek (PIQL, EODOPEN, Kaleidoscope stb.),
- IT biztonsági tervezés és előkészítés koordinálása külső szakértőkkel az OKR fejlesztés, valamint a KDS résztvevők vonatkozásában,
- adatkezelési nyilvántartás és adatvédelmi szabályzat (GDPR) javaslatok előkészítése a vezetőség részére,
- hazai pályázat lebonyolítása és megvalósítása körüli részvétel (BiP/ISBN),
- részvétel az új kötelezpéldány-rendelet bevezetésének előkészítésében információbiztonsági és adatvédelmi szempontból,
- teljesítményösztönzési szabályzat javaslat kidolgozása a vezetőség számára,
- a Piliscsabai Archív Raktár adatközpontja tervezésében való részvétel,
- szakmai továbbképzésen való részvétel (ITIL v3).

Alkalmazás Szolgáltatások Osztály

Folytatódott a Mikes Program fejlesztése. A program bevezetéséig folyamatosan közreműködünk a heti kiajánló listák készítésében.

A Magyar Nemzeti Névtér tesztelésben részt vettünk.

A közfoglalkoztatotti rendszert támogatjuk (adattisztítás, archiválás, évváltás, lekérdezések stb.), apróbb fejlesztéseket végzünk.

Az adat- és alkalmazás-konzolidáció keretében a DKA és a MEK adatok mappelését készítettük el. Hasonlóan elkészítettük a mappelést a Tudástáras Babits kéziratokra.

A webarchiválás metaadatsablonjának összeállításban közreműködtünk.

Az OKP projektben folyamatosan közreműködtünk, pl: katalogizáló modul tesztelésében, fejlesztésében; bizottsági munkákban, feladatokban; a HUNMARC-mezők konverziójában; a Kapu modul tervezésében stb.

A KDS-K projektben részt vettünk: A projekt keretében felkészítettük a DSpace-t a digitalizált anyagok fogadására. A nyertes pályázóknak elméleti és gyakorlati oktatást tartottunk. Készültek dokumentációk és metaadat-sablonok. Folyamatosan támogatjuk a pályázók munkáját.

Az OTR kapcsán felmerülő DSpace-projekt feladatait végrehajtottuk, fejlesztéseket végeztünk. A DSpace jogosultsági rendszert felülvizsgáltuk, dokumentáltuk.

Oktatást tartottunk a DIO kollégáinak a DSpace betöltésről. Folyamatosan támogatjuk őket a Széchényi mutatóanyag betöltési munkálataiban.

Készítettünk egy tervezetet a digitalizálással kapcsolatos események rögzítéséről az Amicusban.

Részt vettünk az új kötelempéldány-rendelet feltöltési útmutatójának előkészítésében.

A saját fejlesztésű Java-s grafikus SWORD betöltő további fejlesztéseit végeztük (működés-optimalizálás, naplózás, csomagolás, hibakereséshez apróbb fejlesztések).

A ContentService REST API (DSpace automatizált anyagok eléréséhez pl. OKP, OTR számára) további fejlesztéseit végeztük (hibakezelés, védett anyagok kezelése, szolgáltatott fájltypusok bővítése stb.)

A PIQL projektben részt vettünk.

Elkészült a BIP-Vekop szerződés keretében egy ISBN REST API, amivel a BIP le tudja kérdezni a kiadott testületi és saját azonosító nélküli magánkiadók ISBN számait. Valamint a megállapodásnak megfelelően negyedévente lekérdezzük és adattisztítás után átadjuk a testületi kiadók adatait.

Részt vettünk az RDA munkacsoport munkájában, a Molnár-athlon kapcsán. (Koha előkészítés, mintarekordok készítése, dokumentumok készítése, előadás összeállítása.)

Az EduID IDP megoldást bevezettük. Támogatást nyújtunk folyamatosan hozzá (pl. felhasználó-menedzsment). Folyamatosan vezettük be az OSZK által használt programokba.

Szinkronizáltuk a beléptetőt az OPM AD-val (EduID IDP bevezetéséhez volt szükség rá).

Elkészült egy új webes OPM email szerkesztő, amivel a Tájékoztató Osztály rögzíteni tudja az olvasók e-mail címét az OSZK AD-ben.

Az URN-szerver fejlesztési munkálatai elkészültek, a bevezetése még hátra van (a KIFÜ-vel kell egyeztetnünk).

A VuFind 6 frissítéshez végeztünk előkészületeket (előző verzió változtatásainak összefésülése, fordítás, metaadatok ellenőrzése stb.)

A Repox OAI-PMH szerver támogatása (teljesítményproblémák, hibakeresés, tesztkörnyezet stb).

Folyamatosan dokumentálunk az OSZK Wikibe. Az év során a Wikit futtató gép hibája miatt sok dokumentációt újra kellett írunk.

Humanus mentés-karbantartást végzünk.

Kongresszusi részvétel: IFLA World Library and Information Congress, illetve részt veszünk az ISBD felülvizsgáló munkacsoportban (IFLA ISBD Review Group (2019-2023)).

Az Amicus támogatása: MNB füzetkészítés, kilépő felhasználók menedzselése (sétáló cédulák alapján), új felhasználók vizsgáztatása, eseti MARC rekordok kihozása, eseti és állandó listák készítése, eseti és rendszeres statisztikák készítése, adathibák utáni nyomozások, javítások, felhasználói kérdések, átvilágító biztos támogatása stb.

Az ISBN-ISMN program támogatása: egyedi listák, statisztikák készítése, adattisztítás támogatása stb.

Az OSZK-DK támogatása: a rendszer „életben tartása”, lekérdezések, statisztikák készítése, adatjavítások, nyomozások, kiadói betöltések támogatása stb.

Elkezdődtek programok alkalmazás-üzemeltetési átvételei: Kultstat, MKDNY

Az RFID pilot projektben részt vettünk, főként az Amicus oldali munkafolyamatokban: RFID kódgenerálás, adatkihozás, adatjavítás stb. Illetve készült a visszaosztó és félretételi asztalokhoz REST API, amin keresztül az adatokat fogadni tudja az Amicus adatbázisa – ennek bevezetése még hátra van.

DevOps bevezetési munkálataink:

- Jenkins bevezetése (szoftverfejlesztéshez nyújt folyamatos integrációs szolgáltatást),
  - Redmine és az SVN kódtároló összekötése (a kódtárolóban végzett változtatások látszódnak a Redmine-ban és hozzá lehet őket kötni Redmine jegyekhez),
  - Artifactory (bináris szoftvertermék tároló) bevezetése (ide kerülnek be a lefordított, összecsomagolt szoftvertermékek, így megmaradnak a régebbi verziók is).
- (Fenti munkálatok eredményeként egyes szoftvertermékek (főleg Java alapúak) most már tartalmazzák, hogy melyik verziójú forráskódból készültek, így probléma esetén könnyen azonosítható, hogy melyik verzió tartozik hozzájuk.)
- Különböző szoftvereink üzemeltetéséhez szükséges rendszerek leírása Vagrant segítségével.

DSpace betöltési munkálataink:

Az OSZK-nak nincs egységes intézményi vízjele, ebbe sokszor beleütköztünk, folyamatosan akadályozza a betöltési munkánkat. Ugyancsak folyamatos probléma a dokumentumok tisztázatlan jogi helyzete.

1. Ráczi Vali hangfelvételek

Előkészítésre és betöltésre kerültek a DSpace-be. A DSpace-ben nem elérhető a gyűjtemény, mivel a szerkesztő csak a honlapra adott engedélyt. A honlap itt érhető el: <https://raczvali.oszk.hu/>

2. Plakátgyűjtemény 1926-ig

Előkészítésre és betöltésre kerültek a DSpace-be. A dokumentumok csak a tár munkatársai számára elérhetők.

3. I. világháborús plakátok

Előkészítésre és betöltésre kerültek a DSpace-be. A dokumentumok csak a tár munkatársai számára elérhetők.

4. Gyászjelentések

A betöltött-szolgáltatott anyag nyilvános elérését az év során a GDPR-szakértő szakvéleményének megfelelően részben korlátoztuk.

5. Széchenyi-térképek (TR jelzetek)

Előkészítésre és betöltésre kerültek a DSpace-be.

6. Exlibris-gyűjtemény

A betöltés előkészítése megtörtént, további egyeztetésre van szükség a tárral.

7. A magyar hangosfilm plakátjai 1931–1944

- Az előkészítés megtörtént, hátra van még a metaadatok és a kapott képfájlok ellenőrzése.
8. Tolnay Klári virtuális kiállítás
Az előkészítés megtörtént, hátra van még a metaadatok és a kapott képfájlok ellenőrzése.
  9. Széchényi-levelek MNL I-II.
Az előkészítés megtörtént. Tári döntések és a végleges metaadatok hiányoznak.
  10. Széchényi-levelek OSZK
A Széchényi-mutatványtartalom betöltését elkezdte a DIO a támogatásunkkal.
  11. Babits kéziratok
Az előkészítés megtörtént. Tári döntésekre és metaadat-ellenőrzésekre várunk. A metaadatok szétszórtan és többféle módon vannak leírva, ezeket rendezni szükséges a betöltéshez.
  12. Corvina OSZK I.
Az előkészítés megtörtént, további egyeztetéseket igényel.
  13. Erdélyi üveglemezek
Előkészítésre és betöltésre kerültek a DSpace-be. A dokumentumok csak a tár munkatársai számára elérhetők.
  14. I. világháborús gyűjtemény
Előkészítésre és betöltésre kerültek a DSpace-be. A dokumentumok csak a tár munkatársai számára elérhetők.
  15. OSZK gramofonlemezek
Jogvédtett anyag, tesztbetöltés történt a tesztrendszerünkbe. Képfájlokat várunk még.
  16. 1945 előtti képeslapok településekről
Amicus leírások hiányoznak, a fájlnevekből generált metaadatokkal betöltöttük. További egyeztetéseket igényel.
  17. Plakátgyűjtemény 1927–1936
Előkészítési fázisban van.
  18. Apponyi-metszetgyűjtemény
Előkészítési fázisban van.
  19. Digitalizált folyóiratok
Az EKSZO-val történt egyeztetés alapján a mikrofilmről digitalizált, nyilvánosan nem szolgáltatható állományokat töltöttük be folyamatosan.
  20. Jeles napok projekt
Előkészítési fázisban van.

Az osztály munkáját nehezíti mind a létszámhiány, mind a bérek rendezetlensége. Az év során 3 főállású kolléga távozott az osztályról, illetve az év végén lejáró kulturális közfoglalkoztatotti program miatt 2 közfoglalkoztatott munkatárstól kellett elbúcsúznunk, ugyanakkor új belépő nem volt az osztályon. Az osztály jelenleg „vegetál”, a kollégák sokszorosan túlterheltek, folyamatosan újra kell prioritizálni a feladatokat, hogy a legkritikusabb problémákra megoldást tudjunk nyújtani. Újabb kolléga kiesése esetén már nem tudjuk helyettesíteni sem tudásban, sem munkaidőben – akár ideiglenes, akár tartós kiesésről lenne szó.

Infrastruktúra Szolgáltatások Osztály

Az OKR Projektben, valamint a 2019 második felében végrehajtott beszerzések során megvásárolt eszközök (pl. notebook-ok és mobiltelefonok, szoftverek) beüzemelése sikeresen befejeződött. A munkaállomások a speciális területektől eltekintve egységes Windows 10-es

operációs rendszert kaptak, Office 2016-os irodai programcsomaggal, valamint telepítésre került a legtöbb célszoftver is. A munkaállomások telepítésekor-felügyeletkor központi management rendszert (Zenworks) használunk.

A régi munkaállomások nagy része selejtezésre került.

A szerver infrastruktúrát sikerült nagy mértékben konszolidálni. Nagyon sok elavult fizikai szervert végleg leállítottunk és selejteztünk. A virtuális gépek közül nagyon sokat lekapcsoltunk és többet végleg töröltünk, ezzel rengeteg erőforrást nyertünk.

Kialakításra került a Microsoft patch management rendszere (WSUS).

A Windows server 2003-as domainről sikeresen álltunk át a Windows server 2016-ra.

A központi monitoring rendszerbe minden szerver bekerült.

Az OPM rendszer (szerver és kliens) működése egész évben biztosítva volt. Az összes vékonykliens cseréjét elvégeztük.

A Mikrofilmolvasó munkaállomásai is megújításra kerültek, valamint az új mikrofilm szkennerek is beüzemelésre kerültek.

Az Amicus rendszert virtualizált környezetben, Windows server 2003-as rendszeren egész évben működő képesen tartottuk. A szoftver elavultsága miatt szükséges ez a megoldás.

A gazdasági rendszerek (Forrás, Giro) és az iktató rendszer támogatása-frissítései egész évben megtörténtek.

A Kultstat rendszer támogatása és hibakezelése folyamatos.

A régi levelező rendszerből (mail.oszk.hu) átmigráltuk az összes e-mail címet az új rendszerünkbe (lyraei.oszk.hu).

Kezeljük az összes távoli hozzáférés (vpn) kérelmet és támogatást nyújtunk a használathoz.

Kezeljük a belső és a külső domain-eket, valamint biztosítjuk a webes szolgáltatások folyamatos működését.

Teljes támogatást nyújtunk az ASZO részére.

Működtetjük a beléptető rendszert. Egész évben gondok voltak a rendszer teljesítményével (gyakori lassulások), és az utolsó negyedévben egyre több leállás is előfordult. 2020-ban vissza fogunk állni a jelenlegi virtualizált megoldásról a korábbi fizikai szerverre.

Megkezdtük az AD, a levelezésünk, a helyi felhőszolgáltatásunk és az irodai programcsomagunk Microsoft Azure-be, ill. Office 365-be való költöztetését, ami a beszámoló elkészítésekor befejeződött, már csak finomhangolásokra van szükség. A folyamat jóval lassabb a tervezettnél, mivel a jelenlegi nem szabványos open source (pl. Thunderbird) rendszereket támogató kollégák az év folyamán mind felmondtak, illetve az általuk kitalált megoldások inkompatibilisek a Microsoft rendszereivel.

Az év végére sikerült beszerezni a kimaradt alkatrészeket az új Fujitsu szerverparkunkhoz és megkezdtünk annak beüzemelését.

Bevezetésre került az új nyomtatmanagement rendszer (safeQ) és sikerült új TŰSZ-t kötnünk a teljes nyomtató parkunkra. Az OKR keretében vásárolt Xerox eszközök beüzemelése sikeresen lezajlott.

A telefonrendszert a korábbiakhoz hasonló színvonalon működtettük. A kliensek cseréjét nem tudtuk megvalósítani, használt eszközt sem tudtunk beszerezni. A telefonközpont cseréjét 2020-ra tervezzük. A korábban üzemeltetési feladatokat (pl. telefonközpont-programozás) ellátó külsős partnerrel sikerült szerződést kötni.

A vezetékes hálózat működése kifogástalan. Lecserélésre kerültek a régi rack szekrények, valamint az összes aktív eszköz cseréje lezajlott. A szükséges új végpontok kiépítése folyamatosan zajlott az év nagyrésztében. Végleges befejezés és átadás 2020 első negyedévében várható (az újonnan kiépítésre kerülő szekrények is).

A vezeték nélküli (wifi) hálózat stabil működése biztosított. Az év folyamán a központi vezérlő beüzemelésre került. A további AP-k felszerelése 2020-ban esedékes a vezetékes hálózat átadását követően.

A Fujitsu rendszer hálózati gondjait sikerült elhárítani-megoldani.

A rendezvénytechnikai eszközök beszerzése lezajlott, az eszközök megérkeztek, az elmaradt eszközök pótlását a KIFÜ – a maradvány-visszafizetés problémái miatt – csak 2020. vége felé tudná teljesíteni, de a még hiányzó eszközökre mihamarabb szükség lenne. Mivel az OSZK a 2019 novemberében projekt célra kapott többletforrásának megérkezését megelőzően kérte a projekt elszámolási határidejének 2021. január 31-i módosítását, és azt a Kormány jóvá is hagyta, közös KIFÜ és OSZK döntés született arról, hogy cca. 53 M Ft értékben az OSZK saját hatáskörben beszerzi ezeket az eszközöket, amire a forrás a tárgyévben rendelkezésre áll.

Jegyzőkönyv az OKR projekt 2020-ra tervezett beszerzéseiről

Jelen jegyzőkönyv alapján a felek megállapodnak abban, hogy az OKR projekt kapcsán 2020-ra tervezett beszerzések lebonyolítását a lenti táblázat szerint osztják meg egymás között.
Új beszerzési igény felmerülésekor a felek egyeztetnek egymással a lebonyolító szervezetről. A tervezett beszerzések állapotát legalább negyed évente egyeztetik.

Beszerzés megnevezése	Bruttó összege	Lebonyolító szerv megnevezés	Beszerzés állapota	Megjegyzés
Árvédelmi kapu cseréje (mágnes csikós)	10 000 000	OSZK	Ezt az OSZK saját beszerzési eljárása szerint intézi, az ajánlatokat saját maga fogja bekérni hozzá.	
Állományvédelmi eszközök beszerzése	10 700 000	OSZK	Folyamatban	Egyeztetünk az év végén beszerzett tételeket és csak a fennmaradókat tervezzük be OKR-be.
Plakátnyomató kellékanyagai	-	OSZK	Beszerzési mód egyeztetés alatt	Év végén 11 M Ft-ért lett beszerzve, 2020-ban ezeket fel kell használni, nem indokolt külön beszerzés.
Kamerás biztonsági rendszer és beléptető szállítás és beüzemelés	79 795 309	KIFÜ	Eljárás előkészítése lezárult	Mikorra realizálható a maradvány visszai igénylés miatt? Ápreleji szerződés kötés
Szerverterembe gázalattó rendszer kialakítása és álmennyezet kiépítése	26 976 706	KIFÜ	Eljárás előkészítése lezárult	Tűzjelző rendszer tervezését a KIFÜ elindítja
Új kiegészítő eszköz igény beszerzés	2 000 000	OSZK	Előkészítés alatt	OSZK-nak van forrása és beszerzési kapacitása is ezek lebonyolítására
UPS beszerzés	12 831 279	OSZK	Előkészítés alatt	DKÜ-s lehívás lesz + 2 % Kbt. Díj
IP telefon beüzemelés	10 160 000	KIFÜ	Előkészítés alatt	ugyanaz a szállító
Tűzfal beüzemelés konfiguráció	10 160 000	KIFÜ	Előkészítés alatt	ugyanaz a szállító
Nyomtató kellékanyag hagyományos nyomtatókhoz	12 000 000	OSZK	Dock Land Kft TÚSZ szerződésbe beletesszük, igény módosítása	biztos nem. DOCKLAND-ba tesszük
Szkennerek költöztetése	4 051 300	OSZK	Előkészítés alatt	8. emeletre költöztetés, ajánlatot megkaptuk, Szabolcs szervezi a konkrét költöztetési folyamatot.
Elektromos betáp rendszer a dobozológéphez	2 000 000	OSZK	Folyamatban	Hajniéktól várunk visszajelzést a kiegészítő megrendelés lebonyolítására.

A díszteremben beépítésre került a nagyméretű vetítővászon. A további építési munkák (vászna, valamint a tájékoztató rendszer konzoljai és kijelzői) 2020 első negyedévében fejeződnek be.

Év közben a rendezvények támogatását átadtuk az NKKO-nak, a szükséges technikai oktatásokat megtartottuk számukra. Ezzel egy időben az ehhez szükséges technikai eszközöket is átadtuk. Rendkívüli esetekben korlátozott informatikai támogatást továbbra is biztosítunk (pl. külsős notebook beállítása, vetítési hibák elhárítása), ha erre vezetői utasítást kapunk.

Ősztől több OSZK-s rendezvényt közvetítettünk élőben és rögzítettünk is.

Az év folyamán készítettünk rendszerleírásokat és különböző oktatási anyagokat. Egy részük az ISZO számára készült belső használatra (pl. zen telepítési leírás), más részük az OSZK munkatársai számára (pl. kártyaregisztráció a nyomtatáshoz).

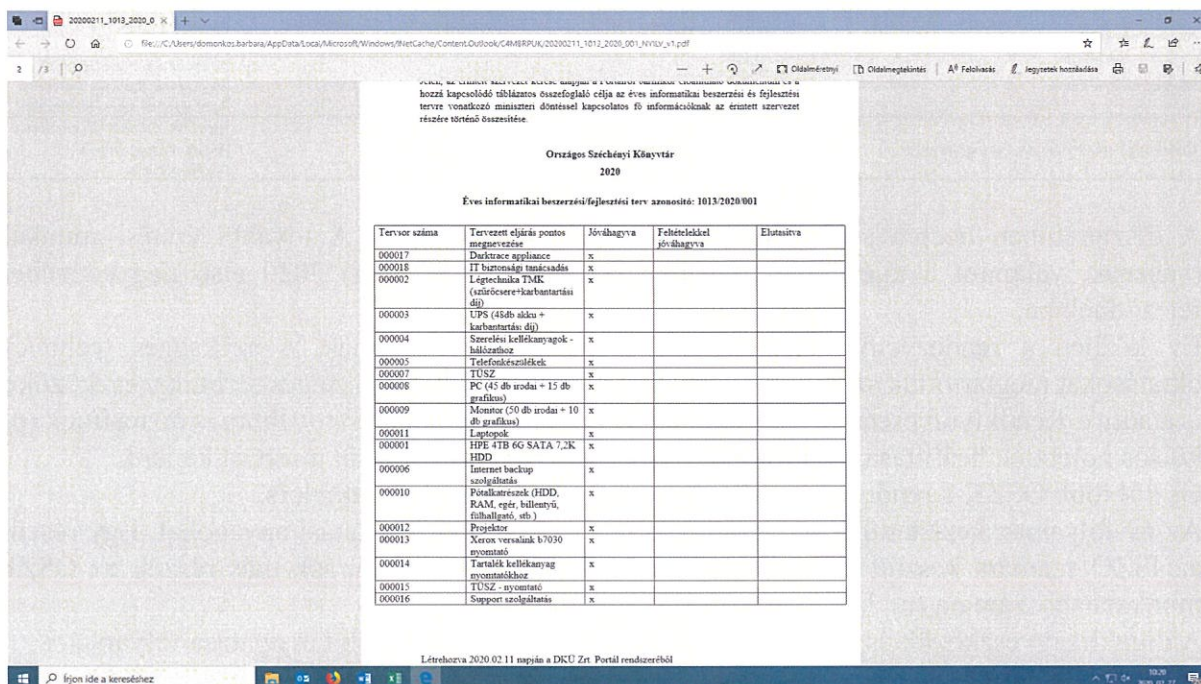
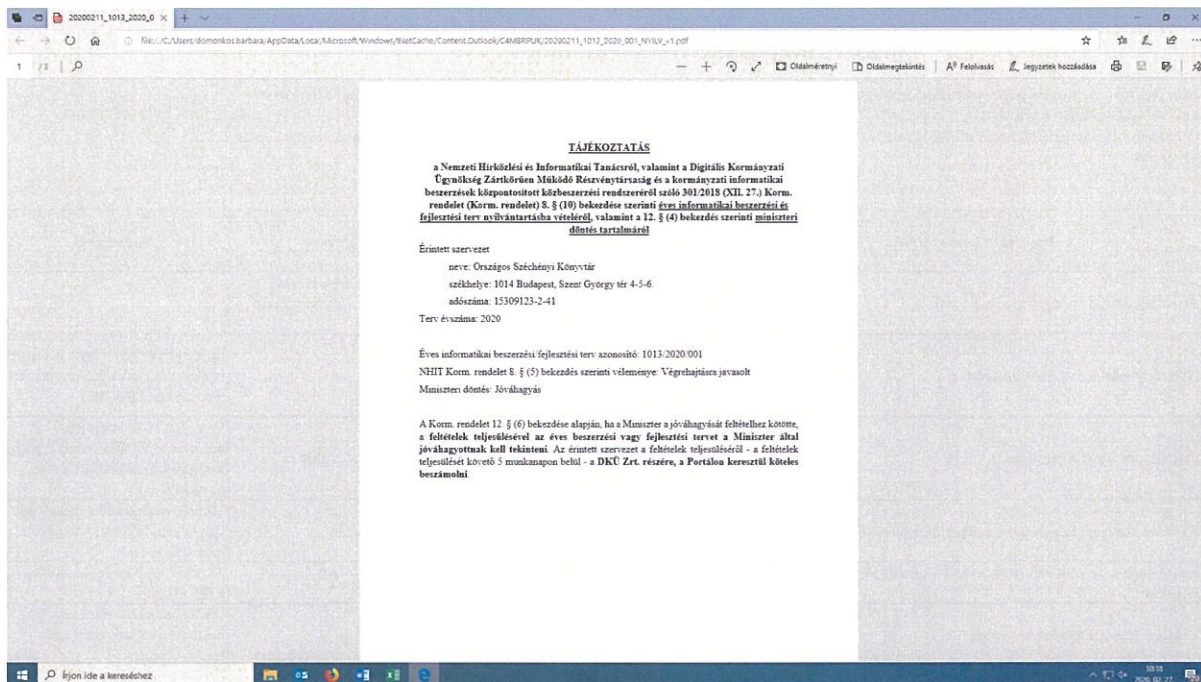
A digitalizáló eszközök és a hozzájuk kapcsolódó munkaállomások támogatása folyamatos.

A webaratás pilot rendszerének támogatása biztosított.

A napi szintű PC-telefon-nyomtató-hálózat-szerver support ellátása biztosított. Folyamatosan naprakészen tartjuk a különböző jogosultságokat és adminisztráljuk a tárhelyeket-megosztásokat.

A 2019-es év elejétől az osztály munkáját továbbra is nehezítette a létszámhiány. Ráadásul a nem versenyképes fizetések és a rossz munkakörülmények miatt további 5 ember távozott az osztályról. Házon belül sikerült találnunk egy kollégát, akivel bővült a csapatunk, de további emberek felvétele szükséges. Betegség, szabadság esetén a leterheltség fokozódik, illetve bizonyos feladatok helyettesítéssel jelenleg nem megoldhatók.

A 2020. évi informatikai környezet bemutatását a minisztérium által jóváhagyott és engedélyezett dokumentum tartalmazza:

V. Országos Könyvtári Rendszer Projekt

Az OKR Projekt 2019. évi eredményei és a 2020. évi tervei

2019 eredményei:

- Elindult a Magyar Nemzeti Névtér tartalmi szempontból béta verziója, a Névteret működtetni hivatott konzorcium szervezése elkezdődött.
- Befejeződtek a Digitalizáló Központ építészeti munkálatai, az építési munkálatokkal párhuzamosan az érintett részek és az olvasótermek azbesztmentesítése is megtörtént.
- Lezajlott az RFID technológia alkalmazásának pilot projektje. Az eszközök üzembeállítása mellett megtörtént 660 ezer, törzsgyűjteménybe tartozó könyv RFID címkézése. Az RFID alkalmazása folytatódik 2020-ban is, és beépül az OKP rendszerébe, illetve a törzsgyűjteményi dokumentumokkal kapcsolatos munkafolyamatokba.
- Üzembe álltak az új rendszereket kiszolgáló informatikai infrastruktúra-elemek (szerverek, tárolók) a KIFÜ-ben és az OSZK-ban, ez azonban még nem jelenti az üzemszerű működés megindulását.
- Megújításra került az OSZK nyomtatási rendszere, az általános használatra szánt multifunkciós nyomtatók cseréje és a reprográfiai szolgáltatásokhoz szükséges speciális nyomtatók beszerzése megtörtént.
- A rendezvénytermek informatikai fejlesztése keretében új projektorok, vetítövásznak, információs táblák, hangosítási eszközök beszerzése megtörtént.
- Lezajlott az OKP (Országos Könyvtári Platform) beszerzésére kiírt második közbeszerzési eljárás, a nyertessel 2019 tavaszán kötöttünk szerződést. Ezt követően az OKP kialakítása megkezdődött. A platform jelleg (különböző könyvtárak közös informatikai környezetben) erősítésének érdekében több könyvtár működési gyakorlatát is figyelembe vettük. Első eredményként az új platformon elindult az Muzeális Könyvtári Dokumentumok Nyilvántartása (MKDNY).
- Az OTR (Online Tartalomkezelő Rendszer) megvalósítása a befejezéshez közeledik, és elindulásával lehetővé válik a Digitalizáló Központ és az OKP elindulása után változatos digitális tartalmak (digitális gyűjtemények, tematikus oldalak) gyors kialakítása és publikálása az online térben.
- Az adat- és alkalmazáskonzolidációs projekt keretében nagy mennyiségű adatjavításra került sor a költöztetendő adatbázisokban.
- A projekt lezárulásával immár üzemszerűen folytatódott a webarchiválás (ld. feljebb, külön fejezetben).

2019 elmaradásai:

- Nem került sor a konzorciumi megállapodás felülvizsgálatára, holott az eredeti már nem érvényes az informatikai architektúra elhelyezésének KIFÜ általi megváltoztatása miatt.
- Továbbra sincsenek meghatározva az OSZK és a KIFÜ közötti hosszú távú együttműködés keretei.
- Elmaradt a beszerzett eszközök átadás-átvételi folyamatának meghatározása, illetve nem került sor a vagyónátadásra.
- Nem fejeződött be a KIFÜ-nél az OSZK-t kiszolgáló informatikai rendszer üzembe helyezése, és ez hátráltatja az egyéb projektelemek megvalósítását is (OKP, a digitalizált anyagok, illetve a webaratás során lementett anyagok tárolása).

- Közbeszerzési eljárási nehézségek miatt 2020-ra maradt a Digitalizáló Központ kiépítése és az állományvédelmi berendezések elhelyezése és üzembe állítása.

2020 tervek:

- Az első negyedév során végleges helyére költözik, és megkezdí működését a Digitalizáló Központ, valamint várhatóan létrejön a Magyar Nemzeti Névteret működtető konzorcium.
- A második negyedévben a Digitalizáló Központ megnyitását követően átrendezve megnyitjuk az Általános olvasótermet az épület 7. emeletén, amely a munkálatok miatt el volt zárva a nyilvánosság elől.
- A második negyedévben az azbesztszigetelést követően megnyitjuk a Fotótári olvasótermet az épület 7. emeletén, amellyel párhuzamosan elérhetővé tesszük az OTR részeként kialakított FOTÓTÉR felületet.
- A második negyedévben az OKP (Országos Könyvtári Platform) alapfunkcióival (gyarapítás, katalogizálás, kölcsönzés) elindul a Könyvtári Intézet Könyvtártudományi Szakkönyvtárának OKP-beli üzeme.
- A harmadik és negyedik negyedévben az OKP moduljainak üzembe állásával megkezdődik a rendszer feltöltése a metaadatokkal (adatmigráció) és próbaüzeme.
- A törvényi szabályozás függvényében folytatódik az ütemezett webaratás, és a jogszerűen publikálható tartalmak szolgáltatása.

VI. Gazdálkodás

Az OSZK-ban 2019 szeptemberében csödközeli állapot uralkodott, a munkavégzés szervezetlen körülmények között folyt, a feladatok nyomkövetése és egyéb számonkérés nélkül.

A főigazgató – általános főigazgató-helyettes nélkül – felmérte a szakmai szervezeti egységek, és a közvetlen irányítása alatt álló szervezeti egységek feladatait és szakmai munkáját.

A gazdasági vezetés a korábbi mb. gazdasági főigazgató-helyettes által szolgáltatott könyvelési adatok alapján két hét alatt felmérte az OSZK állapotát, amely azt mutatta, hogy év végig a bázis bértömeg kifizetésére sem lesz meg a fedezet, nem beszélve a közüzemi számlákból eredő cca. 80 M Ft-os tartozásállományról, az OKR, Mikes, KDS és egyéb projektekre biztosított olyan forrásról, amelyet már működési célra elköltöttek. A likviditási és forrásproblémák azzal együtt is láthatók voltak, hogy a 2019. évi havi feladott IKJ-k adatai nem feleltek meg a valóságnak, mivel számos kötelezettségvállalás nem volt felrögzítve, és a 2018. évi beszámoló és maradványkimutatás sem felelt meg a valóságnak. A főigazgató a fenti tényeket tapasztalva könyvvizsgálatot rendelt el az OKR projekt pénzügyi átvilágítására, ami szintén alátámasztotta azt a tényt, hogy a 2018. évi maradványkimutatásban szereplő pénzeszközállomány nem állt rendelkezésre az OSZK-nál, és évek óta görgetett hiány halmozódott fel.

Szintén ebben az időszakban kezdődtek meg az intézményi külső átvilágítások – melyek anyaga a mai napig nem ismert az OSZK vezetése előtt –, valamint a külső ellenőrző szervek ellenőrzései (ÁSZ, EMMI belső ellenőrzés, KEHI ellenőrzés), amelyek nagymértékű többletmunkát róttak a gazdasági apparátusra. Az intézményt érintő, ún. „átvilágítások” – a megbízólevelek alapján – az informatikai rendszer feltérképezésére, valamint a teljes könyvtárszakmai struktúra átvilágítására és felmérésére irányultak. Az

összes adatot, kimutatást, pénzügyi adatokat a gazdasági terület bocsátotta rendelkezésre, a könyvtárszakmai munkatársak pedig több hónapon át folyamatosan rendelkezésre álltak az átvilágítások céljából. A KEHI ellenőrzés – amelyet tanácsadási tevékenység formájában végez az ellenőrző szerv – a mai napig folyamatban van.

1. A 2019. szeptember – 2020. január vége között elvégzett szakmai és gazdasági feladatok bemutatása

Az intézkedéseket időrendben közöljük:

- A főigazgató az OSZK legnagyobb és az emberi erőforrás-állomány mintegy 90%-át érintő OKR projektjének teljes folyamatát felmérte, beazonosítva az elakadási pontokat, a hiányosságokat, a digitalizált tartalmak szolgáltatathatóságával kapcsolatos nehézségeket.
- Megtörtént a többi projekt áttekintése is, a főigazgató intézkedéseket vezetett be a professzionálisabb projektműködés érdekében, elősegítve a projekt eredményeinek az intézmény munkájába való beépülését.
- Az OKR projekt KIFÜ-vel történő egyeztetésének, a projekt előrehaladásának és döntési mechanizmusainak követésére kialakítottunk egy eljárásrendet.
- Szeptemberben megtörtént a felesleges, selejtezett bútorok elszállíttatása, amihez a fenntartói engedélyt is beszereztük, valamint ennek érdekében kiegészítettük a selejtezési szabályzatot.
- Számos könyvtárszakmai programot, könyvtárhálózatot érintő szakmai találkozót szerveztünk.
- Az intézmény az év utolsó negyedében a forráshiány ellenére több, a közönség érdeklődésére számot tartó kiállítást rendezett, együttműködési megállapodásokat kötött. Folyamatosan biztosítottuk az intézmény láthatóságát a sajtóban és a médiában, pozitív kontextusban.
- **A költözésről és az állomány jelenlegi állapotáról - az új épületre vonatkozó igényeket és az épülethez tartozó előzetes költségbecekléseit is tartalmazó - döntéselőkészítő anyagot állítottunk össze, amelyet 2019 októberében a miniszteri biztosnak átadtunk.**
- A likviditáshiány (684 M Ft) felmérése után az átmeneti **gazdasági stabilitást** biztosítva, szigorú intézkedéseket vezetett be a főigazgató és a gazdasági vezető, többek között:
  - megszüntette a korábbi gyakorlatot a felmentési idők megállapításában, amely abból következett, hogy a humánpolitikai osztályvezető folyamatosan rosszul alkalmazta a Kjt. rendelkezéseit,
  - csak olyan álláshelyet töltöttünk be, amelyek a napi működéshez elengedhetetlenek voltak; a személyi kiadások így havonta nem lépték túl a rendelkezésre álló havi bérkeretet.
  - a dologi kiadások közül csak azokat utaltuk át, amelyekkel kapcsolatban már többszöri szolgáltatói figyelmeztetés érkezett.
- Az EMMI belső ellenőrzése 2019 októberében felülvizsgálta az egyszeri többletforrás-igény mértékét, annak megalapozottságát. A belső ellenőrzési jelentés is megállapította, hogy a **többletforrásigény megalapozott és indokolt, számszakilag helytálló** volt. A jelenlegi gazdasági vezető 2019 októberében – a helyszíni ellenőrzés ideje alatt – az EMMI belső ellenőrzés részére részletesen levezette a hiány alátámasztásául szolgáló számításokat, a rendelkezésre álló

dokumentumok alapján. Mindezek mellett az **új gazdasági vezetés** már az **egyszeri többletforrás megérkezésekor (634 M Ft) megkezdte a projekt és működési célú pénzeszközök elkülönítését**, és a korábbi felhasználások utólagos áttekintését a rendeltetési céloknak megfelelően. Ez szükséges mind a 2019. évi maradványkimutatáshoz, mind a többletforrással való elszámoláshoz. A forrás felhasználásánál figyelembe vettük az Áht. 36. § (3) bekezdése, valamint az Ávr. 46. § (1) bekezdése alapján évközben életbe lépett, a kiadások pénzügyi teljesítésére vonatkozó szabályozást is. 2020. január 1-től már a **Forrás könyvelési programban új dimenziót hoztunk létre** a működési (SA) és projekt/pályázati (PÁ) források (kiadások és bevételek) elkülönítésére.

- Az általános szervezeti kultúra és a munkamorál javítása érdekében áttekintettük és ellenőriztük az egyéni munkarend iránti kérelmeket és a különböző jogcímen bekövetkezett távolmaradásokat.
- 2019 novemberében sikerült a Várkapitánysággal leegyeztetni és aláírásra kész formába hozni az épülethasználati megállapodást, amelyet mindkét fél elfogadott. Az épületben folyamatosan zajló építkezések során is szoros együttműködés és kollegiális viszony alakult ki.
- 2019 november-decemberében az 56-os Intézetnek a VERITAS Intézetbe történő beolvadásával kapcsolatban le nem zárt ügyeket megnyugtatóan lezártuk, sikerült a tárgyi eszközök és készletek végleges vagyontáadását befejezni, az évek óta bejegyzetlen ingatlant az MNV Zrt.-nél speciális ingatlanrendezési eljárásra – a vagyongazdálkodási jog megszerzése érdekében – felterjesztettük. Ez a feltétele annak, hogy a Dohány utcai ingatlant jogszerűen, könyv szerint is át tudjuk adni a VERITAS-nak.
- Ebben az időszakban elkészült több, az ÁSZ által hiányolt főbb, gazdasági tárgyú szabályzat (Önköltségszámítási szabályzat, Eszközök és források értékelési szabályzata, Számviteli politika, Beszerzési utasítás) is, amelyek az intraneten is elérhetők.
- A szervezeti struktúra racionalizálására, hatékonyabb működésére új organogram-javaslatot dolgoztunk ki.
- Felmértük az iktatásra szolgáló, és OKR-en belül beszerzett, de eddig nem használt szoftver (DMS One) szerződésnyilvántartási funkcióinak lehetőségeit egy szerződésnyilvántartási rendszer előkészítésére.
- Új előirányzat-nyilvántartó rendszer és bérsnyilvántartás kidolgozása kezdődött meg a pénzügyi területen.
- Az OKK támogatásainak szabályszerű kezelését is kialakítottuk OSZK-n belül (munkamegosztási megállapodást kötöttünk a vonatkozó kormányrendelet rendelkezéseit alapul véve).
- A konszolidációval összefüggésben a szakmai területeken olyan beszerzéseket hajtottunk végre, amelyek előremozdítják a digitalizáló központ beüzemelését és a hatékonyabb munkavégzést. Az állományvédelmi, valamint a digitalizáló üzem működéséhez szükséges anyagokat és eszközöket beszereztük.
- A többletforrásból ideiglenes raktárbérléssel hidaltuk át az OSZK raktározási kapacitásából eredő súlyos problémákat a piliscsabai Archivális Raktár megépítéséig.
- Az új vezetés által kidolgozott **életpályamodell-javaslat, valamint egy saját intézményi, de minden munkakört tartalmazó teljesítményösztönzési szabályzat tervezete kapcsán** elindultak a tárgyalások a Szakszervezettel és a Közalkalmazotti Tanáccsal.

- A 2020. évi többletforrásigény kidolgozása megtörtént, könyvelési adatokkal és előkalkulációkkal alátámasztva, és elkészítettük a 2021. évi intézményi költségvetés megalapozó számításait.

2. Az egyszeri többlettámogatás felhasználása

- Az egyszeri többlettámogatásban lekértük azt a **nagyságrendileg 342 M Ft pénzforrást**, amelyet a korábbi évek alulfinanszírozottsága miatt **az OKR pályázati forrásból működésre fordított** az intézmény. Az **OKR-re a 1605/2016. (XI.8.) kormányhatározat biztosított külön forrást**, melyet – a 2020. január 3-i jogszabályváltozások alapján a 1447/2017. (VII. 7.) Korm. határozat, valamint a 1707/2017. (IX. 25.) Korm. határozat módosításával – **2021. január 31-ig lehet elszámolni**.
- Így a **nagyságrendileg 342 M Ft, likvid forrásként és a fentiek miatt kötelezettségvállalással terhelt maradványként rendelkezésre áll az OSZK előirányzatfelhasználási keretszámláján** az OKR projektcélok megvalósítására. Így a maradványkimutatásban is valós adatok fognak szerepelni.
- Ezen kívül sikerült belőle megvalósítani a finanszírozási problémák miatt elmaradt állományvédelmi és informatikai beszerzéseket (projektekhez és alapműködéshez kapcsolódóan), valamint ebből sikerült a dolgozóknak az évek óta elvett cafeteria összegét el nem érő mértékben (egyszeri bruttó 150 000 Ft) keresetkiegészítést adni a munkatársak erkölcsi megbecsüléseként és motivációs szempontból.
- Ennek terhére történhet majd meg a 2017. évben OSZK-nak utalt tervpályázattal való elszámolás, mivel azt a pályázati összeget a korábbiakban már működési kiadásokra elköltötték. A felhasználást az alábbi diagram szemlélteti:

- A forrás felhasználása egyben rávilágított arra az OSZK-nál már évek óta fennálló hiányosságra, hogy az intézmény korábban nem ismerte a kormányzati beszerzések központosítását célzó, és évek óta bevezetett KEF, KEF-DKÜ, DKÜ portál, NKOH, EKR rendszerek és portálok szabályszerű használatát, a kötelező adatszolgáltatásokat és beszerzési eljárásrendet. Az említett hiányosságok és a teljes beszerzési folyamat hiánya indukálta azt, hogy 2019 novemberében beszerzési utasítást adtunk ki, és **központosított beszerzési folyamatot dolgoztunk ki**. Januártól egy fő beszerzési koordinátor kezében

összpontosul a beszerzési folyamat, engedélyeztetés, árajánlat kérések és árajánlat összehasonlítások ellenőrzése, a dokumentációk archiválása és a pénzügyi munkatársakkal történő egyeztetése.

- A **szervezeti struktúrát érintően** – a főigazgatói döntésekkel összhangban – nem töltöttünk be minden megüresedett álláshelyet, sőt, a vezetői létszámok csökkentésének érdekében összevontuk a Biztonsági és működés-fenntartási osztályt, és a korábbi biztonsági osztályvezető látja el a két osztály működtetésével kapcsolatos feladatokat. Terveztük a 2 fős humánpolitikai osztály összevonását a Munkaügyi osztállyal, és egy fő vezetőt bízánk meg a feladatok összefogásával. A Jogi és igazgatási osztályra szintén új vezetőt kell keresni
- Az OSZK teljes szolgáltatási ívét alkotó tevékenységekhez kapcsolódó, hiányzó szabályozást előkészítettük, illetve felmértük azokat a **szolgáltatásokat, amelyekhez el kell készíteni az önköltségszámítást és felül kell vizsgálni a díjszabást** a bevétel-szerző tevékenységek hatékonyabbá tétele érdekében.
- Gazdasági főigazgató-helyettesi utasítást terveztünk kiadni az átutalással történő fizetések korlátozása érdekében, és megkezdtük az OKP külsős fejlesztőivel a tárgyalásokat az **online fizetés elindítása** érdekében. Ezzel az OSZK azonnal realizálható bevételekre tesz majd szert, csökkentve a kintlévőségállományt és a kintlévőségekkel kapcsolatos, ellátandó pénzügyi feladatokat is.
  - Vonalkód alapú leltározási és ehhez kapcsolódó eszközmozgatási szoftvert szereztünk be a könyvelési programunkhoz a vagyonyilvántartás valódiságának biztosítása érdekében.

A bevételi és kiadási előirányzatok alakulását 2019. évben – a 2018. évi tényadatokhoz képest – az alábbi táblázat mutatja be részletesen:

3. Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása

	Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)	2018	2019	változás %-ban előző évhez képest
Bevétel	Az intézmény működési bevétele	178.362	148.511	- 16,7 %
	Ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz köthető bevétel	137.003	107.461	- 21,6 %
	8.3.5 reprográfiai	3.290	3.590	+ 9,1 %
	8.3.6 ajándékbolt	14.619	36.401	+ 149,0 %
	8.3.7 beiratkozási díj	8.062	9.778	+ 21,3 %
	8.3.8 egyéb	111.032	57.692	- 48,0 %
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	3.905.237	3.724.395	- 4,6%
	– ebből fenntartói támogatás	3.051.282	3.320.438	+ 8,8 %
	– ebből központi költségvetési támogatás			
	– ebből pályázati támogatás összesen	852.316	397.845	- 53,3 %
	– OKR			
	– egyéb hazai	851.853	397.845	- 53,3 %
	– EFOP			
	– nemzetközi	463		- 100,0 %
	Egyéb bevétel összesen	977.182	606.639	- 37,9 %
Bevétel összesen	5.060.781	4.479.545	- 11,5 %	
Kiadás	Személyi juttatás	2.986.907	2.350.029	- 21,3 %

Munkaadókat terhelő összes járulék	536.033	434.233	-19,0 %
Dologi kiadás	654.452	780.739	+ 19,3 %
Egyéb kiadás	276.644	344.160	+ 24,4 %
Kiadás összesen	4.454.036	3.909.161	- 12,2 %

Bevétel és kiadás tervezett különbsége:

606.745 eFt 570.384 eFt

4. Pályázati források 2019-ban

Hazai pályázatok megnevezése	Pályázott összeg (Ft-ban)	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdet	Befejezése
Országos Dokumentumellátási rendszer támogatása	1.000.000	1.000.000	EMMI	2019.07.01.	2019.12.31.
MIKES 6	58.396.000	58.396.000	Miniszterelnökség	2019.03.01	2019.12.31.
Könyvtárintézet továbbképzési támogatása	15.000.000	15.000.000	EMMI	2019.05.01	2019.12.31.
Könyvtárintézet minőségügyi feladatok ellátása	11.500.000	11.500.000	EMMI	2019.05.01	2019.12.31.
Közgyűteményi Digitalizálási stratégia	98.000.000	98.000.000	EMMI	2019.05.01	2019.12.31.
Nemzeti Adattár Projekt szabványok (fehér könyv)	1.500.000	1.500.000	EMMI	2019.03.01.	2020.02.29.
Könyv, könyvtár, Könyvtáros 2019	2.449.200	2.449.200	NKA	2019.01.01.	2019.12.31.
Könyvtárfigyelő 2019	2.778.000	2.778.000	NKA	2019.03.01.	2019.12.31.
Az járt oda, aki kottát is tud olvasni nemcsak betűt	1.400.000	1.400.000	NKA	2019.01.01.	2019.12.31.
Valaki útravált	2.000.000	2.000.000	NKA	2019.09.12	2019.12.31
Határtalan könyvtár	554.350	554.350	NKA	2019.09.02	2020.05.29.

5. Jelentősebb eszközbeszerzések

Az eszközbeszerzéseket a központosított kormányzati beszerzési felületeken bonyolítottuk le, illetve az új vezetés által kidolgozott belső, beszerzési utasítás alapján. A konszolidációt követően az alábbi jelentősebb beszerzéseket bonyolítottuk le:

Megnevezés	darab	forint	megjegyzés
Gépjármű	0	0	
ebből személygépkocsi			
Számítógép	18	33.625.725	
ebből olvasói			
ebből szerver			
Fénymásoló			
Digitalizáló eszköz			
Storage, egyéb adattároló (kapacitását a megjegyzésbe kérjük megadni Tb-ban)			
Egyéb*			

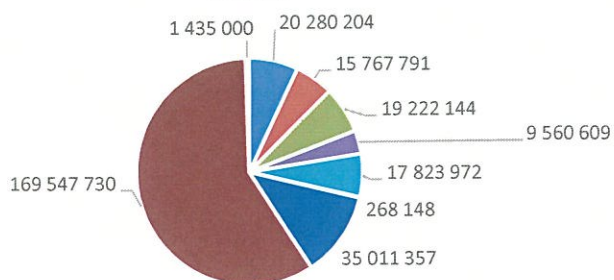
*Az egyéb kategóriát az alábbiakban részletezzük:

Sorszám	Beszerezés tárgya	CIKszám/azonosító szám (amennyiben van)	DKD kötelese (Igen vagy nem)	NKOH kötelese (Igen vagy nem)	Keretmegállapodás száma (ha releváns)	Közvetlen felelős igazgatóság és személy	Becsl. érték (nettó HUF)	Egybeszámított becsl. érték (nettó HUF)	Fedezet (bruttó HUF)	Fedezet forrása	Engedély megvan?	Eljárás azonosító száma (DKÜ vagy NKOH esetében)	Statusz
1	1 db Xerox C70/ V180EFI nyomtatásvezérlő Fiery Impose szoftver opció több lapos, komplex kilövésekhez jár vele					Mazcelka Árpád, KSD projektvezető							
2	Adobe Acrobat pro- PfitStop	497H02214	Igen	Nem	KM0111FMV18	Mazcelka Árpád, KSD projektvezető	657.448	nr	841553,00	KSD	Igen	I/1013/2019/000002	teljesítve
3	KDS projekt - kompetencia központi feladatok ellátását segítő szoftverek beszerzése	nr	Igen	Nem	nem	Mazcelka Árpád, KSD projektvezető	8.129.910	nr	10324986,00	KSD	Nem	I/1013/2019/000005	teljesítve
4		SZGRK-PC15SD2_H-180501 SZGRK-NBU H-190801 SZGRK-NB2RAM2_H-170922 SZGRK-NB2GAR3_H-170922 SZGRK-NB2CPU2_H-180501	Igen	Nem	KM015ZGRK17	Gazdasági Igazgatóság, Domonkos Barbara	600.000	nr	762000,00	saját	Igen	I/1013/2019/000010	teljesítve
5	15 db laptop beszerzése		Igen	Nem	KM015ZGRK17	Gazdasági Igazgatóság, Domonkos Barbara	400.000	nr	516000,00	saját	Igen	I/1013/2019/000016	teljesítve
6	18 db tablet beszerzése	SZGRK-TABAND3_A-191101	Igen	Nem	KM025ZGRK17	Gazdasági Igazgatóság, Domonkos Barbara	298.450	nr	379032,00	saját	Igen	I/1013/2019/000017	teljesítve
7	19 db íratmegemlítő eszköz „Vonalkódos (eltárolási tevékenységének előkészítési támogatása)”	GRFKGR186021	Igen	Nem	KM01KGR17	Gazdasági Igazgatóság, Domonkos Barbara	2.720.000	6605000	3508800,00	saját	Nem	I/1013/2019/000018	teljesítve
8	Forrás Tárgyi eszköz modul kiegészítő rendszerfejlesztése és bevezetése (És-köz költéseltetés céljára)	GRFKGR187010	Igen	Nem	KM01KGR17	Gazdasági Igazgatóság, Domonkos Barbara	3.640.000	6605000	4095600,00	saját	Nem	I/1013/2019/000019	teljesítve
9	21 db Epson LX-1350 mátrixnyomtató	nr	Igen	Nem	nr	Gazdasági Igazgatóság, Domonkos Barbara	298.450	nr	379031,00	saját	Nem	I/1013/2019/000020	teljesítve

Végül az utolsó táblázatban bemutatjuk a 2019 második felében lebonyolított jelentősebb eszköz-, és szolgáltatás beszerzéseket szakmai tevékenység szerinti bontásban:

2019. év második felében lebonyolított jelentősebb eszközbeszerzések jelleg szerint

- állományvédelem
- digitalizálás
- gazdasági, NAV feltöltés
- gyarapítás
- műszaki, üzemeltetési, rezszi kiadások
- oktatás
- raktározás
- szolgáltatás
- szakmai tev.-hez kapcsolódó

Budapest, 2020. február 28.

 Hammerstein Judit
 mb. főigazgató

 Domonkos Barbara
 mb. gazdasági főigazgató-helyettes

Az Országos Széchényi Könyvtár 2019. évi beszámolója

Melléletek:

1. sz. melléklet: Esélyegyenlőségi terv
2. sz. melléklet: Fenntarthatósági terv
3. sz. melléklet: Műtárgykölcsönzések
4. sz. melléklet: Megjelentetett kiadványok
5. sz. melléklet: Konferenciák
6. sz. melléklet: A Nemzeti Kulturális Alap kollégiumaihoz benyújtott pályázatok
7. sz. melléklet: Kutatónapi tematikák
8. sz. melléklet: Könyves fesztiválok, kitelepülések
9. sz. melléklet: Könyvbemutatók
10. sz. melléklet: Tudományos és (könyvtár)szakmai publikációk, előadások, tudományos tagságok, oktatói tevékenység

1. sz. melléklet: Esélyegyenlőségi terv

Az Oszágos Széchényi Könyvtár esélyegyenlőségi terve 2012 júniusában főigazgatói utasításként (F 11/2012) került kiadásra. Szövegét több ízben, legutóbb a 2018. évi beszámolóval együtt beküldtük a fenntartónak.

Mivel nincs benne változás, most nem csatoljuk.

2. sz. melléklet: Fenntarthatósági terv

Az Oszágos Széchényi Könyvtár Fenntarthatósági Terve 2012-ben főigazgatói utasításként (F 10/2012) került kiadásra. Szövegét több ízben, legutóbb a 2018. évi beszámolóval együtt beküldtük a fenntartónak.

Mivel nincs benne változás, most nem csatoljuk.

3. sz. melléklet: Műtárgykölcsönzések

Az OSZK által kölcsönzött műtárgyak:

A Magyar Nemzeti Galéria: *Fortepan* című kiállításra 15 tétel, 270 000 Ft értékben

Petőfi Irodalmi Múzeum: *Csáth Géza. A varázsló halála* című kiállításra 12 tétel 3 390 000 Ft értékben

Ferenczy Múzeum: *Theátrum 50.* című kiállításra 9 tétel 1 050 000 Ft értékben

Ferenczy Múzeum: *Szürrealizmus* című kiállításra 3 tétel 580.000 Ft értékben

Magyar Nemzeti Múzeum: *Görgei 200* című kiállítás, szerződés hosszabbítás

Szépművészeti Múzeum: *Holdraszállás* című kiállításra 8 tétel 466 000 Ft értékben

MTA BTK Zenetudományi Intézet: 77 tétel 233 millió Ft értékben

Rákóczi Múzeum: *Rákócziak* című kiállításra 5 tétel kölcsönzése 10 600 000 Ft értékben

EMMI: Fekete Péter Egerben bemutatta a Gutenberg-biblia hasonmást.

Jósa András Múzeum: *Restaurátorok műhelyitkai* 2 tétel 44 000 Ft értékben

Ferenczy Múzeum: *Kucsera Ferenc mártírúma – Történeti narratíva és kortárs reflexiók* című kiállításra 3 tétel 30. 000 Ft értékben

Szépművészeti Múzeum: *Rubens és a flamand festészet fénykora* című kiállításra 250 000 Ft értékben 1 tétel

Novemberben a Zenetudományi Intézet vitt el 15 tételt a Zeneműtárból és a Színháztörténeti Tárból a már folyamatban lévő *Hymnus*-kiállításra a visszahozott tételek helyett.

EMMI részére Fenyő Miklós-hanglemez kölcsönzése

EMMI részére a Fényképtárból egy fotó kölcsönzése (végül nem vitték el)

Az OSZK által igényelt műtárgyak:

MTA KIK-től az Örmény-kiállításra egy tétel kölcsönzése

A könyvtár nyílt napjára a Természettudományi Múzeumtól egy tétel kölcsönzése (trófea)

Egyéb:

Az Ars Librorum térbe került Székely Bertalan-festmény szállításának és installálásának megszervezése.

4. sz. melléklet: OSZK Könyvkiadás 2019 - Megjelentetett kiadványok

Könyvsorozatok

Magyar Könyvszemle és a MOKKA-R Egyesület füzetei (közös kiadás az Argumentum Kiadóval) 10.

- Borsa Gedeon: *Újabb könyvtörténeti írások. Megjelent a szerző 95. születésnapja alkalmából* (szerk. Szvorényi Róbert – P. Vásárhelyi Judit), OSZK–MTA BTK ITI–MOKKA-R EGYESÜLET, Budapest, 2018., 220 oldal.

Bibliotheca Hungarica Antiqua (közös kiadás a Balassi Kiadóval és MTA BTK Irodalomtudományi Intézettel)

- *Az keresztyéni gyülekezetben való isteni dicséretetek [Bártfa, 1593]* (bev. tanulmány: H. Hubert Gabriella), OSZK–Balassi Kiadó–MTA BTK Irt, Budapest, 2019., 428 oldal.

Kuncz Aladár Összegyűjtött Munkái (közös kiadás a Kriterion Könyvkiadóval)

- V. kötet: *Kritikák, portrék, tanulmányok I. (1909–1923)*. (szerk. Filep Tamás Gusztáv – Juhász Andrea), OSZK–Kriterion, Budapest–Kolozsvár, 2019., 318 oldal.
- VI. kötet: *Kritikák, portrék, tanulmányok II. (1923–1931)*. (szerk. Filep Tamás Gusztáv – Juhász Andrea), OSZK–Kriterion, Budapest–Kolozsvár, 2019., 448 oldal.

Bibliotheca Scientiae et Artis (közös kiadás a Gondolat Kiadóval) 12.

- *OSZK 215. Tanulmányok egy évforduló tiszteletére.* (szerk. Deák Eszter – Dede Franciska), OSZK–Gondolat Kiadó, Budapest, 2018., 272 oldal.

Supplementum Corvianum V. [De Bibliotheca Corviniana]

- *Xystus Schier. Dissertatio de Regiae Budensis bibliothecae Mathiae Corvini ortu, lapsu, interitu et reliquiis* (szerk: Monok István), OSZK, Budapest, 2019., 204 oldal.

Tanulmánykötetek, forrásközlések

- Mikusi Balázs: *A pók és a méh. Haydn- és Mozart-tanulmányok*, OSZK, Budapest, 2019., 472 oldal.
- „*A nekifeszült mentő-akarat*”. *Kuncz Aladár-emlékkonferencia* (szerk., Boka László – Brok Bernadett), OSZK–MMA Kiadó, Budapest, 2019., 176 oldal.
- *Tessék színt vallani. Osvát Ernő szerkesztői levelezése I–II.* (s. a. r. és tanulmányok, Kosztolányi Tibor – Nemeskéri Erika), OSZK–Gondolat Kiadó, Budapest, 2019., 1688 oldal.

Díszalbumok

- „*Valaki útravált...*” *ADY100–Az úton lévő és kiútkereső Ady Endre.* (szerk. Boka László – Rózsafalvi Zsuzsanna), OSZK–MMA Kiadó, Budapest, 2019., 248 oldal.

Alkalmi kiadványok

- Nagy Zoltán: *A felvidéki fürdők lexikona*, OSZK–Nap Kiadó, Dunaszerdahely, 2018., 136 oldal.
- Uzoni Fosztó István – Kozma Mihály – Kozma János: *Az Erdélyi Unitárius Egyház története III/1*, OSZK–Magyar Unitárius Egyház–Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete, Budapest–Kolozsvár, 2018., 1244 oldal.
- Simon Melinda: *Kiadói és nyomdászjelvények 1901–1920*, OSZK, Budapest, 2019., 252 oldal.

Hasonmás kiadások, faksimilék

- Ady Endre: *Szeretném, ha szeretnének* (bev. tanulmány: Boka László), OSZK–Kossuth Kiadó, Budapest, 2019., 132 oldal.

- Radnóti Miklós: *Lábadozó szél* (bev. tanulmány: Buda Attila), OSZK–Kossuth Kiadó, Budapest, 2019., 66 oldal.
- József Attila: *Szépség koldusa* (bev. tanulmány: Tverdota György), OSZK–Kossuth Kiadó, Budapest, 2019., 64 oldal.
- Babits Mihály: *Recitatív* (bev. tanulmány: Visy Beatrix), OSZK–Kossuth Kiadó, Budapest, 2019., 144 oldal.
- *Budapesti Ujságírók Almanachja 1908-ra. A Magyar Bohémvilág* (bev. tanulmány: Szénási Zoltán – Virágh András), OSZK–Argumentum Kiadó, Budapest, 2019., 592 oldal.
- Székeli István: *Chronika ez világnak jeles dolgairól* (bev. tanulmány: Farkas Gábor Farkas – Boér Hunor), OSZK–Kossuth Kiadó, Budapest, 2019., 488 oldal.
- *Goldmark Károly a-moll hegedűverseny op. 28* (bev. tanulmány: Mikusi Balázs), OSZK, Budapest, 2019., 168 oldal.
- *Heltai Gáspár bibliafordításai (1551–1556, Kolozsvár)* (bev. tanulmány: Ötvös László), OSZK–Ötvös László, Budapest–Debrecen, 2019. I–III. kötet.

Évkönyvek

- *Újratervezések. Magyarország a jelenkorban* (szerk., Keller Márkus – Tabajdi Gábor), OSZK–1956-os Intézet Alapítvány, Budapest, 2018., 328 oldal.
- *Lymbus 2018. Magyarságtudományi Forrásközlemények* (főszerk., Ujváry Gábor), OSZK–Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság–MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont–Külgazdasági és Külügyminisztérium–Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára–Országos Magyarságtudományi Társaság, Budapest, 2018., 796 oldal.

Bibliográfiák

- *Magyarország bibliographiája 1712–1860 X. Nyomda- és kiadástörténeti mutató* (szerk., Kovács Eszter – V. Ecsedy Judit), OSZK, Budapest, 2018., 400 oldal.

Folyóiratok, periodikák

- *Térképtörténeti közlemények 3.* (főszerk. Pásztai László), OSZK, Budapest, 2019., 132 oldal.
- *Irodalmi Magazin.* 2019/1. Jókai (főszerk. Szentmártoni János), OSZK–Magyar Napló, Budapest, 2019., 140 oldal.
- *Irodalmi Magazin.* 2019/2. Kányádi (főszerk. Szentmártoni János), OSZK–Magyar Napló, Budapest, 2019., 124 oldal.
- *Irodalmi Magazin.* 2019/3. Iskola (főszerk. Szentmártoni János), OSZK–Magyar Napló, Budapest, 2019., 120 oldal.
- *Irodalmi Magazin.* 2019/4. Kazinczy (főszerk. Szentmártoni János), OSZK–Magyar Napló, Budapest, 2019., 116 oldal.
- *Magyar Könyvszemle* 2018/3-4. (főszerk. Monok István), OSZK–MTA Ilti–Argumentum, Budapest, 2018.
- *Magyar Könyvszemle* 2019/1-2. (főszerk. Monok István), OSZK–MTA Ilti–Argumentum, Budapest, 2019.
- *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros.* 2019/1–12. (szerk. Béres Judit), OSZK, Budapest, 2019.
- *Könyvtári Figyelő.* 2019/1–4. (felelős szerk. Kovács Katalin), OSZK, Budapest, 2019.

5. sz. melléklet: Konferenciák

- 2019. január 22-én, a magyar kultúra napja és a Szendrey-kiállítás (és évfordulók) kapcsán rendezte meg a nemzeti könyvtár *Ezerszer Júlia* című minikonferenciáját. Három szekcióban kilenc előadót hallgathattak meg az érdeklődők: Ajkay Alinka, Buza Péter, Gyimesi Emese, Margócsy István, Szilágyi Márton, Ratzky Rita, Bozsoki Petra, Szűts-Novák Rita és Patonai Anikó Ágnes előadását.
- 2019. február 7-én került sor a Corvina-kiállítás finisszázsaként megszervezett nyilvános műhelybeszélgetésre, kerekasztal-beszélgetésre, amelyen *Corvinakutatás – Hogyan tovább?* címmel a 15–16. század könyvkultúrájáról cseréltek eszmét a téma legavatottak ismerői: Békés Enikő, Lauf Judit, Madas Edit, Mikó Árpád, Monok István, Pajorin Klára, Pócs Dániel, Rozsondai Marianne, Sarbak Gábor, Szörényi László tudományos kutatók és Zsupán Edina, a kiállítás kurátora. A beszélgetést Földesi Ferenc különgyűjteményi igazgató moderálta.
- 2019. március 8-án került sor a Corvina-kiállítás finisszázsaként megszervezett kerekasztal-beszélgetésre, amelyen a két kurátor: Patonai Anikó Ágnes és Szűts-Novák Rita mellett Szűcs Edit iparművész és Mészáros Zsolt művészet- és irodalomtörténész vett részt Ajkay Alinka irodalomtörténész vezetésével.
- 2019. április 2-án rendezte meg a nemzeti könyvtár a *Magyarország bibliographiája 1712–1860 IX. Pótlások Petrik Géza Magyarország bibliographiája 1712–1860 című művéhez, 1701–1800 között megjelent magyarországi (és külföldi magyar nyelvű) nyomtatványok és a Magyarország bibliographiája 1712–1860 X. Nyomda- és kiadástörténeti mutató* című kötetek bemutatóját. A kerekasztal-beszélgetésen Pogány György bibliográfus, nyugalmazott könyvtárigazgató, valamint a két kötet sajtó alá rendezője: V. Ecsedy Judit és Kovács Eszter vett részt. (Lásd könyvbemutatók)
- 2019. május 2–3-án került sor a European RDA Interest Group (EURIG) közgyűlésére és nemzetközi konferenciájára. A katalógizálás új angol-amerikai szabályzata, az RDA (Resource Description and Access, „Forrásleírás és hozzáférés”) a könyvtári gyűjteményekben található források feldolgozásának, a róluk szóló adatok közzétételének újszerű megközelítését tükrözi. A szabályzatot egyre több európai országban alkalmazzák, és ezzel együtt egyre több nyelvre ültetik át. A „European RDA Interest Group” (EURIG) 2019. évi közgyűlése Budapesten, az Országos Széchényi Könyvtárban volt. A rendezvényen 23 ország 36 képviselője vett részt.
- 2019. május 31-én került sor arra az angol nyelvű workshopra, amelyet a nemzeti könyvtár az EKE (Egyházi Könyvtárak Egyesülete) társszervezésében, az MTAK (Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ), valamint a CERL támogatásával szervezett meg. Az egész napos rendezvényen, amelyet az NKKO nemzetközi kapcsolatokért felelős referense szervezett, tíz előadás hangzott el. A tudományos eszmecsere címe *Digital Technologies in the Investigation of Handwritten and Printed Heritage* volt. A szervezésben és lebonyolításban a Tudományos Titkárság is közreműködött.
- 2019. június 12-én került sor *A populáris/ tömegkultúra termelésének kezdetei Magyarországon* címmel megrendezett Lipták Dorottya-émlékkonferenciára. A tavaly

elhunyt kolléganőnkre emlékező konferencián több volt és jelenlegi munkatárs is részt vett.

- 2019. november 14-én harmadszor rendeztük meg a „404 Not Found – Ki őrzi meg az Internetet?” c. workshop jellegű szakmai napot, amelyen Hammerstein Judit, az OSZK főigazgatója köszöntötte a közel 90 fős közönséget és Latorcai Csaba államtitkárt, aki megnyitó beszédében a web történetéről, kulturális szerepéről és a nemzeti könyvtár webarchiválási törekvéseinek fontosságáról beszélt. Az első prezentáció témája az OKR Projekt keretében zajló webarchiválási pilot projekt elmúlt egy évének áttekintése volt, majd négy további előadás következett, melyek a regionális, illetve a tudományos jellegű webes tartalmak megőrzéséről, az online sajtó aratásával begyűjtött szövegek kutatási célú hasznosításáról, valamint az élő és az archív webhelyek metaadatolásának kérdéseiről szóltak.
- 2019. november 21–22-én rendezte meg a nemzeti könyvtár *Töredéktől töredékig* címmel az éves Tudományos Ülésszakát, amelyen két plenáris előadást hallhattak az érdeklődők. Fröhlich Ida a qumráni töredékekről, Z. Varga Zoltán a töredékek poétikájáról beszélt. A külsős felkért előadók mellett a nemzeti könyvtár kutatói, szakemberei számoltak be munkájuk legújabb eredményeiről. A közönség különböző korszakok és tudományterületek vonatkozásában hallhatott töredékekről és rész és egész viszonyáról.

6. sz. melléklet: A Nemzeti Kulturális Alap kollégiumaihoz benyújtott pályázatok

Pályázó	téma	igényelt támogatás (Ft)	megítélt támogatás (Ft)
Tudományos Igazgatóság	Id. Ábrányi Kornél: <i>A Rózsavölgyi és Társa császári és királyi udvari zenekereskedés monográfiája</i> munkacímű kötet megjelentetésére	1 550 000	1 000 000
	Boreczky Anna, Dede Franciska, Szegő Iván (szerk.): <i>Bibliotheca Scientiae et Artis 12. Emlék - Emlékmű – Műemlék</i> című tanulmánykötet kiadására	1 700 000	800 000
	Varga Bernadett: <i>Todoreszku 100. Egy kivételes könyvtár kivételes kincsei</i> című magyar, angol, román nyelvű kötet kiadására, rész költségeire	1 980 000	1 000 000
	Nové Béla: <i>Magyar emigrációtörténet: 1893–2019</i> című kötet kiadására	1 350 000	800 000
	<i>A Budapesti Újságírók Egyesülete Almanachja 1912.</i> című kötet reprint kiadására	1 550 000	600 000
	Farkas Gábor Farkas: <i>Az eltűnt Thuróczy nyomában. A brünni kiadás példányainak provenienciájáról</i> című kötet kiadására	600 000	400 000
	„ <i>Valaki útravált...</i> ” <i>Ady100</i> - (az Országos Széchényi Könyvtár kiállításának kísérő programjaira Ady Endre halálának 100. évfordulóján)	3 770 000	2 000 000
Színháztörténeti Tár	Pályázat gyarapításra: Katkó Tamás színházi fényképeinek megvásárlására (2. részlet)	900 000	900 000
Fényképtár	Pályázat gyarapításra: Inkey Alice játékfilm standfotó diapozitívjainak megvásárlására	798 000	798 000
	Pályázat gyarapításra: Dr. Erdélyi István II. Világháborús albumának megvásárlására	400 000	400.000
Könyvtári Intézet	Pályázati téma: a <i>Határtalan könyvtár. K2</i> továbbképzési sorozat megvalósítására	554 350	554 350
	<i>Könyv, Könyvtár, Könyvtáros</i> című folyóirat 2019. évi 12 lapszámának megjelentetésére	2 499 902	2 499 902
	<i>A Könyvtári Figyelő</i> című folyóirat 2019. évi négy lapszámának megjelentetésére	2 778 000	2 778 000

	A húsz éves Könyvtári Intézet jubileumi konferenciájának megrendezésére	458 750	450 000
--	---	---------	---------

7. sz. melléklet: Kutatónapi tematikák

A nemzeti könyvtár kutatónappal támogatott projektjei között a legtöbb egyéni kutatás (egy részük a PhD-fokozat megszerzésére is irányul), de van több kutató közös munkájaként megvalósuló projekt is (a Todoreszku-album egy rövidebb időtartamú munka, ahol a végeredmény egy díszalbum tanulmányokkal, tételleírásokkal; a kötéstörténeti kutatócsoport munkája hosszú évekre szóló kutatás és adatbázisépítés, ahol a részt vevő kutatók önálló részterületekkel foglalkoznak).

A 2019-re elnyert támogatott kutatások egy része az előző évekből áthúzódó kutatás, más részük új, 2019-ben indított projekt. Az eredmények tekintetében vannak év közben vagy év végén lezáruló kutatások, és vannak a további évekre áthúzódó munkák is. Néhány kutató esetében a Tudományos Bizottság több tervet is támogatott (például abban az esetben, ha az egyik kutatás lezárása év közben várható volt), így jut 64 főre 84 kutatási téma. Év közben 13, kutatónappal rendelkező munkatárs hagyta el az intézményt.

A nemzeti könyvtár kutatásainak (és gyűjteményeinek) gazdagságát mutatja, hogy a kutatások különböző korszakokra vonatkoznak és különböző tudományágakhoz kapcsolódnak.

Kutatási tematikák:

1. A *Tabula cebetis* a hellenisztikus és római gondolkodásban, az I–II. századi filozófiai gondolkodás és a filozófia helye a római társadalomban
2. A Kézirattár díszített középkori kéziratának katalógizálása: az 1300 előtti anyag leválogatása, tételleírások készítése egy tervezett nyomtatott katalógus céljára
3. A *Historia Apollonii regis Tyri* középkori illusztrációinak összehasonlító elemzése az ősnymotatványok figyelembevételével
4. Az OSZK középkori olasz nyelvű kéziratának új katalógusa
5. Anyanyelvű kegyességi irodalom a késő középkori Magyarországon és Kelet-Közép-Európában
6. A *Commendatio animarum* című fejezet illusztrálása a késő középkori óráskönyvekben (PhD-fokozat elnyerésére irányuló kutatás)
7. A Wolfenbüttelben őrzött corvinacsoportról írt PhD-disszertáció előkészítése a német kiadás számára (előreláthatólag a HAB Wolfenbütteler Renaissanceforschungen sorozatában fog megjelenni)
8. A Corvina-kiállítás katalógusába írt tanulmány monográfiává való bővítése
9. Imádságok a kalendáriumokban (PhD-fokozat elnyerésére irányuló kutatás) A kora újkori magyarországi magyar, latin és német nyelvű kalendáriumok imádságainak összegyűjtése, elemzése, összehasonlítása
10. Tanulmány a zágrábi MR 153-as jelzetű evangeliarium evangelista-portréiról
11. A Thuróczy-krónika brünni példányainak provenienciája
12. Caspar Ursinus Velius eddig kiadatlan kéziratából a mohácsi csatára vonatkozó rész fordítása, szöveg átírása, tanulmányokat tartalmazó kötet szerkesztése
13. Mohács- emlékezet és rekonstrukció
14. Keresztúri Bíró Pál eddig ismeretlen kéziratot prédikációjának átírása, publikálása és elemzése
15. Jacobinus János *Brevis enarratio*ja (PhD-fokozat elnyerésére irányuló kutatás)
16. Árkosi Benedek imádságoskönyve
17. *Count Taaffe's letters from the Imperial Camp* (London, 1684) című levélgyűjtemény fordítása
18. Padányi Biró Márton irodalmi tevékenysége (doktori fokozat megszerzésére irányuló kutatás)
19. 1700 előtti magyarországi biblikus cseh nyomtatott verses emlékek összegyűjtése

20. Antikvarianizmus a 18. századi Magyarországon, különös tekintettel Schönvisner István munkásságára (PhD-fokozat elnyerésére irányuló kutatás)
21. A kolozsvári református főkonzisztórium és kollégiumi nyomda típusrepertórium (1781–1800)
22. Az OSZK egyházi szláv, szerb és orosz nyelvű, 17–19. századi régi nyomtatványainak feltárása (bibliográfiai számbavétel, könyvtörténeti, proveniencia- és possessorkutatás)
23. Joseph Haydn kottatára
24. Széchényi Ferenc írásos hagyatéka: elektronikus tartalomszolgáltatás, művelődéstörténeti projekt
25. Széchényi Ferenc levelezése
26. Széchényi Ferenc könyvgyűjteményének kötetstörténeti feldolgozása
27. Katona József drámáinak kritikái kiadása második kötetének szakmai lektorálása
28. A magyar gyermekirodalom nevelési eszméi a XIX. század első felében (PhD-fokozat elnyerésére irányuló kutatás)
29. *Diplomácia, politika, sajtó: Lonovics József római missziója (1840–41)* (disszertáció átdolgozása könyv formára)
30. Magyar irodalom a 19. század közepén, Tompa Mihály *Szécsi Mária* c. műve
31. Gregersen Gudbrand, az egyetlen norvég önkéntes a szabadságharcban – élete és működése a szabadságharcban és az Osztrák–Magyar Monarchiában
32. Az 1850 utáni sajtó és irodalom feltérképezése az integrációelméletek transznacionális és -konfesszionális, aktív polgári változatának fényében
33. Eötvös Loránd és kora (a 2019-es Eötvös Loránd-emlékévre tekintettel)
34. Farkas Lajos bibliofil-gyűjteménye
35. A Todoreszku Gyula halálának 100. évfordulójára készülő díszalbum (katalógustételek írása, szakértői munkák, szerkesztés)
36. *Miklósy Gyula utolsó színigazgatói évei. Egy színigazgatói pálya – egy napló tükrében* (Miklósy Gyula naplója szöveggondozásának lezárása, 2. kötet összeállítása)
37. Arany János *Buda halála*, sajtó alá rendezés az Arany János Kritikai Kiadás számára
38. Jókai Mór elbeszéléseinek (1865–68) sajtó alá rendezése
39. Magyar–francia kulturális kapcsolatok a dualizmus idején, különös tekintettel a kortárs francia zene hazai recepciójára (PhD-fokozat elnyerésére irányuló kutatás)
40. Saint-Saëns és Magyarország
41. Az 1896-es Millenniumi Ezredéves Országos Kiállítás sajtótörténeti jelentősége – a korabeli és az esemény alkalmából megjelent alkalmi lapok vizsgálata mentén (PhD-fokozat elnyerésére irányuló kutatás)
42. Az *Új Idők* fényképei 1895–1945
43. Rédey Tivadar-életműkutatás
44. Orbók Loránd munkásságának feldolgozása (PhD-fokozat elnyerésére irányuló kutatás)
45. A Kuncz Aladár-életműsorozat köteteinek szerkesztése (V. és VI. kötet)
46. Magyar–indiai kulturális kapcsolatok: egy indiai tudós Magyarországon. Adalékok Umrao Singh Sher-Gil magyarországi éveire
47. Az 1911-es darbár Delhiben – Ferenczy Árpád tudósításai alapján
48. Baktay Ervin, a *Kelet és Nyugat* című folyóirat és a Magyar Keleti Társaság
49. Schmidt József tudományos ismeretterjesztő cikkei
50. A Széchényi család kéziratári állományban lévő fotóinak kutatása
51. Az egykori első világháborús gyűjtemény anyagának rendezése, feltárása és feldolgozása a Térképtárban és a Plakát- és Kisnyomtatványtárban
52. A lírai narratíva fogalma és szerepe a 20. századi és kortárs magyar lírában (PhD-fokozat elnyerésére irányuló kutatás)
53. Babits Mihály: *Az európai irodalom története*, kritikai kiadás sajtó alá rendezése

54. A fénykép narratív esztétikája a 20. századi magyar irodalomban
55. Apponyi Sándorné adománya, memoárjai, a lengyeli kastély tárgyi hagyatékának sorsa: ajándékozások, árverezések
56. Károlyi Mihályné szépirodalmi munkássága
57. Dohnányi-életműkutatás
58. A cserkészlet története
59. Magyar film és filmpolitika a második világháborútól a filmgyártás államosításáig (1938–1948) (PhD-fokozat megszerzésére irányul)
60. Csillagos házak Budapesten
61. Budapest ostroma
62. Újrakezdés (1945–1989)
63. Lakhatás és lakáspolitikai az 1950-es években
64. A szocializmus „újratervezése” az ötvenes évektől a rendszerváltásig
65. A magyar hírszerzés és kémelhárítás története
66. A budapesti felkelőcsoportok története, 1956.
67. A demokratikus ellenzék alakulása, indulása
68. A kulturális emlékezet médiumai: plakát (1945 után), fotó (1914–1989), dokumentumfilm a rendszerváltás után
69. Miroslav Krleža magyar vonatkozású, nyomtatásban megjelent életművének (hungarikájának) kutatása
70. Enver Colakovic műfordító hagyatékának részbeni feldolgozása és Ady Endre versei horvát nyelvű kiadásának előkészítése
71. A 20–21. századi ex libris gyűjtők prozopográfiája a korabeli sajtó, az OSZK ex libris-gyűjteménye és egyéb források tükrében
72. „Nyelveken szóló” Énekeskönyvünk
73. Népnyelv vagy latin? Vita a II. vatikáni zsinaton a latin nyelvű liturgia megtartásáról
74. A Párizsban élő magyar művészek migráns-emlékezete és identitástörténetei
75. A finn és az észti színház magyar recepciója, rendezéstörténet (DLA-disszertációra vonatkozó kutatás befejezése)
76. Az OSZK ősnymtatványainak kötésfelmérése (a kötéstörténeti adatbázis számára a kötéstörténeti kutatócsoport keretein belül)
77. Csatok és veretek kötések (a kötéstörténeti adatbázis számára a kötéstörténeti kutatócsoport keretein belül)
78. Keleti kötések felmérése (a kötéstörténeti adatbázis számára a kötéstörténeti kutatócsoport keretein belül)
79. Az OSZK Zeneműtárának története
80. Az OSZK Kézirattára spanyol anyagának feltárása és elemzése
81. Unitárius és unitárius vonatkozású kéziratok az OSZK kézirattári állományában
82. Csillagászati térképek kartográfiája (PhD-fokozat elnyerésére irányuló kutatás)
83. Változások a nemzeti könyvtárak funkciórendszerében a digitális korban. Összehasonlító elemzés vezető nemzeti könyvtárak szerepéről a digitalizálás folyamatában (PhD-fokozat elnyerésére irányuló kutatás)
84. A könyvtárhasználat trendjeit bemutató monográfia elkészítése

8. sz. melléklet: Könyves fesztiválok, kitelepülések

- Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál: 2019. április 25–28. között rendezték meg a 26. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivált. Az OSZK önálló standdal és két könyvbemutatóval volt jelen a könyves mustrán. Április 26-án az 1956-os Intézet évkönyvét mutatta be Tabajdi Gábor és Keller Márkus szerkesztő, Rainer M. János vezetésével. Április 28-án Bösze Ádám zenetörténész mutatta be Mikusi Balázs most megjelent Mozart- és Haydn-tanulmánykötetét. A nemzeti könyvtár könyvfesztiváli jelenlétét a Tudományos Titkárság munkatársai szervezték meg és bonyolították le.
- Múzeumok Majálisa: 2019. május 18–19. között rendezték meg a Magyar Nemzeti Múzeum kertjében a Múzeumok Majálisát, amelyen a központi tematika az 1989-es rendszerváltás volt. Az OSZK önálló standdal, múzeumpedagógiai foglalkozásokkal (az NKKO munkatársa szervezésében és az OSZK munkatársai segítségével) és mini-kiállítással (a Fényképtár szervezésében) volt jelen a rendezvényen. A standot szintén a nemzeti könyvtár munkatársai díszítették fel. A könyvárusítást a Tudományos Titkárság munkatársai szervezték meg és bonyolították le.
- Ünnepi Könyvhét: 2019. június 13–17. között rendezték meg az Ünnepi Könyvhetet, amelyen a nemzeti könyvtár kerekasztal-beszélgetéssel egybekötött könyvbemutatóval és dedikálással is jelen volt. A programokat és az OSZK standján a könyvárusítást a Tudományos Titkárság munkatársai szervezték meg és bonyolították le. Június 14-én, pénteken az 1956-os Intézet munkatársai dedikáltak a stand előtt, június 16-án, vasárnap pedig Virágh András, Szénási Zoltán és Boka László irodalomtörténészek beszélgettek a Budapesti Újságírók Egyesülete almanachjainak hasonmás kiadásairól.
- Budavári Könyvünnep: 2019. szeptember 6–8. között önálló standdal és két beszélgetéssel (valamint az intézményen belül megrendezett *Kassa-mozaik* című kamaratárlattal) vett részt a Budavári Könyvünnepen a nemzeti könyvtár. A Szentháromság téren szeptember 6-án *Könyvritkaságok a polcon – hasonmás kiadások* címmel beszélgetett P. Vásárhelyi Judit és Boka László irodalomtörténészekkel Dede Franciska irodalomtörténész, szeptember 7-én pedig *A Corvina könyvtár és a budai könyvkészítő műhely* címmel Zsupán Edina corvinakutatót kérdezte munkájáról Földesi Ferenc különgyűjteményi igazgató.
- Őszi Margó Fesztivál: 2019. október 10–13. között önálló standdal és két beszélgetéssel vett részt a Margó Fesztiválon a nemzeti könyvtár. A Várkert Bazár Kazamataszínpadán október 11-én a *Tessék színt vallani. Osvát Ernő szerkesztői levelezése I–II* című kötetet mutatta be kerekasztal-beszélgetés keretében Fráter Zoltán irodalomtörténész, aki a két szerkesztőt kérdezte (Nemeskéri Erikát és Kosztolánczy Tibort). Október 12-én a *Kuncz Aladár: Kritikák, portrék, tanulmányok I–II* című kötetet ismertették: A kötet szerkesztőivel, Juhász Andreával és Filep Tamás Gusztávval, valamint a sorozatszerkesztő Boka Lászlóval Vincze Ferenc író, műfordító beszélgetett.

9. sz. melléklet: Könyvbemutatók

- 2019. január 22-én, a magyar kultúra napja alkalmából könyvbemutatót szervezett a könyvtár, ahol Tokaji Nagy Erzsébet és Szádeczky-Kardoss Zsófia *Szabó Zoltán* című, a Kortárs Kiadó és az OSZK társkiadásában 2018-ban megjelent kötetét mutatta be Szabó Zsuzsa, az író özvegye, A. Szabó Magda tudományos kutató és a két szerző. A beszélgetést Lázár Csaba színművész tolmácsolásában elhangzott szövegek gazdagították.
- 2019. február 6-án a Színháztörténeti Tár mutatta be *Lajosi Krisztina Staging the Nation. Opera and Nationalism in 19th Century Hungary* című, 2018-ban (Leiden–Boston: Brill) megjelent kötetét. A művet Sirató Ildikó színháztörténész, a Színháztörténeti Tár vezetője, Kim Katalin zenetörténész, Bozó Péter zenetörténész és Imre Zoltán színháztörténész részvételével mutatták be.
- Az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézetének Könyvtártudományi Szakkönyvtára 2019. február 20-án mutatta be Szűts Zoltán: *Online – Az internetes kommunikáció és média története, elmélete és jelenségei* (Wolters Kluwer, Budapest, 2018.) című kötetét. A munkát Ropolyi László professor emeritus, Tószegi Zsuzsanna címzetes egyetemi docens és Z. Karvalics László egyetemi docens ismertette.
- 2019. február 25-én a nagyszalontai Csonkatoronyban, 26-án pedig Nagyváradon, a Partiumi Keresztény Egyetemen mutatták be az OSZK és az Arany János Művelődési Egyesület közös gondozásában megjelent, „*Én kis hazám a nagy hazában*” című, a nagyszalontai Arany-múzeum kéziratkinceseit felvonultató kötetet. A kötetet Boka László irodalomtörténész, projektvezető, az OSZK tudományos igazgatója, valamint Rózsafalvi Zsuzsanna, irodalomtörténész, az OSZK Kézirattárának munkatársa, a kötet szerkesztője mutatta be.
- A 2018. évi Tudományos Ülésszak előadásából szerkesztett tanulmánykötet (a BScA-sorozat 11. kötetének) 2019. február 15-éről március 7-re halasztott könyvbemutatóján Buda Attila irodalomtörténész méltatta a könyvsorozatot, és Szilágyi Márton irodalomtörténész mutatta be a 11. kötetet. A beszélgetés harmadik résztvevője Boka László tudományos igazgató, kiadóvezető, a sorozat szerkesztője volt.
- Az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézet Könyvtártudományi Szakkönyvtára 2019. március 27-én két könyvbemutatót tartott. A Kiszl Péter – Csík Tibor szerk. *Valóságos könyvtár – könyvtári valóság* (Könyvtár- és információtudományi tanulmányok 2018) és Kerekes Pál – Kiszl Péter: *Magyar irodalom a világhálón. Szabadon elérhető magyar nyelvű szöveggyűjtemények* című köteteket Bényei Miklós, a Debreceni Egyetem címzetes egyetemi tanára, Dippold Péter, a FSZEK Központi Könyvtárának igazgatója, Tószegi Zsuzsanna, az ELTE BTK címzetes egyetemi docense, Tóvári Judit, az Eszterházy Károly Egyetem ny. főiskolai tanára mutatta be.
- 2019. április 2-án rendezte meg a nemzeti könyvtár a *Magyarország bibliographiája 1712–1860. IX. Pótlások Petrik Géza Magyarország bibliographiája 1712–1860 című művéhez. 1701–1800 között megjelent magyarországi (és külföldi magyar nyelvű) nyomtatványok* és a *Magyarország bibliographiája 1712–1860 és X. Nyomda- és kiadástörténeti mutató* című kötetek bemutatóját. A kerekasztal-beszélgetésen Pogány György bibliográfus, nyugalmazott könyvtárigazgató, valamint a két kötet sajtó alá rendezője, V. Ecsedy Judit és Kovács Eszter vett részt.

- A Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál keretében április 26-án az 1956-os Intézet évkönyvét mutatta be Tabajdi Gábor és Keller Márkus szerkesztő, Rainer M. János vezetésével. Április 28-án Bösze Ádám zenetörténész mutatta be Mikusi Balázs most megjelent Mozart- és Haydn-tanulmánykötetét.
- 2019. április 27-én, a „KBK 60” [Kisgrafika Barátok Köre] nyitó eseményeként, az emlékezés jegyében mutatták be az OSZK tudományos kutatója, Vasné dr. Tóth Kornélia *Múltunk neves ex libris gyűjtői* (Budapest, Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület, 2019, 256 p.) című kötetét a Pest-Budai Árverezőházban.
- 2019. május 8-án a *Szépirodalmi Figyelő* folyóirat Ady-tematikájú lapszámának bemutatóján Vincze Ferenc, a lap főszerkesztője Rózsafalvi Zsuzsanna és Boka László irodalomtörténészekkel beszélgetett a nemzeti könyvtárban.
- 2019. május 9-én mutatta be az Országos Széchényi Könyvtár a *Vörös csillagok – A Rákosi-korszak szórakoztatóipara és a szocialista revűk (!)* című nagysikerű kiállítása alapjául szolgáló kötetet. A szerző-kurátor Molnár Dániellel Sirató Ildikó, a Színháztörténeti Tár vezetője beszélgetett.
- 2019. május 9-én került sor *Az Erdélyi Unitárius Egyház története* című kiadvány III/I. kötetének a bemutatója. A rendezvény résztvevőit köszöntötte Tüske László főigazgató, a kötetet Káldos János mutatta be. A könyvbemutatón részt vett Bálint Benczédi Ferenc unitárius püspök és Elekes Botond egyházkerületi főgondnok is.
- 2019. június 25-én került sor „*A nekifeszült mentő-akarat*”. *Kuncz Aladár-émlékkonferencia* című, az OSZK és az MMA közös kiadásában megjelent könyv bemutatója. A rendezvény résztvevőit köszöntötte Kucsera Tamás Gergely, az MMA főtitkára, a kötetet és a két kiadó munkáját Boka László irodalomtörténész, az OSZK tudományos igazgatója, kiadóvezetője és Pécsi Györgyi, az MMA Kiadó ügyvezető igazgatója, az MMA levelező tagja mutatta be. A kötetéről beszélt még Filep Tamás Gusztáv kisebbségkutató és művelődéstörténész is, a rendezvényt Borbély László író, az MMA munkatársa moderálta.
- 2019. június 16-án Virágh András, Szénási Zoltán és Boka László irodalomtörténész beszélgetett az Ünnepi Könyvhéten az Budapesti Újságírók Egyesülete almanachjainak hasonló kiadásairól.
- 2019. szeptember 12-én Debrecenben mutatták be Vasné dr. Tóth Kornélia *MÚLTUNK NEVES EX LIBRIS GYŰJTŐI* (Budapest, KBK, 2019) című, idén megjelent lexikonszerű kötetét.
- 2019. szeptember 21-én a Kuncz Aladár életműsorozatot mutatta be Nagyváradon Boka László, irodalomtörténész, a sorozat szerkesztője, az OSZK tudományos igazgatója és H. Szabó Gyula, a Kriterion kiadó igazgatója.
- A Margó fesztiválon október 11-én a *Tessék színt vallani. Osvát Ernő szerkesztői levelezése I–II* című kötetet mutatta be kerekasztal-beszélgetés keretében Fráter Zoltán irodalomtörténész, aki a két szerkesztőt kérdezte (Nemeskéri Erikát és Kosztolányi Tibort). Október 12-én a *Kuncz Aladár: Kritikák, portrék, tanulmányok I–II.* című kötetet ismertették: A kötet szerkesztőivel, Juhász Andreával és Filep Tamás Gusztávval, valamint a sorozatszerkesztő Boka Lászlóval Vincze Ferenc író, műfordító beszélgetett.

10. sz. melléklet: Tudományos és (könyvtár)szakmai egyéni publikációk, előadások, tudományos tagságok, oktatói tevékenység

A nemzeti könyvtár munkatársainak publikációi

Bakonyi Zsuzsanna

Konferencia-előadások:

Employ your sword rather than wast your youth in gaming-houses! Count Taaffe's letters from the Imperial Camp in 1683, "International Conference Printing Medium as the Object of Research of Booksellers', Publishers', Printers' and Collectors' Activities" című konferencia, Martin, Szlovák Nemzeti Könyvtár, 2019. május 22–24.

Adatközlések, szócikkek, katalógus-tárgyleírások:

3.52 *Szent György ábrázolása a Legenda aureában*, 3.57 *A Szent László legenda jelenetei*, 3.75 *Magyar előkelők címerei a konstanzi zsinatról (1414–1418) szóló krónikában*, 3.76 I. *(Hunyadi) Mátyás király (1458–1490) címere Thuróczi János krónikájában*. In *Szívmelengető középkor, Kályhák és kályhacsempék a középkori Magyarországon, 14–16. század*. (Szerk. Kiss Virág, Spekner Enikő, Végh András), Budapest, Budapesti Történeti Múzeum, 2018, 192–193, 198–200, 221–222.

Kutatási programokban, projektekben való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

A *Chronica Hungarorum* OKR projektben való részvétel, a honlap angol szövegének fordítása, lektorálása, a Horváth-fordítás új jegyzeteinek elkészítése, szöveggondozás.

Bánfi Szilvia

Szakfolyóiratokban közölt tanulmányok:

A fiumei nyomdászat kezdetei, *Magyar Grafika*, 2019/november 66–69.

Kritikák, recenziók:

Miskolci Csulyak István (1575-1645) peregrinációs albuma hasonmás kiadása (Nicolaus Reusner: *Icones sive Imagines viuae, literis Cl. Virorum, Italiae, Graeciae, Germaniae, Galliae, Angliae, Vngariae...*, Hasonmás kiad. szerk. Dienes Dénes, Oláh Róbert, Sárospatak, Hernád Kiadó, Debrecen, TTRE Nagykönyvtára, 2018.) *Könyvtári Figyelő*, 2019/4, 619–621.

Bárány Zsófia

Szerkesztett kötet (teljes tematikus folyóiratszám szerkesztése is):

Magyar polgárosodás és nemzeti önrendelkezés - Válogatás Szabad György munkáiból. Válogatta és az előszót írta: Csorba László, Hermann Róbert; szerkesztette: Bárány Zsófia. Budapest, Line Design, 2019. 260. oldal (Megjelenés alatt)

Tanulmány, könyvfejezet:

Lonovics József püspöki kinevezése: jutalmazás vagy fegyelmezés? = Laborator Assiduus. A 70 éves Zombori István köszöntése. Szerk.: Somorjai Ádám, Somorjai Gabi. MTA BTK TTI-MNL OL, Budapest, 2019. 101–109.

Catholic and Protestant Union-Plans in the Kingdom of Hungary between 1817 and 1841. The Golden Age of „Public Opinion” and the Memory of the Reformation in Veszprém County = Media and Literature in Multilingual Hungary 1770-1820. Ed. Ágnes Dóbk, Gábor Mészáros, Gábor Vaderna. Budapest, 2019. 251–268.

Szagrális és politikai tér találkozási a nyilvánosságban: Lonovics József prédikációi a reformkori csanádi egyházmegyéből. (Somorjai Szabolccsal közös tanulmány. Szerkesztés alatt. Megjelenés helye: „Mestereknek gyengyének.” Ünnepi kötet Madas Edit hetvenedik születésnapjára. Szerk. Hende Fanni, Kisdi Klára, Korondi Ágnes. Budapest, OSZK – Szent István Társulat, 2019.)

Synode, Katholikentage und die protestantische Minderheit im langen 19. Jahrhundert in Ungarn. Annuario Historiae Conciliorum, 2018/19. 49. (Klestenitz Tiborral közös tanulmány. Megjelenés alatt)

Konferencia-előadások:

A tömegtájékoztatás kezdetei a katolikus egyházban c. előadás a Lipták Dorottya emlékkonferencia – A tömegkultúra termelésének kezdetei Magyarországon c. konferencián. MTA TK, 2019. június 12.

Kanonokok és a sajtó a 19. század első felében c. előadás a Katolikus egyházi társadalom Magyarországon a 19. században c. konferencián. PTE BTK TTI szervezésében. Pécs, 2019. szeptember 19-20.

A "megfontolt" plébános és a nyilvánosság – Lonovics József Sajóvárkonyban. – VIII. Barkóság Konferencia. A konferencia levezető elnöke: Paládi-Kovács Attila. Ózdi Muzeális Gyűjtemény és Gyártörténeti Emlékpark. Ózd, 2019. október. 4.

"Az, kinek semmije sincs, annak kölcsönöz, kinek mindene van" – Gazdasági alapú püspöki érvelések a reformkori szagrális és politikai nyilvánosságban. Médiatörténeti konferencia 2019. MTA BTK TTI, 2019. december 13. (Somorjai Szabolccsal közös előadás)

Konferencia-szervezés, titkári feladatok:

Lipták Dorottya emlékkonferencia – A tömegkultúra termelésének kezdetei Magyarországon c. konferencia szervezésében részvétel. MTAK, 2019. június 12.

Kutatási programokban, projekteken való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

Sajtó- és könyvtörténet forrásai (1850–1867) c. Klebelsberg Ösztöndíj 2018 szakmai beszámolójának elkészítése. Beszámoló értékelése: kiválóan megfelelt.

Egyetemi, főiskolai oktatói tevékenység:

ELTE BTK Új- és Jelenkori Magyar Történeti Tanszék: *Egyház és társadalom a hosszú 19. században c. szeminárium tartása* közösen Klestenitz Tiborral – MTA BTK TTI. Megbízott előadó.

Kodolányi János Főiskola Nemzetközi Tanulmányok, *Szakmai idegen nyelv I. – Latin*, szeminárium. Megbízott előadó.

Baumgartner Bernadette

Egyéb tudományos tevékenység:

Tempfli Imre: *Tanulmány és visszaemlékezés a romániai kommunista börtönviszonyokra.* Szatmárnémeti 2019. (Otthonom Szatmár megye 52) (szerkesztő és lektor)

Előadás:

Borbándi Gyula hagyatéka a Müncheni Magyar Intézetben Szeptember 26-án a Borbándi Gyula emlékkonferencián a RETÖRKI-ben

Békésiné Bognár Noémi Erika

Digitális tartalom, digitális szolgáltatás: beszámoló a 2018–2019-ben megrendezett K2 továbbképzési sorozatról / Békésiné Bognár Noémi Erika, Horváth Adrienn, Nagy Andor. Bibliogr. jegyzetekben. Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 28. (2019) 6., 4–9.

Bódog András

Az elkötelezett könyvtár: chicagói történetek a könyvtárak közösségépítő szerepéről / tömörítette Bódog András, Kovács Katalin; ford. Abboud Kamal Tamás, Jody Kretzmann és Susan Rans "The engaged library. Chicago stories of community building" című tanulmánya alapján. – Bibliogr. jegyzetekben. *Könyvtári Figyelő*. 29. (2019) Ksz., 80–103.

Kapaszkodók és korlátok : körkép a hazai könyvtárak esélyegyenlőségi helyzetéről / Bódog András. – A Cselekvő közösségek projekt reprezentatív felmérésének eredményeiről. Bibliogr. *Könyvtári Figyelő*. 29. (2019) Ksz., 104–128.

Középpontban a nyílt tudomány: Focus on Open Science konferencia a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában / Bódog András. Res. angol nyelven, *Könyvtári Figyelő*. 29. (2019) 3., 446–448.

Közösségben, a közösségért : a közösségi részvételen alapuló könyvtári működés lehetőségeiről a regionális szakmai napok és egy kutatás tapasztalatai alapján / Bódog András. – Mellékletben a Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás projekt könyvtári társadalmiasítási szakmai napjainak meghívóihoz csatolt Kérdőív-teszt szövegével. Bibliogr. Res. magyar nyelven. *Könyvtári Figyelő*. 29. (2019) Ksz., p. 31–66.

Magyarországi múzeumok, könyvtárak és közművelődési intézmények reprezentatív felmérése : kutatási jelentés : Cselekvő közösségek, aktív közösségi szerepvállalás EFOP-1.3.1-15-2016-00001 / szerk. Ponyi László, Arapovics Mária, Bódog András ; [közread. a Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ, NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft., Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézet]. [Szentendre] : Szabadtéri Néprajzi Múz. MOKK; Budapest, NMI: OSZK KI, 2019. 165 p.

A nemzetközi ALMPUB projekt kutatása magyarországi múzeumi szakterületi eredményei. Múzeumi iránytű (2019) 22., 15–40.

Esélyegyenlőségi kalendárium: Kulturális intézmények esélyegyenlőségi jó gyakorlatai a világban [szerk.] Szu Annamária. A Könyvtári bevezető, Könyvtári példák c. részeket írta Bódog András = SzNM-MOKK, NMI Nkft., OSZK: Budapest, Szentendre, 2019. 135 p.

Boka László

Szerkesztett kötet (teljes tematikus folyóiratszám szerkesztése is):

„A nekifeszült mentő akarat” Kuncz Aladár emlékkonferencia. Szerk. Boka László és Brok Bernadett, Budapest, OSZK–MMA Kiadó, 2019. 182. p.

„Valaki útravált...” Az úton levő és kiutkereső Ady Endre. Vál., szerk. és összeáll. Boka László és Rózsaferenc Zsuzsanna, Budapest, OSZK–MMA Kiadó, 2019. 248 p.

Könyvsorozat-szerkesztés:

Kuncz Aladár Összegyűjtött Munkái. A Kriterion Kiadó és az Országos Széchényi Könyvtár közös könyvsorozata. Sorozatszerkesztő Boka László és Filep Tamás Gusztáv.

Bibliotheca Scientiae et Artis. A Gondolat Kiadó és az OSZK közös könyvsorozata. (Az OSZK éves Tudományos Ülészakjain elhangzott előadások válogatott, szerkesztett tanulmányaival) Sorozatszerkesztő Boka László.

Nemzeti Téka. Az Országos Széchényi Könyvtár és a Gondolat Kiadó közös könyvsorozata. (Sorozatszerkesztő Boka László és Kégl Ferenc)

Folyóirat-szerkesztés (szerkesztőbizottsági munka):

A Magyar Könyvszemle (szerkesztőbizottsági tag).

A Lymbus – Magyarástudományi Forrásközlemények (szerkesztőbizottsági tag).

Az Irodalmi Magazin negyedéves irodalmi periodika (szerkesztőbizottsági tag).

Tanulmány, könyvfejezet:

Egy könyv az örökkévalóságnak. Ady Endre: Szeretném, ha szeretnének. A hasonmás kiadás bevezető tanulmánya. Kossuth–OSZK, Budapest, 2019.

„Bekerítője egy kivágott világnak” – *A Nyugat első lírikusnemzedékének változó Arany-képéről* = Dávidházi Péter, Gintli Tibor, Kulcsár-Szabó Zoltán, Tóth-Czifra Júlia szerk., *Narratíva, kánon, fordítás. Tanulmányok Szegedy-Maszák Mihály emlékére.* Kalligram, Budapest, 2019. 121–159.

Szakfolyóiratokban közölt tanulmányok:

Megtorpanások és kiütkeresések. Ady Endre két polemikus cikkéről, 110 év távlatából. *Szépirodalmi Figyelő* 2019/1. 47–67.

„Csókokban élő csóktalanok”. *A Mindenség-keresés és a Léda-szerelem fordulópontjai 1908–1909-ben.* *Látó* (XXX. évf.) 2019/1. 22–41.

A benjámin, a pacifista, a kitasztított: Emőd Tamás. *Irodalmi Magazin* 2018/4. 65–68.

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

Bevezető = „Valaki útravált...” – Az úton levő és kiütkereső Ady Endre. Vál., szerk. és összeáll. Boka László és Rózsafalvi Zsuzsanna, Budapest, OSZK–MMA Kiadó, 2019.

Vonatok decemberben – emlékképek 1989. *Várad*, 2019/12.

Búcsú Lakatos Andrástól. *Litera – az irodalmi portál.* 2019. október.

„Hogy megteremtsük a méltó, maradandó formát” Interjú Boka Lászlóval az OSZK Kiadó díjai kapcsán. 1–2. rész. – OSZK blog, 2019. június

Unikális állományunk tudományos igényű feltárása – Interjú Boka Lászlóval. – OSZK blog, 2019. február

Köszöntő gondolatok = „A nekifeszült mentő akarat” Kuncz Aladár emlékkonferencia. (szerk. Boka László–Brok Bernadett) OSZK–MMA, Budapest, 2019.

„Igen hasznos és drága nemes receptum” = A reneszánsz-vágyú ember. *Kocsis András Sándor* 65. Budapest, [magánkiadás], 2019. 18–20.

Lektorálás, kiadói szerkesztői munkák:

Kuncz Aladár Összegyűjtött Munkái. V. és VI. [Életmű-sorozat: *Kritikák, portrék, tanulmányok.*] szerk. Filep Tamás Gusztáv, Juhász Andrea, Kriterion Kiadó–Országos Széchényi Könyvtár, Kolozsvár–Budapest, 2019.

Konferencia-előadások:

„Az elsüllyedt utak” – *Siker, magány, kiütkeresés Ady költészetében 1909 táján.* *Ady 100 – Az OSZK Alapítási Ünnepe.* Országos Széchényi Könyvtár, Budapest, 2019. november 23.

„mezőn is a rácsokat...” – *A rendszerváltás elbeszélhetősége/elbeszélhetetlensége és az emlékezés viszony szintjei Papp Sándor Zsigmond regényeiben.* „Nyelvében él a rendszer – A rendszerváltások nyelvi problémái. A KRE BTK Kortárs közép-európai regény kutatócsoportjának VI. nemzetközi konferenciája. Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest, 2019. november 14–15.

„Lajtorja, faltörő kos, igazoló levél”. *Kanonizációs kísérletek és a kiépülő kultusz stációi 1909 és 1919 közt.* Az MTA BTK Irodalomtudományi Intézetének konferenciája: „Lennék valakié.” Az Ady-kultusz és kisajátítási kísérletei, 1906–2018. MTA Zenetudományi Intézet, Budapest, 2019. szeptember 12–13.

Választott elődök, követendő Orpheuszok. A fordító Radnóti. A fordító mint kultúra- és irodalomközvetítő c. nemzetközi konferencia. [Konferencia a Partiumi Keresztény Egyetem, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága és a Regensburgi Egyetem Magyar Intézete szervezésében] Ménes, Arad-hegyalja, 2019. szeptember 8–9.

The next generation – Conference of Directors of National Libraries. Az IFLA 85. éves világtalálkozóján belül. Stavros Niarchos Foundation Cultural Center, Athén, 2019. augusztus 27.

Az Áprily-völgy és Jékely Zoltán költészete. A Mészöly Miklós Egyesület „*A hely szelleme*” c. előadássorozata. Kisoroszi, 2019. június 28.

CERL workshop - nemzetközi ülészak – Országos Széchényi Könyvtár, Budapest, 2019. május 31.

Többszólamúság és decentralizáció. Ady és A Holnap mint az irodalmi modernség közép-kelet-európai forrása és a regionalitás ősképe. Kánon és komparatiztika c. nemzetközi konferencia – Pannon Egyetem, Veszprém, 2019. május 30.

Ady nimbusza – Hatás, kölcsönhatás és a kiépülő kultusz. „Az én testamentumom” című Ady-émlékkonferencia, Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest, 2019. május 14.

„*Az elsüllyedt utak*” – *Vivódások, fordulópontok, kiütkeresések Ady költészetében.* Pozsonyi Magyar Intézet, Pozsony, 2019. április 15.

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

Ady 100 – KULTER. Boka Lászlóval és Herczeg Ákossal az életmű kutatóival Ady aktualitásáról, költészete újító vonásairól Juhász Tibor beszélget. DESZ24, Debrecen, 2019. november 19.

Bodor-est. Bodor Ádám Kossuth-díjas íróval, a Nemzet Művésze cím kítüntetettjével új novelláskötete kapcsán Boka László József Attila-díjas irodalomtörténész beszélget. Magyarság Háza, Budapest, 2019. november 13.

Kuncz Aladár: Kritikák, portrék, tanulmányok I–II. Kuncz Aladár Összegyűjtött Munkái V. és VI.) A kötetek szerkesztőivel, Filep Tamással, Juhász Andreával, valamint a sorozatszerkesztő Boka Lászlóval Vincze Ferenc beszélget. Őszi MARGÓ Fesztivál és könyvvásár, Várkert Bazár, Budapest, 2019. október 12.

A *Kuncz Aladár Összegyűjtött Munkái* című *életműsorozat* legújabb (V. és VI.) kötetéről beszélgetnek: Boka László sorozatszerkesztő és H. Szabó Gyula, a Kriterion kiadó vezetője. A VII. HolnapFeszt. Nagyvárad, 2019. szeptember 21.

Kultúrák között: a fordító műhelyéből. Kerekasztal-beszélgetés *A fordító mint kultúra- és irodalomközvetítő* c. nemzetközi konferencián. Részvevők: Boka László, Demény Péter, Wilhelm Droste. Ménes, Arad-hegyalja, 2019. szeptember 8.

Könyvritkaságok a polcon – Hasonmás kiadások Kerekasztal-beszélgetés. Részvevők: Boka László és P. Vásárhelyi Judit. A beszélgetést vezeti: Dede Franciska. Budavári Könyvünnep, Budapest, 2019. szeptember 6.

„*A nekifeszült mentő akarát.*” *Kuncz-émlékkonferencia.* (szerk. Boka László, Brok Bernadett, OSZK-MMA, 2019) Könyvbemutató. A tanulmánykötetről és a két intézmény együttműködéséről beszélget: Boka László, Filep Tamás Gusztáv, Kucsera Tamás Gergely, Pécsi Györgyi. A beszélgetést vezeti: Borbély László, Budapest, MMA székház, 2019. június 25.

Bohém világ. A Budapesti Újságírók Egyesületének Almanachja, 1908. A kötetéről Szénási Zoltánnal és Virágh Andrással Boka László beszélget. Közreműködik: Tóth Evelin. 90. Ünnepi Könyvhét, Budapest, Duna-korzó, 2019. június 16.

Kerekasztal-beszélgetés a 19. század magyar sajtótörténetéről. Részvevők: Boka László, Császtvay Tünde, Sipos Balázs, Szajbély Mihály. A beszélgetést vezeti: Dede Franciska. Lipták Dorottya Emlékkonferencia, MTA Könyvtár, Budapest, 2019. június 12.

Minden-Titkok Adyról 5.: Ady-barátai. Részvevők: Boka László, Széchényi Ágnes és Tverdota György irodalomtörténészek. A beszélgetést vezeti: Borbás Andrea. Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest, 2019. május 16.

Kerekasztal-beszélgetés és lapszámbemutató: a Szépirodalmi Figyelő Ady-száma. Részvevők: Boka László és Rózsafalvi Zsuzsanna irodalomtörténészek, valamint Vincze Ferenc, a lap főszerkesztője. Országos Széchényi Könyvtár, Budapest, 2019. május 8.

„Vérző Magyarország” A közvetlen események és hatásuk. A Magyar Nemzeti Múzeum Trianon-konferenciájának kerekasztal-beszélgetése. Résztvevők: Bárdi Nándor, Hatos Pál, Róka Enikő, Szilágyi Zsófia. Vezeti: Boka László. Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest, 2019. március 25.

A Bibliotheca Scientiae et Artis könyvsorozatról és a sorozat legújabb tagjáról (OSZK 2015-Tanulmányok egy évforduló kapcsán) beszélgetnek: Boka László, Buda Attila, Szilágyi Márton. Országos Széchényi Könyvtár, Budapest, 2019. március 7.

Múzeumi tudás – társadalmi haszon. Múzeumigazgatói konferencia és kerekasztal-beszélgetés. Résztvevők: Boka László, Mikó Zsuzsanna, Kemecsi Lajos. Moderátor: Mészáros Balázs, Visegrád, 2019. március 6.

Arany-előadás és könyvbemutató a bicentenáriumi emlékévkapcsán megjelent kiadványokról. Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad, 2019. február 26. Előadók: Boka László és Rózsafalvi Zsuzsanna irodalomtörténészek.

„Én kis hazám a nagy hazában” Arany-könyvbemutató. Az OSZK Kiadó és az Arany János Kulturális Egyesület rendezvénye. Csonka torony, Nagyszalonta, 2019. február 25.

Kimozdulások – kimozdítások. Kánonstratégiák a kortárs irodalom tereiben. A Szépirodalmi Társasága és az ELTE Btk kánonkonferenciájának kerekasztal-beszélgetése. (résztvevők: Boka László, Kálmán C. György, Radnóti Sándor, Radics Viktória, Vásári Melinda) Moderátor: Nemes Z. Mária, ELTE, Budapest, 2019. február 22.

Az új Kántor-Lángról. Kántor Lajos–Láng Gusztáv: *Száz év kaland. Erdély magyar irodalmáról c.* kötetéről beszélgetnek: Boka László, Láng Gusztáv, Markó Béla, Házigazda: Szücs László. Szigligeti Stúdió, Nagyvárad, 2019. február 9.

Ádý, Várád, Holnap – Az Irodalmi Magazin új tematikus lapszám-bemutatója. A beszélgetés résztvevői: Albu-Balogh Andrea, Boka László, Horváth Bálint, Molnár Krisztina. Házigazda: Imre Zoltán. Nagyvárad, Vármúzeum, G. épület, 2019. január 26.

Boreczky Anna

Tanulmány, könyvfejezet:

Kelet és nyugat között. A Pray-kódex képsora. In *Írások a Pray-kódexről.* (Szerk. Bartók Zsófia Ágnes – Horváth Balázs), Budapest, Argumentum – ELTE BTK Vallástudományi Központ Liturgiátörténeti Kutatócsoport, 2019, 29–45.

Apollonius pictus Reevaluated. Kurt Weitzmann's Legacy and the Multilayered Historicity of Medieval Manuscripts. In *After the Carolingians. Re-defining Manuscript Illumination in the 10th and 11th Centuries.* (Eds. Beatrice Kitzinger – Joshua O'Driscoll), Berlin – Boston, De Gruyter, 2019, 433–457.

Szakközlönyekben közölt tanulmányok:

Classical Protagonists – Medieval Postures. Body Language in Early Medieval Illustrations of Late Antique Texts, *Acta Historiae Artium*, 60 (2019), 1–21.

Konferencia-előadások:

The Medieval Apollonius. Metamorphoses of a Late Antique Adventure Story. "Collegium Historiae Artium" előadás sorozat, Prága, Institute of Art History, 2019. március 27.

Catalogue of pre-1300 Decorated Codices Kept in the Manuscript Collection of the Széchényi National Library. Report on an Ongoing Research Project. "CERL Seminar", Budapest, OSZK, 2019. május 31.

Egy ismeretlen Speculum Humanae Salvationis töredék. "Tudományos Ülésszak", Budapest, OSZK, 2019. november 21–22.

Hazai és nemzetközi tudományos bizottsági munka (tudományos grémiumokban való részvétel):

MTA Könyvtörténeti Bizottság.

Egyetemi, főiskolai oktatói tevékenység:

ELTE, BTK, Művészettörténet Tanszék, 2019. tavaszi félév. Megbízott oktató. Késő antik és bizánci művészet.

Borvölgyi Györgyi

A magyar nyomda-, könyv-, sajtó- és könyvtártörténeti szakirodalom 2017-ben. Magyar Könyvszemle. 134. (2018) [2019] 4., 465–491.

Ismertetés:

Könyvek mint eszmék lenyomatai, ismeretlen kötetek, lappangó könyvtárak : Knapp Éva Librum evolvo kötetéről / Könyvtári Figyelő. 29. (2019) 1., 115–125. (*Librum evolvo: eszme- és könyvtörténeti tanulmányok a XVI–XX. századból / Knapp Éva.* – Budapest, 2017)

Csobán Attila**Tanulmány:**

Legitime certantibus. Politikai, hatalmi szimbólumok egy 17. századi díszcímlapon. = DEÁK Eszter, DEDE Franciska (szerk), *OSZK 215. Tanulmányok egy évforduló tiszteletére.* Bibliotheca Nationalis Hungariae – Gondolat Kiadó, Budapest, 2018 [2019], 246–253.

Publicisztika:

Széchenyi Emléknep, 2018 [Tudósítás a *Mercurius* 2018. évi számába, 2019. februárban közlésre leadva.]

Szerkesztő, közreműködő:

Borsa Gedeon, *Újabb könyvtörténeti írások.* Megjelent a szerző 95. születésnapja alkalmából. Argumentum Kiadó – OSZK, Budapest, 2018 [2019]. Közreműködő szerkesztő, P. Vásárhelyi Judittal és Szvorényi Róberttel közösen.

Előadás:

Sol et ejus umbra perficiunt opus. Töredékes műformák, töredékes előadásmód Michael Maier és más szerzők alkímiai tárgyú műveiben. Előadás az Országos Széchényi Könyvtár *Töredéktől töredékgig c.* Tudományos Ülésszakán 2019. november 21-én.

Dancs Szabolcs**Konferencia-előadások:**

OCLC EMEA Regional Council. Marseille: 2019. február 26–27.

Digimälu seminar/Digital Memory Seminar, Eesti Rahvusraamatukogu, Tallinn, 2019. április 25. (What is the problem with the Copyright Clearance Octopus? Identifying orphan works at NSL.)

(Re)think globally, (re)act locally? - Some aspects of developing/implementing RDA, Országos Széchényi Könyvtár, Budapest, 2019. május 2. (Implementation of RDA in Hungary: 7 tracks on RDA.)

8th COLLOQUIUM of Library and Information Experts of the V4 Countries. Pozsony, 2019. június 17–19. (Let the sunshine in, and let the data out! – a revolution of library standards, copyright (and access policies?).)

Danku György

Magyarország megyéinek kézi atlasza. Tervezte Gönczy Pál, rajzolta Kogutowicz Manó. Földabrosz, térképtörténeti blog. 2019. április 2.

Karacs Teréz jól emlékezett! Karacs Ferenc legkorábbi térképmezete. Földabrosz, térképtörténeti blog. 2019. szeptember 9.

A Székesfehérvári Püspökség térképe, 1819. OSZK-blog. 2019. szeptember 10.

Gudor Kun Botond – Gróf László: Bod Péter a kartográfus Földabrosz, térképtörténeti blog. 2019. október 18.

Szerkesztői tevékenységek

Térképtörténeti Közlemények (ISSN 2560-0656) 3. kötet (2019)

Deák Eszter

Adatközlések, szócikkek, katalógus-tárgyleírások:

A Krisztina Antikvárium 49. könyv, kézirat, plakát és térkép aukciója (2019. november 30.) 120. tételének leírása, 56–57 l.

Deák László

Önálló kötet:

Nyolcágú csillag – Székely Mózes és a brassói csata. Deák-Sárosi László hőskölteménye Dóczy Péter, Fábri Géza és barátai előadásában, CD, hangoskönyv, SZÍN-DO Art Kft., Budapest, 2019

Libás Matyi – Deák-Sárosi László elbeszélő költeménye Farkas Mihály Ambrus és Tóth István „Sztív” megzenésítésében (hang CD), Üveghegy Kiadó, Százhalombatta, 2019

A jel újbóli helyreállítása – Film, hagyomány és innováció – válogatott és összegyűjtött filmelméleti, filmelemző írások, Magyar Napló Kiadó – FOKUSZ Egyesület, Budapest, 2019.

Szerkesztett kötet (teljes tematikus folyóiratszám szerkesztése is):

A Filmszem különszáma. Deák-Sárosi László A szimbolikus-retorikus film című könyvének elméletét feldolgozva, szerk. Farkas György, 2018/nyár [2019]

Tanulmány, könyvfejezet:

„Az igaz ügy örökre veszve nem lehet” – Görgei Artúr megjelenése filmekben, = *Az ismeretlen Görgei - katalógus- és tanulmánykötet*, főszerk. Hermann Róbert, Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest, 2019, 413–440.

Az első világháborús filmekről – előadás a Társzművészetek szekciójában, Tokaji író tábor = *Halottak élén – Magyar irodalom és művészet az I. világháborúban*, szerk. Borkuti László, 1918–2018, Bíbor Kiadó, Miskolc 157–168.

Egy sorsdöntő jelentőségű első világháborús hadititok értelmezései = *A titok szemiotikája*, szerk. Balázs Géza, Minya Károly, Pölcz Ádám, Magyar Szemiotikai Tanulmányok 46–47., Budapest, Magyar Szemiotikai Társaság, 2019, 325–332.

Szakfolyóiratokban közölt tanulmányok:

A szörny megtermékenyítő, bizarr érintése, A víz érintése című Oscar-díjas filmről, *Filmszem* 2018/nyár [2019] 20–35.

Adjátok vissza a kultúránkat – Vitairat és elemzés Wass Albert: A fuintineli boszorkány filmadaptációjához, *Mediárium*, Debrecen, XIII. évf., 2-3. szám, 2019. november 3–19.

Konferencia-előadások:

1918–1920 filmek - Előadás a Tokaji írótáborban 2019. augusztus 17-én.

Generációs filmek Magyarországon (1989–2016), előadás A titok szemiotikája (17. Semiotica Agriensis) konferencián, Eger, Eszterházy Károly Egyetem, 2019. szeptember 29.

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

Barabás László két monografikus néprajzi könyvének az ismertetése a Barabás László tiszteletére, Népismeret, szolgálat, jövő című rendezett konferencián: 2019. november 14., Budapest, Benda Kálmán Bölcsész- és Társadalomtudományi Szakkollégium

Dede Franciska

Tanulmány, könyvfejezet:

A Hét et la France : Influences et présences françaises dans les vingt premières années de la revue, In Les relations littéraires entre la France et la Hongrie au XXe siècle. (dir. Anna Tüskés – Bénédicte Williams – Élisabeth Cottier-Fábián – Dávid Szabó), Budapest, *Revue d'Études Françaises*, N° hors série, 2019, 46–61.

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

A "gőzpók". Justh Zsigmond (1863–1894) halálának százhuszonötödik évfordulója, OSZK-blog, 2019. október 9.

Tessék színt vallani. Kilencven éve hunyt el Osvát Ernő (1876–1929). Interjú Nemeskéri Erikával és Kosztolánczy Tiborral, OSZK-blog, 2019. október 28.

"Kézét csókolja, Ignotus". A százötven éve született Veigelsberg/Ignotus Hugóról (1869–1949), I–II, OSZK-blog, 2019. november 17.

Konferencia-előadások:

Le "Chez-soi" et les intérieurs dans les revues hongroises au tournant du siècle (1880–1914), Cultures of Intimacy in the Nineteenth Century/ Cultures de l'intime au dix-neuvième siècle című konferencia, Belfast, Queen's University Belfast, 2019. április 26–27.

Társasági élet a századfordulón, Dimenziók 2019 – Diverzitás és homogenitás a történelemben és a környezetben című konferencia, Budapest, ELTE BTK, 2019. május 8–10.

Magyar írók otthonukban – Az Új Idők sorozata (1903-1914), Töredéktől töredékig - OSZK Tudományos Ülésszak, Budapest, OSZK, 2019. november 21.

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

Dimenziók 2019 – Diverzitás és homogenitás a történelemben, a társadalomban és a környezetben című konferencián a II. szekció vezetése, Budapest, ELTE BTK, 2019. május 10.

A populáris/tömegkultúra termelésének kezdetei Magyarországon – Lipták Dorottya-émlékkonferencián kerekasztal-beszélgetés vezetése a populáris/tömegkultúra 19. századi történetének kutatásáról, Budapest, MTAK, 2019. június 12.

Könyvritkaságok a polcon – hasonmás kiadások címmel kerekasztal-beszélgetés vezetése a Budavári Könyvünnep keretében szervezett beszélgetésen P. Vásárhelyi Judit és Boka László részvételével, Budapest, Szentháromság tér, 2019. szeptember 6.

Töredéktől töredékig – OSZK Tudományos Ülésszak, 8. szekció vezetése, Budapest, OSZK, 2019. november 22.

Drótos László

Publikáció:

Drótos László, Moldován István : *Az OSZK webarchiváló kísérleti (pilot) projektjének eredményei és egy üzemszerűen működő magyar webarchívum terve. Könyvtári Figyelő* 29. (65.) évf. 1.sz. 2019. 38–51. p.

Drótos László, Németh Márton: "*A blended learning-based curriculum on web archiving in the National Széchényi Library*". *Digital Library Perspectives*, 2019. május

Előadás:

"*A digitálisan születő magyar kultúra megőrzése webarchiválással*"; Budapest, Magyar Művészeti Akadémia, 2019. május 22.

"*Webarchívumok létrehozása és kutatási célú hasznosítása*"; MKE 51. Vándorgyűlés, 2019. július 3–5. Székesfehérvár

A webaratás és a KDS kapcsolata; „Könyvtárak kincsei digitális formában”, Budapest, OSZK 2019. április 17.

Az OSZK webarchívumának újdonságai; 404 Not Found konferencia, OSZK 2019. november 14.

Elbe István

Könyvismertetés:

Az őrzők számvetése. Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2019/6.

Eörsi László

A „pesti lányok”, 1956. Noran (előkészületben)

A „külpesti srácok” 1956 Szerzői kiadás (előkészületben)

Tanulmányok:

A „Pesti lányok”, 1956 temka (OSZK)

Könyvbemutatók:

Gáli József: *A püspök madarai.* Rózsa Péterrel, Filep Tamás Gusztávval, Kőszeghy Péterrel és Szanyi Péterrel. Auróra, jan 17.

Farkas Gábor Farkas

Folyóirat-szerkesztés (szerkesztőbizottsági munka):

Magyar Könyvszemle

Tanulmány, könyvfejezet:

Old books, hungaricas and their preservation = XII Библионет, Нови Сад, Библиотека Матице српске, 2018. pp. 70–86. [2019-ben jelent meg]

On the provenience of the copies of Thuróczy editio princeps of the Chronica Hungarorum = *Studia Bibliographica Posoniensia.* Bratislava, Univerzita knižnica v Bratislave, 2018. pp. 11–24. [2019-ben jelent meg]

Konferencia-előadások:

Törvények és jogszabályok. Egyházi Könyvtárak Egyesülete. Budapest, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola. *A muzeális könyvtári dokumentumok nyilvántartása: a jogi háttér és a szakmai szempontok egyensúlya.*

Ruditatis antidotum Eruditio est. Martin, Slovak National Library. *Codices, incunabula and the Theuerdank.*

Országos Könyvtári Platform MKDNY-bemutatója. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár. *Régi könyvek irodája*.

Kutatási programokban, projektekben való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

MTA Könyvtörténeti Munkabizottsága, *titkár* (2000-2018), *tag* (2018-)

Kulturális Javak Bizottsága, *tag* (2014-)

MOKKA-R, *elnök* (2018-)

MTA BTK Mohács 1526-2026 – Rekonstrukció és emlékezet, *kutató* (2019-)

Egyéb jelentős tudományos-kulturális tevékenység:

Egy önzetlen gróf hagyatéka a nemzetnek. Dombóvár, Ujváry terem. *Rejtélyes események, jelenségek és élőlények az Apponyi-gyűjteményben*.

A reformáció öröksége. Budapest, Evangélikus Országos Múzeum. *Reformáció és a csillagászat*.

Magyar irodalom és művelődéstörténet a kora újkorban. Piliscsaba, Szent Tamás Keresztény Közéleti Akadémia. *Mi a történelem? Hogyan rekonstruáljuk a történetet? Mi a történet vége? Bevezetés a régi könyvek kincstárába*.

Fecz Ágnes

Előadás:

100 ezer oldal digitalizálásának ismertetése; Wagner Károly Digitális Szakkönyvtár bemutatása, Országos Erdészeti Egyesület, 2019. november 20.

Fehér István

Szakfolyóiratokban közölt tanulmányok:

"Sorsunk örök üzenet": Gérecz Attila költészetéről, *Magyar Szemle*, 2019/5–6, 103–108.

Kritikák, recenziók:

Thomas Keating: A világ szíve – Bevezetés a kontemplatív kereszténységbe (könyvismertető), *Magyar Hüperión*, 2019/1, 121.

Fehér Miklós

A könyvtár sokkal több: bevezető a különszám elé. Res. angol nyelven. *Könyvtári Figyelő*. 29. (2019) Ksz., 9–10.

Könyvtárávató – Elhangzott 2019. május 14-én a makói József Attila Városi Könyvtár szakmai konferenciáján, az új könyvtáráépület átadása alkalmából. *Marosvidék* (Makó). 20 (2019) 2., 3–5.

Szkcikk:

A könyvtárak szerepe a települési közösségfejlesztő folyamatokban. Bibliogr. *Civil szemle*. 15. (2018) [2019] 4., 39–48.

Tudomány, tudás – szerep és tevékenység. A Könyvtári Intézet társadalom által elvárt feladatainak táblázatos felsorolásával. Bibliogr. Res. angol nyelven = *Valóságos könyvtár, könyvtári valóság : könyvtár- és információtudományi tanulmányok 2018* / szerk. Kiszl Péter és Csík Tibor ; [közread. az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Könyvtár- és Információtudományi Intézet]. – Budapest : ELTE BTK Könyvtár- és Információtud. Int., 2018 [2019], 43–50.

The role of libraries in municipal community development processes. A könyvtárak szerepe a települési közösségfejlesztő folyamatokban címmel megjelent a kiadvány ugyanazon számának magyar nyelvű részében. Bibliogr. *Civil szemle*. 15(2018) [2019] 4., 127–136. Címfordítás: A könyvtárak szerepe a települési közösségfejlesztő folyamatokban

Jogszabály generálta változások a megyei könyvtárak tevékenységének alakulásában 2012 – 2017 = Információközvetítés és közösségépítés : tanulmánykötet / szerk. Kiszl Péter és Németh Katalin . Kiadja ELTE Bölcsészettudományi Kar Könyvtár- és Információtudományi Intézet, 2019. (megjelenés alatt)

Konferencia-előadás:

Értékeld a látogatót! Szakmai fórum természeti és kulturális területeken dolgozóknak, 2019. február 21–22. Budapesti Gazdasági Egyetem (BGE) Markó utca 29–31.

Minőség témában múzeumi továbbképzés Nyíregyháza Sóstó, 2019. szeptember 10.

K2 konferencia – Okos városokban okos könyvtárak – köszöntő, 2019. november 5.

Fejes Judit

Bizottsági tagság:

IFLA ISBD Review Group - tag (2019–2023)

Feke Eszter

Tanulmány, könyvfejezet:

Hit és hinni vágyás dialektikája Nemes Nagy Ágnes Ekhnáton-ciklusában = Peleskey Miklós Péter (szerk.), *Teológus Tavasz*, Debrecen, Debreceni Református Hittudományi Kar, 2019.

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

Széchenyi-kód – A helyi identitás erősítése a helytörténeti gyűjteményekre alapozva, *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros*, 2019, 28. évfolyam különszám, 48–54.

Konferencia-előadások:

Az arc narratívaképző szerepe Szabó T. Anna költeményében, Az arc misztériuma c. konferencia, Budapest, PPKÉ BTK, 2019. április 11–12.

A Széchenyi család fotóalbumai – A családi album identitásképző szerepe = Az Országos Széchenyi Könyvtár 2018-i évi Tudományos Ülésszak tanulmánykötete. Várható megjelenés: 2020

Kiállítás-rendezés (kurátori, társkurátori munka):

Széchenyiek játékaiban – Országos Széchenyi Könyvtár, Kézirattár, 2019. november 22–26.

Földesi Ferenc

Tudományos igényű honlap-szerkesztés:

Széchenyi Ferenc tematikus honlap (tartalmi előkészítés)

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

A Corvina-könyvtár budai műhelye (finissage), kerekasztal-beszélgetés

Adatközlések, szócikkek, katalógus-tárgyleírások:

8 tétel (*A Corvina könyvtár budai műhelye*. Katalógus)

Lektorálás, kiadói szerkesztői munkák:

A Corvina könyvtár budai műhelye. Katalógus. szerk. Zsupán Edina. Budapest, OSZK 2020. (szerk. alatt)

Adatközlések, szócikkek, katalógus-tárgyleírások:

A Corvina könyvtár budai műhelye. Katalógus. szerk. Zsupán Edina. Budapest, OSZK 2020. (szerk. alatt)

– 3 tételleírás

Kutatási programokban, projekteken való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

Széchenyi Ferenc (tematikus honlap): latin nyelvű dokumentumok feldolgozása

Egyetemi, főiskolai oktatói tevékenység:

Magyar utazási irodalom – németalföldi akadémiák (előadás: Szt. Tamás Akadémia, Piliscsaba, 2019. november 5.)

Kiállítás-rendezés (kurátori, társkurátori munka):

Kassai mozaik, OSZK, 2019. szeptember 6–14.

A Corvina könyvtár budai műhelye (OSZK)

Golub Xénia

Szerkesztett kötet (teljes tematikus folyóiratszám szerkesztése is):

Szerb székesegyház a Tabánban: Az eltűnt Rácváros emlékezete. (Szerk. Csáki Tamás, Golub Xénia), Budapest, Budapesti Történeti Múzeum – Budai Szerb Ortodox Egyházmegye – Szerb Egyházi Múzeum Matica Srpska Képtára, 2019, 370 p.

Tanulmány, könyvfejezet:

Vitkovics János, a tabáni székesegyház papja és a szerb műveltség Budán a 19. század első felében. In *Szerb székesegyház a Tabánban: Az eltűnt Rácváros emlékezete*. (Szerk. Csáki Tamás, Golub Xénia), Budapest, Budapesti Történeti Múzeum – Budai Szerb Ortodox Egyházmegye – Szerb Egyházi Múzeum – Matica Srpska Képtára, 2019, 272–303.

The Dialogue of Eastern and Western Christianity: Post-Byzantine Art in Hungary in the Late Seventeenth Century. In *Kirche und Kulturtransfer: Ungarn und Zentraleuropa in der Frühen Neuzeit* (Hrsg. Maria-Elisabeth Brunert, Arno Strohmeier, Forgó András), Münster, Aschendorff Verlag, 2019, 217–231.

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

Pillantás a Tabánra: az eltűnt Rácváros emlékezete nemzeti könyvtárunkból nézve. Egy kiállítás margójára, OSZK-blog, 2019. március 7.

Konferencia-előadások:

Görögkatolikus vonatkozású tulajdonbejegyzések az Országos Széchényi Könyvtár régi szláv cirillikáiban, "Ζωοδόχος Πηγή – Művelődés Bizáncban innen és túl" c. konferencia, Nyíregyháza, Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola, 2019. május 16–17.

Hangodi Ágnes

Folyóirat-szerkesztés (szerkesztőbizottsági munka):

Könyvtári Figyelő

Szakfolyóiratokban közölt tanulmányok:

Képzések és továbbképzések a Könyvtári Intézet kínálatában, Könyvtári Figyelő, 2019/2., 218–232.

Száz éve ért véget az első világháború. Emlékezzünk a beszercebányai 16. honvéd gyalogezred beszercebányai, balassagyarmati és jolsvai zászlóaljának hőseire = Balassagyarmati Honismereti Híradó. A Madách Imre Városi Könyvtár Évkönyve, 2018., Balassagyarmat, 2019. 132–139. (Hangodi Lajossal közösen)

Konferencia-előadások:

A Könyvtári Intézet tanfolyami kínálata az érvényes továbbképzési rendeletek tükrében, Mindent szabad nekem, de nem minden használ. (1Kor 6, 12a) Fenntartók és döntéshozók, törvények és jogszabályok c. Egyházi Könyvtárak Egyesülése konferencia, Budapest, Sapientia Könyvtár, 2019. február 19.

A könyvtáros kompetenciák erősítésének lehetőségei – továbbképzések a Könyvtári Intézet kínálatában. Hagyományok és kihívások VIII. Könyvtáros kompetenciák a 21. században c. konferencia, Budapest, ELTE Egyetemi Könyvtár, 2019. augusztus 29.

Határon túli magyar könyvtárosok képzése a Magyar Könyvtárosok Kárpát-medencei hálózatának támogatásával. Tudás tárháza – könyvtár a neved? c. konferencia a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesülete megalakulásának 20. évfordulója alkalmából, Érsekújvár, 2019. szeptember 25–27.

Konferencia-szervezés, titkári feladatok:

Ünnepi kuratóriumi ülés Kovács Máté születésének 113. évfordulója alkalmából (Az ülés titkára: Hangodi Ágnes) Budapest, MTA Könyvtár és Információs Központ, 2019. november 11.

Egyéb jelentős tudományos-kulturális tevékenység:

Oktatás / segédkönyvtáros képzés

Vizsgaelnöki és vizsgabizottsági tagi tevékenység / segédkönyvtáros képzés

OKJ-s segédkönyvtáros központi írásbeli vizsgatételsorok készítése és lektorálása

Lektorai tevékenység a Könyvtári Figyelő szerkesztőségében

Közreműködés könyvtári akkreditált továbbképzési programok tervezésében, írásában

Ünnepi kuratóriumi ülés szervezése Kovács Máté születésének 113. évfordulója alkalmából

Felnőttképzési szakértői és programszakértői tevékenység

Heltai János

Szenci Molnár Albert: Jubileus esztendei prédikáció. Appendix de idolo Lauretano (Oppenheim 1618). A kísérő tanulmányt írta Imre Mihály. Budapest Balassi–OSzK, 2017 (Bibliotheca Antiqua Hungarica 45. sorozatszerkesztő Kőszeghy Péter). Szenci Molnár Albert: Psalterium Hungaricum. Kis katekizmus. (Herborn 1607). A kísérő tanulmányt írta P. Vásárhelyi Judit. Budapest Balassi–OSzK, 2017. (Bibliotheca Hungarica Antiqua 46. sorozatszerkesztő Kőszeghy Péter). Magyar Könyvszemle 2018, 360–367. (Könyvismertetés)

Publicisztika:

Megkésett szubjektív könyvismertetés. Berlász Jenő: Az Országos Széchényi Könyvtár története. Budapest 1982. OSZK-blog

Előadás:

2019. márc 20-án a MTA Irodalomtudományi Intézete. *Az értelmezés hatalma* című konferencán: *A magyarországi reformáció korszakai a hazai könyvkiadás tükrében* címmel.

Ünnepi előadás 2019. november 26-án *Megkésett, szubjektív könyvismertetés* címmel, *Berlász Jenő, Az Országos Széchényi Könyvtár története 1802–1867, Budapest 1981* címmel a Könyvtár belső ünnepén a Széchényi-napon.

Oktatás:

Heti 9 óra a Miskolci Egyetem magyar szakán (nappali a levelezős és a doktori képzésben)

Hende Fanni

Tudományos publikáció:

A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában Q 406 jelzet alatt őrzött kódextöredékek jegyzéke, Turul 91 (2018) 64–80 (2019-ben jelent meg)

Előírások és a valóság. A koronázási szertartásrendek (kon)füziója Mária Terézia királykoronázásán. = *Mária Terézia a régi magyarországi kegyességben*. Szerk. Maczák Ibolya. 77–87.

Előadás:

Egy misekönyv töredékei mint kolozsvári kötőanyag, 2019. november 22-én az Országos Széchényi Könyvtár *Töredéktől töredékig* című tudományos ülészakán

Hoffmann Gizella

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

Uzoni Fosztó István, Kozma Mihály, Kozma János: *Az Erdélyi Unitárius Egyház története*. III/I. Fordította: Márkos Albert. A latin szöveget az eredetivel egybevetette: Balázs Mihály. Sajtó alá rendezte: Hoffmann Gizella, Kovács Sándor, Molnár Lehel. Kiadja a Magyar Unitárius Egyház. A Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerület – Országos Széchényi Könyvtár, Budapest – Kolozsvár, 2018., [XII., 1244 p.] [A Magyar Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltárának és Nagykönyvtárának kiadványai 4/3/1.] [Sajtó alá rendezés, utószó: Útmutató az Olvasónak, keletkezéstörténet. 1227–1234. p. nyomdai előkészítés: Hoffmann Gizella] Könyvbemutatón a kötet bemutatása.

Könyvbemutató: Kolozsvár, 2019. február 15.; Budapest, 2019. május 9.

Kutatási programokban, projekteken való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

Széchényi Ferenc Tudástár: Széchényi Ferenc mecénási, tudományszervező tevékenysége, a könyvtár alapításával kapcsolatos levelezésének feltárása az OSZK Kézirattára állományában és a MNL Országos Levéltárában.

Kiállítás-rendezés (kurátori, társkurátori munka):

Unitárius kéziratok és nyomtatványok az OSZK állományában (közel 70 mű bemutatása). Széchényi Ferenc és az unitárius püspökök, lelkészek kapcsolata. Kiállítás az Uzoni Fosztó István, Kozma Mihály, Kozma János: *Az Erdélyi Unitárius Egyház története*. III/I. című forráskiadvány bemutatójához. OSZK, Budapest, 2019. május 9.

Honffyné Felhő Ágnes

*Magyar nyelvű szócikkek, tanulmányok / szerk. Honffyné Felhő Ágnes ; közrem. Szabó Piroska. – Téves címmel jelent meg, valódi címe: Szakirodalmi ajánló *Könyvtárvilág* [elektronikus dok]. 7. (2019) 1–6.*

Horváth Adrienn

Digitális tartalom, digitális szolgáltatás: beszámoló a 2018-2019-ben megrendezett K2 továbbképzési sorozatról, Békésiné Bognár Noémi Erika, Horváth Adrienn, Nagy Andor. Bibliogr. jegyzetekben *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros*. 28. (2019) 6., 4–9.

Könyvtári minőségmenedzsment rendszer, Bibliogr. Minőségmenedzsment, Múzeumiskola 11(2019), 119–135.

Visszajelzések a könyvtári minőségmenedzsment pályázati rendszer megújításáról, kutatási adatok / Horváth Adrienn, Tóth-Jávorka Brigitta, Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 28(2019) 3., 10–18.

Magyar Minőség [elektronikus dok.]. 28. (2019) 7. sz. p. 5–13.

Interjú:

„Előjelekről csak utólag látni, hogy jeleztek.” : állományvédelmi interjú Baranya Péterrel, a Piarista Központi Könyvtár igazgatójával / [riporter] Horváth Adrienn. Bibliogr. jegyzetekben. Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 28. (2019) 5., 25–34.

Előadások:

Együttműködés, partnerek, erőforrások (Szentendre, szakmai nap)

Együttműködéssel kapcsolatos kritériumok a KMÉR-ben (Orosháza, szakmai nap)

A minőségmenedzsment aktuális kérdései (Székesfehérvár, szakmai nap)

Hogyan gördítsük előre a minőség kerekét? (Budapest, honvédségi könyvtárak szakmai napja)

Oktatás:

Segédkönyvtáros-képzés, Nyíregyháza

Hotz Evelin

Előadás:

Celluloid borítású könyvek restaurálása (Megmentett Műkincsek – MNM; Restaurátorok Műhelytitkai – Jósza András Múzeum, Nyíregyháza; Mentés Eredetiben – MNL)

Illyés Boglárka

Tanulmány, könyvfejezet:

Egy zenei levél anatómiája. Saint-Saëns magyarországi turnéjának előzményei és háttere = Emlék – Emlékmű – Műemlék. (Szerk. Boreczky Anna, Dede Franciska, Szegő Iván), Budapest, Bibliotheca Nationalis Hungariae - Gondolat Kiadó, 2019, [Bibliotheca Scientiae et Artis XII. sorozatszerk. Boka László], (megjelenés alatt).

Szakfolyóiratokban közölt tanulmányok:

Ipolyi Arnold "Csallóközi uti-képek" című útirajza a Vasárnapi Ujságban, Valóság. Társadalomtudományi Közlöny, 2019/szeptember, 111–116.

Pártfogó, csodáló és barát. Metternich hercegné Sándor Paulina levelei Camille Saint-Saënshez, Lymbus. Magyarságtudományi Forrásközlemények, 2019, (megjelenés alatt).

Egyéb publikáció (fordítás, bibliográfia-készítés):

Thierry Pécout, *Elitek az Anjou-kori Provence-ban, Történelmi Szemle, 2019/3, 397–410.*

Janzó Miklós

Tanulmány, könyvfejezet:

Filippo Alberici Tabula Cebeitis-interpretációja. In Litteris vincimur. (Scriptorium I.) (Szerk. Boros István) Budapest, Szent István Társulat, 2019, 221–227.

Szakfolyóiratokban közölt tanulmányok:

„Vivere omnes beate volunt...” Seneca és a Tabula Cebetis párhuzamai. *Belvedere Meridionale*. 2019/1, 80–88.

Adatközlések, szócikkek, katalógus-tárgyleírások:

Január hónap flamand kalendáriumban = Szívmelengető középkor. Kályhák és kályhacsempék a középkori Magyarországon, 14–16. század. Kiállítási katalógus. Budapesti Történeti Múzeum, Vármúzeum, 2018. április 11 – szeptember 2. (Szerk. Kiss Virág, Spekner Enikő, Végh András) Budapest, 2018, 62.

Kakasy Judit

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

Rendkívüli barátunk, De Gérandó Ágost évnappjai (1819–1849), Napút, 2019 / 6, 163–169.

Kelemen Éva

Önálló kötet:

Az járt oda, aki kottát is tudott olvasni... Fejezetek az Országos Széchényi Könyvtár Zeneműtára történetéből. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár (megjelenés alatt)

Kritikák, recenziók:

Kovács Ilona: Dohányi Ernő új perspektívában. Zenekar, 2019. április

Konferencia-előadások:

Részletek az egészhez: egy kiállítás tanulságai – esettanulmány, "A 20. századi zenetörténeti források hitelessége" Zenetudományi konferencia, MTA BTK ZTI, Budapest 2019. május 29–30.

Summa vitae. Gondolatok Szelényi Istvánról, "Évfordulók nyomában" Zenetudományi konferencia, ELKH BTK ZTI, Budapest, 2019. november 14.

Keller Márkus

Wohnungsfrage, Urbanität, Experimente nach 1945, Sozialgeschichte Ungarns in vergleichender Perspektive, Universität Wien, 13. Mai 2019.

Sozialistisches Wohnen? – Herrschaft, Widerstand und Kompromiss, Contemporary History as a History of Intervention, 9.–11. Mai 2019, Aula am Campus der Universität Wien

Megjelenés alatt:

A családi ház a magyar lakáspolitikában a második világháború után: transzfer, átvétel, hibridizáció. *Aetas* 2019/4.

A 60-as évek mint emlékezeti hely. = Emlék – Emlékmű – Műemlék, Országos Széchényi Könyvtár, 2019 (megjelenés alatt)

Család és közösség a tömeges lakásépítésben. A szocialista lakhatás útkeresése 1956 után = 1956-os Intézet Évkönyve 2019,

Wie wohnt man sozialistisch? Wohnkultur in Ungarn 1945–1960 in vergleichender Perspektive = Wien-Budapest. Stadträume des 20. Jahrhunderts im Vergleich, Praesens Verlag, Wien, 2019

Kis Domokos Dániel

Folyóirat-szerkesztés (szerkesztőbizottsági munka):

Presbiter. A Magyar Református Presbiteri Szövetség lapja. Évi 6 szám.

Tanulmány, könyvfejezet:

Arany János köre - A művészet és a tudomány határán. Színházkritikus, szerkesztő, irodalmár, nyelvész és történetbúvár társaságában: Salamon, Szilágyi, Szarvas és a többiek. In Hullatja levelét az idő vén fája... Tanulmányok Arany János születésének 200. évfordulójára. Szerkesztő: Windhager Ákos. Working papers I. évfolyam/1 Sorozatszerkesztők: Kocsis Miklós, Kucsera Tamás Gergely. Szerkesztők: Balogh Csaba, Windhager Ákos. Magyar Művészeti Akadémia Művészeti és Módszertani Kutatóintézet, 2018. [megjelenés 2019. március] 19–32.

Eötvös Loránd, a sportember. A Magyar Tudományos Akadémián 2019. január 14-én elhangzott előadás.

A csúcson. Báró Eötvös Loránd, a tudós hegymászó. Honismeret, 47. évf. 5. szám, 2019. október, 2019/5. 30–35.

Eötvös Loránd, a sportember. Eötvös Loránd emlékalbum. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem és a Magyar Tudományos Akadémia megbízásából szerkesztette Dobszay Tamás, Estók János, Gyáni Gábor. Kossuth Kiadó, 2019. 143–152.

The sporting of Loránd Eötvös. Uo. [Önálló, angol nyelvű kötet.] 143–152.

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

Eötvös Loránd az OSZK-ban. OSZK-blog

Emlékképek Dienes Valériáról. 1–2. 2019. május 24, 25. OSZK-blog

175 éve született Borbás Vince, a nagy magyar botanikus. OSZK-blog

Krisztus diadalútja a nagyvilágban. [Távol-keleti misszió] *Presbiter*, 2019. 4. sz. 8; 15.

Konferencia-előadások:

Eötvös Loránd, a sportember. Eötvös100. Eötvös Loránd halálának 100. évfordulója alkalmából rendezett tudományos ülészak a Magyar Tudományos Akadémián, 2019. január 14.

Eötvös Loránd, a hegymászó. Magyar tudóstárlat. Polihisztor példaképeink. Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár, Mezőgazdasági Könyvtár. 2019. március 6.

A 100 éve elhunyt tudós fizikus, természetjáró és fotográfus: Eötvös Loránd. Híres magyar hegymászók (II.) Magyar Emlékekért a Világban Közhasznú Egyesület, Bethlen Gábor Alapkezelő Székháza, Bethlen Gábor terem, 1016. Budapest Gellérthegy u. 30–32. 2019. március 26.

A természetszerető Eötvös Loránd. Eötvös 100 megemlékezés. Magyar Turista Egyesület, Dobogókő, Báró Eötvös Loránd Menedékház. 2019. április 6.

Rákóczi Párizsban és környékén. Vivát Rákóczi! VI. HadTörténész Sörest, 2019. szeptember 20. Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Márványterem.

Zene és kép. A Bartók és Kodály színpadi műveihez kapcsolódó látványtervek. Kutatók éjszakája, 2019. szeptember 27.

A bujdosás évei. "Istennel a hazáért és a szabadságért!" II. Rákóczi Ferenc fejedelemmé választásának 315. évfordulójához kapcsolódva. II. Rákóczi Ferenc előadás-sorozat. Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság, Tata. 2019. október 7.

Az atyai példa és a családi kapcsolatrendszer szerepe Eötvös Loránd természettudományos érdeklődésében. Eötvöstől Eötvősig. Konferencia Eötvös József, Trefort Ágoston és Eötvös Loránd munkásságáról. Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, 2019. november 19.

Kisdi Klára

Előadás:

Lambachi kódextöredékek az OSZK-ban. 2019. november 22-én az Országos Széchényi Könyvtár *Töredéktől töredékig* című tudományos ülészakán elhangzott előadás

Konrád Eszter

Konferencia-előadások:

„*quidam devotissimus frater, qui XXX. annis in Vicaria Boznae laboraverat*”: ki volt Sienai Bernardin nevelője novícius korában? Tarnai Andor emlékkonferencia. Budapest, MTA BTK Irodalomtudományi Intézet, 2019 szeptember 24–25

A Meditationes Vitae Christi és a hagiográfia: Egy kutatócsoport bemutatkozása. Falvay Dáviddal, Szemere Dittával és Ertl Péterrel közösen tartott előadás a Magyar Hagiográfiai Társaság ülésén. ELTE BTK, 2019. október 14.

Traktátus és töredék. Az OSZK Cod. ital. 1-es jelzetű kódexe. Országos Széchényi Könyvtár, XX. Tudományos Ülésszak. Budapest, OSZK, 2019. november 21–22.

Kutatási programokban, projekteken való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

OTKA-témák száma: kutatóként való részvétel „*A Meditationes Vitae Christi* hosszú olasz változatának kritikai kiadása” című, 129671-es azonosítójú OTKA-ban. Kutatócsoport-vezető: dr. Falvay Dávid, ELTE BTK Olasz Nyelv és Irodalom Tanszék

Korondi Ágnes

Szerkesztett kötet (teljes tematikus folyóiratszám szerkesztése is):

„*Mestereknek gyengyének*”. *Ünnepi kötet Madas Edit hetvenedik születésnapjára.* (Szerk. Hende Fanni, Kisdí Klára, Korondi Ágnes), Budapest, Szent István Társulat – OSZK, 2019 (megjelenés előtt)

Tanulmány, könyvfejezet:

Hungarian Psalm Translations and Their Uses in Late Medieval Hungary. = *Vernacular Psalters and the Early Rise of Linguistic Identities: The Romanian Case.* (Eds. Vladimir Agrigoroaei, Ileana Sasu, Ana Dumitran, Florin Bogdan), Bucharest, DARK Publishing, 2019 [Museikon Studies, 1], 64–72.

Szent Jeromos, az auctor a késő középkori magyar nyelvű kódexekben = *Emlék – Emlékmű – Műemlék.* (Szerk. Boreczky Anna, Dede Franciska, Szegő Iván), Budapest, OSZK–Gondolat Kiadó, 2019 [Bibliotheca Scientiae & Artis 12., sorozatszerk. Boka László] (megjelenés előtt)

Mária kis zsolozsmájának anyanyelvi fordításai Kelet-Közép-Európában: Lengyel és cseh párhuzamok a Festetics-kódex és a Czech-kódex fordításához = „*Mestereknek gyengyének*”. *Ünnepi kötet Madas Edit hetvenedik születésnapjára.* (Szerk. Hende Fanni, Kisdí Klára, Korondi Ágnes), Budapest, Szent István Társulat – OSZK, 2019 (megjelenés előtt)

Szakkönyvekben közölt tanulmányok:

(With Ana-Maria Gânsac et al.) *The Musical Instruments in the Early Vernacular Translations of the Psalms (Collective Research), Museikon: A Journal of Religious Art and Culture*, 3(2019), 67–140 (saját rész 114–119) (megjelenés előtt).

Konferencia-előadások:

Meditational and Narrative Techniques in Two Passion Texts of a Hungarian-Language Dominican Manuscript, Communicating the Passion in the Late Middle Ages: Socio-Religious Function of an Emotional Narrative c. workshop, Budapest, CEU, Institute for Advanced Study and Department of Medieval Studies, 2019. május 31.

Saint Jerome, a Model and an Author for Late Medieval Hungarian-Speaking Nuns, Hieronymus noster: International Symposium on the 1600th Anniversary of Jerome's Death, Ljubljana, Slovenian Academy of Sciences and Arts, the Universities of Ljubljana, Zagreb, Graz, and Warsaw, Central European University (nemzetközi), International Network of Excellence "Europa Renascens", DANUBIUS Project (Université de Lille), and the Institut des Sources chrétiennes, 2019. október 23–28.

Kódex- és szövegtöredékek az OSZK-ban őrzött magyar nyelvemlékek között, Töredéktől töredékig. 20. OSZK Tudományos Ülésszak, Budapest, OSZK, 2019. november 21–22.

Felkészülés szentáldozásra: magyar nyelvű szövegek az eucharisziáról a késő középkori Magyarországon, Előadások az Eucharisztia tiszteletéről 3.: Eucharisztikus imádságok és imakönyvek c. felolvasó ülés, Budapest, Szent István Tudományos Akadémia, 2019. május 6.

Egyéb publikáció (fordítás, bibliográfia-készítés):

Gábor Sarbak, Introduction to the facsimile edition of the textbook of László Szalkai, Archbishop of Esztergom, transl. Ágnes Korondi = *Szalkai-kódex: Szalkai László esztergomi érsek iskoláskönyve: Facsimile kiadás magyar és angol nyelvű bevezető tanulmánnyal*. (Sajtó alá rendezte Sarbak Gábor), Esztergom, Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár, Sárospataki Római Katolikus Gyűjtemény, 2019, XXXIII-LII.

Kovács Eszter

Önálló kötet:

V. Ecsedy, Judit, Kovács, Eszter: *Magyarország bibliographiája 1712–1860. X. Nyomda- és kiadástörténeti mutató*. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, 2018. 400 p.

Tanulmány, könyvfejezet:

Néhány érdekes példa a cseh és a magyarországi lelkiségi irodalom átfedéseire a 17. század végéről. In Átfedések. Szövegalkotás a 16–18. századi irodalomban (Szerk. Kiss, Farkas Gábor; Maczák Ibolya). Budapest, MTA-PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport, MTA-ELTE Humanizmus Kelet-Közép-Európában Lendület Kutatócsoport, 2019. 139–144.

18th century Nativity Plays in Slovak from Zsolna In Theory and practice in 17th–19th century theatre: sources, influences, texts in latin and in the vernacular, ways towards professional stage (Szerk. Czibula Katalin, Demeter Júlia, Pintér Márta Zsuzsanna) Eger, Líceum, 2019. 145–151.

Szakfolyóiratokban közölt tanulmányok:

"A mélyen tisztelt rendek miatt szét vagyunk szórva, mint az eltévedt bárányok." Rumer Gergely jezsuita tartományfőnök gondolatai az 1618-as prágai rendi felkelésről, *Magyar Sion*, 2019/1. 39–44.

Konferencia-előadások:

A cseh és a magyarországi lelkiségi irodalom átfedései a 17. században. Átfedések. Szövegalkotás a 16–18. századi irodalomban c. konferencia, Budapest, MTA – ELTE Humanizmus Kelet-Közép-Európában Lendület Kutatócsoport MTA – PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport, 2019. február 7.

Cseh eredetű verses emlékek a 17. századi magyarországi nyomtatványokban. Közvetítő kisebbségek a Kárpát-medencében c. konferencia, Budapest, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, 2019. november 15.

Poezie ve službě pedagogie v 17. století. Ruditatis antidotum Eruditio est – Liekom proti nevedomosti je vzdelenie c. konferencia, Martin (Turócszentmárton) Szlovák Nemzeti Könyvtár (Slovenská národná knižnica), 2019. május 22–24.

Kult českých světců v Uhrách v 16-18. století, vendégoktató, Ostrava, Ostravai Egyetem (Ostravská Univerzita Filozofická Fakulta), 2019. február 21.

Česko-uherské vztahy v knižní kultuře (16-18 st.), vendégoktató, Ostrava, Ostravai Egyetem (Ostravská Univerzita Filozofická Fakulta), 2019. február 21.

Zajímavé drobnosti z dějin česko-uherských vztahů (16-18. st.), vendégoktató, Ostrava, Ostravai Egyetem (Ostravská Univerzita Filozofická Fakulta), 2019. február 22.

„*Makula nélkül való tükkör*” [Zrcadlo bez úhony], aneb první umělecký překlad z češtiny do maďarštiny. *Staročeský dychánek* c. tudományos előadássorozat, Praha, Cseh Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézet (Oddělení starší literatury ÚČL AV ČR) és Staročeská literární beseda, 2019. április 9.

Konferencia-szervezés, titkári feladatok:

Töredéktől Töredékig. Az Országos Széchényi Könyvtár 20. Tudományos Ülésszaka, konferencia, (A konferencia titkárai: Kovács Eszter, Visy Beatrix, Fehér István) Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, 2016. november 21–22.

Egyetemi, főiskolai oktatói tevékenység:

Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar Történettudományi Intézet, adjunktus, 2018/2019 őszi szemeszter, heti 12 óra

Blogbejegyzés:

(Mann Jolánnal közösen) *Szent Cirill és Szent Metód*. 2019. július 5. OSZK-blog

Boldog Hroznata. 2019. július. 14. OSZK-blog

Husz János emléknappja. 2019. július 6. OSZK-blog

„*Ez a férfi kötelességtudat és jámborság tekintetében mindig példaként élt a Jézus Társaságban.*” (Rumer Gergely elogiuma) 392 évvel ezelőtt, 1627. szeptember 29-én Brünnben hunyt el az önálló cseh jezsuita provincia „hungarus” származású első tartományfőnöke. 2019. szeptember 29. OSZK-blog

Habilitáció, egyetemi tanári fokozat:

Habilitációra benyújtott dolgozat címe: *A magyarországi törökveszély különféle értelmezései Csehországban (1526–1663)*. Tantermi előadás címe: *A fehérhegyi csata és a Megújított Tartományi Rendtartás bevezetésének kultúrtörténeti és identitásformáló hatásai Csehország történetében*. Tudományos előadásom címe: *A törökveszély értelmezése Šimon Partlic ze Špicberka életműve alapján (Bűnösség, büntetés és az eljövendő Szabadító)*.

Bizottsági tagságok:

Szent Adalbert Közép-és Kelet-Európa Kutatásokért alapítvány – kuratóriumi tag

Kovács Katalin

Az elkötelezett könyvtár: chicagói történetek a könyvtárak közösségépítő szerepéről / tömörítette Bódog András, Kovács Katalin ; ford. Abboud Kamal Tamás. – Jody Kretzmann és Susan Rans "The engaged library. Chicago stories of community building" című tanulmánya alapján. – Bibliogr. jegyzetekben. *Könyvtári Figyelő*. 29. (2019) Ksz., 80–103.

Folyóirat-szerkesztés:

Könyvtári Figyelő

Lauf Judit

Tudományos publikáció:

Magyar nyelvemlékszövegek egy 16. század eleji pálos misekönyvben, Magyar Könyvszemle 135. (2019) 18–35.

Előadás:

Az Országos Széchényi Könyvtár kódextöredékei, az európai és magyar művelődés rejtőzködő tanúi, 2019. november 22-én az Országos Széchényi Könyvtár Töredéktől töredékig című tudományos ülészakán

Előadás a magyar kódexekről az Aquinói Szent Tamás Egyesület felkérésére (november 4.)

Lillin Beatrice

Előadás:

Szeptember 17–18. „The Other Europe” konferencia és workshop Prágában, a Vaclav Havel Könyvtár szervezésében. Előadás címe: *Oral history a rendszerváltás időszakában – magyar vonatkozások*

Liphay Endre

Tudományos publikáció:

Emlékezetes corvinák és elfelejtett akvarellek. BSCA 12. kötet, Budapest, OSZK–Gondolat Kiadó (megjelenés alatt)

Előadás, oktatás:

Szent Tamás Akadémia, Piliscsaba, 2019. november 5. *Az Országos Széchényi Könyvtár kéziratai, mint a történettudomány és irodalomtörténet forrásai*

Maczelka Árpád

Előadás:

8th Colloquium of Library and Information Experts of the V4 Countries. Pozsony, 2019. június 17–19.

Madas Edit:

Tudományos publikáció:

Kegyesség és anyanyelvű írásbeliség Magyarországon a XVI. század első harmadában. = Boros, István (szerk.) *Keresztény megújulási mozgalmak (1500–1800).* Budapest, Szent István Társulat, 2019, 37–42.

Mann Jolán

Szerkesztett kötet (teljes tematikus folyóiratszám szerkesztése is):

„Szülővárosom vagy Zágráb...” Fejtő Ferenc emlékére rendezett tudományos szimpózium (Zágráb, 2018. október 12–13.) előadásainak tanulmánykötete. („Zagrebe, ti si moj rodni grad...” *Simpozij u spomen na Ferencu Fejtőa Zagreb, 12–13. listopada 2018.*), Zágráb: FF press, 2020 (Megjelenés folyamatban)

Tanulmány, könyvfejezet:

„Miroslav Krleža Petrica Kerempuh balladáinak »mundus inversus«-a” = Kiss Szemán Róbert (szerk.) *Humor és sport a szláv kultúrákban: Köszöntő kötet a 60 éves Lukács István tiszteletére,* Budapest, ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszék, (2019) pp. 116–126., 11 p.

„»Repülünk Pannónia fölött«: Miroslav Krleža útirajzai” = *Fejezetek a szláv nyelvtudományból, irodalomból és kultúrából.* (Szerk. Dudás Mária; Menyhárt Krisztina), Budapest, ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszék, 2019, 127–137.

„Enver Čolaković – prešučeni pisac i prevoditelj mađarske književnosti” = *Nomadi margine: Međunarodni znanstveni skup*. Budimpešta, 24. ožujak 2010. (Szerk. Lukács István), Budapest, ELTE BTK Szlav Filológiai Tanszék, 2019, 253–277.

„Fejtő Ferenc és Miroslav Krleža párhuzamos útjai (Az útirajz, az emlékirat és az esszé példái)”. In. „Szülővárosom vagy Zágráb...” *Fejtő Ferenc emlékére rendezett tudományos szimpózium (Zágráb, 2018. október 12–13.) előadásainak tanulmánykötete*. („Zagrebe, ti si moj rodni grad...” *Simpozij u spomen na Ferencu Fejtóu Zagreb, 12–13. listopada 2018.*), Zágráb: FF press, 2020. 17 p. (Megjelenés folyamatban)

„Paralelna putovanja Ferencu Fejtóu i Miroslava Krleže (U žanrovskim primjerima putopisa, memoara i eseja)” In. „Szülővárosom vagy Zágráb...” *Fejtő Ferenc emlékére rendezett tudományos szimpózium (Zágráb, 2018. október 12–13.) előadásainak tanulmánykötete*. („Zagrebe, ti si moj rodni grad...” *Simpozij u spomen na Ferencu Fejtóu Zagreb, 12–13. listopada 2018.*), Zágráb: FF press, 2020. 17 p. (Megjelenés folyamatban)

„Prevara ili ideal? Hrvatsko-ugarska nagodba u Krležinim djelima (Csalás vagy eszmény? A horvát–magyar kiegyezés Krleža műveiben)”. In. *A XIV. Nemzetközi Kroatisztikai Tudományos konferencián (MTA Székház Pécs, 2018. október 19.) a Magyarországi Horvátok Tudományos Intézete, a PTE Bölcsészettudományi Kar Horvát Tanszéke, a PAB Szlavisztikai Bizottsága és a Vajdasági Horvátok Kulturális Intézete által szervezett elhangzott előadások tanulmánykötete*, Pécs: Magyarországi Horvátok Tudományos Intézete, 2020. (Megjelenés folyamatban)

„*Ady horvát recepciói*”. Elhangzott a Petőfi Irodalmi Múzeum szervezésében Ady Endre halálának 100. évfordulójára „*Az én testamentumom*” címmel 2019. május 21–22-én megrendezett konferencia „Utóélet, fogadtatás, kultusz” szekciójában. (Megjelenés folyamatban)

„*Közép-európai együttállások Miroslav Krleža műveiben*”. Elhangzott a Veszprémi Pannon Egyetem által 2019. május 30–31-én Veszprémben megrendezett *Kánon és komparatiztika: A kánonok többszólamúsága kelet-közép-európai kontextusban* című nemzetközi konferencián. (Megjelenés folyamatban)

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

„*Könyves Kálmán király előtt térdepelő horvátok harminc évvel az első világháború után...*”. *Ex Symposion* 103-as sz. (Tanácstalan köztársaság)

Szerkesztői munkák és kétnyelvű előszó írása: Ady, Endre: „*Iffjú szívekben élek*”: *Válogatás Ady Endre költészetéből halálának 100. évfordulójára* = „*U srcima mladih živim*” *Izbor iz lirike Endrea Adya povodom 100. godišnjice njegove smrti* [a versek horvát fordításainak szerzői Enver Čolaković, Borna Marčac], Zágrábi Magyar Nagykövetség, 2019. ISBN 9789534882405

Konferencia-előadások:

„*Ady horvát recepciói*”. Elhangzott a Petőfi Irodalmi Múzeum szervezésében Ady Endre halálának 100. évfordulójára „*Az én testamentumom*” címmel 2019. május 21–22-én megrendezett konferencia „Utóélet, fogadtatás, kultusz” szekciójában.

„*Közép-európai együttállások Miroslav Krleža műveiben*”. Elhangzott a Veszprémi Pannon Egyetem által 2019. május 30–31-én Veszprémben megrendezett *Kánon és komparatiztika: A kánonok többszólamúsága kelet-közép-európai kontextusban* című nemzetközi konferencián.

„*Koronázó városok: Székesfehérvár és Tengerfehérvár (Krleža életművének hungarikája a horvát kulturális emlékezet kontextusában: Adria fejezet)*”. Elhangzott az ELTE BTK Szlav Filológiai Tanszék által szervezett *Történelem és emlékezet. Székesfehérvár a szlav népek kultúrájában és nyelvében*. Székesfehérvár, 2019. szeptember 19–20. tudományos konferenciáján.

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

Az Ady, Endre: „*Iffjú szívekben élek*”: *Válogatás Ady Endre költészetéből halálának 100. évfordulójára* = „*U srcima mladih živim*” *Izbor iz lirike Endrea Adya povodom 100. godišnjice njegove*

smrti [a versek horvát fordításainak szerzői Enver Čolaković, Borna Marčac], Zágrábi Magyar Nagykövetség, 2019. c. kétnyelvű verseskötet bemutatása 2019. november 21-én a Zágrábi Magyar Intézetben.

Egyetemi, főiskolai oktatói tevékenység:

Az ELTE Szláv és Balti Filológiai Tanszéke. Félállású tanársegéd. Horvát irodalomtörténeti és művelődéstörténeti tárgyak: heti 3 szeminárium

A Zágrábi Egyetem BTK Hungarológia Tanszék. Óraadó tanár. Magyar irodalomtörténeti, művelődéstörténeti tárgyak: heti 3 szeminárium. Kéthetente 6 szeminárium.

Mészáros Tamás

A „folyékony” könyvtár koncepciója: elképzelések a dinamikus raktári rend megvalósítására a Kölni Egyetemi és Városi Könyvtárban. [Referátum Depping, Ralf (2018): Das Konzept der fluiden Bibliothek an der USB Köln. = Bibliotheksdienst. – 52. (2018) 7., 527–539.] *Könyvtári Figyelő* 2019/1. sz.

Hogyan mozgassunk meg egy hegyet? Egymillió kötet előkészítése és elszállítása egy külső raktárépületbe. [Referátum Guimaraes, Anastasia; Collins, Jared M.: How to move a mountain: the preparation and transfer of one million volumes to an off-site storage facility = The serials librarian - 74. (2018) 1–4. 228–233.]. *Könyvtári Figyelő* 2019/1. sz.

Előadás:

Közgyűjteményi digitalizálás az Országos Széchényi Könyvtárban: kitekintés a közoktatás jövőbeni támogatási lehetőségei felé. XXXIV. OTDK, Tanulás- és Tanításmódszertani – Tudástechnológiai Szekció, Informális és non formális oktatás módszerei tagozat, Esztergom, 2019. április 15–17.

Mikusi Balázs

Önálló kötet:

A pók és a méh: Haydn- és Mozart-tanulmányok. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, 2019, 472 p.

Goldmark Károly: a-moll hegedűverseny, op. 28: A szerzői kézirat hasonmás kiadása. Carl Goldmark: Violin Concerto in A minor, op. 28: Facsimile of the autograph manuscript. A bevezető tanulmányt írta: Mikusi Balázs. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, 2019.

Folyóirat-szerkesztés (szerkesztőbizottsági munka):

Magyar Zene (szerkesztőbizottsági tag). Évente 4 szám. (2010–)

Musicologica Austriaca (szerkesztőbizottsági tag). Online megjelenés. (2015–)

Tanulmány, könyvfejezet:

Három tanulmányterjedelmű szócikk: *Eszterháza and Eisenstadt, Freemasonry, Publishers and Publishing.* In *The Cambridge Haydn Encyclopedia.* (Szerk. Caryl Clark, Sarah Day-O’Connell), Cambridge, Cambridge University Press, 2019, 106–111, 132–134, 317–320.

„Olyan baloldali hasznos idiotának tartottak”. *Ligeti György és az ’56-os forradalom.* In *1956 és a zenei élet: Előzmények, történések, következmények.* (Szerk. Gyarmati György, Péteri Lóránt), Budapest – Pécs, Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem – Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – Kronosz Kiadó, 2019, 277–286.

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

A Monica Porter *Halálos körhinta: Rácz Vali, a dizőz* című kötetéhez (Szerk. Péter Zsolt, Budapest, Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet – Erdélyi Szalon Kiadó – Országos Széchényi Könyvtár, 2019) készült hangzó melléklet (<https://raczvali.oszk.hu/>) rövid bevezetője.

Konferencia-előadások:

Illos József vonósnégyes-gyűjteménye. Tudományos ülészak Ferenczi Ilona 70. születésnapjának tiszteletére. Budapest, MTA BTK Zenetudományi Intézet, 2019. június 13.

The 25-Year-Old Hungarian Musicological Society in Historical Context. Royal Musical Association 55th Annual Conference. Manchester, 2019. szeptember 11–13.

Tudás vagy szerencse? Egy Mozart-kézirat felfedezése. Pannonhalmi Bencés Gimnázium, 2019. december 13.

Konferencia-szervezés, titkári feladatok:

Zene és politika. A Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság XVI. tudományos konferenciája, MTA BTK Zenetudományi Intézet, 2019. október 11–12.

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

"A pók és a méh" tanulmánykötet bemutatói:

26. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál, 2019. április 28.

Magyar Könyvtárosok Egyesülete, 51. Vándorgyűlés, a Zenei Könyvtárosok Szervezetének programja, 2019. július 4.

Kutatási programokban, projektekben való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

Joseph Haydn kottatára – a Magyar Tudományos Akadémia Bolyai-ösztöndíja

Hazai és nemzetközi tudományos bizottsági munka (tudományos grémiumokban való részvétel):

International Association of Music Libraries (IAML) – alelnök (2019 júliusáig)

Répertoire International des Sources Musicales (RISM) – elnökségi tag (2019 novemberéig)

Akademie für Mozart-Forschung – választott tag (2019 áprilisától)

Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság – elnök (2019 áprilisáig, azóta elnökségi tag)

Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Bizottsága – titkár

Répertoire International de Littérature Musicale (RILM) National Committee of Hungary – társelnök

Répertoire International des Sources Musicales (RISM) Hungarian Working Group – elnök

NKFIH Bölcsész- és Társadalomtudományok Kollégiuma – tag

OSZK Tudományos Bizottság – választott tag

Moldován István

Publikáció:

Drótos László - Moldován István : *Az OSZK webarchiváló kísérleti (pilot) projektjének eredményei és egy üzemszerűen működő magyar webarchívum terve.* *Könyvtári Figyelő* 29. (65.) évf. 1.sz. 2019. 38–51.

Előadás:

"Statistikai módszerek, lehetőségek a könyvtári tartalomszolgáltatásban"; Networkshop 2019, 2019. április 23–26., Győr, Széchényi István Egyetem

"A digitális könyvtárak és a digitálisan született tartalmak megőrzése a szakkönyvtárakban"; Országos Bírósági Hivatal Magyar Igazságügyi Akadémia, Budapest, 2019. október 7.

Nagy Andor

Digital Accessibility = Felsőoktatási innovációk a tanulás korában: a digitalizáció, képességfejlesztés és a hálózatosodás kihívásai (2019) 93–99.

Digitális tartalom, digitális szolgáltatás: beszámoló a 2018–2019-ben megrendezett K2 továbbképzési sorozatról/ Békésiné Bognár Noémi Erika, Horváth Adrienn, Nagy Andor. Bibliogr. jegyzetekben. Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 28. (2019) 6., 4–9.

Ensuring equal access to digital content = Information and technology transforming lives: connection, interaction, innovation (2019) 271–278.

Mozaikok az eszéki Bobcatsss 2019 konferenciáról/ Arany Zsuzsanna, Nagy Andor, Németh Márton, Radó Rita. Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 28. (2019) 2., 16–23.

Konferencia-előadás:

2019. november 27. Valóságos könyvtár – Könyvtári valóság IV. (Budapest). Cím: *Személyes digitális hagyatékok könyvtári gondozása*

2019. április 25–26. MELLearn nemzetközi konferencia (Dunaújváros). Cím: *What is the Web Content Accessibility Guidelines Compliance and why is it important?*

2019. április 10. Honvédségi könyvtárosok továbbképzése (Budapest). Cím: *Eredményes könyvtári jelenlét a közösségi médiában*

2019. február 6. Együttműködést erősítő mentorszakmai nap (Lakitelek). Cím: *A Cselekvő Közösségek Wiki használata, a benne rejlő lehetőségek kiaknázása*

2019. január 22–24. BOBCATSSS Nemzetközi Könyvtáros Konferencia (Eszék, Horvátország). Cím: *Ensuring equal access to digital content: how to make an accessible web design for a librarian wiki website?*

Bizottsági tagságok:

MSZ ISO 16439 Információ és dokumentáció. Módszerek és eljárások a könyvtárak hatásának felmérésére munkabizottsági tag

MSZ ISO 2789 Információ és dokumentáció. Nemzetközi könyvtári statisztika munkabizottsági tag

Oktatási tevékenység:

Pécsi Tudományegyetem BTK HFMI Könyvtár- és Információtudományi Tanszék - tanársegéd oktató

Tagság tudományos szervezetben

Pro Scientia Aranyérmesek Társasága (2017. november –)

Ösztöndíjak

Új Nemzeti Kiválóság Program Felsőoktatási Doktori Hallgatói, Doktorjelölti Kutatói Ösztöndíj

Németh Márton

Publikáció:

Arany Zsuzsanna, Nagy Andor, Németh Márton, Radó Rita *Mozaikok az eszéki Bobcatsss 2019 konferenciáról*. Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 28. évf. 2. sz. 2019. február 16–23.

Digitális médiaszolgáltatások, e-kereskedelem, szerzői jogi dilemmák. Könyv, Könyvtár, Könyvtáros 28. évf. 3. sz. 2019. március 24–38.

A könyvtári szemantikus webes fejlesztések világa. Gondolatok az SWIB konferenciasorozat kapcsán. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás 66. évf. 3. sz. 2019. 157–160.

Drótos László, Németh Márton: "A blended learning-based curriculum on web archiving in the National Széchényi Library". Digital Library Perspectives, 2019. május

Előadás:

"Webarchívum mint a tudományos kutatások tárgya"; Networkshop 2019, 2019. április 23–26., Győr, Széchényi István Egyetem

"Introduction to web archiving in Digital Humanities context"; DH_Budapest_2019 konferencia, Budapest, ELTE, 2019. 09. 25.

„Web archives as a research subject”; BOBCATSSS 2019, Horvátország, Eszék, 2019.01.24.

"A short introduction to the Hungarian Web Archiving Pilot Project"; "Colloquium of Library and Information Experts of the V4+ Countries", Szlovákia, Pozsony, 2019. 06. 14–17.

A short introduction to the Hungarian Web Archiving Pilot Project; IIPC Conference, Horvátország, Zágráb, 2019. 06. 05.

"Potential use of microdata in web-archiving context"; CDA 2019 konferencia, Szlovákia, Pozsony, Egyetemi Könyvtár, 2019. 11. 05.

Oláh Krisztina

A csillagtérképek magyar vonatkozásai. Térképbarátok Köre, FŐMTERV Zrt. székház, 2019. április 10.

Coelum Incognitum avagy fehér foltok az égbolton. Földrajzi Múzeumi Tanulmányok 20. (2019) Érd, 60–75.

325 éve született Brentán Károly jezsuita misszionárius. OSZK-blog

Komáromtól Amatóniáig – 325 éve született Brentán Károly jezsuita misszionárius. Magyar Kurír Katolikus Hírportál, 2019. augusztus 31.

Bizottsági tagság:

Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság, Szakmatörténeti szakosztály

Földabrosz-blog, szerkesztő

Térképtörténeti Közlemények szerkesztő

Egyéb:

Korányi G. Tamás: *Térkép és kereszt. Brentán Károllyal Komáromtól Amazóniáig.* Clipperton Kiadó, Budapest, (szerkesztő)

Pap Ágnes

Konferencia-előadások:

Tellérypror in India; „Culture, Language and Identity Formation: Diaspora in a Globalising World (With Special Reference to East, Central Europe and Russia” c. konferencia New Delhi, Delhi University, Department of Slavonic and Finno-Ugrian Studies, 2019. február 27–28.

Pásztai László

Tanulmány:

A komáromi erőd helyszínrajza 1849 áprilisában. Hadtörténelmi Közlemények, 2019/1. (Ünnepi tanulmányok Urbán Aladár tiszteletére) 153–158.

Ismeretterjesztő publikáció:

Edmund von Zuccheri Magyarország-térképének 1868. évi kiadása. Földabrosz, térképtörténeti blog. 2019. január 14.

Az ihási ütközet 1849. június 27-én. Földabrosz, térképtörténeti blog. 2019. június 27.

Carlo Rossari magyar vonatkozású térképei. Földabrosz, térképtörténeti blog. 2019. július 08.

Őseink és hőseink emlékezete. Beszámoló a '48-as honvéd hagyományörző táborról Székelyföldön.

Az 1848/49-es szabadságharc hagyományörző Budai 2-ik Honvédszászlóalj és 1-ső Hatfontos Gyalogüteg honlapja. 2019. augusztus 12.

Perczel László Földgömbjének újraalkotása. 1862–2019. Földabrosz, térképtörténeti blog. 2019. november 20.

Szerkesztői tevékenységek:

Catastrum, évnegyedes katasztertörténeti folyóirat (szerkesztő, ISSN 2064–5805), 2013–

Földabrosz. Térképtörténeti blog, 2016–

Térképtörténeti Közlemények (főszerkesztő, ISSN 2560-0656), 2016– 3. kötet (2019)

Patonai Anikó Ágnes

Szakfolyóiratokban közölt tanulmányok:

A dandy és a házinő, *Verso*, 2019. december (megjelenés előtt)

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

Egy rendkívüli asszony a 17. századból: Széchy Mária, OSZK-blog, 2019. július 18.

Konferencia-előadások:

A dandy és a házinő, Ezerszer Júlia konferencia, OSZK, 2019. január 22.

Egy középszerű história: Tompa Mihály Szécsi Máriájáról, Tarnai Andor emlékkonferencia, Budapest, MTA BTK ITI, 2019. szeptember 24–26.

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

Ezerszer Júlia – Arcok és kérdőjelek c. kiállítás finisszázsa, kerekasztal-beszélgetés Ajkay Alinka, Molnár Zsolt, Szűcs Edit, Szűts-Novák Rita, Patonai Anikó Ágnes

Pergers Péter

Tanulmány, könyvfejezet:

A jegenyei missale = „Mestereknek gyengyének.” Ünnepi kötet Madas Edit hetvenedik születésnapjára. (Szerk. Hende Fanni, Kisdí Klára, Korondi Ágnes), Budapest, OSZK – Szent István Társulat, 2019. (megjelenés alatt)

Borsa Gedeon, Pergers Péter: *Heltai „Újtestamentum”-ának kiadása(i) vízjel nélküli papíron (1561–1562 = Borsa Gedeon, Újabb könyvtörténeti írások: Megjelent a szerző 95. születésnapja alkalmából.* Budapest, Argumentum Kiadó – Országos Széchényi Könyvtár, 2018, [A Magyar Könyvszemle és a Mokka R Egyesület Füzetei 10.] 29-44. (változatlan utánkölés)

Lektorálás, kiadói szerkesztői munkák:

Bányai Réka -- V. Ecsedy Judit: *A Váradi Biblia variánsai* (lektorálta Kimpián Annamária és Pergers Péter) (megjelenés alatt)

Adatközlések, szócikkek, katalógus-tárgyleírások:

Nyomtatvány-, kézirat- és oklevél-leírások

A Központi Antikvárium 149. aukciója. 2018. május 31. (Szerk. [Bálinger Béla]), Budapest, Központi Antikvárium, 2019, 4, 15, 16, 47, 90, 119, 121–123, 172, 174, 194, 247, 248, 251, 254, 257, 260, 262, 264, 387, 390–392, 413, 418. tételek

A Központi Antikvárium 150. aukciója. 2018. június 7. (Szerk. [Bálinger Béla]), Budapest, Központi Antikvárium, 2019, 18, 19, 25, 27, 31, 102, 106–114, 125, 126, 141, 148–50. tételek

A Központi Antikvárium 151. aukciója. 2019. november 29. (Szerk. [Bálinger Béla]), Budapest, Központi Antikvárium, 2019, 3, 4, 8, 119, 120, 161, 164, 215, 239–241, 243, 248, 252, 253, 318, 324–330, 335. tételek

A Központi Antikvárium 152. aukciója. 2019. december 6. (Szerk. [Bálinger Béla]), Budapest, Központi Antikvárium, 2019, 6, 18, 45–47, 58, 64, 100, 106, 107, 110, 112–114, 116–118, 134–136, 189. tételek

Hazai és nemzetközi tudományos bizottsági munka (tudományos grémiumokban való részvétel):

MTA Könyvtörténeti Munkabizottság, tag

Bizottsági tagságok :

MTA Könyvtörténeti Munkabizottság, tag

Pojjákné Vásárhelyi Judit

Szerkesztett kötet (teljes tematikus folyóiratszám szerkesztése is):

Borsa Gedeon: *Újabb könyvtörténeti írások.* Megjelent a szerző 95. születésnapja alkalmából. (Szerk., Szvorényi Róbert és P. Vásárhelyi Judit Csobán Endre Attila közreműködésével), Budapest, Argumentum, OSZK, 2018 (A Magyar Könyvszemle és a MOKKA-R Egyesület füzetei, 10.), 220.

Folyóirat-szerkesztés (szerkesztőbizottsági munka):

Magyar Könyvszemle (szerkesztőbizottsági tag). Évente 4 szám. (2000-től)

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

Zsoltárok könyve. In „Csontjaimba rekesztett tűz” *Vallomások a Bibliáról*, szerk. Pecsuk Ottó és Kiss B. Zsuzsanna, Budapest, Kálvin Kiadó, 2019, 42-46.

Konferencia-előadások:

Újabb könyvek Naprághy Demeter könyvtárából, "Fáradozással és béketúrással" - Naprághy Demeter Emléknap című konferencia a kalocsai érsek és győri püspök halálának 400. évfordulója alkalmából, a Győri Egyházmegyei Levéltár, a Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár, valamint a MTA–PPKE Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoport rendezésében, Győr, 2019. május 16.

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

Könyvritkaságok a polcon – hasonmás kiadások (Kerekasztal-beszélgetés. Résztvevők: Boka László, Dede Franciska, P. Vásárhelyi Judit). Budavári Könyvünnep, Budapest, Szentháromság tér, 2019. szeptember 6.

Kutatási programokban, projekteken való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

2017. július 1-től az *MTA–PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség* Támogatott Kutatócsoport vezetője.

Hazai és nemzetközi tudományos bizottsági munka (tudományos grémiumokban való részvétel):

A Magyar Bibliatársulat Alapítvány Kuratóriuma

Törzstag a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Irodalomtudományi Doktori Iskolájában 2013. szeptember 1-től

Reneszánsz-Barokk Kutatócsoport

Magyar Irodalomtörténeti Társaság

MTA Könyvtörténeti Munkabizottság

Nemzetközi Magyarstudományi Társaság

Ókortudományi Társaság

Egyetemi, főiskolai oktatói tevékenység:

Egyetemi tanár a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Irodalomtudományi Doktori Iskolájában 2013. szeptember 1-től.

Ráczné Radó Rita

Tanulmány, könyvfejezet:

New challenges for the libraries in the digital era = Information and technology transforming lives: connection, interaction, innovation. (Szerk. Gordana Gašo, Mirna Gilman Ranogajec, Jure Žilić, Madeleine Ludman), Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences, 2019., 544–547.

Szakfolyóiratokban közölt tanulmányok:

Arany Zsuzsanna; Nagy Andor; Németh Márton; Radó Rita: *Mozaikok az eszéki Bobcatsss 2019 konferenciáról.* Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 28. (2019) 2., 16–23.

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

Minőségi és mennyiségi módszerek alkalmazása a könyvtárakban. Nemzetikönyvtár blog, 2019. július 22.

Konferencia-előadások:

New challenges for the libraries in the digital era. BOBCATSSS 2019, University of Osijek, Osijek, 2019. január 22–24.

Digital document and collection analysis using qualitative and quantitative methods based on FADGI and library standards guidelines – QQML 2019 (Qualitative and Quantitative Methods in Libraries International Conference), The European University Institute, Fiesole, 2019. május 28–31.

The value of our digital collections and services based on library standards – 8th Colloquium of library and information experts of V4+ countries, University Library in Bratislava, Ministry of Culture of the Slovak Republic, Bratislava, 2019. június 17–19.

Digitalizálási munkafolyamatok hatása a könyvtári szervezetfejlesztésre – Körkép Európa nemzeti könyvtáraiban, Valóságos Könyvtár – Könyvtári Valóság 2019. (VKKV) c. konferencia, Budapest, ELTE BTK LIS, 2019. november 27.

Konferencia-szervezés, titkári feladatok:

KDS-K konferencia - konferenciaszervezés; Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, 2019. április 17.

Okos városokban okos könyvtárak; Könyvtári Intézet K2 továbbképzési sorozat – workshop moderátor; Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, 2019. november 5.

Egyéb publikáció (fordítás, bibliográfia-készítés):

Duna Régió Stratégia program - magyar nyelvű hajózási szakirodalmi bibliográfia összeállítása

Kutatási programokban, projekteken való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

PIQL II. Projekt, 2019. (Digitális dokumentumok hosszútávú megőrzése), Projektvezető

Hazai és nemzetközi tudományos bizottsági munka (tudományos grémiumokban való részvétel):

ISO/TC 46 műszaki bizottság SC4 albizottság (Quality–Statistics and performance evaluation)

QQML International member (Qualitative and Quantitative Methods in Libraries)

Kiállítás-rendezés (kurátori, társkurátori munka):

Magyarországi felsőfokú könyvtárosképzés elindulásának és az ELTE BTK Könyvtártudományi Tanszék megalapításának 70. évfordulója alkalmából rendezett kiállítás társkurátora, Kiállítás megnyitója: Budapest, ELTE 2019. november 26.

Rainer M. János

A szocializmus újratervezése. Magyar kísérlet az ötvenes évekből. = Keller Márkus, Tabajdi Gábor (szerk.) *Újratervezések. Magyarország a jelenkorban.* Budapest, 2018 [2019] OSZK–1956-os Intézet Alapítvány, 13–48.

Bizottsági tagságok:

MTA Történettudományi Bizottság

Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

Múltunk

Századok

Rubicon

Journal of Cold War Studies

Oktatás:

Eszterházy Károly Egyetem, heti 8 óra

Publicisztika:

Kende Péter utazásai egy élet útján = Körösi Zsuzsanna (szerk.) *Egy magyar republikánus életútja. Kozák Gyula és Körösi Zsuzsanna interjúi Kende Péterrel.* Budapest, Osiris. 2019. 7–19.

Nagy Imre megértéséhez – védeni és megváltoztatni. tenyleg.com, 2019. május 15.

Rajnai Edit

Lektorálás, kiadói szerkesztői munkák:

Színháztörténet nagytóval : források a magyar színháztörténet tanulmányozásához, 1920–1949, összeáll. Csiszár Mirella, Gajdó Tamás; [közread. a Petőfi Irodalmi Múzeum, Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet], [Budapest] PIM – OSZMI, 2018 [2019], 591 p.

Konferencia-előadások:

„*A gazdag emberek ostobasága olyan, mint a tenger, kimeríthetetlen...*”: Bródy Sándor *A tanítónő* című drámájának utolsó jeleneteiről, *Töredéktől töredékig*, Országos Széchényi Könyvtár, tudományos ülés, 2019. november 21.

Egyéb jelentős tudományos-kulturális tevékenység:

Laborfalvi Róza szabadságra ment..., Kutatók Éjszakája, Országos Széchényi Könyvtár, 2019. szeptember 27.

Rétfalvi P. Zsófia

Kritikák, recenziók:

„Épp döntetlenre áll a küzdelem” (Turbuly Lilla *Alkonykapcsoló* című kötetéről). *A Vörös Postakocsi* 2018/4. 111–113.

Konferencia-előadások:

Emi kontra Lidércke. XXXIV. OTDK, Budapest, 2019. április 26.

Az ember (és a házasság) tragédiája. A Kerényi Károly Szakkollégium Konferenciája. Pécs, 2019. május 16–18.

„Mi felfordult világ ez itt?” – *Petőfi Sándor és Madách Imre Tündéralom című műveinek összehasonlítása*, 20. Tudományos Ülésszak, Országos Széchényi Könyvtár, 2019. november 21–22.

„Mi felfordult világ ez itt?” – *Petőfi Sándor és Madách Imre Tündéralom című műveinek összehasonlítása*, 18. VMTDK, Újvidék, 2019.

Kutatási programokban, projektekben való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

PTE BTK Intézményi, Szakmai, Tudományos Ösztöndíj 2019

Egyéb jelentős tudományos-kulturális tevékenység:

18. VMTDK. Doktorandusz és fiatal kutatói kategóriában szekció első-díj

Rózsafalvi Zsuzsanna

"Valaki útravált..." Az úton levő és kiutkereső Ady Endre Szerkesztette, válogatta, a kísérőtanulmányokat és a képjegyzéket írta: Boka László, Rózsafalvi Zsuzsanna Országos Széchényi Könyvtár – MMA Kiadó, Budapest, 2019., 248 old.

Kuncz Aladár egyetemi évei és tanárai - eddig ismeretlen dokumentumok tükrében = "A nekifeszült mentő-akarát" : Kuncz Aladár-émlékkonferencia / szerk. Boka László, Brok Bernadett ; [közread. az] Országos Széchényi Könyvtár – MMA Kiadó, Budapest, 2019, 15–28.

"Az Értől az óceánig". Az útravált Ady Endre - egy hagyaték tükrében. "Valaki útravált..." - Az úton levő és kiutkereső Ady Endre. Szerkesztette, válogatta, a kísérőtanulmányokat és a képjegyzéket írta: Boka László, Rózsafalvi Zsuzsanna, Országos Széchényi Könyvtár – MMA Kiadó, Budapest, 2019., 9–40.

Szakfolyóiratokban közölt tanulmányok:

Jókai Mór kéziratos hagyatéka, Irodalmi magazin, (2019) 1., 52–57.

Konferencia-előadások:

Kaffka-kéziratok az Országos Széchényi Könyvtárban. PIM, Kaffka Margit 100. Konferencia Kaffka Margit emlékére. 2019. március 28.

Léda Ady-doboza és ami azon túl van – Az Országos Széchényi Könyvtár Ady-gyűjteményének gyarapodástörténete PIM, „Az én testamentumom”.Emlékkonferencia Ady Endre halálának 100. évfordulójára. 2019. május 21.

Ady Endre élete, pályája és alkotásai – közgyűjteményeinkben található kéziratok és relikviák tükrében, FSZEK, III, Krúdy Gyula Könyvtár, 2019. június 18.

Az Ady és a Babits-hagyaték története. Aquinói Szent Tamás Akadémia, Piliscsaba. 2019. november 5.

„Töredék az is, ez is.” *Arany hun-trilógiájának töredékeiről*. OSZK., Töredéktől töredékgig, 2019. november 21.

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

Jókai-est az *Irodalmi Magazinnal*, Az *Irodalmi Magazin* legújabb, *Jókai* című lapszámának bemutatója. Jókai Mór életéről, műveiről és mai megítéléséről Eisemann Györggyel, Hansági Ágnessel és Rózsafalvi Zsuzsannával, a lapszám szerzőivel beszélgetett Pataky Adrienn szerkesztő. 2019. március 13.

Hazai és nemzetközi tudományos bizottsági munka (tudományos grémiumokban való részvétel):

MTA ITI - Arany János műveinek kritikai kiadása (Korompay H. János vezetésével)

MTA ITI - Lendület program A 19. századi irodalom politikai gazdaságtana (Hites Sándor vezetésével)

Jókai Mór kritikai kiadás (Eisemann György vezetésével)

Egyetemi, főiskolai oktatói tevékenység:

PPKE BTK, A XIX. századi könyv- és lapkiadás médiatörténeti hatása

PPKE BTK, Közgyűjteményi ismeretek

Sághi Ilona

A kulturális alapellátás szélesítése, erősödő közösségek, cselekvő könyvtárak. Szakmai beszámoló a CSK projekt könyvtári szakterületéről. Res. magyar nyelven. *Könyvtári Figyelő*. 29. (2019) Ksz., 11–30.

Folyóirat-és könyvszerkesztések:

Könyvtári Figyelő 29. (65.) évfolyam, 2019. – különszám

Könyv, Könyvtár, Könyvtáros (28. évf.) – különszám

Partnerségben a könyvtárral – In Partnership with Libraries nemzetközi tudományos konferencia 2018. október 15–16. Debrecen

Samu Botond Gergő

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

Olasz kiadású nemzetiségi térképek az első világháború idején. Földabrosz blog 2019.02.07.

"Mi pedig már hozzá vagyunk szokva a hasonszőrű romániai kiadványokhoz!" Román nemzetiségi térképek... Földabrosz blog 2019.02.12.

Kárpáti Országos Elektromos Fővezeték. OSZK-blog 2019.07.25.

Katonanap: 1914. augusztus 18. OSZK-blog 2019.08.18.

Egyéb jelentős tudományos-kulturális tevékenység:

"A közönség tájékoztatása és megnyugtató céljából közlöm..." Sátoraljaiújhely hirdetőanyaga az első világháború kitörésének évéből. Kávéházi délutánok a Kazinczy Ferenc Múzeumban 2019. július 19.

Az első világháború térképeken: Határviták. Kamarakiállítás 2018. szeptember 11. – 2019. április 27.

Sánta Sára

Tanulmány, könyvfejezet:

*Katolikus megújulás és antikvarianizmus: Hidi Gergely *Celebriorum Hungariae urbium* (1701) című munkája.* (Szerk. Békés Enikő, Kasza Péter, Kiss Farkas Gábor, Lázár István, Molnár Dávid), A reformáció és a katolikus megújulás latin nyelvű irodalma [Convivia Neolatina Hungarica 3.], Budapest MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézet, 2019, 254–261.

Szakfolyóiratokban közölt tanulmányok:

Az első magyar városmonográfia kiadása Schönvisner István és Szily János levelezésének tükrében. Magyar Könyvszemle, 2019/2, 202–218.

Chronicle of the first planned excavation. István Schönvisner and De ruderibus. Acta Classica Universitatis Scientiarum Debreceniensis, 55 (2019), 233–245.

Konferencia-előadások:

Fatum necessitatis lex: the tomb of Ovid in the Hungarian historiography. Sapiens Ubique Civis. International PhD Student and Postdoc Conference of Classics. Szeged, 2019. augusztus 28–30.

„*Commentarios meos... nomini tuo, Illustrissime Praesul, inscribo.*” Szily János szombathelyi püspök főpapi mecénatúrája és Schönvisner István. IV. Neolatin Konferencia, Szeged, 2019. november 7–9.

Kutatási programokban, projekteken való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

„Császárkori latin feliratok számítógépes nyelvtörténeti adatbázisa” c. OTKA-projekt K 124170 (2018-2021)

‘Lendület’ Számítógépes Latin Dialektológiai Kutatócsoport 2015–2020.

„Mohács 1526–2026: Rekonstrukció és emlékezet” fődítás, szerkesztés

Egyéb jelentős tudományos-kulturális tevékenység:

2019 júniusában a jeruzsálemi Bibliotheca Generale della Custodia di Terra Santában dolgoztam ösztöndíjjal.

"Mária Terézia adománylevele Brunszvik Antalnak": fordítás a 2019. augusztus 20-án megnyílt várostörténeti kiállításra (megtekinthető: Martonvásár, Brunszvik-kastély)

Sarbak Gábor

Tudományos publikáció:

Sarbak Gábor – Zsoldos Endre: *Soloneus és Iohannes Bedellus Esztergomban. A Főszékesegyházi Könyvtár Ms. I. 186. jelzetű kódexe. Magyar Sion, Új folyam XIII (2019/2) 193–232.*

A Szalkai-kódex. Szalkai László esztergomi érsek iskoláskönyve. Facsimile kiadás magyar és angol nyelvű bevezető tanulmánnyal. S.a.r. és a bev. Esztergom, 2019, ix-xxviii (angol változat: xxxiii-lii).

Die kommentierten Konstitutionen des Paulinerordens von Gregor Gyöngyösi (1471–1531). Zur Bedeutung Roms für die Ordensverfassung = Kirche und Kulturtransfer. Ungarn und Zentraleuropa in der Frühen Neuzeit. Hrsg. von Maria-Elisabeth Brunert, András Forgó, Arno Strohmeyer. Münster/Wf., Aschendorff, 2019, 163–180 (Schriftenreihe zur Neueren Geschichte 40, Neue Folge 3)

A Szalkai-kódex. Szalkai László esztergomi érsek iskoláskönyve. Facsimile kiadás magyar és angol nyelvű bevezető tanulmánnyal. S.a.r. és a bev. - Esztergom, 2019, angol változat: xxxiii-lii.

Goulet, Monique and Parisse, Michel: *Középkori latin nyelvkönyv egyetemi hallgatóknak. Bibliotheca discipulorum.* Fordította és magyarázatokkal ellátta Kondákor Szabolcs, szerkesztette Sarbak Gábor. Budapest, Szent István Társulat az Apostoli Szentszék Könyvkiadója, 2019.

Előadás:

Kódextöredékek, töredékes kódexek, 2019. november 22-én az Országos Széchényi Könyvtár *Töredéktől töredékig* című tudományos ülésén

A Szalkai-kódex facsimile kiadásának bemutatása Mátészalkán és Sárospatakon (tudománypromozó előadások)

A Szalkai-kódex facsimile kiadásáról, Esztergom

A pálosok tegnap és ma, nyitóelőadás április 25–26-án *A pálosok nyomában* című konferencián és szekcióelnökségen (a Magyar Pálos Rend, a Nemzeti Múzeum és a Pilisi Parkerdő ZRt rendezésében)

Sárközy Réka

Tanulmány, könyvfejezet:

Veterans and Grannies. The Polyphony of Memory in Two Hungarian Documentary Films. = *Film And Media Studies*, Volume 17, 2019. Acta Universitatis Sapientiae Sapientia University of Transylvania Scientia Publishing House 97–115.

Szakkönyvekben közölt tanulmányok:

Forradalmi médiarítusok. Az 1956-os forradalom megemlékezési rítusai a rendszerváltás után, Pannonhalmi Szemle, XXVII/3, 66–76.

Veterans and Grannies. The Polyphony of Memory in Two Hungarian Documentary Films. = *Film And Media Studies*, Volume 17, 2019. Acta Universitatis Sapientiae Sapientia University of Transylvania Scientia Publishing House 97–115.

Konferencia-előadások:

Wesley János Főiskola „Az utca hirmondója” – *a magyar politikai plakát a rendszerváltás után.* „Köztes terek/Spaces in Between” c. konferencia, Sapientia Egyetem, Csíkszereda 2019. április 25–27.

Meeting the Past –with or Without Judgement” – The Persona of The Communist in Hungarian Documentary Films. How We Remember? – the Memory of Communism Prága, Cseh Tudományos Akadémia, szeptember 17–18.

Vespa vagy Panni robogó? A Fifties in Europe c. szerkesztett tartalomszolgáltatás bemutatása. Töredéktől töredékig. Budapest, OSZK konferencia 2019. november 21–22.

1956 emlékezetének médiarítusai. Populizmus és emlékezetpolitika, populizmus és történelmi közgondolkodás c. konferencia, Wesley János Főiskola 2019. december 13–15.

Konferencia-szervezés, titkári feladatok:

Emlékképek '89. Nemzetközi Workshop a rendszerváltás közösségi emlékezetéről egy digitális fejlesztéshez és kiállításához kapcsolódva. 2019. április 24.

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

A filmtudomány hálózatai. A Filmtudományi Társaság konferenciája, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, 2019. november 8-9. Kerekasztal beszélgetés a filmtudományi szakkönyvkiadásról. (Résztevők: Gelencsér Gábor, Hódosy Annamária, Kérchy Vera, Sággy Miklós, Stóhr Loránd, Szekfű András) Pázmány Péter Katolikus Egyetem, 2019. november 8.

Kutatási programokban, projekteken való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

Europe for Culture. Mupop exhibition and workshop, magyarul: Emlékképek '89. nemzetközi workshop és kiállítás

Kaleidoscope – Fifties in Europe. Internetes tartalomszolgáltatás szakértője és kurátoraként egy nemzetközi konzorcium tagjaként.

Egyetemi, főiskolai oktatói tevékenység:

Pázmány Péter Katolikus Egyetem, kommunikációs és Média Intézet heti 6 óra (mindkét félév)

Színház és Filmművészeti Egyetem televíziós újságíró szak 2 óra (első félév)

Kiállítás-rendezés (kurátori, társkurátori munka):

Emlékképek'89. A rendszerváltás emlékezete. Kiállítás az OSZK-ban 2019. április 24. – 2019. június 1. Társkurátor Fűri Katalinnal

Sára Sándor emlékkiállítás. Kiállítás az OSZK-ban. 2019. szeptember 28. – 2019. október 30.

Simon Bernadett

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

„...ritka alapos tudományos képzettségénél talán csak szeretetreméltósága nagyobb.” *135 éve született dr. Maucha Rezső.* OSZK-blog, 2019. szeptember 19.

„... hű krónikása lesz az ezredéves országos kiállításnak, lelkiismeretes följegyzője minden eseményének...”. *123 éve jelent meg a millenniumi Kiállítási Ujság utolsó száma.* OSZK-blog, 2019. november 3.

Konferencia-előadások:

„...Alig van olyan kicsi fészek, melynek ne volna meg a maga hírlapja...” – *A kiállítások alkalmából megjelenő lapok fejlődése a kezdetektől 1896-ig*, „*A tudomány ekként rajzolja világát*” – *Irodalom, nevelés és történelem metszetei II.* c. konferencia, Budapest, EKE OFI Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, 2019. május 6–7.

„... inkább csak mozzanatok jelzése, mint elmondása...” *Az 1896-os millenniumi kiállítás naplótöredékei*, „*Töredéktől töredékig*” c. tudományos konferencia, Budapest, OSZK, 2019. november 21–22.

Sirató Ildikó

Könyvsorozat-szerkesztés:

Studia Theatralica. Országos Széchényi Könyvtár (sorozatszerkesztő Sirató Ildikó)

Folyóirat-szerkesztés (szerkesztőbizottsági munka):

Színpad. Előadóművészetek technikája. Évi 4 szám (szerkesztőbizottsági tag 2008-tól)

Tanulmány, könyvfejezet:

A szcenikus apa és fia – a két Spannraft Ágoston = Spannraft Marcellina 60. Köszöntő kötet. Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, 2019. sajtó alatt [*Father and Son Spannraft – Two Spannraft Ágoston as Set Designers*]

Liliomfi – a múlt tükre vagy a jelené? Szigligeti vigasz-vígjátékától (1849) Makk Károly filmjén (1954) át a Sztalker Csoport változatáig (2015) és tovább = Emlék – Emlékmű – Műemlék. Szerk. Boreczky Anna, Dede Franciska és Szegő Iván. Budapest, Bibliotheca Nationalis Hungariae–Gondolat Kiadó, 2019. sajtó alatt [*Bibliotheca Scientiae & Artis 12.*] [*Liliomfi – Is that the Mirror of Past or Present? On Szigligeti's Comedy (1849), and it's Numerous Adaptations*]

Szakkönyvekben közölt tanulmányok:

Az észtek Tragédiája. Madách műve: szocialista együttműködésből nemzeti ügy. Nemzeti. A Nemzeti Színház magazinja, VI. évf. 4. sz. 2018/2019-es évad, 2018. december – 2019. január, 39–41. [*The Tragedy of Man on Estonian Stage. From a Socialists' Cooperation to a National Issue*]

Mit tudnak az észtek? Két momentum a DRAAMA észt színházi fesztiválok tapasztalataiból. Színpad, 2018. december, 32–35. [*What do Estonians know? Two Points from Experiences on Estonian Theatre Festivals DRAAMA*]

Egy halhatatlan mű óceánja. Az ember tragédiája színpadi története az ősbemutatótól a jelenkorig. Nemzeti. A Nemzeti Színház magazinja, VI. évf. 8. sz. 2018/2019-es évad, 2019. április-

május, 6–15. [*An Immortal Opuscule as an Ocean. Stage History of The Tragedy of Man form the World Première to Period Performances*]

The Tragedy of Man in Foreign Languages, and on Foreign Stages. Scenárium (MITEM English, April 2019), VII. évf. 4. sz. 28–32.

Lektorálás, kiadói szerkesztői munkák:

Színház és Néző. Tanulmánykötet. A Doktoranduszok Országos Szövetsége Filozófia- és Irodalomtudományi Osztály közös konferenciájának tanulmánykötete, szerk. Burkus Boglárka, Tinkó Máté. Budapest, Doktoranduszok Országos Szövetsége, Irodalomtudományi Osztály, 2019. 212 p. Szakmai lektor Sirató Ildikó [*Theatre and Viewer. A Study-Book*]

Katona József korai drámái. 2. kötet. A Lutza Széke – Aubigny Clementia – A rózsza, s.a.r., jegyz. Demeter Júlia, Nagy Imre. Szakmai lektor Sirató Ildikó. Szerk. Soóky Andrea. Budapest, Balassi Kiadó, 2019, sajtó alatt [*Critical Edition of Katona József's Early Dramas*]

Borsa Miklós, Szabó-Jilek Iván, *Tűzben született. A korszakteremtő Asphaleia színpad története*. Szakmai lektor Sirató Ildikó. Budapest, 2020, sajtó alatt [*Born in Fire. History of the Epochal Asphaleia-Stage*]

Konferencia-előadások:

2019. január 11–12. Finnugor Szeminárium, Debrecen (*A kortárs észt színház*)

2019. január 17–18. *Staged Otherness, c. 1850-1939 East-Central European Responses and Contexts* konferencia, Budapest, CEU—MTA (*Sources of Staged 'Others' in Budapest – Examples from Opera House to Fun-Fairs*)

2019. január 24–25. *Tieto liikkeessä: Tiedon ja taitojen kierto pitkällä 1800-luvulla* [A tudás mozgásban: az információ és szakismeret közlekedése a hosszú 19. században], a 19. század kutatóhálózat (1800-luvun tutkimusverkosto) éves konferenciája, Oulu (*Mekaanikka, hydraulikka, sähkö – teknisten ja luonnontieteellisten tieteiden saavutukset teattereissa ja näyttämöillä*) [Mechanika, hidraulika, elektromosság – a technikai és természettudományos eredmények megjelenése és hatása a színházban és a színjátékban]

2019. március 21–23. *Transnational Influences. Theatrical Interactivity in the Nordic/Baltic Region*, nemzetközi színházstudományi konferencia, Helsinki (*Our Identities or Others'? Portraits and Self-Portraits of Finno-Ugric Language Cultures on Stages, Transnational Connections between Finnish, Estonian and Hungarian Theatres from the Beginnings to Contemporary Practices of Cooperation*)

2019. április 12–13. *Kontaktzónák: a színház érintkezése más területekkel*, színházstudományi konferencia, Pécs (*Virtuális színház. Meddig technológia, honnantól színház?*)

2019. április 30. Bajza-előadás, Szücsi

2019. augusztus 16. Kötő József-emlékkonferencia, Kolozsvár (*Kolozsvár mint színházi főváros*)

2019. szeptember 29. Kutatók Éjszakája, OSZK, Budapest („*Ismertem-e Jászai Marit?*” Színház a könyvtárban. *Mit gyűjtünk, s hogyan kelthető életre a régvolt színházi élmény?*)

2019. október 4–5. *Hálózatok és komparatiztika: a világirodalom hálózatai (Networking Comparative Literature)* nemzetközi konferencia, Kolozsvár (*A színjáték(szöveg) kulturális hálózatossága a szerzőség és nyelviség összefüggésében. Gondolatmorzsák Székely Csaba kultúrák és korok közti, azokat összekapcsoló és összevető drámáiról*)

2019. november 15–16. *Tánc és kulturális örökség*, nemzetközi táncstudományi konferencia, Magyar Táncművészeti Egyetem, Budapest (*A nemzeti tánc a magyar színház történetében. Korszakok, műfajok, stílusirányok*)

2019. november 21–22. *Töredéktől töredékig*, tudományos ülés, OSZK, Budapest (*Klasszikus drámáiról és műtöredékeiről*)

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

2019. február 6. Lajosi-Moore Krisztina könyvének (*Staging the Nation. Opera and Nationalism in 19th Century Hungary*) bemutatója, OSZK

2019. március 7. Kerényi Ferenc születésének 75. évfordulója, Kiskörös (*Mi a dramaturg? Kik a dramaturgok? Kerényi Ferenc tanítványai a Színház- és Filmművészeti Egyetemen*)

2019. május 9. *Vörös Csillagok. A Rákosi-korszak szórakoztatóipara és a szocialista revű.* Molnár Dániel könyvének bemutatója, OSZK

2019. május 29. *Görgei arcai*, kerekasztal-beszélgetés, Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest

Egyéb publikáció (fordítás, bibliográfia-készítés):

Dr. Sirató Ildikó = Nagy Katalin, Sáfárai a táalentumoknak. Interjúk, visszaemlékezések. Budapest, Napkút, 2019. 126–136. [*An Interview by Nagy Katalin with Sirató Ildikó*]

Kutatási programokban, projekteken való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

OTKA, Zenetudományi Intézet (tag)

Hazai és nemzetközi tudományos bizottsági munka (tudományos grémiumokban való részvétel):

MTA Irodalomtudományi Bizottsága Színház- és Filmtudományi Állandó Bizottsága, és Néprajztudományi Bizottsága Táncstudományi Munkabizottsága tagja

IFTR / FIRT (Nemzetközi Színháztudományi Társaság) tagja

ITI (Nemzetközi Színházi Intézet) Magyar Központja tagja

ICFUC (Finnugor Kongresszusok Nemzetközi Szervezőbizottsága) Magyarországi Bizottsága tagja

OISTAT (Szcenográfusok, Színházépítészek és -technikusok Nemzetközi Szervezete) Magyar Központja tagja

ASSITEJ (Gyermek- és Ifjúsági Színházak Nemzetközi Szövetsége) Magyar Központja tagja

TeaTS (Finn Színháztudományi Társaság) tagja

SUS (Finnugor Társaság), Helsinki tagja

Magyar Irodalomtörténeti Társaság tagja, felügyelőbizottságának elnöke

Nemzetközi Magyarágtudományi Társaság tagja

Klárka 100 Alapítvány kuratóriumának elnöke

Magyar-Észt Társaság tagja

Kalevala Baráti Kör tagja

Reguly Társaság tagja

Bozsik Yvette Társulat Alapítványa felügyelőbizottságának tagja

Mensa HungarIQa tagja

Egyetemi, főiskolai oktatói tevékenység:

Magyar Táncművészeti Egyetem, 2017. szeptember 1. – 2019. augusztus 31. óraadó oktató, 2019. szeptember 1-november 5. egyetemi adjunktus, 2019. november 6-tól egyetemi docens

ELTE BTK Irodalomtudományi Doktori Iskola, *Az uráli népek folklórja és irodalma* program, témavezető oktató

Universität Wien, Institut für Europäische und Vergleichende Sprach- und Literaturwissenschaft (EVSL) Abteilung Finno-Ugristik, CEEPUS ösztöndíjas vendégoktató és BA témavezető (2019 tavaszi-nyári félév, Sommer Semester)

Könyvtári Intézet, irodalmi tájékoztató könyvtáros-továbbképzés, óraadó előadó, 2019. tavaszi félév
Aquinoi Szent Tamás Közéleti Akadémia, óraadó előadó, 2019. őszi félév

Pannon Egyetem, Veszprém, MFTK Irodalom- és Kultúratudományi Intézet, Színháztudományi Intézeti Tanszék, külsős záróvizsga-bizottsági tag, 2019. június 13.

Kiállítás-rendezés (kurátori, társkurátori munka):

Vörös Csillagok. A Rákosi-korszak szórakoztatóipara és a szocialista revű (kurátor: Dr. Molnár Dániel), 2019. március 19-október 12. OSZK, Színháztörténeti Tár

Egyéb jelentős tudományos-kulturális tevékenység:

2019. szeptember 10-15. *Draama 2019* színházi fesztivál, Tartu

Somlai Katalin

Újratervezés több lépcsőben. A Nyugattal való tudományos és gazdasági kapcsolatok bővítésének elvi és intézményi háttere a Kádár-korszakban. = *Évkönyv 2018*. OSZK–1956-os Intézet Alapítvány, Budapest, 2018. 48-88.

Előadás:

Cuscinetti a sfera al posto di limone! Scambi commerciali italo-ungheresi nell'era staliniana del regime comunista ungherese; CISUECO 2019. évi konferenciája, 2019. június 13–14.

Somorjai Szabolcs

Tudományos publikáció:

Folyamatosság a hitelezésekben. Vermes Illés hitelügyei a 19. század közepén. = Koloh Gábor, Papp Viktor, Tóth Áron (szerk.): „Eloszta bőkezűen; és termő fa gyanánt.” Tanulmányok Kövér György születésnapjára. Budapest, 183–209.

Szerkesztői munka a *Korall Társadalomtörténeti Folyóirat* 2019-ben megjelent 4 számának elkészítésében (a 77-es számban felelős szerkesztő).

Szerkesztői munka a *Magyar Gazdaságtörténeti Évkönyv* 2019-es számában, Uradalom – Vállalat.

Somorjai Szabolcs: Koltai Gábor: Akik a „Párt” ellen vétkeztek. Pártfegyelmi eljárások Budapesten az MDP időszakában, 1948–1956. Budapest, 2019.

Somorjai Szabolcs: Ring Orsolya: A Nemzeti Színház-kép változásai és változatai a késői Kádár-korszakban. Budapest, 2019.

Előadás:

A tömegtájékoztatás kérdései az országgyűlésen című előadás elhangzott a Lipták Dorottya emlékkonferencián.

A Pesti Első Bíróságú Kir. Váltótörvényszék hatása a pesti hitelezésre az 1840-es években. A város örök. Konferencia Bácskai Vera emlékére. ELTE, Történeti Intézet, május 16–17.

Workshop on Business History in Central & Eastern Europe. Varsó, október 25–26.

Sulics Fruzsina

Tanulmány, könyvfejezet:

A második világháborús magyar nagyjátékfilmek múlt és jelen reflexiói. (BSCA kötet – megjelenés alatt)

Az Országos Széchényi Könyvtár 19187-20-as történeti különgyűjteménye = Od radości do dramatu. Lata 1918—1920 w odbiorze polskim i węgierskim. Materiał konferencyjne. Budapest, Lengyel Kutatóintézet és Múzeum, 2019. (megjelenés alatt)

Konferencia-előadások:

Balázs Béla filmpolitikai elképzelései a magyar filmes intézményrendszer átalakulásának időszakában (1945-1949). A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Történettudományi Doktori Iskola Társadalom- és Életmódtörténeti konferenciáján, Budapest, 2019. január 24.

Az Országos Széchényi Könyvtár Plakát- és Kisnyomtatványtárának 1918-20-as történeti különgyűjteménye. Örömtől a drámáig c. konferencia, Budapest, Lengyel Kutatóintézet és Múzeum, 2019. június 7.

A Páger Antal elleni népbíróági eljárás. XII. Történettudományi Találkozó, Hódmezővásárhely, 2019. július 27.

A híradófilmek és kultúrfilmek mint a propaganda eszközei a második világháború alatt Magyarországon. Töredéktől töredékig c. 20. Tudományos Ülésszak, Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, 2019. november 22.

Kutatási programokban, projektekben való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

Részvétel a Nemzeti Emlékezet Bizottsága Magyar Gulág elnevezésű projektjében (kutatóként).

Egyéb:

Egyetemi óra tartása a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen (Bevezetés a történettudományba BBNTÖ06700) 2019. december 9.

Szabó Piroska

Önálló kötet:

„Belső várkastély”: Bicskey Erzsébet, egy fiatal lány naplója 1940–1946. (Forráskiad. Kántás Balázs, Kunt Gergely, Szabó Piroska, Szerényi Ildikó), Nyíregyháza, Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára, 2019, 274 p.

A szabadkőműves dosszié: A Magyar Királyi Belügyminisztérium szabadkőművesek megfigyeléséről szóló jelentése, 1938. (Forráskiad. Kántás Balázs, Szabó Piroska), Budapest, Nagy Lajos Kiadó, 2019, 70 p.

Folyóirat-szerkesztés (szerkesztőbizottsági munka):

Könyvtári Figyelő (rovatszerkesztő). Évente 4 szám. (2018 júliusától)

Tanulmány, könyvfejezet:

Kántás Balázs, Kunt Gergely, Szabó Piroska, Szerényi Ildikó: *Egy napló társadalomtörténeti kontextusban.* = „Belső várkastély”: Bicskey Erzsébet, egy fiatal lány naplója 1940–1946. (Forráskiad. Kántás Balázs, Kunt Gergely, Szabó Piroska, Szerényi Ildikó), Nyíregyháza, Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára, 2019, 211–244.

Szakfolyóiratokban közölt tanulmányok:

Berkes József, Kántás Balázs, Szabó Piroska, Szerényi Ildikó: *Hamis bankjegyek a Vajdaságban: Bicskey Elek és a dinárhamisítás*, ARCHIVNET, 2019/3 (online), 35 p.

Konferencia-előadások:

Egy talált szöveg mint társadalomtörténeti forrás: Bicskey Erzsébet 1940–1946-os naplójának kiadása, Töredéktől töredékig c. tudományos ülés, Budapest, OSZK, 2019. november 21–22.

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

„Belső várkastély”: Bicskey Erzsébet, egy fiatal lány naplója 1940–1946. (Könyvbemutató. Résztvevők: Kántás Balázs, Kunt Gergely, Szabó Piroska, Szerényi Ildikó; moderátor: Kujbusné dr. Mecsei Éva). MNL OL, Budapest, 2019. november 28.

„Belső várkastély”: Bicskey Erzsébet, egy fiatal lány naplója 1940–1946. (Könyvbemutató. Résztvevők: Kántás Balázs, Kunt Gergely, Szabó Piroska, Szerényi Ildikó; moderátor: Szilágyi László). MNL SZSZBML, Nyíregyháza, 2019. december 12.

Szabóné Kozma Katalin

Tanulmány, könyvfejezet:

A filantropizmus nevelési eszméinek megjelenése Jakob Glatz Die frohen Kinder című könyvében = A tudomány ekként rajzolja világát”: Irodalom, történelem és nevelés metszetei I. (Szerk. Fodor József Péter – Mizera Tamás – P. Szabó Katalin), Eger, ELTE, EKE, 2019, 296–311.

Konferencia-előadások:

Nevelési célok és törekvések a 19. század első felének gyermekkönyveiben, VII. Neveléstudományi és Szakmódszertani Konferencia, Szlovákia, Sturovo, 2019. január 22–24.

Döbrentei Gábor A' kis Gyula könyve két kiadásának összehasonlító elemzése, „A tudomány ekként rajzolja világát”, *Irodalom, nevelés és történelem metszetei II.* c. konferencia, Budapest, OPKM, 2019. május 6-7.

Paradigmák a 19. századi nőnevelésben: Két nőnevelőintézmény-vezető nevelési programjának és szépirodalmi munkásságának az összehasonlítása, "Prevenció, intervenció és kompenzáció", a HuCER által szervezett konferencia, Eger, 2019. május 23–24.

A gyermekekkel szembeni elvárások változása a 19. század első felében, "Horizontok és dialógusok", XIX. Országos Neveléstudományi Konferencia, Pécs, 2019. november 7–9.

Egyéb publikáció (fordítás, bibliográfia-készítés):

Frisnyák Sándor műveinek bibliográfiája, 2. bőv. kiad. Nyíregyházi Egyetem Turizmus és Földrajztudományi Intézet, Nyíregyháza, 2019, 109 p.

Szádeczky-Kardoss Zsófia:

A külföldi könyvtárközi kölcsönzés előszobájában. Lelőhelyezés az Országos Széchényi Könyvtárban. *Könyvtári Figyelő* 2019. 29. (65.) évf. 1.sz. 59–69.

Szebelédi Zsolt

Konferencia-előadások:

Ábrahám Szenci Kertész and Versus Sententionales, "International Conference Printing Medium as the Object of Research of Booksellers', Publishers', Printers' and Collectors' Activities" című konferencia, Martin, Szlovák Nemzeti Könyvtár, 2019. május 22–24.

Egyéb:

Szekcióelnök a *Latin nyelvű udvari kultúra Magyarországon – Stephanus Taurinus és a 16. századi latin nyelvű epika* című IV. Neolatin Konferencián Szeged, 2019. november 7–9.

Szegő Iván:

Catholic Revival and Changing Attitudes Towards Twentieth-Century Martyrdom in Hungary after 1989. British Association for Slavonic and East European Studies. Annual Conference, Cambridge, 2019. április 12–14.

Szovák Márton

Szerkesztett kötet (ide teljes tematikus folyóiratszám szerkesztése is):

Vestigia 3. Italianista tanulmányok a magyar humanizmus és a tizenöt éves háború idejéről. (Szerk., Domokos György, W. Somogyi Judit, Szovák Márton). (Megjelenés alatt)

Tudományos igényű honlap-szerkesztés:

A Vestigia kutatócsoport honlapjának, bibliográfiájának kezelése a honlap 2019-es indulásától kezdve

Tanulmány, könyvfejezet:

Csulai Móré Fülöp velencei jelenléte Marin Sanudo naplója tükrében. In *Vestigia 3. Italianista tanulmányok a magyar humanizmus és a tizenöt éves háború idejéről.* (Szerk., Domokos György, W. Somogyi Judit, Szovák Márton). (Megjelenés alatt)

Szakközlékekben közölt tanulmányok:

Bagi Zoltán Péter, Farkas Mónika, Szovák Márton: *Egy olasz nyelvű jelentés és rajz Győrből 1598-ból, Győri Tanulmányok, XL (2019), 197–216.*

Federico Ghislieri hadmérnök szakírói tevékenysége különös tekintettel a tizenöt éves háborúra, Hadtörténelmi Közlemények. (Megjelenés alatt)

Kritikák, recenziók:

(Giampiero Brunelli, *La santa impresa. Le crociate del papa in Ungheria (1595–1601)*, Róma, Salerno editrice, 2018) MKsz *Magyar Könyvszemle CXXXV (2019)/2*, 250-251.

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

Bemutatták a Mohács 1526–2026 – Rekonstrukció és emlékezet kutatási projekt köteteit, Újkor.hu – A velünk élő történelem, 2019.

Konferencia-előadások:

Di chi è la memoria? Il confronto dei testi storiografici di Marin Sanudo e Pietro Dolfín, "Rodosz V." Romanisztika szakos doktoranduszok konferenciája, Budapest, PPKE BTK, 2019. március 29.

La descrizione di Kanizsa e di una fortezza ideale nel trattato di Federico Ghislieri, "CIFRE 2. Representations of the world in language and literature" Újlatin nyelvek filológiájával foglalkozó hallgatók konferenciája, Olomouc, Palacký University, 2019. április 12.

Hírmorzskákból Világkrónika. Marin Sanudo naplójának forrástani vizsgálata, "Töredéktől töredékig. 20. OSZK Tudományos ülészak", Budapest, OSZK, 2019. november 21.

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

Giampiero Brunelli: La santa impresa (A kötet bemutatása kapcsán felszólal a szerző, Kruppa Tamás és Szovák Márton), PPKE BTK, Budapest, 2019. január 16.

Egyéb publikáció (fordítás, bibliográfia-készítés):

Patrizia Cremonini: *II. András és Beatrice d'Este házasságkötése (Székesfehérvár, 1234. május 14.). = Királynék és királynéi intézmény a középkori Európában és Magyarországon.* (Szerk. Szovák Kornél, Zsoldos Attila), Székesfehérvár, Városi Levéltár és Kutatóintézet, 2019, 187–198. Olaszról fordította Szovák Márton.

Kutatási programokban, projektekben való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

Vestigia Kutatócsoport (NKFIH K 128797 „XIV–XVI. századi magyar történelmi és irodalmi források Olaszország levéltáraiban és könyvtáraiban”) – kutatócsoporti tag

ÚNKP-18-3-I-PPKE-23 „A tizenöt éves háború itáliai forrásai” – kiváló minősítéssel lezárt egyéni kutatási ösztöndíj

ÚNKP-19-3-I-PPKE-66 „Csulai Móré Fülöp alakja a legújabb olasz források tükrében” – futó egyéni kutatási ösztöndíj

Mohács 1526–2026. Rekonstrukció és emlékezet – fordítás, szerkesztés

Szvorényi Róbert

Szerkesztett kötet (teljes tematikus folyóiratszám szerkesztése is):

Borsa Gedeon: *Újabb könyvtörténeti írások – megjelent a szerző 95. születésnapja alkalmából*. Szerk. Szvorényi Róbert és P. Vásárhelyi Judit, Csobán Endre Attila közrem. [Budapest] Argumentum, Országos Széchényi Könyvtár, 2019. (A Magyar Könyvszemle és a MOKKA-R Egyesület Füzetei)

Lektorálás, kiadói szerkesztői munkák:

Bajáki Rita: *Csáky Éva Franciska írásai*. Budapest, MTA-PPKE Barokk és Lelkiség Kutatócsoport, 2019. (Pázmány Irodalmi Műhely: Lelkiségtörténeti Források, 7) SzR a kötet latin nyelvű szövegeinek lektora volt.

Tóth Anna Judit

Tanulmány, könyvfejezet:

Alastor – Vengeful Demons in Ancient Greek Religion. In Éva Pócs (Ed.): *Body, Soul, Spirits and Supernatural Communication*. Newcastle upon Tyne, Cambridge Scholars Publishing, 2019, 161–174.

Telesma and Stoicheion. Magical Statues in Byzantium. In Éva Pócs (Ed.): *Magical and Sacred Medical World*. Newcastle upon Tyne, Cambridge Scholars Publishing, 2019, 405–434.

Haunted Bathhouses in Late Antiquity. In Németh, Bori (ed.): *Now Behold My Spacious Kingdom. Studies Presented to Zoltán Imre Fábíán On the Occasion of His 63rd Birthday*. Budapest, L'Harmattan, 2017 [recte 2019], 513–523.

Szakkönyvekben közölt tanulmányok:

A pogány Pilátus-akta. Ideológiai harc az iskolákban a diocletianusi üldözés folyamán, *Vallástudományi Szemle*, 2019, XV/1, 9–30.

Konferencia-előadások:

2019. június 20–22. *From Eros to Amor: Symposium Classicum Peregrinum*, Pécs. (szervezők: Università di Verona, Brandeis University, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Pécsi Tudományegyetem.): Előadásom címe: *The secret name and secret tutelary deity of Rome*.

2019. június 28–30. *A remény mint téma és mint jelenség az ókeresztény kultúrában: a Magyar Patrisztikai Társaság XIX. országos konferenciája*, Győr. Előadás címe: *Lovas istenek és lovas segítő szentek*.

2019. október 18. Magyar Vallástudományi Társaság „Születés a halálban – Vallás és megújulás” című konferenciája. Előadás címe: „*Mítosz-recycling a késő ókorban*.”

2019. november 25–28. *Byzanz und das Abendland VII*. Nemzetközi konferencia az Eötvös József Kollégium szervezésében. Előadás címe: „*Gipsies, seers, bear trainers and other magical specialist in Byzantium*”.

Hazai és nemzetközi tudományos bizottsági munka (tudományos grémiumokban való részvétel):

Magyar Patrisztikai Társaság, Ókortudományi Társaság, Magyar Bizantinológiai Társaság

Tóth Béla István

Folyóirat-szerkesztés:

Könyv, Könyvtár, Könyvtáros (2019-től)

Tóth-Jávorka Brigitta

Visszajelzések a könyvtári minőségmenedzsment pályázati rendszer megújításáról - kutatási adatok / Horváth Adrienn, Tóth-Jávorka Brigitta. *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros*. 28(2019) 3., 10–18.

Magyar Minőség [elektronikus dok.]. 28. (2019) 7. sz. 5–13.

Tóth Máté

Folyóirat-szerkesztés (szerkesztőbizottsági munka):

Könyvtári Figyelő (szerkesztőbizottsági tag). Évente 4 szám. (2015-től)

Tanulmány, könyvfejezet:

Könyvtárhasználat és információkeresés – egy országos reprezentatív felmérés eredményei = A könyvtárhasználat és az információkeresés fejlesztése. Szerk. Béres Judit. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest, 2019. 204–260.

Tóth Máté – Bódog András: *Könyvtárak reprezentatív felmérésnek eredményei = Magyarországi múzeumok, könyvtárak és közművelődési intézmények reprezentatív felmérése.* Szerk. Ponyi László, Arapovics Mária, Bódog András. Cselekvő közösségek, aktív közösségi szerepvállalás. EFOP-1.3.1-15-00001. Budapest, 2019.

A 3–17 éves korosztály olvasási szokásai – egy országos reprezentatív felmérés eredményei = A könyvtárhasználat és az információkeresés fejlesztése. Szerk. Béres Judit. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest, 2019. 261–316.

Új típusú együttműködések = A könyvtárhasználat és az információkeresés fejlesztése. Szerk. Béres Judit. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest, 2019. 317–345.

Máté Tóth, Ragnar Audunson: *Libraries as public sphere institutions – comparative study in six European countries = Information and technology transforming lives. Proceedings of the 27th BOBCATSSS Symposium.* Josip Juraj Strossmayer University of Osijek. Faculty of Humanities and Social Sciences. Osijek, 2019. 366–376.

Szakkönyvekben közölt tanulmányok:

Ragnar Audunson, Svanhild Aabø, Roger Blomgren, Hans-Christoph Hobohm, Henrik Jochumsen, Mahmood Khosrowjerdi, Rudolf Mumenthaler, Karsten Schuldt, Casper Hvenegaard Rasmussen, Kerstin Rydbeck, Máté Tóth, Andreas Vårheim: *Public libraries as public sphere institutions: A comparative study of perceptions of the public library's role in six European countries = Journal of Documentation*, 2019. (75. köt.) 6. sz. 1396–1415.

Innovációmenedzsment a könyvtárban. Könyvtári Figyelő, 2019. (65. évf.) 1. sz. 71–80.

A közkönyvtárak, múzeumok és levéltárak társadalmi szerepei a szakmabeliek önértékelése tükrében. Könyvtári Figyelő, 2019. Cselekvő Közösségek különszám. 67–79.

Kritikák, recenziók:

Online. Szűts Zoltán: Online. Az internetes kommunikáció és a média története, elmélete, jelenségei (recenzió) *Könyvtári Figyelő*, 2019. (65. évf.) 2. sz. 289–293.

Lektorálás, kiadói szerkesztői munkák:

A kulturális intézmények társadalmiasított működési módja. Módszertani útmutató a közösségi részvételen alapuló működtetéséhez. Szerk. Arapovics Mária, Beke Márton, Dóri Éva, Tóth Máté. Cselekvő közösségek, aktív közösségi szerepvállalás. EFOP-1.3.1-15-00001. Budapest, 2019.

Konferencia-előadások:

Libraries as public sphere institutions - comparative study in six European countries = Information and technology transforming lives. 27th BOBCATSSS Symposium. Josip Juraj Strossmayer University of Osijek. Faculty of Humanities and Social Sciences. Osijek, 2019. január 27.

A KMÉR első éve – tapasztalatok. Könyvtári minőségmenedzsment szakmai nap. Orosháza 2019. február 5.

Könyvtári Digitalizálás Magyarországon. Digitális helytörténet. Csurgói Városi Könyvtár szakmai napja. 2019. április 3.

Olvadási és könyvtárhasználati szokások Magyarországon. Tudás tárháza. Könyvtár a neved? Jubileumi szakmai konferencia a szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesülete megalakulásának és működtetésének 20. évfordulója alkalmából. Érsekújvár, 2019. szeptember 26.

A magyar lakosság olvasási és könyvtárhasználati szokásai 2019-ben. "Ahány könyv, annyi élmény". Workshop az olvasásért. Budapest, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. 2019. november 15.

Egyetemi, főiskolai oktatói tevékenység:

Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar. heti 6 óra

Tóth Zsuzsanna

Szakkönyvekben közölt tanulmányok:

Corvina-kötések az Országos Széchényi Könyvtár gyűjteményében ISIS Erdélyi Magyar Restaurátor Füzetek 19, 2019, 7–18. magyar, 125–130. román nyelven

Egyéb jelentős tudományos-kulturális tevékenység:

Az Országos Széchényi Könyvtárban őrzött corvinák kötésének készítése technikája, előadói est az Újpesti Közművelődési kör szervezésében az Újpesti Kulturális Központban, 2019. február 22.

A corvinák veretei és a karmos csattípus jelenléte Magyarországon. Arhitectura religioasă medievală din Transilvania / Középkori egyházi építészet Erdélyben, Conferință științifică internațională / Nemzetközi tudományos konferencia ediția a IX-a / IX. kiadás, 11–14 aprilie 2019 /2019. április 11–14., Szatmárnémeti

Könyv- és levéltári dokumentumok megőrzése és védelme. Műemlékvédelmi továbbképzés, 2019. április 25., Szabadka, Az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karának díszterme

Egy könyvről... . XX. Erdélyi Magyar Restaurátor Továbbképző Konferencia, Székelyudvarhely, 2019. szeptember 30. – október

Az Országos Széchényi Könyvtárban őrzött corvinák kötésének készítése technikája. Országos Széchényi Könyvtár Tudományos Ülésszaka 2019. november 21–22.

Tóth Zsuzsanna, Vilček Andrea: A győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtárban az Armadio I.No.1 jelzeten őrzött corvina kötésének tételes leírása

<https://www.corvina.oszk.hu/hu/category/magyarorszag,Bp.,orszagos-szechenyi-konyvtar/>

Tóvizi Ágnes

Konferencia-előadások:

Apponyi Sándor metszet-gyűjteményének rövid története, „Egy önzetlen gróf hagyatéka a nemzetnek” c. konferencia, Dombóvár, Városháza, 2019. április 4.

The Hungarica Old Print Collection Then and Now, "Angol nyelvű CERL-workshop", Budapest, OSZK, 2019. május 17.

Túri Klaudia

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

Urunk mennybemenetele (Ascensio Domini). OSZK-blog

Petrarca halálának 645. évfordulójára. OSZK-blog

Konferencia-előadások:

Calendarium Novum – Moments from the Adapting Process of the Gregorian Reform in Hungary. Introduction of two calendars and an Almanach printed in Trnava, "International Conference Printing Medium as the Object of Research of Booksellers', Publishers', Printers' and Collectors' Activities" c. konferencia, Martin, Szlovák Nemzeti Könyvtár, 2019. május 22–24.

Kutatási programokban, projekteken való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

„Mohács 1526–2026: Rekonstrukció és emlékezet” fődítas, szerkesztés

Varga Bernadett

Tanulmány, könyvfejezet:

Todoreszku Gyula könyvtára = Todoreszku: Egy kivételes könyvtár kincsei – Todoreszku: Comorile unei biblioteci exceptionale, szerk. Varga Bernadett, Bakonyi Zsuzsanna, Szebelédi Zsolt, Budapest, OSZK, megjelenés alatt. (Uez románul, uitt.)

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

A Todoreszku: Egy kivételes könyvtár kincsei című kötetben a következő tételek:

Az első Magyarországon nyomtatott magyar nyelvű könyv

Tinódi Sebestyén históriás énekei

A legkorábbi magyar nyelvű világkrónika

Apácai Csere János halotti kártája

A Váradi Biblia

A tánc förtelmessége

Szent Anna tisztelete

Egy népszerű imádságoskönyv

A podolini piarista iskolában használt kézirat történelmi könyv

Az Ige-Idők: A reformáció 500 éve című kiállítási katalógusban (Magyar Nemzeti Múzeum, megjelenés alatt) a következő tételek:

Baranyi Decsi János [ford.]: *Caius Crispus Salustiusnak két históriája*.

Bogáti Fazakas Miklós [ford.]: *Szép história a tökéletes asszonyállatokról, mely az Plutarhusból fordított magyar nyelvre.*

Szent Biblia, azaz Istennek Ó és Új Testamentumának próféták és apostolok által megíratott szent könyvei. Magyar nyelvre fordított [Károli Gáspár és mások által] egészen és újonnan.

Komjáti Benedek [transl.]: *Epistolae Pauli lingua Hungarica donatae. Az Szent Pál levelei magyar nyelven.*

Pesti Gábor [ford.]: *Novum Testamentum, seu quattuorevangeliorum volumina lingua Hungarica donata, Gabriele Pannonio Pesthino interprete*

Sylvester János [transl.]: *Új Testamentum magyar nyelven, melyet az görög és deák nyelvből újonnan fordítánk a magyar népnek keresztvén hitben való épülésére.*

Honter, Joannes: *Sententiae ex libris pandectarum iuriscivile decerptae.* [A római magánjog könyveiből következő alapelvek].

Melius Juhász Péter: *Az Arany Tamás hamis és eretnek tévelygései és egyéb sok tévelygések meghamisítása a derék Szentírásból és a régi szentírás-magyarító doktoroknak írásaiból.*

[1] Werbőczy István: *Magyar decretum, kit Weres Balázs deákból, Werbőczy István Decretomából, melyet Tripartitomnak neveznek, magyarra fordított.* – [2] *Vannak továbbá ez Decretomnak előtte egy néhány írott articulusok, kiket azon Weres Balázs a régi királyok Decretomiból törvényhez való jeles dolgokat kiszedegetett.*

Luther, Martin; Melancthon, Philipp; Bugenhagen, hann: *Approbatio reformationis ecclesiae Coronensis a totius Barcensis provinciae, a Martino Lutero, Philippo Melancthone [!] et Iohanne Pomerano, Viteberga, Cibiniensi pastori, sua ecclesiae reformationis impetentis transmissa et ex autographis originalibus descripta.*

Beythe István: *Eszendő által való vasárnapi episztolák magyarátjokkal.*

Sztárai Mihály: *Ákháb király hitetlenségéről és Illés prófétának megfeddéséről való história.*

Szenci Molnár Albert [ford.]: *A keresztyéni religióra és igaz hitre való tanítás, melyet deákul írt Calvinus János.*

Medgyesi Pál: *Dialogus politico-ecclesiasticus. Azaz két keresztyén embernek egymással való beszélgetése. Beszélgetésük vagyon a presbiterekről, avagy vénekről, öregekről és a presbitériumról, egyházi tanácsról.*

Medgyei Pál [transl.]: *Praxis pietatis, azaz a keresztyén embert Isten tetszése szerint való járásra igazgató kegyesség-gyakorlás. Fordított angliai nyelvből.*

Lorántffy Zsuzsanna: *Mózes és a próféták, azaz az igaz keresztyéni vallás negyvenöt ágazatának Szentírásbéli bizonyágtétele.*

Heltai Gáspár: *Cancionale, azaz históriás énekeskönyv, melyben különféle szép lött dolgok vannak nyomtatva a magyar királyokról és egyéb szép dolgokról.*

Keresztúri Bíró Pál: *Mennyei társalkodás, azaz az Istennek a bűnös emberrel való beszélgetése.*

Miskolci Csulyak Gáspár: *Angliai independentizmus, avagy az eklézsiái fenyítékben és a külső isteni tiszteletre tartozó jó rendtartásokban minden reformata eklézsiáktól különböző fejetlen lábság.*

Keresztúri Bíró Pál: *Csecsemő keresztyén, melyet Rákóczi György és Zsigmond elmondtak, mikor igaz vallásukban való szép épületükről abban a próbában bizonyágot tettek, melyet Erdélyország kegyelmes fejedelme az úrvacsorája előtt kívánt hallani.*

Lektorálás, kiadói szerkesztői munkák:

Todoreszku: Egy kivételes könyvtár kincsei – Todoreszku: Comorile unei biblioteci exceptionale, szerk. Varga Bernadett, Bakonyi Zsuzsanna, Szebelédi Zsolt, Budapest, OSZK, megjelenés alatt.

Konferencia-előadások:

Keresztúri Pál „új” prédikációja (OSZK Tudományos Ülészak, 2019. november 21.)

Vasné Tóth Kornélia

Önálló kötet:

Múltunk neves ex libris gyűjtői. Lexikon. Budapest, Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület, 2019, 256 p.

Folyóirat-szerkesztés (szerkesztőbizottsági munka):

Kisgrafika (szerkesztőbizottsági tag és lektor, 2011-től). A 2019/2. számtól egyedüli szerkesztő. Évente 4 szám.

Tudományos igényű honlap-szerkesztés:

Magyar Ex libris, <http://www.magyaexlibris.hu/> - A magyar ex libris-életet bemutató honlap szerkesztése, szövegek írása (2014-től)

Tanulmány, könyvfejezet:

The Hungary-Related Bookplates of the Rudomino Library of Moscow in a Hungarian and International Context = Ekslibris – znak własnościowy, dzieło sztuki. Studia i szkice, red. Agnieszka Fluda-Krokos, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Kraków, 2018., 57–73. (megjelent 2019-ben, angol nyelven, a krakkói „*Ex libris: mark of ownership – piece of art*” c. tudományos konferencia előadása alapján)

Kódfejtés – ex librisekbe zárt üzenetek = Balázs Géza, Minya Károly, Pölcz Ádám (szerk.): *A titok szemiotikája (Semiotica Agriensis 17.)*, Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest, 2019., 101–112.

Fikció és valóság – a Kossuth imája (1849) többféle olvasata = Emlék – Emlékmű – Műemlék, Bibliotheca Scientiae et Artis 12., szerk. Boreczky Anna, Dede Franciska, Szegő Iván, Bibliotheca Nationalis Hungariae – Gondolat Kiadó, Budapest, 2019 (megjelenés alatt)

Szakkönyvekben közölt tanulmányok:

60 éve történt... A Kisgrafika Barátok Köre megalakulása (1959) a korabeli források tükrében, *Kisgrafika*, 2019/1, 2–6.

Híres gyűjtők könyvjegyei az Országos Széchényi Könyvtárban. Réthy István (1909–1988), *Kisgrafika*, 2019/1, 6–8.

Kossuth 1849. évi kápolnai imája. Tévhitek és a valóság, *Honismeret*, 2019/1, 30–38.

Kossuth 1849. évi kápolnai imája – tévhitek és a valóság, Újkor.hu, 2019. február 26., (a *Honismeret*-ben megjelent tanulmány átvétele)

A köz szolgálatában. Halla Aurél érdi és országos hatókörű tevékenysége, *Földrajzi Múzeumi Tanulmányok*, 20. szám, Érd, 2019., 102–107.

A bor ünnepe kisgrafikákon. Solti László ex libris és borcímke gyűjteményéről, *Kisgrafika*, 2019/2, 6–7.

Híres gyűjtők könyvjegyei az Országos Széchényi Könyvtárban. Nagy József (1879–1962), *Kisgrafika*, 2019/2, 7–9.

Odo Röttig als Exlibris-Sammler, Mitteilungen der Österreichischen Exlibris-Gesellschaft, 1/2019, 5–7. (német nyelvű)

Híres gyűjtők könyvjegyei az Országos Széchényi Könyvtárban. Cs. Virágh Zoltán (1905–1989), *Kisgrafika*, 2019/3, 10–11.

A „KBK 60” nemzetközi ex libris pályázatról és kiállításról, *Kisgrafika*, 2019/4, 3–6.

Nemzetközi ex libris kiállítás a „KBK 60” alkalmából, Magyar Grafika, 2019/5, 52–56.

Híres gyűjtők könyvjegyei az OSZK-ban. Giday Kálmán (1919–1989), Kisgrafika, 2019/4, 11–12.

Kritikák, recenziók:

Az ajkai kör kiadványa a „KBK 60” alkalmából, Kisgrafika, 2019/4, 16–17.

Linográfia, Kisgrafika, 2019/4, 17.

Simon Melinda: Kiadói és nyomdászjelvények Magyarországon 1901–1920, Magyar Grafika, 2019/6, 67–68.,

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

In memoriam Nagy László Lázár (1935–2019), Kisgrafika, 2019/1, 8–9. (nekrológ)

Emléktábla-avató beszéd, = Emléktábla-avatás Cegléden, OSZK honlap, 2019. 05. 10.

Jovicza Ignác korai munkássága. Egy 1916-ban írt levél tükrében, Földrajzi Múzeumi Tanulmányok, 20. szám, Érd, 2019., 125–127. (forrásközlés)

Közgyűlés – 2019, könyvbemutatóval, Kisgrafika, 2019/2, 11–12.

Beszámoló a KBK 2018-as művészeti tevékenységéről, Kisgrafika, 2019/2, 12–14.

In memoriam Imolay dr. Lenkey István (1941–2019), Kisgrafika, 2019/3, 6–8. (nekrológ)

Nagy László Lázár emléktáblájának felavatása Cegléden, Kisgrafika, 2019/3, 8–10.

Az ex libris gyűjtés fogalomtára II., Kisgrafika, 2019/3, 12.

Csiby-hagyaték az Országos Széchényi Könyvtárban, Kisgrafika, 2019/3, 12.

Gross Arnold: Lexikon 90, Kisgrafika, 2019/3, 12–13.

Egy lelkész-könyvtáros halálára. In memoriam dr. Lenkey István (1941–2019), Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2019/4, 35–38. (nekrológ)

Kékesi László centenáriumi kiállítása a Budapesti Olasz Kultúrintézetben, Kisgrafika, 2019/4, 8.

Az ex libris gyűjtés fogalomtára III., Kisgrafika, 2019/4, 12–13.

Kétfedelű metamorfózis a H13-ban, Kisgrafika, 2019/4, 13–14.

Ex libris könyvbemutató és kiállítás a debreceni Benedek Elek Könyvtárban és az ajkai Városi Múzeumban, Kisgrafika, 2019/4, 14.

Magyar vonatkozások külföldi lapokban, Lapszemle, Kisgrafika, 2019/4, 16.

Hazai sajtó, Lapszemle, Kisgrafika, 2019/4, 16.

A hely géniusza. Utazás „Ex libris Land” területén, In. „Az élet éppen elég hosszú” – BG 60, Írások Balázs Géza 60. születésnapjára, szerk. Blankó Miklós – Pölcz Ádám, Inter Nonprofit Kft., Budapest, 2019, 44–47.

Nemzetközi ex libris kiállítás a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár kőbányai részlegében és a Kőrösi Galériában, Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2019/11, 41–46. (megjelenés alatt)

Centenáriumi ex libris kiállítás Simontornyán, Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2019/12., 47–52. (megjelenés alatt)

Lektorálás, kiadói szerkesztői munkák:

KBK–60. MMXIX, Hungary – Nemzetközi Ex libris és Kisgrafika Kiállítás /International Ex Libris and Small Graftic Exhibition (kiállítási katalógus), Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület, Budapest, 2019, 48 p. (szerkesztésben közreműködés, képviselő)

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum Közleményei 2018–2019 (szerk. Szirácsik Éva, Magyar Mezőgazdasági Múzeum, Budapest, 2019, 262 p.) c. kötet lektorálásában való részvétel: Matits Ferenc *Lippóczy Norbert – két ország mecénása* című tanulmányának lektori munkája. (219–241. p.)

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

2019. február 5. a *Múltunk neves ex libris gyűjtői* (2019) c. könyv bemutatása az MTA Könyvtörténeti Munkabizottság kihelyezett ülésén, Országos Széchényi Könyvtár

2019. április 27. a *Múltunk neves ex libris gyűjtői* (2019) c. könyv bemutatása, Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület, Pest-Budai Árverezőház, Budapest (a "KBK 60" rendezvénysorozat nyitányaként)

2019. június 21. a *Múltunk neves ex libris gyűjtői* (2019) c. könyv bemutatása, Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület szegedi csoportja, Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár, Szeged (az ünnepi könyvhét szegedi eseményei keretében)

2019. szeptember 12. *Múltunk neves ex libris gyűjtői* (2019) és az *Ex libris és képkultúra. Modern magyar ex librisek* (2016) c. könyvek bemutatása, Méliusz Juhász Péter Könyvtár Benedek Elek Fiókkönyvtára, Debrecen (Matits Ferenc művészettörténész közreműködésével)

2019. október 4. *Múltunk neves ex libris gyűjtői* (2019) c. könyv bemutatása, Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület ajkai csoportja, Ajka Városi Múzeum és Fotógaléria, Ajka (az Országos Könyvtári Napok keretében)

Hazai és nemzetközi tudományos bizottsági munka (tudományos grémiumokban való részvétel):

A Magyar Tudományos Akadémia Művelődéstörténeti Bizottsága Könyvtörténeti Munkabizottságának tagja (2018-)

Egyéb jelentős tudományos-kulturális tevékenység:

Szakértői javaslat Halász Attila fafaragó művészete Érdikumok közé, azaz az Érdi Települési Értéktárba való felvétele ügyében, 2019. február 2.

Vilcsek Andrea

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

Gyógyír a lélekre a könyvtár. Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2019/8

Adatközlések, szócikkek, katalógus-tárgyleírások:

Armadio I. No. 1., Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár, Győr. oszk.hu (kötésleírás Tóth Zsuzsannával)

Visy Beatrix

Tanulmány, könyvfejezet:

A félelem nüanszai, Újvidék, korhangulat, elnyomás Tolnai Ottó: Világpor és Virág utca 3 című köteteiben = [Szét]tördelt hagyományok, Szövegszervező vizualitás az Új Symposionban, szerk. Szilágyi Zsófia Júlia, Szentendre, Ferenczy Múzeumi Centrum, 2019, 114–122.

Az ez volt örülete – A Világoskamra fotóelméleti megközelítése = „A szöveg kijáratai” Tanulmányok Roland Barthes-ról, szerk. Ádám Anikó, Radvánszky Anikó, Budapest, Kijárat Kiadó, (Apropó 3.), 2019, 295–307.

„Szabadító drága szó”, bevezető tanulmány *Babits Mihály: Recitatív című kötetének hasonmás kiadásához*, Budapest, Kossuth, 2019.

Szakkönyvekben közölt tanulmányok:

Borbély Szilárd: *A Testhez című kötetének traumaértelmezése*, *Jelenkor*, 2019/3, 315–322.

„a 13 hattyúk húzta almárium” (Novák Anikó: *A kollekcio poétikája. Gyűjtés és muzealizálás Tolnai Ottó műveiben*), *Tiszatáj*, 2019/11.

Kritikák, recenziók:

„A biológia volt a sorsa”, *Lesi Zoltán*: *Magasugrás, Műút*, 2019/72.

ÉS-KVARTETT – Závada Pál *Hajó a ködben* című regényéről. *ÉS*, 2019/45. szám, 2019, november 8.
Gyónom a minden... Újranéző: Szabad-ötletek jegyzéke Jordán Tamás előadásában, Színház Folyóirat, 2019/4.

Meminisse necesse est, I engyel Péter 80 éves, köszöntő, *ÉS*, 2019/35. szám, 2019. augusztus 30.

Égjetek, mint a nyulak, Az *ÉS* könyve júliusban – *Schein Gábor: Megleszünk itt*, *ÉS*, 2019/29. szám, 2019. július 19.

Egyetemes reménytan, *Takács Zsuzsa*: *A vak remény. Összegyűjtött és új versek*, *Alföld*, 2019/1, 112 – 118.

Kerberiáda, *Kerber Balázs*: *Conquest, Alföld*, 2019/10.

„megtalálnak majd a szavak”, *Fenyvesi Orsolya*: *A látvány / Kommentárok meg nem írt versekhez*, *Műút*, 2019/07, 87–89.

Aranyos fogason... Nádasdy Ádám: Jól láthatóan lógok itt, *ÉS*, 2019/37. szám, 2019. szeptember 13.

Hét főbűn, habbal, *Bódi Péter: Engedetlenség*, *ÉS*, 2019/25. szám, 2019. június 21.

Fapados járatok, *Izso Zita: Éjszakai földet érés*, *ÉS*, 2019/21. szám, 2019. május 24.

Ex libris, *Juhász Tibor: Salgó blues*, *Bán Zsófia: Lehet lélegezni!*, *Szvoren Edina: Verseim*, *Molnár T. Eszter: A számozottak* című kötetéről, *ÉS*, 2019/13. szám, 2019. március 29.

Én lázárak, te lázársz, ő lázár, *Mesterházy Balázs: Soha nem látott bálnák hangja*, *ÉS*, 2019/11. szám, 2019. március 14.

Sorsjelek az üres ég alatt, Az *ÉS* könyve januárban – *Radnóti Sándor: A süketnéma isten és más bírálatok*, *ÉS*, 2019/3. szám, 2019. január 18.

Ex libris, *Simon Bettina: Strand*, *Németh Bálint: A hangyák élete*, *Szeles Judit: Szextáns*, *Nyerges Gábor Ádám: Berendezkedés* című kötetéről, *ÉS*, 2018/51–52. szám, 2018. december 19.

Konferencia-előadások:

Május 30–31. *Tolnai Ottó a magyar irodalmi kánonokban / Otto Tolnai in the canon of Hungarian literature*. Kánon és komparatiztika: a kánonok többszólamúsága kelet-közép-európai kontextusban/Canon and Comparative Studies: The Polyphony of Canons in an East Central European Context/Canon et littérature comparée : la polyphonie des canons en Europe Centrale et Europe de l'est, Pannon Egyetem, Veszprém, nemzetközi Konferencia

Szeptember 8–10. *Magyarról magyarra – avagy „minden fordítás cukrot tartalmaz”*. *Nádasdy Ádám műfordítói alkatáról és nézeteiről* A fordító mint kultúra- és irodalomközvetítő Nemzetközi tudományos konferencia Ménes (Arad-Hegyalja) a Partiumi Keresztény Egyetem Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszéki Csoport, Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, Regensburgi Egyetem Hungaricum – Magyar Intézet szervezésében

Szeptember 17–18. *Súlyos határsértés. Határhely(zet)ek, identitáshatárok Tolnai Ottó: Szeméremékszerek című regényében*. Transzkulturalizmus és bilingvizmus, Nemzetközi tudományos konferencia Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara

Október 4–5. *Identitáshálózatok, térbeli és motivikus kapcsolatok és csomópontok Tolnai Ottó regényeiben (Tolnai Ottó: Szeméremékszerek. A két steril pohár)*. Hálózatok és komparatiztika: a világirodalom hálózatai Networking Comparative Literature: Networks and World Literature A Magyar

Irodalomtörténeti Társaság Összehasonlító Irodalomtudományi Tagozatának éves nemzetközi konferenciája Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, 2019. október 4–5. Annual Conference of the Hungarian Comparative Literature Association Babeş-Bolyai University, Faculty of Letters, Cluj-

November 14–15. *Vár állott, most kőhalom" - Táj és épített környezet a rendszerváltás előtt és után.* „Nyelvében él a rendszer”, a rendszerváltások nyelvi problémái, a KRE BTK Kortárs közép-európai regény kutatócsoportjának VI. nemzetközi konferenciája.

November 21–22. *„Hullani kezdtek hullani a semmi stukatúrjai” – A poézis örleménye Tolnai Ottó* Világpor című kötetében. Töredéktől töredékig, 20. OSZK Tudományos Ülésszak

December 9. *Törésvonalak, hálózatok* Az európai irodalom történetének kézírataiban. „Salakos szesz, tölcsérrel és szűrőpapírral” Műhelykonferencia a Babits-kritikai kiadások filológiai és textológiai kérdéseiről, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem, az MTA BTK Irodalomtudományi Intézet, és a Petőfi Irodalmi Múzeum közös szervezésében

Konferencia-szervezés, titkári feladatok:

Töredéktől töredékig, OSZK Tudományos Ülésszak, 2019. november 21–22.

Egyetemi, főiskolai oktatói tevékenység:

Károli Gáspár Református Egyetem, Magyar Nyelv-, Irodalom- és Kultúratudományi Intézet, óraadó – 2018/2019 tavaszi félév, óraadó

Zichy Mihály

Konferencia-előadások:

Gregersen Gudbrand, az egyetlen norvég a szabadságharcban és kalandos élete. Előadás Ziegler Sándor, Kossuth fegyvergyárosa és a szőlősgyöri csata emlékére rendezett IV. konferencián. Szőlősgyörök 2019. március 13.

Elfeledett ajándékozások címmel előadás a Dombóvár Város Önkormányzata és a Földi István Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény által „Egy önzetlen gróf hagyatéka a nemzetnek” címmel rendezett konferencián. Dombóvár 2019. április 4.

Egyéb jelentős tudományos-kulturális tevékenység:

Segítség nehéz időkben – Thallóczy Lajos I. világháborús levelezése. Előadás a Ligeti Kultkörben 2019. január 26-án.

„Ne csak őrizd, gyűlöld is!” Bűnös állam és bűnállam – a középkori királyeszmétől az ÁVH jelmondatáig. Előadás: Szent József társaskör – Óbudai Szalézi Rendház 2019.10.02.

„Zichy Józsefutazásai 1875–76 és 1877” Előadás a Magyar Történelmi Családok Egyesülete klubestjén (Budai Polgári Casino helyiségében Budapest, I. ker., Hunyady János út 8.).

Zsupán Edina

Szerkesztett kötet (ide teljes tematikus folyóiratszám szerkesztése is):

Zsupán Edina (szerk.): *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus*, Budapest, OSZK (megjelenés alatt)

Tudományos igényű honlap-szerkesztés:

Corvina-honlap

A 3D-es (virtuális corvinakiállítás) szerkesztése, készítése

Tanulmány, könyvfejezet:

A budai műhely. = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK (megjelenés alatt), 25–66.

Beatrix királyné psalteriuma (Kat. a3) = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK, 157–159.

Regiomontanus: Canones (Kat. B2) = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK, 174–177.

Regiomontanus: Epitome Almagesti (Kat. B3) = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK, 178–181.

Ptolemaeus: Almagest (Kat. d9) = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK, 224–227.

J. Tolhopff: Stellarium (Kat. d10) = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK, 228–231.

Pseudo-Aristeas: Levél Philokratéshez (Kat. d11) = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK, 232–234.

Beda Venerabilis: A dolgok természetéről (Kat. e7) = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK, 266–269.

Cicero: Verres ellen mondott beszédek (Kat. F2) = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK, 292–294.

Scriptores Historiae Augustae (Kat. F5) = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK, 303–305.

Silius Italicus: A második pun háború (Kat. F6) = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK, 306–308.

Eusebius: Chronikoi kanones Szent Jeromos latin fordításában (Kat. F8) = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK, 313–315.

Eusebius: De evangelica praeparatione (Kat. F9) = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK, 316–317.

Philostratos művei (Kat. G1) = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK, 340–344.

Nagy Szent Vazul: A Szentlélek istenségéről, A Szentlélekről (Kat. H1) = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK, 362–364.

Q. C. Rufus: Nagy Sándor (Kat. B1) = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK (megjelenés alatt), 172–173.

Szakkönyvekben közölt tanulmányok:

A Corvina Könyvtár budai műhelye. Az Országos Széchényi Könyvtár kiállításának eredményei, Századok 153(2019) 997–1036.

Egyéb írások (rövidebb cikkek, publicisztikák, előszavak, nekrológok, beszélgetések írott változatai, interjúk):

Előszó = *A Corvina könyvtár budai műhelye. Kiállítási katalógus.* (Szerk. Zsupán Edina), Budapest, OSZK (megjelenés alatt)

Konferencia-előadások:

A szövegalkotás tényezői Janus Pannonius Apophthegmata-fordításában, Irodalomtudományi Intézet, REBAKUCS, december 17.

Paleográfiai fordulat – egy Vitéz-töredék, Töredéktől töredékig. Az OSZK 2019. évi tudományos ülészsaka, 2019. november 21–22.

Uniqueness and printed books – a solution from the Library of Matthias Corvinus: the case of the Thuróczy Chronicle, Experiment Buch um 1500 Spielräume für Künstler c. konferencia, Bécs, Päch Archív, Institut für Kunstgeschichte der Universität Wien, 2019. szeptember 27–28.

Antonio Bonfini: Rerum Hungaricarum Decades. The unique fragment from the Library of King Matthias Corvinus, Medieval manuscripts Summer School (szervezők: Universität Wien, Univerzita Komenského v Bratislave, Stift Klosterneuburg, Klosterneuburg, 2019. szeptember 2–6.

Der Einfluß der höfischen Renaissance-Buchkultur der Matthias-Zeit in Mitteleuropa um 1500, Maximilian I. und die Buchkultur. Bild und Text, München, Zentralinstitut für Kunstgeschichte, Katalog der deutschsprachigen illustrierten Handschriften des Mittelalters, Projekt an Bayerischen Akademie der Wissenschaften, Lehrstuhl für Deutsche Sprache und Literatur des Mittelalters in Zusammenarbeit mit dem Jakob Fugger Zentrum für Transitionale Studien, Universität Augsburg, Maximilianmuseum, Augsburg, München und Augsburg, 2019. július 11–13.

The Corvina Library. A complex scholarly preservation approach, CERL Workshop, Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, 2019. május 31.

Miért budai? A budai királyi műhely Hunyadi Mátyás uralkodása alatt. 2019. április 25., Pécs, Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet

Mitteleuropäische Meister unter den Illuminatoren der Hofwerkstatt König Matthias': Eine intensive Begegnung zwischen der gotischen Tradition und Renaissance, Wiens Erste Moderne. Visuelle Konstruktion von Identität im 15. Jahrhundert. Internationale Tagung zu den Bildkünsten in Wien zwischen dem Meister von Heiligenkreuz und Lucas Cranach, Universität Wien, Institut für Kunstgeschichte – Belvedere – Kunsthistorisches Museum, Bécs, 2019. április 11–14.

Színek és vonalak – a Corvina-könyvtár ismeretlen kódexfestői, Tata, Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság, február 18.

A Corvina könyvtár egy címertípusa és miniátorai: a „második címerfestő”, a Középkori esték sorozat keretein belül Szovák Kornél felkérésére.

Kerekasztal-beszélgetések, könyvbemutatók:

Bogáti Fazakas Miklós görög és latin forráshasználatáról (előadás az alábbi kötetek könyvbemutatóján) Ács Pál, Szentmártoni Szabó Géza, Papp Balázs, Etlinger Mihály, Zsupán Edina: *Bogáti Fazakas Miklós históriás énekei és bibliai parafrázisai 1575–1598* (Régi Magyar Költők Tára, XVI. századbeli magyar költők művei), Budapest, Balassi Kiadó, 2018; valamint Pirnát Antal, *Kiadatlan tanulmányok*, szerk. Ács Pál, Budapest, reciti, 2018, Budapest, Unitárius Egyházközség 2019. március 10.

Kutatási programokban, projekteken való részvétel, szakmai ösztöndíjak (tag, illetve kutatásvezető):

Klebensberg Kuno-ösztöndíj, 1 hónap, Bécs, Österreichische Nationalbibliothek, kutatási téma: az ÖNB corvináinak feldolgozása

2016– NKFIH K 120495: A reneszánsz művészet Magyarországon (székhelye: MTA BTK, Művészettörténeti Intézet; témavezető: Mikó Árpád)

2014– (NKFIH K 112283) „A görög kultúra itáliai és magyarországi recepciója a 15–16. században” (székhelye: ELTE BTK, Görög Tanszék; témavezető: Bolonyai Gábor)

2014– „Mitteleuropäische Schulen” Österreichische Akademie der Wissenschaften. Institut für Schrift- und Buchwesen (projektvezető: Dr. Maria Theißen)

Egyetemi, főiskolai oktatói tevékenység:

A Corvina könyvtár és a budai könyvkészítő műhely, Szent Tamás Akadémia, Piliscsaba, 2019. november 5.

Miért budai? A budai királyi műhely Hunyadi Mátyás uralkodása alatt 2019. április 25. Pécs, Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet

Kiállítás-rendezés (kurátori, társkurátori munka):

A Corvina Könyvtár budai műhelye c. kiállítás kurátora (az Országos Széchényi Könyvtár kiállítása 2018. november 6. és február 10. között)